52
15

„Mergeţi şi Propoveduiţi"...

Mitropolia Olteniei
IN
Opera Misionară
DIN
TRANSNISTRIA

BIBLIOTECA MUNICIPALA
— CLUJ —
95
880
FONDUL DOCUMENTAR

1943
Tipografia Sfintei Mitropolii, Craiova

999
216

28
M 82

MITROPOLIA OLTENIEI

ÎN

Opera Misionară

DIN

TRANSNISTRIA

Mergând învățați toate neamurile botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.....

MATEI XXVIII, 19

BIBLIOTECA MUNICIPA
— CLUJ —

400-394
880

FONDUL DOCUMENTAR

1943
Tipografia Sfintei Mitropolii, Craiova

440.999 380901

CUVÂNT ÎNAINTE

Cu osebită bucurie sufletească tipărim această lucrare, în care se înseamnă pentru toţi iubitorii de Biserică şi pentru toţi cercetătorii Istoriei, frumoasa, rodnica şi devotata activitate misionară a Preoţimii oltene în Transnistria.

Chemarea misionară a vremurilor, pe care le trăim, a fost înţeleasă pe deplin de Preoţimea noastră.

Aşteptarea fraţilor moldoveni de dincolo de Nistru, lipsiţi de mângâierea Bisericii creştine, mai mult, prigoniţi pentru credinţa lor creştină, a fost întâmpinată de râvna misionară şi a Preoţimei oltene. Acţiunea de desrobire a vitezei noastre oştiri, care a purtat strălucite biruinţe împotriva cutropitorilor de bogat şi frumos pământ românesc, precum şi a păgânitorilor Sfintelor Altare creştine, se cădea a fi însoţită de activitatea misionarilor creştini, în scopul alungării întunericului păgân şi al propovăduirii cuvântului luminos al Evangheliei păcii şi iubirii creştine.

Dacă prin vitejia ostaşului român fraţii noştri transnistrieni au scăpat de tirania bolşevică şi dacă prin aceasta puteau respira şi trăi în libertate, puteau începe lucrul de refacere a căminului şi gospodăriei lor, se impunea ca prin zelul şi avântul preotului misionar român, sufletul lor îndurerat şi adesea pustiit să fie mângâiat, luminat, îndrumat, întărit şi adesea reîncreştinat.

Eroismului şi jertfelniciei ostaşilor, trebuia să-i răspundă zelul şi devotamentul misionar al preoţilor noştri. Şi au făcut-o.

Suntem nespus de bucuroşi s'o mărturisim şi pe calea aceasta — fără să ni se socoată o lipsă de modestie — că Preoţimea olteană s'a dovedit cu prisosinţă zeloasă, vrednică şi entusiastă în opera misionară. Din Mitropolia Olteniei au pornit cei mai mulţi misionari, 130 la număr. Şi cu bucurie constatăm, atât din mărturiile dregătorilor localnici, cât şi din adeverirea Misiunii Ortodoxe Române din Transnistria, că lucrarea lor a fost cea mai entusiastă şi mai plină de roade.

Este o lucrare de 5—6 luni de zile, uneori şi de mai îndelungată vreme, de muncă încordată, stăruitoare, devotată, care avea de înfruntat multe şi mari greutăţi, adesea să înceapă lu-

crul dela capăt într'un ţinut devastat şi pustiit, atât în cele materialnice, cât şi în cele sufleteşti. Deci nu o lucrare de o zi, nu un contact sufletesc de o clipă, nu o cuvântare ocazională şi apoi... la drum, ci grijă şi trudă, clipă de clipă, oră de oră, zi de zi, lunt de-a-rândul, pe viscol sau ploaie, pe ger sau dogoare, mărşăluind zeci de kilometri, adesea în mijlocul unor oameni bănuitori şi neîncrezători şi a unui tineret înstrăinat de legea creştină şi de simţirea românească.

Dar tot atât de adevărat este că aceştia au întâlnit la foarte mulţi dintre dânşii şi un puternic sentiment religios, o nepotolită sete după cuvântul Sf. Evanghelii şi o aleasă dărnicie din partea gospodarilor în scopul refacerii şi restaurării sfintelor locaşuri.

O vor dovedi aceasta, de altfel, şi dările de seamă ce se tipăresc în paginile următoare.

Folosim şi acest prilej spre a aduce tuturor misionarilor olteni, mult iubiţi şi preţuiţi ai noştri colaboratori, viile şi recunoscătoarele noastre mulţumiri. Şi le însoţim de ruga noastră către Dumnezeu, ca El să le răsplătească osteneala şi jertfa lor, după bogata Sa milă şi nemărginita Sa iubire de oameni.

Şi nu se putea ca mergerea lor în Transnistria să nu fie întovărăşită şi de mergerea Noastră, a Părintelui lor duhovnicesc, a aceluia care făcuse chemarea, dor care era el însuşi chemat într'o asemenea lucrare misionară. Cuvântul se cerea însoţit de pildă.

Şi-apoi părintele dorea să-şi vadă fiii la lucru, să se bucure împreună de roadele culese, să cinstească şi să răsplătească pre ostenitori, să cunoască pe fraţii noştri transnistrieni şi să-i mângâie întru suferinţele lor.

Şi s'a făcut aceasta vreme de două săptămâni de zile, însoţit fiind de sobor de preoţi şi diaconi, cu care prilej s'au târnosit 6 sfinte locaşuri.

Şi s'au adus acolo şi s'au împărţit în dar: 160 cărţi de ritual, 18 rânduri de odăjdii diferite, 75 sfinte odoare bisericeşti, 80 sfinte antimise, 11.565 cărţi de rugăciuni în valoare de 95.520 lei, 8760 lucrări şi broşuri religioase-morale diferite în valoare de 201.460 lei, 1.150 icoaţe în valoare de 3.450 lei, 3.000 cruciuliţe în valoare de 15.000 lei şi 2.800 calendare în sumă de 14.000 lei. În total s'au dăruit tipărituri, icoaţe, cruciuliţe, calendare în valoare de 326.430 lei.

Paginile ce vor urma şi care vor cuprinde, în scurt şi cât mai cuprinzător, lucrarea misionară a Preoţimii oltene, vor sluji şi ca document al vremurilor, pentru istorie şi pentru cercetători.

Închinăm Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos şi Patriei noastre iubite, râvna şi lucrarea misionară a slujitorilor Bisericii oltene. Şi aducem cu iubire şi cu sfinţenie la Sfintele Altare ale Bisericii şi Ţării, ca prinos curat, bogatele roade din ogorul misionar transnistrian.

Şi ne rugăm Dumnezeului Părinţilor noştri pentru stăpânirea, pacea şi sănătatea Regelui nostru iubit Mihai I, chemat

de Providență a fi un Mihai Voevod al reintregirii neamului. Precum ne rugăm și pentru sănătatea și deplina izbândă a Mareșalului Desrobitor de Țară, care în fruntea oștirii noastre a scăpat Basarabia și Transnistria de vrăjmașa stăpânire bolșevică.

Precum iarăși ne rugăm pentru viteaza noastră oștire și pentru biruința întreagă împotriva tuturor cutropitorilor și vrăjmașilor noștri.

NIFON CRIVEANU
Mitropolitul Olteniei

2 Februarie 1943

LA LUCRUL ZIDIREI DUHOVNICEŞTI ÎN TERITORIILE ELIBERATE DE „ARMATA DEZROBIREI"

Cu silinţe demne de înălţimea marilor jertfe sângeroase ale bravei noastre oştiri, în toiul marei ofensive armate ce se adâncea tot mai mult spre răsărit, în inima Rusiei demonizate, Biserica noastră strămoşească organizează lucrul ei de zidire şi de reconstrucţie a marilor rânduieli de vieaţă spirituală şi religioasă, secundând paşii biruitori ai armatelor crucii, pe teritoriile noastre străvechi, eliberate de sub robia comunismului moscovit.

Biserica olteană, sub ocârmuirea I. P. S. Mitropolit Nifon a ţinut deopotrivă, de a ei sfântă şi românească îndatorire să-şi dea aportul în această ofensivă naţională-duhovnicească.

Fiind Eparhia în care în timpul refuglului s'a adăpostit şi s'a încadrat un foarte mare număr de preoţi plecaţi în surghiun din Basarabia, din Bucovina, din Ardealul răpit, precum şi din Dobrogea cedată, Eparhia Sfintei Mitropolii a Olteniei a înţeles din primul moment să fie aceia care cu stăruinţă şi în chip metodic să slujească deopotrivă opera de reconstrucţie în teritoriile recucerite, cât şi marea cauză românească şi creştinească în părţile Transnistriei eliberată şi incorporată la teritoriul suveran al Ţărei mame.

Concomitent cu primele măsuri de ordin administrativ, luate de guvernul Ţării, privind aceste teritorii, Biserica Sfintei Mitropolii a Olteniei, în afară de sporadicele danii de mai înainte, danii compuse din cărţi de rugăciuni, icoane, material de propagandă religioasă—ce dealtfel continua o linie de preocupări în legătură cu armata aflată în acţiune pe front şi întovărăşită de confesorii recrutaţi în rândurile clerului eparhiei—se organizează de către I. P. S. Mitropolit Nifon o acţiune cu speciale preocupări faţă de problemele Transnistriei. O ilustrare a acestor stări de lucruri se înfăţişează sintetic, prin editarea unui număr special al revistei eparhiale „Renaşterea", închinat Basarabiei, şi Transnistriei, pe luna (Noemvrie—Decemvrie 1941).

Dispoziţiunile administrative date organelor bisericeşti, ordinile şi notele oficiale, circularele adresate clerului din întreaga eparhie, privind diferitele domenii de lucru gospodăresc şi spiritual, caracterizează şi definesc, începând cu epoca instăpânirii româneşti peste teritoriile de dincolo de Nistru, via preocupare faţă de ideia spiritualităţii şi vieţei naţionale şi creştine de acolo, precum şi calda adeziune la campania primelor măsuri şi dispoziţiuni de ordin guvernamental, inspirate şi ordonate de D-l Mareşal Conducător şi de sfetnicii săi.

Printre dispoziţiunile Kiriarhale privind acţiunea de organizare a ajutorării în parohii, a familiilor ostaşilor de pe front, a ajutorării copiilor celor căzuţi la datorie, a unei intense lucrări didactice şi catehetice, lucrare cât mai armonizată cu starea Neamului şi a Ţării în marş eroic, s'au elaborat planuri, dispoziţiuni, apeluri şi chemări, privind deopotrivă ajutorarea populaţiei, aşezărilor şi parohiilor de dincolo de Nistru.

Faza începătoare, ca să zicem aşa, a preparativelor de lucru *Pro-Transnistria* se caracterizează printr'o perioadă metodică de introducere, nuanţată mai mult ca o pregătire cu conţinut psihologic, care să conducă apoi spre viguroasa şi temeinica desfăşurare a lucrului efectiv, pe teren. Acesta va purcede la timp, dinamic, omogen şi masiv, cu dârză, voluntară şi neîntârziată grabă.

In vederea acestui scop I. P. S. Mitropolit fixează în *Pastorala* de Crăciun a anului 1941, un pasaj pe cât de cald şi de viu simţit, pe atât de limpede şi de edificator. Redăm aici această caracteristică şi impresionantă solie arhierească, adresată fraţilor moldoveni din dreapta şi din stânga Nistrului, după eliberarea lor de către armatele noastre glorioase:

. . . . . .

„Cu adevărat, bucurie mare s'a vestit poporului român de către Îngerii Împărăţiei Dreptăţii Dumnezeieşti cu prilejul Naşterii Domnului Hristos din anul mântuirii una mie nouă sute patruzeci şi unu. Bucuria desrobirii fraţilor noştri basarabeni şi bucovineni, căzuţi acum un an sub grea stăpânire moscovită, bucuria reîntregirii Ţării spre răsărit şi miazănoapte, bucuria reîntâlnirii, după un veac şi mai bine, cu fraţii moldoveni de peste Nistru, bucuria reîntoarcerii la căminul lor a zeci şi sute de mii de pribegi basarabeni şi bucovineni, cari au trebuit să fugă de urgia vrăjmaşului cutropitor.

Ne vestesc bucuria regăsirii şi a reîntâlnirii celor ai aceleiaşi case şi familii, despărţiţi de amarul unui an de pribegie pentru unii, de umilinţă şi suferinţă pentru alţii.

Bucuria redeschiderii atâtor biserici creştine, unde de acum se vor putea pleca smeriţi genunchii credincioşilor şi se vor putea înălţa rugi cucernice şi cânta imne de slavă; unde mâna de copilă şi de mamă credincioasă va putea aprinde lumină pentru tatăl sau copilul ucis în întunerecul păgânismului bolşevic. Şi unde, după un an de rătăcită propagandă bolşevică

otrăvitoare de suflete, se va putea asculta iarăşi Cuvântul Dumnezeiesc al Sfintei Evanghelii şi se va putea tâlcui mântuitoarea învăţătură creştină, sau ceti din Sfintele Cazanii. Bucuria de a auzi iarăşi glasul clopotului amuţit ieri de groaza şi prigoana năvălitorului străin, fără Dumnezeu, fără lege şi fără suflet. Bucuria de a auzi frumoasele colinde de Crăciun şi în satele basarabene şi bucovinene, sărăcite şi pustiite de hoardele barbare ale bolşevicilor.

Şi lor, fraţilor noştri moldoveni, le-a „răsărit Soarele Dreptăţii", scăpând de robia străină, de asuprirea vrăjmaşă, de prigoana cumplită a stăpânitorilor. Şi lor, fraţilor noştri din Transnistria, le-a răsărit „lumina cunoştinţei". Adevărul Dumnezeiesc, după ce mai bine de 20 de ani au trăit în întunerecul păgânismului bolşevic, în întunerecul neştiinţei de cele ce se petrec în lume, necunoscând nimic altceva decât ceea ce li se spunea de stăpânirea bolşevică, care îi îndruma şi îi creştea în ură faţă de Biserică şi de autoritate, în dispreţ de familie şi de credinţă, în nesocotinţa dreptului de a avea casa ta, cuprinsul tău, pământul tău.

Şi cu dânşii ne bucurăm şi noi, cei ce n'am cunoscut urgia st pânirii moscovite. Şi bucuria ne este mare şi cu această bucurie întâmpinăm praznicul bucuriei creştine de a se fi născut lumii Mântuitor.

Drept aceea, Naşterea Domnului Hristos aduce renaşterea naţională şi spirituală a poporului basarabean şi bucovinean, ca şi a poporului moldovean de dincolo de Nistru; aduce chemarea lui la o vieaţă nouă de lumină şi de libertate, de vieaţă religioasă şi de vieaţă românească, de unire şi de înfrăţire cu fraţii lor de peste Prut şi din Ţara Mumă, vieaţă de dreptate şi de adevăr.

Şi este numai jumătate din dreptatea ce poporul român aşteaptă dela Dreptatea Dumnezeiască. Dumnezeul părinţilor noştri va asculta ruga binecredinciosului său popor român şi va face dreptate şi poporului ardelean, căzut şi el sub vrăjmaşă stăpânire străină".

. . . . . .

SPRE ORGANIZAREA LUCRULUI TOT MAI TEMEINIC

MOBILIZAREA DUHOVNICEASCĂ A CLERULUI EPARHIEI

La 16 Iunie 1941 se trimite de către Sfânta Mitropolie, tuturor Intâilor Stătători de Centre Parohiale, Circulara Nr. 12740 prin care li se cere să aducă la cunoştinţa Cucernicilor Preoţi din cuprinsul Centrelor respective, faptul începerii unei lucrări duhovniceşti şi naţionale în teritoriile de curând desrobite ale Basarabiei şi Bucovinei de Nord. Se cerea cu acest prilej să se întocmească liste de preoţii cari vor să meargă să activeze în aceste părţi ale Ţării.

Un însemnat număr de preoţi s'au înrolat în falanga care să meargă să activeze în aceste teritorii.

Către jumătatea lunii Noemvrie 1941, după ce unele indicaţiuni se obţinuseră dela Ministerul Cultelor şi dela Misiunea Ortodoxă Română, de curând aşezată la Tiraspol, I. P. Sfinţitul Mitropolit Nifon hotărăşte difuzarea în Eparhie a unui apel (Nr. 21937, 15 Noemvrie 1941) prin care se orânduеşte strângerea de danii şi facerea unei colecte pentru opera misionară din Transnistria.

Iată cuprinsul acestui apel;

In urma strălucitelor fapte de arme repurtate de glorioasa noastră Armată, sub comanda prea vrednicului nostru Conducător, Mareşalul I. Antonescu, s'au alăturat pământului străbun şi părţile dinspre Răsărit ale Transnistriei, unde din negura vremurilor dăinueşte neam românesc, una cu cel din Basarabia şi Moldova.

Indatoririle Statului nostru, în acele teritorii libertate acum de sub robia iadului bolşevic sunt mari.

Ele numără sumedenii de grele sarcini, ce aşteaptă grabnică rezolvare.

Sunt acolo atâtea răni de tămăduit. Este atâta durere şi atâta pustiu.

Bisericii noastre strămoşeşti, încă îi revin îndatoriri de căpetenie întru pornirea lucrului de rezidire sufletească şi de

reintocmire a îndătinatelor rosturi de viețuire creștinească și românească.

Drept aceea la rugarea ce Ni se face de către Misiunea noastră bisericească din Transnistria, îndemn părintesc facem Iubitei noastre Preoțimi, de a organiza o colectă pentru opera misionară din Moldova de peste Nistru.

Se va stărui cu toată căldura în acest lucru, pentru a se îndrepta cât mai neîntârziat și într'un chip cât mai simțit obolul nostru, care va avea darul să sporească mijloacele de refacere a atâtor Biserici ruinate, de a restatornici fir de viață lină și pașnică, așa cum Dumnezeu ne-a învrednicit a-l avea noi înșine în răstimpul vremurilor grele ce străbatem.

Facerea acestor colecte va fi însoțită și de o predică anume rostită credincioșilor în Biserici pentru acest scop.

Modalitatea și ziua în care se vor face acestea, rămân la libertatea Preoțimii a și le alege.

Noi recomandăm ziua de 6 Decemvrie.

Păstrăm nădejdea că însemnătatea cauzei pentru care este chemată Preoțimea noastră să reînnoiască sforțările ei de lucru și de ajutorare, va fi pe deplin înțeleasă, dimpreună cu îndemnul Nostu părintesc și stăruitor.

Rezultatele se vor înainta prin Protoierii, cari la rândul or îl vor depune Mitropoliei. Totalurile rezultate se vor înainta apoi Misiunii Bisericii din Transnistria cu sediul la Tiraspol.

Cu arhierești binecuvântări.

Arhiepiscop și Mitropolit NIFON

Prin oficiile Protopopești se difuzează un ordin care lămurește condițiunile de lucru a misionarilor doritori să activeze în Transnistria, orânduindu-se răspândirea lui și în acelaș timp întocmirea prin aceste oficii, a tablourilor de preoți — câte 6 de Protoierie (județ)—cari să meargă pentru primul început dincolo de Nistru.

Răspunsurile sunt entuziaste și un foarte îmbucurător gest se înregistrează atunci și din partea clerului monahal, mânăstirile eparhiei cărora de asemeni li se ceruseră să indice astfel de misionari, putând pune la dispoziția Sfintei Mitropolii, pentru un prim lot, un număr de 12 Cuvioși Ieromonahi.

In chiar preajma Sfintelor Sărbători ale Crăciunului anului 1941 se găsesc în Transnistria, din Eparhia Sfintei Mitropolii a Olteniei, un număr de 25 slujitori zeloși și hotărâți să vestească odată cu nașterea Pruncului Dumnezeiesc Iisus, nașterea noilor începuturi de *lucru temeinic, românesc și creștinesc.*

Pășirea acestui prim lot a fost însoțită de cuvântul de sfătuire și de îndemn al Sfintei Mitropolii, adresat atât Cucernicilor Preoți, cât și Cuvioșilor Ieromonahi, prin ordinele Nr. 22108 23993 / 1941.

. . . . . .

Dela lotul celor dintâi misionari ai clerului oltean în Transnistria, cari au fost prezenţi acolo odată cu sărbătorirea Naşterii Domnului şi Anul Nou 1942, linia lucrării duhovniceşti a continuat neîntrerupt, fiind alimentată continuu cu serii repetate de preoţi înrolaţi într'o operă de reconstrucţie spirituală şi naţională de proporţii cari vor fi mult grăitoare în faţa istoriei.

O iniţiativă care va rămâne demnă de cele mai pilduitoare îndemnuri a fost iniţiativa înfierii de către o seamă de parohii din cuprinsul Mitropoliei Olteniei — din cele mai bine situate — a unui număr de parohii din Transnistria.

Redăm textul ordinului circular cu Nr. 658 din 9 Ianuarie 1942, cu privire la înfierea de parohii, adresat Preoţimii din cuprinsul Sfintei Mitropolii a Olteniei:

S'a făcut apel de către organele Statului ca şi de către Kiriarhii, în scopul strângerii de obiecte sacre, cărţi de ritual, sfinţite odăjdii, etc., pentru parohiile din Transnistria, care eventual ar fi lipsite de asemenea lucruri.

In Eparhia noastră s'a răspuns mulţumitor. Şi aducem caldă mulţumire şi trimitem binecuvântare Cucernicilor Preoţi, care au răspuns cu voie bună apelului nostru.

Ne gândim însă că vor fi Cucernici parohi care să şovăească a trimite asemenea lucruri, nedumerindu-se asupra folosinţei lor reale de către acele parohii transnistriene, şi că mai cu drag ar dărui, dacă ar cunoaşte cui anume se dăruieşte.

Drept aceea, facem părintească întrebare Cucerniciei Voastre dacă aţi consimţi să înfiaţi o parohie sau alta din Transnistria, căreia să-i trimiteţi din prisosul sau din strictul necesar al acelei parohii, lucrurile de care acelea ar avea nevoie şi de sigur în măsura posibilităţilor de ajutorare, dacă nu a jertfei chiar, care acum se cere oricăruia dintre noi, mai mult decât oricând.

Sunt atâtea parohii în Eparhia noastră înstărite şi uneori chiar cu bogate mijloace materiale, având mai multe rânduri de odăjdii, obiecte sacre şi cărţi de ritual, acestea din urmă scrise cu litere chirilice şi care nu sunt folosite.

Ce bine ar fi dacă acestea ar fi trimise parohiilor în lipsă, în loc să stea nefolosite şi expuse deteriorării în parohiile înstărite.

Aşteptăm răspunsul Cucerniciei Voastre, iar noi la vremea cuvenită vă vom putea indica o parohie sau alta din cele spre care s'ar putea îndrepta bunăvoinţa şi dărnicia Cucerniciei Voastre.

Arhiepiscop şi Mitropolit NIFON

Comunicarea a avut un ecou corespunzător, mai ales socotind greutatea vremurilor şi multiplele greutăţi cărora trebuia să li se facă faţă, privind transporturile daniilor dela parohii înspre Transnistria.

Ofensiva misionară în Transnistria, pornită de Sf-'a Mitropolie a Olteniei a fost îmbrăţişată cu toată căldura de către clerul şi poporul Eparhiei.

Temele date pentru tratare la şedinţele Centrelor parohiale, consfătuirile Protopopeşti, circularele pornite dela Cancelariile Consiliului Eparhial au avut darul să creieze climatul spiritual graţie cărula să se poată întreţine o vie şi susţinută acţiune edificatoare în Transnistria nu numai sub aspect duhovnicesc, dar şi sub diferitele laturi sociale şi economice chiar.

Cu un avânt frăţesc şi pilduitor, o seamă de parohii din Transnistria au fost înfiate de către parohiile din Eparhia olteană.

Iată tabloul de parohii înfiate în Transnistria:

Parohia Suteşti-Vâlcea a înfiat parohia Goian judeţul Dubăsari.
Parohia Ştefăneşti-Vâlcea a înfiat parohia Butur jud. „
Parohia Urzicuţa-Romanaţi a înfiat parohia Gramaţca jud. „
Parohia Ţugureşti-Dolj a înfiat parohia Doibani jud. „
Parohia Băbiciu Romanaţi a înfiat par. Grigoriopol jud. „
Parohia Sfinţii Voivozi Tg.-Jiu a înfiat parohia Molovata jud. „
Parohia Vlădaia-Mehedinţi a înfiat parohia Ţibulăuca jud. „
Parohia Cetatea I-Dolj a înfiat parohia Lunca judeţul „
Sf. Schit Topolniţa Mehedinţi a înfiat parohia Dubova jud. „
Parohia Viişoara-Romanaţi a înfiat parohia Roghii jud. „
Parohia Cârna Dolj a înfiat parohia Cocieri judeţul „
Parohia Ad. Maicii Domnului T.Severin a înfiat par. Corjeva „
Parohia Almăj Dolj a înfiat parohia Topală judeţul „
Parohia Caraula Dolj a înfiat parohia Coşniţa judeţul „
Parohia Brânduşa Craiova a înfiat parohia Pogrebi jud. „
Parohia Albeşti Dolj a înfiat parohia Pârâta judeţul „
Parohia Ad. Maicii Domnului Drăgăşani a înfiat parohia Mahala oraşul Dubăsari.

In urma altor ordine repetate, s'au colectat din cuprinsul Eparhiei cărţi de ritual, odoare, veşminte, cari apoi clasate şi totalizate au fost trimise Misiunii Ortodoxe Române din Transnistria.

S'au expediat în 3 etape:

160 exemplare diferite cărţi de cult.
18 rânduri de veşminte (diferite).
75 odoare diferite.
80 sfinte atimise.
11.565 cărţi de rugăciuni tipărite de Sf. Mitropolie.
8 760 lucrări şi broşuri religioase diferite.
1.150 icoane şi iconiţe.
3.000 cruciuliţe de metal.
2.800 calendare pe anul 1942*).

*) Până la incheierea acestei lucrări s'au mai trimis:
7 sfinte antimise
100 cărţi de cult
8 rânduri veşminte
20.450 calendare de perete pe anul 1943.

Misiunea Ort. Rom. cu Nr. 3228/942 confirmă primirea acestor dani, *„cu vii mulţumiri pentru grija arătată temeinicei zidiri sufleteşti a poporului moldovean de peste Nistru"*.

Cu Nr. 1623 Misiunea confirmă primirea daniilor Sfintei Mitropolii Oltene cu textul următor:

MISIUNEA ORTODOXĂ ROMÂNĂ IN TRANSNISTRIA

Inalt Prea Sfinţ te Stăpâne,

Pe temeiul adresei I. P. S. Voastre Nr. 7156/942, vă facem cunoscut că primim cu drag vestirea ce ne faceţi de a ne dărui cărţi de ritual cu litere chirilice pentru folosul bisericilor din Transinstria, deoarece avem nevoie de asemenea cărţi.

Dania I. P. S. Voastre va umple un gol produs pe urma prădăciunilor şi a îndelungatei stăpâniri a întunerecului care a nimicit toată rânduiala hărniciei şi evlaviei locale.

Primiţi Vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite, odată cu viile noastre mulţumiri, încredinţarea simţirii mele de frăţietate în Domnul.

Nr. 1623, 11 Mai 1942.

Şeful Misiunii
(ss) Arhim. SCRIBAN.

Lucrarea masivă, stăruitoare, desinteresată şi plină de avânt, a clerului oltean în Transnistria a fost mereu sporită, cu fiecare lot nou sosit pe aceste pământuri.

In ordinea mergerii lor în opera misionară de dincolo de Nistru, Cucernicii Preoţi Olteni au constituit un front de continuă ofensivă duhovnicească, începând cu data de 19 Noemvrie 1941 şi până în prezent.

Cu sârguinţă şi cu remarcabile sforţări de bună întâmpinare şi de orânduire la lucru pe teren a lucrat întregul personal administrativ din Cancelaria Misiunii Ortodoxe române din Transnistria, atât cât ea a funcţionat la Tiraspol, cât şi după ce s'a aşezat la Odesa.

In fruntea Cancelariei Misiunii s'a distins prin limpede înţelegere, prin tenace muncă şi prin caldă fineţe, P. C. Arhim. Dr. Antim Nica, Vicarul acestei Misiuni.

P. C. Sa cu un ataşament deosebit a însoţit mai tot timpul şi călătoria I. P. S. Mitropolit Nifon în Transnistria.

Dăm mai jos Tabloul pe judeţe, al clericilor olteni încadraţi prin oficiul Misiunii în opera reconstrucţiei din Transnistria.

T A B L O U

de personalul clerical din cuprinsul Eparhiei Sfintei Mitropolii a Olteniei, repartizat pentru operă misionară în Transnistria.

MONAHI:

1. Ierom. Lupan Inochentie, din Mânăst. Tismana-Gorj, la Mânăst. Jercova, jud. Ananiev.
2. „ Novală Serafim, „ Schit. Dobrușa-Vâlcea, „ „ Novogheerghievca, jud. Ananiev.
3. „ Iscu Gherasim, din Mânăst. Tismana-Gorj, la Mânăst. Berșad, jud. Balta.
4. Ierod. Priboianu Clem. „ „ Arnota-Vâlcea „ „ „ „ „
5. Protos. Ghenoiu Gherontie, din Schit. Locuri Rele-Gorj, la parohia Golan, jud. Dubăsari.
6. „ Glăvan David. din Mânăst Frăsineiu-Vâlcea, la par. Țibuiăuca, jud. Dubăsari.
7. „ Georgescu Caliopie, din Mânăst. Frăsineiu-Vâlcea, la par. Molovata, jud. Dubăsari.
8. Ierom. Braoșveanu Filaret, din Mânăst. Polovragi-Gorj, la parohia Grigoriopol jud. Dubăsari.
9. Ierod. Dineață Ghermano, din Mânăst. Cozia-Vâlcea, la Catedr. orașului Dubăsari, jud. Dubăsari
10. Ierom Hățiș Inochentie, din Mânăst. Bistrița-Vâlcea, la par. Ghiderim, jud. Râbnița.
11. Ierom. Florescu Vitalie, din Schit. Iezerul-Vâlcea, la par. Borș, jud. Râbnița.
12. Protos Cârpiniș Daniil, „ Mânăst. Frăsineiu-Vâlcea, la par. Crasna. „

CLER DE MIR

1.	Pr. Coșereanu M.	dela	par.	Post. Fir Craiova,	Prot. Ananiev,	jud.	Aaniev.
2.	„ Boștină Ion,	„	„	Borăscu-Gorj, la par.	Handrabura,	„	„
3.	„ Păunescu Ion	„	„	Capul Dealului-Gorj, la	par. Tocila	„	„
4.	„ Gherguș Nic.	„	„	Ostrov Călimănești,	„ „	Valea Hoț. I.	„
.	„ Moga Aurel,	„	„	Ghercești-Craiova	„ „	„ „ II,	„
	„ Cismaru Nicolae	„	„	Murta-Dolj,	„ „	„ „ III,	„
7.	„ Frățilă Aureliu	„	„	Olteanu-Mehedinți,	„ „	Pârlita, jud	Balta.
8.	„ Gheorghiu Nic.	„	„	Risipiți-Vâlcea, la par	Zavodovca jud.	Berezovca.	
9.	„ Bărlogeanu Nic.	„	„	Buuești-Vâlcea	la par	Hărmațca jud.	Dubăsari
0.	„ Stănescu Gig. F	„	„	Urzica-Romanați,	„ „	Pogrebi	„ „
1.	„ Udroiu Nic.	„	„	Gâlcești-Gorj,	„ „	Mahala	„ „
2.	„ Gheorghiu O.	„	„	Gângiova-Dolj,	„ „	Gramațca	„ „
3.	„ Bălașa Ioan	„	„	Dobriceni-R-ți,	„ „	Goian	„ „
4.	„ Dincă Ioan	„	„	Cordești II-Gorj	„ „	Zaharicovca	„ „
5.	„ Cioclov D.	„	„	Hinova-Mehed.	„ „	Sipca	„ „
6.	„ Popescu Victor	„	„	Vlăduceni-Vâlcea,	„ „	Tașlâc	„ „
7	Dulgheru D-tru	„	„	Slăveni Romanați.	„ „	Hârtop	„ „
8.	„ Popescu Aurel	„	„	Gângiova-Dolj.	„ „	Delancău	„ „
9.	„ Vasilaș Mihail	„	„	Pojaru Amar-Gorj	„ „	Buturi,	„ „
0.	„ Lungănoiu Vict.	„	„	Golfin-Romanați.	„ „	Buturi,	„ „
1.	„ Tudoran Florea	„	„	Celaru-Romanați,	„ „	Clorna	„ „
2.	„ Nicolaescu St.	„	„	Tuguresti-Dolj,	„ „	Pietroasa	„ „
3.	„ Popescu Filip	„	„	Rasnic Dolj,	„ „	Artirovca	„ „
4.	„ Bălă M. Nic.	„	„	Mateești-Vâlcea,	„ „	Stavrova	„ „
5.	„ Andreeanu D.	„	„	Coșmănești-Mh-ți,	„ „	Mălăești	„ „
6.	„ Cernăianu P.	„	„	T.-Severin,	„ „	Cumari	„ „
7.	„ Beșliu Petre,	„	„	Fleșteoaga R-ți,	„ „	Tașlâc	„ „
8.	„ Tomescu Gh.	„	„	Tg. Horez-Vâlcea,	„ „	Grigoriopol	„ „
9.	„ Ținică Gh	„	„	Igiroasa-Mehed.	„ „	Hârtop	„ „
0.	„ Munteanu C.	„	„	Jirov-Mehedinți,	„ „	Corjevo	„ „
1.	„ Popescu E	„	„	Apele Vii-R-ți	„ „	Iași Noui,	jud. Golta.
2.	„ Mazilescu Ion	„	„	Amărăștiide Sus-R-ți	„ „	Poznanca	„ „

33.	Pr. Ionescu Vasile	dela par.	Traian-Romanaţi,	la par.	Grădiniţa	judeţul	Ovidiop.
34.	„ Delcea Mihail	„ „	Gostavăţ-Romanaţi	„ „	Troiţca	„	„
35.	„ Popescu P.	„ „	Obislavu-Vâlcea	„ „	Nestoita I,	„	Răbniţa.
36.	„ Paciosgă I.	„ „	T.-Severin	„ „	Nestoita II,	„	„
37.	„ Sanda Ilie	„ „	„	„ „	Culnaia Veche	„	„
38.	„ Purdescu I.	„ „	Brădetu-Mehedinţi	„ „	Rozalievca	„	„
39.	„ Pârvănescu V.	„ „	Radovan-Dolj	„ „	Pisarevca	„	„
40.	„ Dabelea Vasile	„ „	Bota-Gorj.	„ „	Ghiderim	„	„
41.	„ Mihai Gh.	„ „	Rusăneşti-Vâlcea	„ „	Honorata	„	„
42.	„ Scrieciu Ilie	„ „	Glăvile-Vâlcea	„ „	Camenca II	„	„
43	„ Manta Vasile	„ „	Palilula-Dolj	„ „	Hrustovscaia	„	„
44.	„ Rada Ion	„ „	Filiaşi-Dolj	„ „	Gruşca	„	„
45.	„ Lazăr Grig.	„ „	Dăeşti-Vâlcea	„ „	Podoimiţa	„	„
46.	„ Craiovennu I	„ „	Fişcălia-Vâlcea	„ „	Podema	„	„
47.	„ Stoenac P.	„ „	Tomşani-Vâlcea	„ „	Valea Adâncă	„	„
48.	„ Bălaşa St.	„ „	Suteşti-Vâlcea	„ „	Cuzmin	„	„
49.	„ Dănău Ion	„ „	Gârbov-Gorj	„ „	Raşcov	„	„
50.	„ Popescu At.	„ „	Bistreţ-Dolj	„ „	Timcău I,	„	„
51.	„ Bădiţă Anast.	„ „	Racoviţa-Romanaţi	„ „	Petrovca	„	„
52.	„ Bistriceanu I.	„ „	Perişor-Dolj	„ „	Slobodca	„	„
53	„ Ciobeşcu S.	„ „	R.-Vâlcii	„ „	Plochi I	„	„
54.	„ Târcă Nicolae	„ „	Osica de Jos-R-ţi.	„ „	Plochi II,	„	„
55.	„ Lăcătuşu Ilie	„ „	Pluta Mehed.	„ „	Suşeniţa	„	„
56.	„ Iliescu Adrian	„ „	Vlăduceni-Vâlcea	„ „	Lăbuşna	„	„
57.	„ Stan Iancu	„ „	Pietrari-Bârlog-Vâlc.	„ „	Dumitraşcova	„	„
58.	„ Ionescu Gh.	„ „	Ştefăneşti-Vâlcea	„ „	Crasna	„	„
59.	„ Luca Gh.	„ „	Catedr. Mitr. Craiova	„ „	Ghiderim	„	„
60.	„ Pănoiu Ioan	„ „	Cacoţi-Mehedinţi	„ „	Hârjeu	„	„
61.	„ Petculescu Gh	„ „	Golenţi-Dolj	„ „	Haroba	„	„
62.	„ Socu Iosif	„ „	Cârpiniş-Gorj	„ „	Jura	„	„
63.	„ Andreescu I.	„ „	Ghizdăveşti-R-ţi	„ „	Molochişul M.	„	„
64	„ Popescu A.	„ „	Tg.-Jiu	„ „	Popencu	„	„
65.	„ Lungu Gh.	„ „	Segarcea-Dolj	„ „	Stanislavca	„	„
66.	„ Herăscu T.	„ „	Frăţ la-Vâlcea	„ „	Stanislavca	„	„
67.	„ Săvulescu L	„ „	Simian-Mehedinţi	„ „	Zozuleni	„	„
68.	„ Popescu I. B.	„ „	Horezu-Poenari-Dolj	„ „	Voroncău	„	„
69.	„ Ulmeanu Ion	„ „	Bechet-Dol	„ „	Vad. Turcului	„	„
70.	„ Popa Dimitrie	„ „	Siniştea Crucii-Dolj	„ „	Beloci	„	„
71.	„ Bârsănescu I.	„ „	Padea-Dolj	„ „	Jura	„	„
72.	„ Chiriţescu G.	„ „	Harşu Craiova	„ „	Mocra	„	„
73.	„ Sanda Ilie	„ „	T.-Severin	„ „	Culnaia Veche	„	„
74.	„ Meilă Ilie	„ „	„	„ „	Popencu	„	„
75.	„ Tomescu Paul	„ „	Balş-Romanaţi	„ „	Colbasna	„	„
76.	„ Mateucă Gh.	„ „	Lipov II-Dolj	„ „	Timcău	„	„
77.	„ Bobină Oliv.	„ „	Bârzeiu Pâd. Gorj	„ „	Strozşti	„	„
78.	„ Niţescu V.	„ „	Horez Poenari-Dolj	„ „	Ofatinţi	„	„
79.	„ Corlăţeanu I.	„ „	Pristol-Mehedinţi	„ „	Batuceni	„	„
80.	„ Ochea Gh.	„ „	Fălcoiu-Romanaţi	„ „	Seşerniţa	„	„
81.	„ C-tinescu P.	„ „	Vânători-Mehedinţi	„ „	Slobozia	„	„
82.	„ Popescu Al.	„ „	Caracal-Romanaţ	„ „	Mălăeşti	„	Tiraspol
83.	„ Popa Ioan	„ „	Pârşcoveni Romanaţi	„ „	Caragaci	„	„
84.	„ Vitan Ioan	„ „	Maleşti-Dolj	„ „	Zartaica	„	„
85.	„ Zamora C.	„ „	Teleşti-Gorj	„ „	Slobozia Rom.	„	„
86.	„ Stroe Nic.	„ „	Frâncesti-Vâlcea	„ „	Mălăeşti	„	„
87.	„ Chiriloiu Gh.	„ „	Cetate II-Dolj	„ „	Târnauca I	„	„

Clerici al căror tablou de încadrare în Transnistria, la parohii, nu a sosit încă dela Misiunea Ort. Rom. din Odesa.

88. Pr. Popescu Filimon, dela par. Giurcu-Gorj.
89. „ Dumitrescu Ştef. „ „ Bârza-Romanaţi.

90. „ Bărbulescu Gh. „ „ Vlădeşti-Vâlcea.
91. „ Doară Gh. „ „ Stroeşti-Vâlcea.
92. „ Mărcău Nic. „ „ Tismana-Gorj.
93. „ Popescu Dimitrie „ „ Pinoasa-Gorj.
94. „ Dricu Dumitru „ „ Bârca-Dolj.
95. „ Ianuli Sterie „ „ Poiana Mare III, Dolj.
96. „ Ianoş M. „ „ Băileşti-Dolj.
97. „ Enculescu M. „ „ Cerăt II, Dolj.
98. „ Cornescu Grig. „ „ Almăj-Dolj.
99. „ Rănoiu M. „ „ Târnave-Dolj.
100. „ Popescu Marin „ „ Măceşu-de-Sus-Dolj.
101. „ Năpruiu Adrian „ „ Corşor-Gorj.
102. „ Raicu Emilian „ „ Lacul-Valea Ursului-Mehedinţi.
103. „ Firoiu C. „ „ Gogoşiu-Mehedinţi.
104. „ Bodescu Ilie „ „ Pleşoiu-Romanaţi.
105. „ Stănculescu Oct. „ „ Ciumaşi-Vâlcea.
106. „ Conea Ioan „ „ Grădiştea-Vâlcea.
107. „ Grecu D. Nic. „ „ Nenciuleşti-Vâlcea.
108 „ Smărăndescu St. „ „ Dăbuleni I, Romanaţi.
109. „ Nica Nic. „ „ Ghercesti-Dolj.
110 „ Giuran P. „ „ Urşi-Vâlcea.
111. „ Surlin Gh. „ „ Orleşti-Vâlcea.
112. „ Rădulescu D. „ „ Prundeni I, Vâlcea.
113 „ Rădulescu D. Gh. „ „ Bogdăneşti-Vâlcea.
114 „ Stănculescu St. „ „ Leu-Romanaţi.
115. „ Iliescu C. „ „ Braniştea-Mehedinţi.
116. „ Calafeteanu St. „ „ Căciulatu-Dolj.
117. „ D. onescu „ „ Obârşia-Mehedinţi
118. „ Ier. Macarie Stavru „ „ M-rea Bucovăţ-Dolj *)

MĂRTURII ŞI ATESTĂRI

Asupra lucrării misionare a clerului oltean în Transnistria s'au rostit nespus de multe şi elogioase aprecieri.

Probă stau multele opinii înfăţişate de presa locală şi din Ţară, diferitele testimonii din partea populaţiunii şi a organelor conducătoare ale Provinciei şi mai cu seamă feluritele acte oficiale emanate dela autorităţi şi instituţii, începând cu Guvernământul Transnistriei, Prefecturile judeţene, Serviciile Ministerelor, etc.

Pentru puţinătatea spaţiului, ne vom mărgini să spicuim la vreme din astfel de acte, opiniunile respective, ţinta principală a lucrărei de faţă fiind înfăţişarea, prin *dările de seamă* dela faţa locului, a înfăptuirilor săvârşite de Cucernicii Preoţi pe tărâm spiritual, gospodăresc, cultural, social şi naţional.

CĂTRE SOROCUL CĂLĂTORIEI MISIONARE A I. P. S. MITROPOLIT NIFON IN TRANSNISTRIA

In vederea călătoriei misionare a I. P. S. Mitropolit în Transnistria, — care va fi descrisă mai încolo de unul din membrii suitei I. P. S. Sale — nerăbdarea preoţilor misionari aflaţi acolo creştea pe fie ce zi, iar pe de altă parte pregătirile

*) P. P. C. C. Misionari din tablourile de faţă, pe judeţe, sunt indicaţi în ordinea cronologică a plecării lor în misiune.

cele mai deosebite se făceau pretutindeni. Doritori se aflau toţi preoţii aflaţi în misiune, de a fi vizitaţi prin parohiile unde se găsiau repartizaţi de către Şeful şi Ierarhul lor.

Era aceasta o dorinţă a sufletului lor, era o bucurie pe care o simţiau ei năvălindu-le fiinţa şi doriau ca în bucuria lor şi a realizărilor lor să îmbrace şi calea slăvită a Ierarhului, care astfel împreună cu ei avea misiunea să sporească elanul însufleţirii ziditoare, prilejuind fiecăruia, şi tuturora, în cadrul lucrării începute şi în ochii poporului readus la viaţă nouă, fiori de viaţă renăscută, cu revărsări de simţiri şi de lumini de mult stinse pe acele meleaguri.

Această dorinţă a preoţilor se împletea cu a căpeteniilor administrative şi ostăşeşti, cu a poporului şi a tuturor locuitorilor de altă limbă chiar.

Pentru înfăţişarea stării de nerăbdare şi a înfocatei dorinţe de a fi vizitate locurile acelea de Mitropolitul Olteniei, vom face loc la câteva din mărturiile adînc grăitoare, trimise cu sârg şi prin cari I. P. S. Sa, este poftit cu ardoare, cu un ceas mai de vreme, pretutindeni fiind aşteptat cu dorinţă aprinsă.

Aşa bună oară Preotul misionar Gh. Ochea, dela parohia Fălcoiu-Romanaţi, misionar în Transnistria la parohia Şerşeniţa, judeţul Râbniţa, anunţă telegrafic următoarele:

„... Parohia locală centru de creştini. 4000 suflete. Biserica monumentală radical reparată. Călduros aşteptăm sfinţirea de către I. P. S Mitropolit Nifon. Comunicaţi itinerariu".

(ss) Preot OCHEA SERSENIŢA, Râbniţa.

D-l Colonel Dobriceanu, Prefectul judeţului Dubăsari telegrafiază:

I. P. S. S. MITROPOLIT AL OLTENIEI NIFON CRIVEANU,
Craiova

Aşteptăm cu cea mai deosebită bucurie vizita I. P. Sfinţiei Voastre, împreună cu preoţii şi populaţia moldoveană. Stop. La douăzeci Iulie avem punerea pietrei fundamentale la o biserică la care participă şi reprezentanţii guvernului, iar la 26 Iulie sfinţirea Bisericei restaurate din *Tzibulovca*. Stop. La sosire Tiraspol, vom veni pentru a pr zenta programul vizitei în acest judeţ, unde ar urma ca I. P. S. Voastră să rămâneţi mai multe zile.

(ss) Prefectul Jud. Dubăsari, Col. DOBRICEANU

La fel D-l Colonel Prefect al judeţului Ananiev.

I. P. S. S. MITROPOLIT AL OLTENIEI NIFON CRIVEANU,
Craiova

In judeţ având două mari şi frumoase Biserici, din care una într'un sat moldovenesc, cu smerenie îndrăznesc a vă ruga

să binevoiți, ca după vizita ce o faceți la Kișinău, ce cred că o veți face cu ocazia expoziției, să ne faceți marea cinste a da binecuvântarea și sfințirea acestor două Biserici. Data o las la alegerea Prea Sfinției Voastre. Protopop al județului este părintele Marin Coșereanu din Craiova.

Cu smerenie. Prefectul județului Ansniev
(ss) Col. BOLINTINEANU

Alte solii și alte vestiri sosesc. Mereu și cu neîncetare Ierarhul organizator al marei opere de ctitoricire spirituală și națională este solicitat să vină și să cerceteze roadele operei înfăptuită pe teren, de trimișii săi.

I. P. S. S. MITROPOLIT AL OLTENIEI NIFON CRIVEANU,
Craiova

Vă rugăm să binevoiți ca la venirea Inalt Prea Sfinției Voastre în județul Dubăsari să ne sfințiți cele trei Biserici din Tzibuleuca, Goian și Iahorluc în zilele de 26 27-28 Iulie a. c.

Cu adâncă smerenie,
(ss) Ieromanah DAVID GLĂVAN, Dubăsari

I. P. S. S. MITROPOLIT AL OLTENIEI NIFON CRIVEANU,
Craiova

Din motive bine cuvântate sfințirea locului pentru Biserica din mahalaua Dubăsari s'a amânat pentru ziua de 20 Iulie a. c. Vă rugăm să fiți în mijlocul nostru.

(ss) Protoiereu, CONSTANTINESCU

I. P. S. S. MITROPOLIT AL OLTENIEI NIFON CRIVEANU,
Craiova

Duminecă 12 Iulie sfințirea Troiței Eroilor și căminul cultural moldovean din Molochișul Mare jud. Râbnița. Vă rugăm să veniți în mijlocul nostru. Comunicați-ne.

(ss) Preot, IOAN ADREESCU

Către momentul sosirei I. P. S. Mitropolit Nifon în Transnistria, val de nerăbdări, amestecat cu fiori de bucurii, totul dădea aspect de renaștere și înoire.

Preoți și popor, comandanți și oștire, gata și cu aer de reculegere trăiau prefacerea cea mare, pe care o dă înfiripărea stărilor noui de viață ce se pogoară din cer, în preajma sărbătorilor celor alese și sfinte.

La aceasta se ajunsese prin osârdia și truda jertfelnică depusă de către clerul muncitor în opera sa misionară. Se ajunsese prin sufletul ce știuse să-l dea Ierarhul ocârmuitor al celor trimiși în misiune, se ajunsese aici prin împletirea voințelor românești și

creştineşti ale tuturor celor ce pe urma jertfelor celor căzuţi se străduiau să ridice temeliile sănătoase şi durabile ale unei vieţi renăscute din pârjol şi din robire.

Opera luminoasă înfăptuită în acest chip în Transnistria capătă un contur lămuritor din cuprinsul telegramei pe care D-l Col. Popescu Corbul, Prefectul judeţului Râbniţa a trimis-o către I. P. S, Mitropolit, în care se vorbeşte de gestul eroic şi edificator al preoţimei angajată în ofensivă misionară în Transnistria.

RÂBNIŢA 28 Septemvrie 1942.

INALT PREA SFINŢITE PĂRINTE,

Binecuvântat fie Domnul pentru gândul I. P. S. Voastre de a trimite pe plaiurile Râbniţei transnistriene, lotul de preoţi misionari olteni.

Rezultatele obţinute de aceşti misionari ai credinţei şi ai legei strămoşeşti au întrecut toate aşteptările atât pe teren religios cât şi pe teren administrativ.

Cucernicliile lor au fost de un sprijin real muncii şi sufletului pus în slujba Neamului pe aceste meleguri.

S'au înregistrat astfel rezultate din cele mai strălucite. Toţi, absolut toţi preoţii olteni, au fost la înălţimea chemării şi încrederii I. P. S. Voastre. Au excelat Părintele I. Andreescu şi Gh. Chiriţescu, cari prin râvnă şi elan au reuşit să edifice sufletele şi să ridice nivelul de viaţă din satele păstorite, la înălţimea satelor model din Apus. Aceste lucruri au fost apreciate cu elogioase cuvinte de către membrii guvernului român şi întreg corpul diplomatic, cu ocazia vizitei ce s'a făcut în judeţul meu. Am propus la decorare pe Părintele Andreescu şi Chiriţescu şi i-am citat prin odin de zi, pe judeţ, ca o cinstire cuvenită pentru munca depusă. Cu adânc respect Vă rog ca în interesul Patriei să prelungiţi şederea acestor inimoşi şi patrioţi preoţi în aceste ţinuturi româneşti. Veţi avea pedeoparte recunoştinţa noastră deplină, iar pe de alta, I. P. S. Voastră veţi avea mulţumirea sufletească că aţi putut contribui prin fiii duhovniceşti ai I. P. S. Voastre la refacerea credinţei pe care rătăciţii iudeo-comunişti au crezut că o vor putea înmormânta definitiv.

Cu cel mai profund respect, Vă rog să primiţi deosebita stimă ce vă păstrez.

(ss) Colonel CONST. D. POPESCU-CORBUL
Prefectul Judeţului Râbniţa

Limităm documentarea expunerii acestela asupra organizării şi desfăşurării lucrului misionar în Transnistria la acest spectru fugar—încă odată accentuând condiţiunea restrângerii materialului, la spaţiul mic de care putem dispune în broşura

de faţă — lăsând ca mai mult să vorbească gândul şi năzuinţa vie, puse în faptul acestor lucrări, de cei aflaţi pe şantier.

Nu s'a precupeţit osteneală, nu s'a şovăit nici când, în faţa grelelor şi marilor probleme ridicate cu fiecare detaliu ce intra în evoluţia operei asumată cu entuziasm, cu răspundere şi cu credinţă.

Asupra temeiurilor şi a rezultatelor, negreşit se vor pronunţa vremurile cu al lor discernământ şi cu a lor perspectivă de privire de pe un orizont mult mai larg, după ce şi oamenii şi rânduelile puse în contribuţie îşi vor fi probat valoarea lor prin faptă şi prin temeiuri de concretă izbândire.

Călătoria săvârşită de I. P. S. Mitropolit în Transnistria şi pasagiile spicuite din dările de seamă ale P. P. C. C. misionari aflaţi pe terenul grelelor probări vor avea darul să ilustreze abnegaţia şi zelul cu care s'a lucrat.

Intr'o măsură anumită ele vor fi şi arvunirea unor rostiri ce se vor înşirui mâine, de către alte guri şi în alte ipostaze.

Pr. CONST. BRÂNZEIU

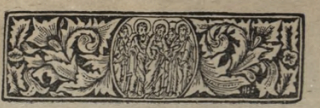

CU I. P. S. MITROPOLIT NIFON AL OLTENIEI ÎN TRANSNISTRIA

Note şi impresii de Preot
C. Brânduşoiu-Costeşti

Mânat de dorul şi de grija unei lumi ce-şi zideşte temelie de viaţă nouă în ţara cea fără de cântece de peste Nistrul turburat, I. P. S. Mitropolit Nifon al Olteniei, însoţit de Preoţii: C. Brânzeiu Consilier Referent al Sf. Mitropolii, C. Begu deservent la Catedrala Mitropolitană, T. Mirescu paroh al Bisericii Brânduşa din Craiova, V. Runcanu din Gorj, N. Ponovescu-Argeş, C. Brânduşoiu Costeşti semnatarul acestor rânduri, Diaconii: I. Banu, C. Sacerdoţeanu şi C. Grigorescu dela Catedrala Mitropolitană, porneşte la 20 Iulie 1942 în călătorie misionară către meleagurile de curând eliberate.

Grija, avântul, dorul după divin, după necunoscuta lume a visărilor refăcute, a speranţelor renăscute, se îngemănează minunat de bine cu simţimântul conştiinţei împăcate, al datoriei împlinite, ca odinioară în memorabile vremuri de luptă misionară sub Cerul antic al credinţelor îmbătrânite, al nădejdilor pustiite, al idealurilor prăbuşite.

Şi sufletele încinse de dogor cresc în ele înşile, iau proporţii uriaşe într'o mână de lut, întinzându-şi scară până la cerurile împăcate cu pământul purificat prin flăcări, prin sânge şi prin lacrimi.

E bucurie, avânt, entuziasm ce îmbrăţişează zări necunoscute, ce depăşeşte hotare nebănuite. Se înfiripează în minte toată epopeia apuselor vremi, se încheagă în suflet toată jelania mută a unei lumi chinuite în veac de satanică oblăduire a omului roşu răsărit din iad.

Şi trenul înghite ca un moloh, timp şi spaţiu, lumină şi întuneric, brăzdează cu iuţeală nebănuită spinarea pământului martor la atâtea suferinţe lumeşti, gropniţă la atâtea strădanii omeneşti.

Rătăcind cu gândul la lumea cea nouă, ignorezi priveliştile, zăgăzueşti amintirile, alergi nălucă peste atâtea şi atâtea locuri ce te ispitesc fără răspuns şi-ţi înşirui ţie-şi visările târzii, trâmbe de

stihuri şi rime, ca tot atâtea ofrande de dor, după Cerul cel nou cu stelele lui iatinerite, cu luminile lui renăscute.

Urultul trenului pe podul Nistrului ne smulge din vis la realitate, din somnolenţă la trezvie.

Nistrul! Nistrul! Ne îndreptăm zoriţi spre ferestrele vagoanelor şi ne destrămăm privirile peste pânza molcumă a apei poleită cu argint.

Este aceiaşi apă, ca toate apele, deşi cântecele noastre au îmbrăcat-o în atâta tăinuită jale şi au legănat-o cu aripă sumbră de Eryne.

„Nistrule apă vioară
„Te-ai făcut neagră cerneală
„Aşa trist şi turburat
„Cu lacrime-amestecat.
. . . . . .

„Nistrule când te-am trecut
„Erai turbur'n'am văzut
„Dar acuma când te-oiu trece
„Să fii limpede şi rece.
. . . . . .

Şi Nistrul încinge cu undele lui molcume mijlocul feciorelnic al unei ţări ce şi-a făcut cu crucea şi sabia un loc de onoare în concertul marilor popoare şi-şi moale în soare visările desprinse din murmurul basmului uitat.

De-acum privirile sorb cu nesaţ pitorescul unui pământ a cărui iarbă a răsărit din sânge şi ale cărui flori au înflorit din lacrimi.

Cu adevărat, parcă, o lume nouă se desfăşoară înaintea ochilor. Lumea câmpiilor fără pripoare, lumea întinsurilor fără ponoare, lumea ogoarelor îmbelşugate, lumea dorurilor binecuvântate!

Nu ne-am trezit bine din visări, când trenul opreşte în gara Tiraspol.

După rumoarea, frământarea şi privirile iscoditoare ale mulţimii de pe peron, înţelegem că suntem aşteptaţi.

Un necunoscut ce întârziase prea mult la casa de bilete, dă buzna pe peron şi încearcă să străbată prin mulţime până la tren.

— Mă rog, cine vine, întreabă el nedumerit, văzând lumea pestriţă atentă la descinderea din vagon?

— Vine Mitropolitul Olteniei, vin Oltenii, îi răspunde în şoaptă un alt călător.

Şi în timp ce Corul „Cântarea Olteniei" ajuns cu o zi mai devreme în acest oraş, pentru a secunda opera misionară a Ierarhului din Oltenia intonează: „Pre Stăpânul", pe strunele sufletului meu se leagănă melodic versuri de datorie şi mândrie oltenească: Vin Oltenii!

Vin Olteni de departe,
Vin cu suflet plin de dor
Să vesteasca pe Mesia
Pe-al Transnistriei ogor.

Vin Olteni dela Vodița
Vin cu dorul însorit,
Să așeze'n sanctuare
Pe Iisus cel prigonit.

Vin Olteni, vin în cete,
Ca să scape de sub jug,
Neamul mândru ce se'ntinde
Dela Nistru pân'la Bug.

Vin Olteni ca s'astrângă
Intr'un singurel ciopor
Turma ce de-atâta vreme
A rămas fără Păstor.

Vin Olteni din Cetatea
Mândră-a vitejilor Bani,
Să re'nvie iar credința
'Năbușită-atâția ani.

Vin Olteni dela alfare
Iată-i cum s'avânt'la drum,
Preoți cu Ierarhu'n frunte,
Sfântă-i lupta de acum!

Vin Olteni'n țara tristă,
Țara basmului cernit,
Ei aduc cu ei lumina
Mângâieri ce i-au lipsit.

Vin Olteni, de-acum Țara
Și-are cerul luminos
Că'n biserici părăsite
A reînviat Hristos.

Ne urcăm zoriți în mașini și n'avem vreme să reflectăm asupra celor ce putem vedea din alergarea lor, până ce vehiculele opresc brusc în fața catedralei.

Un sobor de Preoți localnici în frunte cu P. C. S. Arhim. A. Nica, Vicarul misiunii ortodoxe române în Transnistria, întâmpină pe Stăpânul Spiritual al Olteniei în odăjdii prezentându-se tradiționala „pâine și sare".

Autoritățile civile ale orașului sunt prezente în fața unui numeros public.

La serviciul divin de primire, oficiază preoți localnici în frunte cu Vicarul misiunii. Răspunsurile le dă Corul Catedralei, alcătuit dintr'o mână de oameni cari nu împun prin înfățișare, dar cari uimesc prin arta de a cânta.

P. C. S, Arhimandritul Antim Nica rostește călduros cuvânt de întâmpinare, arătând că Transnistria se află de acum în mare sărbătoare, când pe ogorul ei pășește pentru prima oară Mitropolitul care s'a îngrijit dela prima strigare să-i trimită slujitori vrednici cari să o mângâe în sufletul ei întristat, sub Cerul ei înourat. „Veți afla în călătoria I. P. S. V. Inalt Prea Sfințite Stăpâne, că preoții olteni, 70 la număr, trimiși în misiune în aceste părți, sunt adevărate suflete de jertfă și abnegație, ce vă fac prin activitatea lor cinste și bucurie, cum și mare mândrie Olteniei misionare".

Răspunde I. P. S. Mitropolit în cuvinte emoționate, arătând rostul acestei călătorii, rostul trimiterii în misiune a unui impunător număr de preoți olteni, cari să cerceteze sufletul, să lege ranele inimii și să lumineze mintea locuitorilor din aceste părți, cari îi sunt prea dragi, ca să rămână necercetați...

Din vizitele făcute apoi prin oraș, pela instituții și autorități, din convorbiri fugare cu poporul, am înțeles că avem de a

Flori de credinţă, lacrimi de bucurie şi flori, în calea I. P. S. Mitropolit Nifon, prin satele Transnistriei

face cu o populaţie cuminte, binevoitoare şi mulţumită de noua ei situaţie. Tineretul transnistrian defilează pe străzi, concentrându-se spre Teatrul Naţional în cadenţa marşurilor naţionale.

Dejunul este luat de I. P. Sf. Mitropolit la D-l Guvernator al Transnistriei care îl şi găzduieşte pe tot timpul şederii în Tiraspol.

Seara aduce odată cu umbrele ei o adevărată sărbătoare naţională.

Lume multă se revarsă în roiuri spre Teatrul Naţional, unde Corul „Cântarea Olteniei" dublat de fanfară oltenească avea să se producă, dimpreună cu tineretul Căminului Cultural din Com. Viştea-Făgăraş, cu cele mai alese producţii, minunate cântări populare şi dansuri naţionale.

Sala este arhiplină. Lumea este dornică să audă şi să vadă ce vor românaşii din ţara cea mare să-i spună, la ce mândreţe se mai poate aştepta, pe lângă splendidul decor ce-l închiagă minunatele costume oltenesti şi ardelenesti în cari sunt îmbracaţi coriştii şi coristele, ca şi toţi cei ce fac parte din impunătoarea caravană culturală.

Isfârşit, îşi face apariţia în sală I P. S. Mitropolit, însoţit de D-l Guvernator al Transnistriei Gh Alexianu şi de notabilităţile oraşului, civile şi militare.

Lumea se ridică în picioare, Corul îl întâmpină cu cântarea: „Pre Stăpânul". De acum începe concertul, prin intonarea Imnului Regal Român, Imnului naţional German şi Imnul naţional Italian.

Ai dela început, simţimântul celei mai desăvârşite unităţi de gând şi de ideal al celor trei naţiuni cari luptă pentru Cruce, Dreptate şi Adevăr.

Se desfăşoară programul alcătuit din minunatele cântece populare ca: Alunelul, Foae verde de dudău, 2 cântece basarabene, Frunzuliţă flori de teiu, Pe marginea Dunării, Trece lelea pe colnic, etc. Laude pentru minunata execuţie a frumoaselor cântări, se cuvin D-lui Prof. C. Nina, Dirijorul corului.

Incep jocurile naţionale ale tineretului din Căminul Cultural din Viştea de Sus, jocuri specific localnice. Am avut impresia că mă aflu la hora ţărănească din acele părţi, cu strigături, cu figuri săltăreţe, cu costume specifice regiunei, cu un singur muzicant din clarinet şi într'o simţire de adevărată viaţă ţărănească sănătoasă şi mândră neamului nostru românesc. Fanfara încheie concertul cu arii naţionale, menite să desăvârşească satisfacţia auditorilor cărora li s'a zugrăvit prea clar şi atât de frumos vieaţa noastră naţională ca să n'o iubească şi să nu se simtă mândri de comorile ei.

După concert, a avut loc masa comună oferită de Guvernământul Transnistriei la peste 200 de persoane, cu care ocazie, s'au ţinut toasturi în sănătatea Ierarhului din Oltenia de către D-l Guvernator Gh. Alexianu, D-l Primar al oraşului, D-l Prof. Iacobescu Insp. la Fundaţiile Regale, C. Preot Sebastian Rusan

Conducătorul echipei de tineri din Căminul Cultural al Com. Viştea de Sus, jud. Făgăraş şi alţii, tuturora, răspunzând la stăruit I. P. S. S. în cuvinte de călduroasă mulţumire şi de îndemn la lucrarea de reîncreştinare şi românizare a acestei provincii desrobite prin jertfa ostaşului român, destoinicia Mareşalului Conducător şi sprijinul armat al aliaţilor noştri.

A doua zi, s'au făcut vizite la Prefectură, Primărie, Guvernământ şi la cursurile celor 3—400 de învăţători transnistreni aflaţi în oraş. D-l Prof. Bârsănescu urează bineţe I. P. S. Mitropolit, arătând strădaniile ce se depun de către luminătorii satelor pe altarul culturii şi redeşteptării neamului. Mulţumeşte I. P. S. S. pentru cinstea ce face învăţătorimii prin prezenţa I. P. S. S. aci şi salută opera de înfrăţire între cei doi luminători ai satului, Preotul şi Învăţătorul. Răspunde I. P. S. Mitropolit, urând spor învăţătorimii transnistriene în lucrarea ei, îndemnând-o să-şi unească dimpreună cu preoţimea toate puterile de muncă pentru redeşteptarea simţimintelor naţionale-româneşti şi creştineşti în sufletul poporului transnistrian. Se distribue învăţătorimii în mod gratuit, cărţi religioase dela colportajul Sf. Mitropolii în valoare de peste 100.000 lei.

În drum spre Odesa. Imprejurările fac, ca să nu pornim cu toţii odată spre această Metropolă. Unii plecăm cu un tren special, seara, dimpreună cu corul şi conducătorii Fundaţiilor Regale Filiala-Craiova, alţii cu maşinile în faptul zilei. Cei cari merg cu maşinile, au prilejul să soarbă priveliştі pe cât de frumoase, ca variaţii, ca belşug, ca perspectivă, ca întins fără hotar, pe atât de duloase, dureroase şi înlăcrimate, pe alocurea cernite deabinelea, de spectrul morţii ce şi-a închegat ofranda în atâtea cimitire de eroi.

In tren, ai fi putut să te odihneşti în bună voie, să dai vamă somnului, să legi vorbe cu cei lăsaţi în urmă, dacă neastâmpărul sufletului avid de toate cele ce ţi-se oferă în „lumea cea nouă", nu te ar invita, să stai fantomă cu ochi de foc la fereastra vagonului sburător, să adulmeci zarea cea neagră a câmpiilor îmbrobodite în voaluri sure de neguri desprinse printre ochiuri de stele, sub zâmbiri de lună.

Era noapte deplină, o noapte cu stele şi visuri, cu înflorări de dor după necunoscut, după necuprins.

Trenul străbătea grăbit câmpul cel fără de hotar şi legănarea ritmică a holdelor atât de bogate, îţi da impresia unei călătorii printr'o grădină de raiu. Pe bolta cerului aprins se pironise locului luna ca o seceră de argint şi învălula cu zâmbetul ei rece solia călătoare către inima unei ţări cu poveştile cernite, cu visurile prăbuşite, cu sufletele pustiite. Stăteai la fereastra vagonului şi gândeai la o lume ce se îngroapă, pentru ca din cenuşa ei să răsară o alta, mai bună, mai curată, şi mai împăcată cu Dumnezeu. Şi iată, că noaptea sură se destramă în răsăritul însângerat, cerul se scaldă într'o mare de văpaie şi

lumina biruie de-abinelea întunerecul. Trenul se oprește în prima gară a Odesei.

Mânia Zeului Martie se oglindește vizibil în ruinele ce te'nconjoară. Priveşti chipuri palide, triste, figuri speriate de oameni, tineret buimac ce se olbează mirat de splendorile costumelor oltenești, streini parcă de viața ce țâșnește dela altarele Neamului, o lume îndurerată într'o țară înstrăinată.

Pornim spre Gara Centrală. Gândind la lumea ce te înconjoară, nu poți să nu dai vamă durerii câteva lacrimi şi nădejdilor de mai bine câteva versuri.

INTR'O ȚARA'NSTREINATA

Intr'o țară'nstreinată unde Soarele-i cernit,
Unde nu s'aude cântec, unde florile-au pălit,
Vii târzie primăvară, cu-alte stele, cu alți sori,
Să aduci şi'n lumea-aceia cânturi de privighetori.

Intr'o țară'nstreinată unde sufletu-i păgân,
Unde trista necredință cu blestemul se îngân'
Se aud cântări de slavă sub un nou cer luminos
Se ridică iar din țărnă, Sfânta cruce-a lui Hristos.

Intr'o țară'nstreinată, înecată'n plâns şi chin,
Unde curse-atâta sânge, pravoslaunic de creştin,
Vine duh de mângâiere 'n mila Cerului de sus,
Gloatele renasc voioase, la credința în Iisus.

Intr'o țară'nstreinată, unde Iuda-a stăpânit,
Sanctuarul de credință, de păgâni fu jefuit.
Dar de peste Olt s'avântă, craiuici bine vestitori,
Redeschid iar sanctuarul, vin în „vie" lucrători.

Intr'o țară'nstreinată, unde-s căile pustii,
Insuş Domnul Sfânt păşeşte printre lanuri şi câmpii.
El aduce de-acum pace şi revarsă mângâieri
Unei lumi împovărate de necazuri şi dureri . . . .
. . . . . .

Coborâm în Gara Centrală a Odesei. Autoritățile oraşului ne înconjoară cu dragoste, urându-ne bineţe. Pornim spre centrul oraşului. Caravana Culturală, băieți şi fete, domni şi doamne, în splendide costume oltenești, defilează pe strada principală în sunetul fanfarei atrăgând priviri curioase, binevoitoare, furând zâmbete de pela ferestre şi vorbe bune de pela localnicii ce se țin şi ei scaiu după noi, ca atraşi de cine ştie ce miraj.

I. P. S. Mitropolit este primit cu osanale în catedrala tixită de lume.

C. S. Protos. Harghel îi întimpină cu călduroasele cuvinte

cuvenite primului Mitropolit ce calcă pământul acestei ţări după Gavriil Bănulescu-Bodoni.

Vocea dulce, vocea duioasă de păstor întristat de jalea desprinsă din dărâmături se desprinde ca o melodie dulce, ca un balsam binecuvântat asupra lumii îngenunchiate sub bolţile măreţei catedrale. Este cuvântul blând de mângâere, de încurajare al Ierarhului din Cetatea Banilor olteni, venit să dea duh din duhul Său unei lumi ce se ridică pe ruinele unui trecut atât de îndurerat.

Festivitatea ia sfârşit. Pornim să vizităm oraşul care impresionează prin pitorescul lui de oraş pe malul mării. Pretutindeni însă ne înfiorăm de jalea cuibărită în ruine; mai la fiece pas, ni se frânge inima pe altarul durerii ridicat pe ruinele atâtor şi atâtor edificii şi aşezăminte distruse de bolşevici în retragerea lor.

RUGA DIN CIMITIRUL EROILOR DIN SEVCENCO

(25 Iulie 1942 Odesa).

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit însoţit de soborul de Preoţi olteni ca şi de reprezentanţii Bisericii din Odesa şi ai Garnizoanei acestui oraş, îngenunchează smerit la mormântul eroilor din parcul „Sevcenco" aducând prinos de călduroase rugi lui Dumnezeu pentru odihna sufletelor celor ce zac aci, sub brazdele înflorite de la marginea mării visătoare. Corul „Cântarea Olteniei" intonează imne melodice, murmur de litanii, pentru pomenirea celor căzuţi pentru cruce şi dreptate. Sunt momente emoţionante, de jale, de lacrimi şi de sfâşietoare durere. In cimitirul acesta, zac figuri reprezentative ale armatei de eroi, nume cunoscute, nume dragi de ostaşi, căzuţi în vâlvoarea iadului deschis sub unul dintre cele mai impunătoare palate din Odesa, minat de bolşevici în retragerea lor.....

Era încă de dimineaţă, când roua încă mai stăruia pe flori, când paseri încă mai gungureau în boschete. Un vânt uşor dinspre Marea cea Mare aducea pe freamătu-i lin veşti despre strălucite victorii în lupta ce se duce tot mai departe sub cer de ţară păgână, ca un omagiu de recunoştinţă celor căzuţi.

Funigei sclipitori în raze argintii pluteau peste vârfuri de cruci, presărând cu visuri cernite brazdele înflorite de pe morminte. Şi ca sufletele uşoare ale celor plecaţi în altă lume, se leagănă pe aripi de vânt până se pierd în nelămuritul înălţimilor albastre.

Preoţi şi mireni cu gândul furat de lumea cea de dincolo de zare, îngână pe strunele durerii sfâşiitoare: „Veşnica pomenire".

Plecăm cu ochii înlăcrămaţi, cu inima cernită, cu sufletul copleşit, îngrijorat de atâta mare datorie ce ne incumbă jertfa acestor eroi...

S'au vizitat apoi mânăstirile de călugări şi călugăriţe din oraş şi împrejurimi, bisericile mai importante şi instituţiile mai de seamă. La dejun, masă bogată oferită de Primăria oraşului la restaurantul Bristol. Se încheagă momente de aleasă bucurie şi de înălţare sufletească. Vorbeşte D-l General Gheorghiu, D-l Primar Gherman Pântea, Chestorul Popovici, Prof. Şaban Făgeţel, Şt. Iacobescu, P. Iliin Sub Prefectul judeţului, Pr. Sebastian Rusan, arătând opera naţională la care suntem chemaţi şi roadele misionarismului oltean pe aceste meleaguri.

Răspunde I. P. S. S. mulţumind tuturora pentru călduroasele cuvinte de întâmpinare, reliefează jertfa armatelor dezrobitoare, omagiază opera Mareşalului şi închină în sănătatea Regelui şi Reginei Mame, urând biruinţă deplină Bisericii şi Neamului.

FESTIVITATEA DELA CERCUL MOLDOVENESC DIN ODESA

Se comemorează la 25 Iulie împlinirea unui an dela intrarea trupelor româno-germane pe pământul Transnistriei. Cu această ocazie Moldovenii din Odesa şi Judeţ, constituiţi în Societatea „Cercul Cult. Moldovenesc" desfăşoară programul unei memorabile serbări naţionale. Sunt de faţă, I. P. S. Mitropolit Nifon, D-l General Gheorghiu, Comandantul militar al Comandamentului Odesa, D-l Paul Iliin Sub Prefectul judeţului Consilier naţional al românilor transnistrieni şi sufletul cercului moldovenesc de aci, D-l S. Dumitraşcu Preşed. Centrului Cult. moldovenesc, român transnistrian, D-l Profesor Iacobescu Inspector Fundaţiilor Regale, Preoţii C. Brânzeiu, C. Begu, C. Brânduşoiu, T. Mirescu, V. Runcanu, V. Ponovescu din suita I. P. S. Mitropolit, C. Preot Protoiereu al Odesei, Păr. Ţincoca Protoiereu Sebastian Rusan din Ardeal, etc. Seria Cuvântărilor o începe D-l Simion Dumitraşcu Preşedintele Centrului Cult. moldovenesc de aci. Ia cuvântul apoi D-l Sub Prefect Iliin accentuând însemnătatea zilei de 25 Iulie, prima zi în timpul răsboiului, când au intrat trupele româno-germane pe teritoriul transnistrian.

Se ridică I. P. S. S. Mitropolitul Nifon şi înalţă cuvântul de Slavă lui Dumnezeu pentru prilejul fericit de a se vedea în mijlocul unei adunări de moldoveni în această cetate de basm a Odesei. Cuvântul I. P. S. Sale este cuvânt de încurajare, de mângâiere şi de laudă a activităţii naţionale şi bisericeşti dusă de către oameni reprezentativi ai românismului în aceste părţi.

Vorbeşte apoi D-l General Gheorghiu, arătând strădania Cercului moldovenesc şi evocă amintirea Generalului Vasiliu care a luptat mult pentru înjghebarea Soc. moldoveneşti, făcând şi un istoric al desrobirii.

D-l Sub-Prefect Iliin proclamă cu votul adunării pe D-l

Mareşal Antonescu Preşedinte de onoare al Cercului Cult. moldovenesc iar ca Vice Preşedinţi de onoare pe I. P. Sf. S. Mitropolit Nifon, D-l General Gheorghiu şi Dl- Gherman Pintea Primarul Odesei. Aşişderea, menţionăm ca membrii aleşi prin aclamaţii, pe D-l Profesor Iacobescu Insp. Fundaţiilor Regale, Preot. Sebastian Rusan şi C. Preot C. Brânzeiu Consilier referent al Sf. Mitropolii a Olteniei care în anii 1927-1930 a condus în calitate de Preşedinte Soc: „Frăţia Românească-Frăţila", a studenţilor de peste hotare, cu sediul în Bucureşti, în care Societate au activat şi transnistrieni, azi prin pronia Dumnezeiască şi vitejia armelor aliate, eliberaţi şi ridicaţi la rangul de conducere a vieţii naţionale în Transnistria românească. Deasemenea menţionăm ca membri de onoare aleşi prin aplauzele adunării pe Preoţii: C. Begu, T. Mirescu, V. Runcanu, C. Brânduşoiu, V. Ponovescu. Au mai luat cuvântul C. Preot C. Brânzeiu vorbind într'o atmosferă de cald patriotism trăit, după atâta osârdnică trudă; se îmbrăţişează şi se sărută cu D-l Prof. P. Iliin Sub-Prefectul judeţului, în semn de aleasă frăţietate şi de izbândă naţională şi culturală pe meleagurile înstrăinate, dorite atât de mult în visurile Soc. „Frăţilia".

Mai menţionăm Cuvântările Cuc. Preot Seb. Rasan, Pr. Begu, D lui Prof. Iacobescu şi D-l Marcu Secretarul General al Cercului Moldovenesc.

Cu această ocazie, Dumnezeu a vrut ca viziunea tinerească a mănunchiului de luptători din organizaţia „Frăţia Românească" din Bucureşti să se realizeze şi astfel, să vedem şi noi cu ochii adeveririle trăirii româneşti peste toate hotarele şi pestre Nistru. Nu se poate descrie în cuvinte, bucuria şi înălţarea sufletească ce a cuprins pe toţi cei de faţă cu această ocazie.

Se vedea pe feţele atâtor români supravieţuitori ai înspăimântătoarelor prigoniri bolşevice, bucuria reînvierii şi se îmbina astfel viziunea sfântă a propoveduitorilor de ideal şi faptă românească, cu jertfa mucenicească a ostaşilor eroi în iluminată realizare ce grăia, fără cuvinte, în atmosfera de înalt patriotism ce depăşea sufletele, ce încălzea inimile, ce ilumina minţile ca o povestire de mai mari şi mai strălucite biruinţe naţionale româneşti în concertul lumilor îndreptate în lupta pentru adevăr şi dreptate.

BOLŞEVICII!

Era în seara de 24 Iulie, o seară cu lună şi stele cu înfiorări de dor în inimi şi cu tot atâtea nedumeriri în suflet. La „Opera" din Odesa-monumental edificiu, ca lucrare de artă în arhitectură şi sculptură, edificiu ce se învălue în atâtea zâmbete de admiraţie, corul „Cântarea Olteniei" venit în Transnistria sub auspiciile Fundaţiilor Regale, să secundeze opera misionară a I. P. S. Mitropolit Nifon, tâlcuia toată poezia, tot darul, toată

visarea românească, prin tot ce poate fi mai expresiv, ca melodie, ca tinerețe, ca energie și mândrie oltenească.

Lume multă, de toată mâna și de toate neamurile, se lăsase furată ca în basme de splendidul decor ce-l întregea specificul costum oltenesc, alături de simplul, dar simpaticul port moldovenesc, aci, în lumina feerică de sub bolțile arcuite ale mărețului edificiu ce rivalizează, cu tot ce poate fi mai măreț, ca artă arhitectonică și sculpturală din Europa.

Toată strânsura de lume, dela cei care-și răsfață privirile de sus din lojile ce par candelabre sclipitoare când lumina se reflectează în aurul cu care sunt îmbrăcate capitelurile, sculpturile și brâele de susținere, era fascinată de splendorile monumentului. Se citea pe feele tuturora, mulțumirea de a-și fi legănat sufletul obosit și încă încins de fiorii răsboiului, cu proaspete urme pe aci, în undurea dulcei și frumoasei cântări oltenești.

In primele rânduri de scaune din față se înfipseseră doi oameni de vârstă mijlocie — după toată aparența — lucrători în cine știe ce fabrică, îmbrăcați simplu, cu părul în desordine, cu mustăți răsucite spre urechi, cu priviri stinse rămase pe scena pe care se reprezenta cea mai expresivă viață românească. Cum stăteau nemișcați unul lângă altul, două statui de bronz, păreau două umbre din alte lumi, ființe mute și surde ca răsărite din pământ la o viață necunoscută, la o lumină neînțeleasă. Nici o șoaptă, nici un zâmbet, nici o clipire nu se observa la ei. Erau reci și nesimțitori ca moartea.

— Ce tipuri de bolșevici, îmi șopțește vecinul din lojă la ureche-mi!.

— Nimic mai reprezentativ în viața intimă sufletească și animală a acelei lumi îndobitocite, ca aceștia răspund eu!

I am urmărit cu privirile în tot timpul concertului. Nici o schimbare, nici un semn de viață.

Se încingea hora mândră și voioasă, horă românească pe scena cu lumini de basm. Joacă în urma concertului, tineretul Căminului Cultural din Com. Vișteea de Sus din jud. Făgăraș.

E în scenă hora din sat, cu tot farmecul ei. Un singur muzicant din clanaret frământă un ciopor de fete și flăcăi, voioși și mândri totodată, de frumusețea dansului lor din sat, mândri de frumusețea costumului lor ardelenesc. In învârtiturile horei, nu lipsesc strigăturile flăcăilor, nici zâmbetul fetelor.

— Să trăiască Mareșalul!

— Să ne dea la loc Ardealul, răsună între altele, strigătul flăcăilor în iureșul dansului.

Un zâmbet de bucurie și de nădejde ne înflorește pe buze. Ochii lucesc ca la o lumină divină ce trebue să coboare cândva de sus, ca la înfiorarea unui vis ce trebue să devină o realitate. Am privit la lumea din sală. Aceiași comuniune sufletească, aceiași bună dispoziție. Arunc privirea și la vecinii mei de jos. Aceleași figuri întunecate, aceleași umbre din mormânt. Iată-i,

nu mai pot suferi farmecul horei românești; pe semne, îi întunecă mai rău năzuințele neamului.

Se ridică amândoi deodată și pornesc tăcuți spre ușa dela ieșire.

Unde s'or fi ducând și la ce s'or fi gândind?: I-am petrecut cu privirile prin pânza slabă de lumină, până au dispărut n întunericul din care veniseră.

Cruntă desfigurare! Dacă tot ce am avut mai frumos i-a lăsat reci, ce le mai putem da ca să-i schimbăm?!..

Am văzut în sufletul acestor două fantome, toată tragedia vieții de sub egida bolșevismului, vieață fără vis, fără cântec, ăra bucurii. M'am gândit la o lume a întunericului, la o lume a sângelui ce nu-și dorește altă vieață. M'am gândit la jertfele pe care ostașii Crucii, fiii Cerului, le aduc astăzi pentru renașterea din moarte a acelei lumi, pentru desrobirea ei din întuneric, pentru salvarea celeilalte lumi de amenințarea perpetuă a urgiei ce răsare din iad. Am lăcrămat apoi pentru nebunia lumii aceleia fără de lumină și mi-am strâns sufletul în suspine pentru această lume fără Dumnezeu.

IN TRANSNISTRIA NU SE FACE MISIONARISM FĂRĂ PRIMEJDII ȘI EMOȚII

In drum spre Tiraspol

Călătorim în vagonul ministerial pus la dispoziție de Dl. Guvernator al Transnistriei. Umbrele serii se coborau în trâmbe sure din înălțimile cerului și învăluiau în giulgiuri cenușii cuprinsurile omenești.

In curând se aprinseră pe tărie stelele nopții și făcură horă în jurul lunei ce se înălța palidă și rece pe schelele înălțimilor cerești. Trenul străbătea ca un balaur uriaș, porumbiștile îmbelșugate și scotea în răstimpuri gemete înăbușite de monstru înhămat la jug.

Stăteam cu toții laolaltă în salonul vagonului și ne depănam impresiile de călătorie. I. P. S. Mitropolit ne asculta pe fiecare și tocmai vrea să ne dea anumite indicații în legătură cu noul intinerar de călătorie, când locomotiva scoate un șuer prelung și-și strunește vagoanele în mijlocul câmpului.

Alarma: Alarma: Stingeți luminile, strigă șeful de tren. Ne repezim la ferestre și privim scrutători în noaptea sură. Un sgomot înăbușit de avion se cobora amarnic spre trenul nostru lipsit de orice vieață în pustiul câmpului. Cum era o noapte cu clar de lună și de stele, am putut observa deîndată, că zgomotul vine dela un avion inamic ce, începuse a se desluși abia ca un punct negru ce ia proporții cu atât mai mari, cu cât coboară mai aproape de noi. Trei suluri de lumină dela trei reflectoare așezate, cine știe unde, îl încadrează din trei părți

Primirea în parohia Ţibulăuca Jud.-Dubăsari.

Poporul din Iahorluc-Dubăsari în întâmpinarea I. P. S. Mitropolit Nifon.

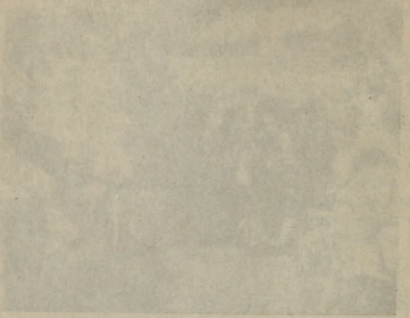

Pénitrice in parolis Pharisaeorum.

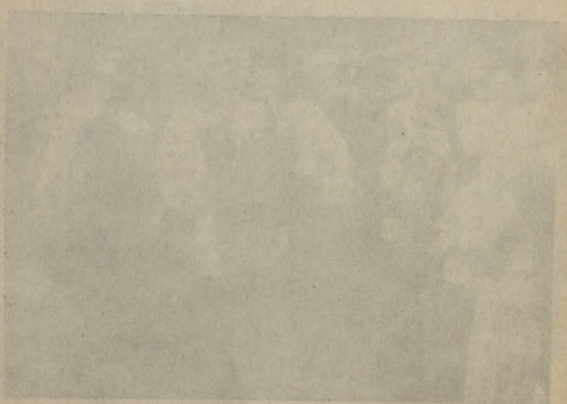

Popperi die laborisque Dabbawali in Bombayensis I. P. S. Mahapolis Nilos.

de odată. Se observa destul de bine, cum monstrul sburător căuta cu disperare să se smulgă din trâmbele de lumină ce-l învăluiau.

Jos, culcaţi... Se auzi stăruitoare vocea unuia dintre confraţi. Situaţia era prea critică pentru a nu ne executa.

Cât am stat trântiţi cu fruntea strânsă între palmele tremurânde, am văzut într'o străfulgerare de gând toată trista neputinţă a omului în faţa morţii ce ne rânjia de sus. Ne aşteptam din clipă în clipă să fim aruncaţi în aer. Nu ştim, de am mai putut gândi încă la ceva sub imperiul groazei, am înţeles însă cu prisosinţă, că *în Transnistria nu se face misionarism şi nu se slujeşte lui Hristos, fără emoţii şi fără primejdia de a-ţi jeriţi chiar viaţa la altarul Bisericii Lui.*

După un timp, sgomotul s'a stins de-abinelea în înălţimile cenuşii şi când s'a dat semnalul că pericolul a trecut, ne-am ridicat cu atâtea înfiorări în suflet de pe pardoseala vagonului îndreptându-ne iscoditori spre ferestre.

Prin ele se vedea jucăuşă pâlpâirea stelelor şi năvălea rece lumina albă a lunei.

La una din aceste ferestre stăruia simbolic ch'pul Vlădicăi, ca un Arhanghel isbăvitor de primejdii.

Cu conştiinţa datoriei împlinite, mulţumit de rodul strădaniilor misionare, de pe culmea gloriei spirituale I. P. S. S. stă nepăsător şi rece în faţa primejdiei, învăluind cu zâmbet de părintească iubire pe cei ce, ca oameni, se prosternuseră cu frică şi cu cutremur în faţa morţii ce-şi întinsese aripile-i cernite de-asupra lor.

Ne continuăm drumul. In legănatul trenului, gândeşti la toată obida acestor fraţi cari de atâtea ori ne-au chemat în rugăciunile lor ascunse să le fim arhangheli isbăvitori şi de atâtea ori au plâns în sărbătorile lor fără soare, fără glas de clopot şi fără metanii la altare.

DE-ATÂTEA ORI

Strigarea voastră'ndurerată
Şi plânsul vostru'năbuşit
Din stăpânia blestemată
De-atâtea ori am auzit.

Că cerul vostru-i stins de stele
Şi Soarele-i îndoliat
Cântarea voastră numai jale
De-atâtea ori am ascultat.

La voi nu vine primăvară
Doar iarna'n suflet vin ades,
Durerile ce vă'mpresoară
De-atâtea ori am înţeles.

La voi icoanele-s cernite
Şi sărbători n'aţi mai avut
Altare triste, părăsite
De-atâtea ori am cunoscut.

De acum sosit-a o dreptate
Şi pentru voi cei sbuciumaţi
Cu-a voastre bucurii uitate
De-atâtea ori ne'nduioşaţi.

Şi acum venim din depărtare
De peste Oltul sbuciumat,
Preoţi-armie sfinţitoare
De-atâtea ori voi ne-aţi chemat

Să vă sfinţim din nou altare
Şi clopot sune'n sărbători,
Să vă rugaţi cu mic, cu mare
Cum aţi dorit adeseori.

SFINŢIRI DE BISERICI.

Ajunsă în Tiraspol, echipa misionară se înfiinţează în dimineaţa zilei de 26 Iulie în Com. Târnauca din acest judeţ. Sat curat moldovenesc cu vorbă dulce şi cu inimă caldă. Călăreţi pe ambele laturi ale drumului aşteaptă în marginea satului sosirea Arhiereului. Pe tot parcursul drumului până la biserică, lumea a presărat verdeaţă şi flori în calea Păpânului.

Clopotele sună, corul sătesc cântă, Primarul Comunei întâmpină pe I. P. S. Ierarh cu pâine şi sare. E mare sărbătoare în Târnauca. Astăzi li se redeschide şi lor biserica. Li-se sfinţeşte din nou altarul.

Biserică mare, frumoasă, curată, avusese destinaţia de magazie de cereale sub stăpânirea bolşevică. Aci păstoreşte acum preotul Gh. Chiriloiu Oltean, venit în misiune. Un sobor de preoţi liturghisesc alături de I. P. S. S. Sunt de faţă şi reprezentanţii misiunii ortodoxe din Transnistria: P. C. S. Arhim. A. Nica, Pr. Grosu, Nicov, Irimia. Lume multă, din şapte sate, ocoleşte biserica. Autorităţile judeţului sunt prezente în fruntea poporului. Fiindcă este atâta mare mulţime de lume, trebuie să vorbească doi preoţi de-odată. C. Preot C. Begu vorbeşte în biserică, C. Pr. V. Runcanu predică mulţimii din curtea bisericii.

Parohul Târnaucei Pr. Chiriloiu face istoricul bisericii, arătând anevoinţele lui în lucrarea aceasta.

I. P. S. Mitropolit reliefează strădaniile parohului în refacerea sf. locaş de biserică şi laudă credinţa poporului care s'a menţinut pe poziţia tradiţiei creştine de martiri, cu toată urgia deslănţuită de bolşevici împotriva Bisericii lui Hristos. Îndeamnă poporul a-şi păstra, a-şi întări şi mărturisi credinţa în Iisus şi pe mai departe, frequentând biserica şi dând roade întru răbdare.

Cu această ocazie a fost hirotonisit în Diacon candidatul la Preoţie Dumitru Coşarschi, având hirotonie necanonică la Kameniţk Podolski, de Nicolae de Tulcin (biserica ucraniană a lui Lipcovski).

În curtea bisericii, muzica militară întonează rugăciuni la ocolirea bisericii şi imne şi arii naţionale după terminarea serviciului divin.

Masa oferită de săteni şi de autorităţile judeţului a avut loc în localul de şcoală primară. Iau parte: D-l Sub-Prefect Smochină Alexandru, D-l Pretor Vicenţiu Olanda cu Doamna, Doamnele Andoni, Iliescu, Caşolţeanu, D-na Antonescu Vasilichia, D-l Dr. Stănescu şi Weiterhauen. Protoereul judeţului Vespasian Velehorschi, D-nii Învăţători respectivi, etc.

Ia cuvântul P. C. S. Arhim. A. Nica, arătând prilejul de mare bucurie ofetit de solemnitatea sfinţirii bisericii, când tocmai din depărtate locuri, vine mult doritul Mitropolit al Olteniei, să sfinţească nouile altare ale Transnistriei, refăcute, numai în 5-6 luni de zile, 5 600 la număr.

Aduce elogii I. P. S. Mitropolit Nifon care este cel dintâiu Mitropolit după Gavril Bănulescu-Bodoni, Mitropolitul Oceacovului din părţile Transnistriei, care calcă pe aceste meleaguri.

Vorbeşte apoi D-l Sub-Prefect Smochină, aducând scuze pentru lipsa D-lui Prefect şi în calitate de moldovean îşi exprimă marea bucurie pentru redeschiderea bisericii moldoveneşti. Mulţumeşte I. P. S. S. pentru oboseala ce şi-a luat-o de a veni în aceste părţi de ţară nouă. Mai iau cuvântul C. Pr. V. Runcanu, învăţător Filip Burduja şi Primarul satului Iacob Pleşcan care în cuvinte simple îşi exprimă toată gama simţimintelor lui de moldovean şi de creştin: „Mulţumesc P. S. V. I. P. S. Mitropolit, pentru obeseala luată până la noi şi să mai vii la noi, că „tare ghine ne-ai plăcut".

Tuturor le răspunde I. P. S. Mitropolit, mulţumindu-le pentru bineţe şi pentru dragostea cu care a fost înconjurat. Îşi arată marea bucurie sufletească de a fi găsit în aceste părţi o populaţie românească atât de ospitalieră şi dornică de Hristos.

IN SPRE DUBĂSARI.

Urcaţi în maşini ce aleargă nălucă peste câmpul cel fără pripoare, sorbim cu nesaţ impresiuni pe cari numai o grădină de raiu ţi-le poate oferi.

Satele sunt rari pe aici. Protoereul Gr. Constantinescu dela Dubăsari ne dă lămuririle necesare asupra împrejurimilor.

Este o mare căldură şi setea începe să ne chinuiască. Parcursesem 30 de Km. fără să întâlnim un sat. Iată că pe dreapta drumului se desfăşoară o adevărată pădure de caisi (de apricoase, cum le zic localnicii). Suntem ispitiţi de umbra şi de fructele ei. Pasnicul ne primeşte cu bunăvoinţă. Ingăduim puţin la umbră, până ne ajunge şi maşina I. P. S. S., plecată mai în urmă din Tiraspol, dimpreună cu D-l Col. Dobriceanu Prefectul jud. Dubăsari. Iată, că se vede! Pornim încet. Dar ce mulţime se desluşeşte în zare?

—Sătenii din *Buturi* doresc să vază pe I. Prea Sfinţitul şi aşteaptă la răscruci, ne lămuri Protopopul Constantinescu.

Iată-ne la răscruci. Maşinile opresc. I. P. S. Mitropolit deabia poate străbate prin mulţime până la Preotul Vasilaş misionar olteau, paroh aci, care aşteaptă în odăjdii să prezinte Stăpânului său Evanghelia şi să-i spună cuvinte de călduroasă întâmpinare. I. P. S. Mitropolit, adânc mişcat de setea şi de dorul acestei lumi după Dumnezeu, mulţumeşte poporului pentru călduroasa întâmpinare, laudă credinciosia lui şi-l binecuvintează pentru nădejdile ce a nutrit în biruinţa Crucii şi a Neamului.

Fanfaru satului răsună în tăriile câmpiilor, corul intonează

„Pre Stăpânul", mulţimea — frunză şi iarbă — se uneşte în strigăte de „ura". Pornim din nou la drum.

La Taşlâc, aceiaşi mulţime ne aţine calea. Preotul Victor Popescu prezintă Crucea şi Evanghelia, I. P. S. binecuvinteaza norodul şi-l mângâe în tristeţea ce încă stărne pe faţa lui şi porniţi din nou la calea lungă, nu ne oprim până la *Grigorioporl*.

Era în asfinţitul soarelui. Nesfârşitul întins al câmpiei îmbrăca aurit covor şi mistuia în măreţia lui privirile pline de visări. Cetăţenii târguşorului acestuia aşteaptă încă în marginea drumului cu autorităţile respective trecerea caravanei. Preotul Gh. Ţinică aşteaptă în odăjdii şi urează cuvinte de: „Bun Sosit". Răspunde I. P. S. Mitropolit, cu mulţumire pentru atâta iubire ce preoţi şi popor arată Evangheliei lui Hristos şi vestitorilor lui din ţara Oltului. Timpul e scurt. Plecăm după câteva minute, hotărâţi să nu mai oprim până la Dubăsari. Dar cine putea trece peste mulţimea ce barase drumul la satul *Lunca?* Oprim în faţa bisericii iluminate. Preotul Fl. Stănescu-Gighera vorbeşte Stăpânului despre credinţa şi cumînţenia poporului.

I. P. S. Mitropolit adânc mişcat de atâta răbdare a credincioşilor şi de atâta dragoste şi dor de a vedea un „Arhiereu". îi laudă şi-i binecuvintează, îi mângâe şi-i încurajează pe calea credinţei strămoşeşti.

Insfârşit! Iată Dubăsarii! Oraşul animat de toată suflarea norodului, primeşte pe oaspeţii sfinţitori cu braţele deschise. Catedrala aşteaptă tixită de lume intrarea Arhiereului. Clopotele sună, corul cântă, se începe serviciul de întâmpinare a Arhiereului. Protoereul Constantinescu vorbeşte I. P. S. despre nerăbdarea şi dorul poporului de a vedea pe Mitropolitul Olteniei. Răspunde I. P. S. S. cu cuvinte de încurajare pentru poporul cel necăjit. Aminteşte de chinurile Mântuitorului, de săptămâna patimilor după care a venit şi ziua învierii.

Aşa au venit acum zilele de bucurie şi de mângâere peste poporul transnistrian.

Il îndeamnă să-şi ţie credinţa, să se roage pentru ei şi pentru cei ce i-au desrobit, pentru Rege, pentru Mareşal. Suntem găzduiţi la D-l prefect Mihail Dobriceanu, harnic gospodar şi călduros susţinător al bisericii şi slujitorilor ei.

SFINŢIREA BISERICII DIN ŢIBULUĂCA

27 Iulie

Sat curat moldovenesc. Îşi dovedeşte credincioşia şi evlavia prin măreţul locaş de biserică, o adevărată catedrală. Turle nu are, că nu le era pe plac bolşevicilor înfrăţirea lor cu norii. Au fost trântite la pământ într'o bună zi şi biserica prefăcută în magazie de cereale. Acum este refăcută, curăţată şi văruită, de străluceşte ca un candelabru în mijlocul satului. Trebueşte doar târnosită.

La 2 Km. de sat, flăcăi pe cai jucăuşi, fete cu buchete de flori, lume multă strejera pe ambele laturi ale drumului aşteaptă sosirea Păstorului.

Iată-L coboară din maşină, pentru a merge cu picioarele pe covorul de iarbă verde tivit cu frunză de nuc, până la biserica atât de măreaţă de pe colină.

Se începe slujba sfinţirii. Un sobor de peste 20 de preoţi liturghisesc cu această ocazie. Colonelul Dobriceanu, Prefectul Jud., un fiu al Oltului şi un adevărat creştin care a sprijinit cu toată dragostea biserica din acest Judeţ ia parte la ceremonia sfinţirii Prestolului. Preotul Begu rosteşte predica, arătând rostul sfintelor locaşuri în viaţa sufletească a neamului, evidenţiind credinţa ce nu i-a părăsit pe aceşti fraţi oropsiţi.

După ce Ieromonahul David Glăvan, parohul de aci, (oltean) face istoricul bisericii, cu lacrimi în ochi vorbeşte I. P. Sf. Mitropolit arătând soarta tristă prin care a trecut biserica şi poporul acesta sub dominaţia păgână.

„Acest locaş de rugă a avut o pictură strălucită, o catapeteasmă aurită, o turlă neasemuită. Dar cei fără de legi au prefăcut-o în magazie de cereale.

Unde a sălăşluit Dumnezeu ani de zile, unde s'au plecat genunchi în faţa Lui, unde s'au înălţat multă vreme rugi înaintea Lui, El a fost necinstit, batjocorit şi izgonit, pronunţându-se cuvinte de ură împotriva Lui. In loc de viaţă duhovnicească, de rugăciuni şi de metanii, nebunii au adus cereale, crezând că stăpânirea lor este în veac. Dar iată că domnia li s'a prăbuşit şi mândria li s'a topit. Unde a fost hulit Hristos, I-se aduc iarăş cântări de slavă, unde a fost pălmuit Hristos, I-se aduc astăzi sărutări fierbinţi.....

Iată acum o aveţi iarăşi mare şi frumoasă, iarăşi redeschisă biserica spre care aţi nădăjduit. Cercetaţi-o, că aici găsiţi ocrotire, mângâere şi încurajare.....

Rugaţivă pentru ocrotirea Regelui, a Mareşalului desrobitor, pentru biruinţa deplină a crucii asupra păgânătăţii".

După terminarea serviciului divin I. P. S. S., ca o încurajare în lucrarea misionară şi ca o răsplată pentru strădania depusă de Ieromonahul David Glăvan într'u refacerea acestei sf. biserici, îl învredniceşte cu rangul de Protosinghel.

Masa a fost luată în spirit de desăvârşită dragoste în curtea bisericii, la care au participat ca la 300 de persoane. Au toastat preotul Corlăţeanu misionar oltean, arătându-şi deplina mulţumire pentru faptul că i-s'a prilejuit ca la bătrâneţe să încerce anevoinţele lucrării misionare în această ţară. La cuvântul D-l Col. Dobriceanu, Prefectul Jud., lăudând strădaniile preoţilor olteni în lucrul de reincrestinare a fraţilor transnistreni. Mulţumeşte I. P. S. S. pentru grija ce poartă acestor credincioşi şi pentru osteneala ce şi-a luat-o de a veni până aci, unde Dumnezeu a fost rechemat în biserici prin grija preoţimii misionare. „Ceiace I. P. S. V. aţi făcut pentru noi cei de aici, nu a

făcut nici un vlădică românesc. Ne-ați trimis în transnistria elemente dintre „aleşii" preoţimii, elite, cu care vă puteţi mândri".

Protoereul Jud Gr. Constantinescu, aşişderea, înalţă cuvânt de laudă preoţimii oltene, în majoritate în Jud. Dubăsari.

Preotul C. Begu elogiază activitatea pe teren bisericesc a D-lui Prefect, adevărat suflet de creştin şi adevărată inimă de oltean, de boer oltean.

Mai iau cuvântul preotul Opărică din Moldova, preotul Stănescu-Gighera care scoate în lumină o amintire duioasă legată odinioară la Caracal între D-l Prefect Dobriceanu şi I. P. Sf. mitropolit Nifon, amintire menită să fie un imbold temeinic de realizare a gândului olteneşc pe aceste meleaguri.

Vorbeşte preotul Vasilaş dela Buturi, arătând rolul bătrânilor în uşurarea lucrării misionare în Transnistria. D-l Locot-Rhein din armata germană, ţine în limba moldovenească o adevărată cuvântare patriotică, evidenţiind personalitatea Marelui şalului Antonescu şi vitejia armatelor aliate, datorită cărora stăm noi astăzi liniştiţi în umbra acestei biserici.

Se ridică I. P. Sf. Mitropolit: „Vremea înaintată ne sileşte a pleca. Vă mulţumesc tuturora pentru sentimentele de călduroasă dragoste ce mi-aţi exprimat. Dacă armata ţării a pornit la război împotriva cutropitorilor de pământ şi pângăritorilor de cruce, apoi biserica trebuie să lucreze pe cel de al doilea front, pe frontul suferinţii fraţilor oropsiţi, necăjiţi şi înlăcrimaţi. Am avut minunatul prilej să aflu în aceste părţi o populaţie românească, unde domneşte omenia, hărnicia şi bunătatea. Îmi fac o spovedanie sinceră. Dacă am adus mângâiere, lumină şi încurajare fraţilor noştri de aci, apoi noi am învăţat multe dela ei. Pe mine mă înduioşează evlavia moldovenilor de aci, credinţa lor, sufletul lor care ţi se deschide şi-ţi vorbeşte ca o Evanghelie".

Îndeamnă preoţimea la lucru şi-i mulţumeşte pentru strădaniile ei ce sunt o pildă vie de iubire de Hristos, de Rege şi de Neam.

SFINŢIREA BISERICII DIN SATUL GOIAN

In dimineaţa zilei de 28 Iulie, satul Goian din vecinătatea Zabulovcii, îmbracă haine de sărbătoare. Bisericuţa lui renovată şi singura ce şi-a putut păstra turlele, aşteaptă să i-se deschidă porţile prin binecuvântarea arhierească. Lume multă de dincoace, ca şi de dincolo de Nistru. Aceeaşi măreaţă primire se face Arhiereului. Acelaş covor ţesut din florile iubirii şi credinţii se aşterne în calea mult doritului Păstor.

Acelaş impresionant sobor de preoţi. Lipseşte preotul Brânzeiu, rămas bolnav la Ţibulăuca şi lipseşte părintele Mirescu, aşişderea, bolnav la Tiraspol. Diaconii Banu şi Sacerdoţeanu dela Mitropolie, se întrec în darurile cu care i-a înzestrat Dumnezeu, cu diaconul Lavru dela catedrala Tiraspolului, o slujbă sfântă ca în cer.

Predica o rostește preotul C. Brânduşoiu. Vorbeşte despre soarta tristă, îndurerată şi înlăcrimată a omului pe pământ. „Dela cădere, mii de ani omenirea s'a sbătut între du ere şi amărăciune, între jale şi dărăpănare şi nu va lipsi durerea din lume, atâta vreme cât omul va rătăci pe pământ, în pieptu-i se va găsi o inimă şi în ochi i-se vor mai găsi lacrimi. Aţi avut o soartă tristă şi o poveste întunecată. Aţi întârz at adesea în răsărit de lună pe malul Nistrului privind spre ţara cu poveştile însorite şi aţi vrut să prindeţi în şopotul undelor somnoroase vre-un vis de mângâiere, de încurajare, de nădejde. Dar Nistrul nu e o apă dulce vioară şi undele lui nu îngână ca alte isv are poveşti minunate. Nistrul n'a fost o apă amară, o apă cernită. V'a adus doar vuete de jale, şi povestiri de durere. Acum iată-l potolit, iată-l limpede la privit şi dulce la băut. Acum întristarea voastră s'a prefăcut în bucurie şi jelania voastră în cântări de slavă lui Dumnezeu".

Ieromonahul Gherontie Ghenoiu face istoricul bisericii din Goian şi descrie vieaţa duhovnicească a enoriaşilor săi.

Adânc mişcat I. P. S. Mitropolit laudă strădaniile credincioşilor întru refacerea locaşului de biserică şi evidenţiază tăria credinţii din care izvorăsc asemenea acte bine plăcute lui Dumnezeu.

I. P. S. S. este bucuros de cele ce a observat aci:

„Şi bucuria mea a început din marginea satului vostru la întâmpinarea făcută mie de călăreţii satului vostru. In haine de sărbătoare noui, ne cereaţi binecuvântare, aşternând verdeaţă cu mâinile voastre vrednice în calea paşilor noştri. Intâmpinarea atât de frumoasă ce mi-aţi făcut, îmi va fi multă vreme în minte şi voi povesti despre ea mult timp de acum încolo. Şi voi povesti că într'o ţară binecuvântată într'un ţinut mândru, trăeşte un popor moldovean cu multă omenie şi credinţă, care în ciuda conducătorilor şi asupritorilor lui de eri şi-a păstrat graiul şi credinţa, cinstea şi ospitalitatea.

Sunteţi bine plăcuţi lui Dumnezeu şi oamenilor. Dumnezeu să vă binecuvânteze şi să vă ocrotească pe voi şi pe cei dragi ai voştri. După ce aţi suferit mult şi aţi vărsat multe lacrimi, cum a arătat Părintele predicator de azi, vă puteţi numi cu adevărat fericiţi, precum spune sfânta Evanghelie: „Fericiţi cei ce plâng că aceia se vor mângâia; Fericiţi veţi fi când din pricina Mea oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni şi vor spune tot cuvântul rău împotriva Mea, bucuraţi-vă şi vă veseliţi că plata voastră mare este în ceruri".

Iată după atâta lungă suferinţă şi ziua de bucurie. De acum faceţi parte din România Mare sub un singur Sceptru, cu un singur Domn, o singură credinţă.

Bucuraţi-vă deci şi vă veseliţi. Împodobiţi credinţa voastră de-apururi cu fapta creştinească si nu vă amăgiţi că aici pe pământ ar fi toată răsplata voastră. Viaţa pământească nu e viaţă de răsplată, ci dincolo de mormânt e adevărata plată a tuturor".

La sfârşitul cuvântării I. P. S. Mitropolit Invredniceşte pe Ieromonahul Ghenoiu cu rangul de Protosinghel. Li se distribuie credincioşilor cărţi şi icoane, ca pe la toate bisericile pe unde am trecut până acum, în mii de exemplare!

După masă, oferită de către săteni în localul de şcoală primară, se încinge hora mare la Voroncău. Joacă moldovenii de dincoace şi de dincolo de Nistru la olaltă. Horele ne par cunoscute „Ardeleanca", pare joc de predilecţie în aceste părţi. Chiuituri, strigături cu tâlc minunat, cum numai românul le poate iclui.

LUNA DELA JAHORLUC.

Era în pragul înserării. Pe dealul Jahorlucului se ivea sfioasă, luna mare, roşie, învăluind cu focul razelor ei ţinuturile Nistrului cu luncile lui înverzite, cu credinţele lui pălmuite. Stufişurile de răchită şi trestie se legănau la adierea vântului, oglindind rotocoale mari de foc pe pânza de ape ce serpuieşte la marginea satului cu puţină înfăţişare moldovenească.

— Ce roşie e luna, spun eu căruţaşului ce caută să ocolească grunţarii drumului.

— Roşie ca inima conducătorilor de eri ai Jahorlucului! Aici era cel mai puternic focar de comunism. Aici erau cei mai mulţi tovarăşi ai omului roşu.

Aici sunt foarte puţini moldoveni. De aci se întindea otrava bolşevică, hăt departe prin satele de prinprejur....

Şi când gândeam la o lume roşie îngropată în cenuşa atâtor crude amintiri, din mijlocul satului îmbrobodit în fumul ogeacurilor se proectează pe Cerul însângerat crucea cea mare înfiptă pe acoperişul bisericii, ca un semn al bruinţei lui Hristos asupra iadului roşu deschis de bolşevici pe spinarea pământului. Cerul începe să se spele de norii însângeraţi, luna, devine albă palidă, semnificativă. In mijlocul satului se reliefiază albă, măreaţă şi eternă, Biserica Neamu ui al cărei Prestol de jertfă avea să fie sfinţit a doua zi.

JAHORLUCUL IN SĂRBĂTOARE.

Nu se revărsaseră zorile, când sătenii începuseră să se încrucişeze pe uliţele satului. E prea mare sărbătoarea de azi, pentru ca ei să mai poată întârzia în pat. Pretutindeni pregătiri pentru primirea Arhiereului (cum le place transnistrienilor să zică Mitropolitului). Călăreţi, flori, coroane, tineri, bătrâni se postează dela biserică, până departe în marginea satului să întâmpine pe cel ce vine din depărtata ţară să le târnosească biserica. Serviciul divin îmbracă acelaş fast, cu deosebirea că răspunsurile liturgice sunt date de cor în ruseşte. Preotul Grosu Iosif, Inspector misionar, ţine predica în limba ucraineană, după

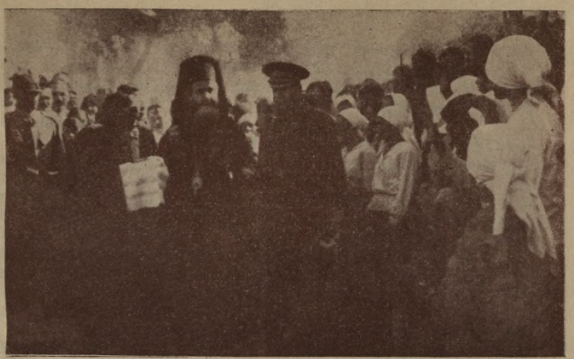

I. P. S. Mitropolit Nifon este primit de poporul din Golan-Dubăsari.

Sfinţirea bisericii din Ţibulăuca, Jud. Dubăsari.

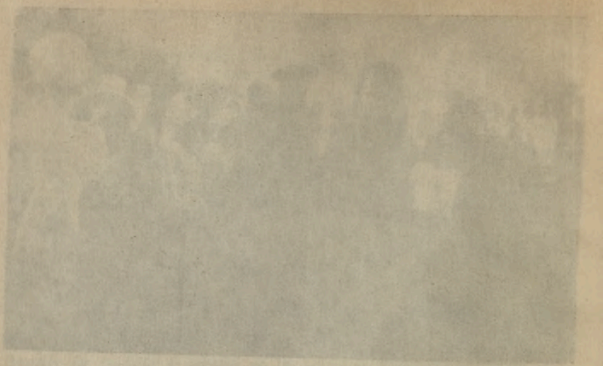

1. P. Z. Mitropolit Nikon pale pehali da pozovu dile Gotan-Dubliani

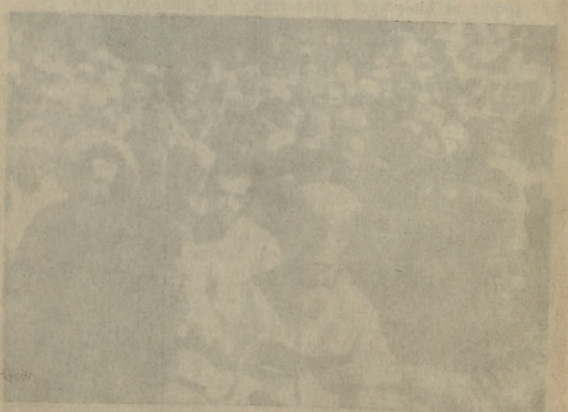

Sahranu blagosli dile Tihonova, dok Dubliani

ce spusese câteva cuvinte pe românește. Preotul C. Begu arată adevărul existenţii lui Dumnezeu dovedit în natura înconjurătoare.

Aminteşte de lucrarea satanică a bolşevismului de odinioară în aceste părţi şi scopul demonic al comunismului de a desrădăcina pe Dumnezeu din sufletul omului.

I. P. S. Mitropolit după ce ascultă istoricul pe care Ieromonahul Ghenoiu îl face privitor la această biserică, laudă strădania poporului întru refacerea acestui locaş de rugă şi-l îndeamnă la credinţă şi la iubire pentru folosul lui sufletesc şi al neamului sub a cărui obladuire se află. Pentru meritele dovedite pe altarul misionar, I. P. S. S. hiroteseşte pe Ieromonahul Caliope Georgescu dela Molovata în Protosinghel. Ne înapoiem la Dubăsari. La masa frăţească oferită de Prefectura Jud. s'au încrucişat cuvinte de bineţe şi de adio între oaspeţii misoinari olteni şi autorităţile locale.

Sunt momente emoţionante, când e vorba să ne despărţim de Prefectul Dubăsarului cu inima caldă şi sufletul dulce.

„Peste două ore plecăm", spune I. P. S. Mitropolit. „Ne exprimăm toată via noastră recunoştinţă pentru calda ospitalitate cu care ne-aţi întâmpinat. Recunoştiuţa noastră nu se poate exprima numai aşa în câteva cuvinte şi aceasta, nu numai pentru buna primire ce ne-aţi făcut nouă ca oaspeţi, ci pentru tot ceiace Dv. faceţi D-le Prefect, faţă de biserica lui Hristos din aceste părţi".

D-l Colonel Dobriceanu mulţumeşte Ierarhului O tean pentru vizita făcută judeţului Dubăsari în această lună a lui Cuptor şi-l roagă să revie în luna Octombrie pentru desăvârşirea operii începută în Transnistria creştină şi română.

La Râbniţa. Plecaţi din Dubăsari, însoţiţi încă de d-l Prefect Dobriceanu care nu se îndură parcă să se mai despartă de noi, după un drum de câteva ore, ajungem în seara zilei de 29 Iulie în Râbniţa, capitala judeţului cu acelaş nume. Autorităţile oraşului în frunte cu d-l Colonel C. Popescu Corbu, Prefectul Judetului, întâmpină pe înaltul oaspe, cu multă bucurie în catedrala oraşului, neîncăpătoare, pentru atâta mulţime de lume strânsă cu atâtea nerăbdări în suflete de a vedea un „Arhiereu" şi de a primi binecuvântări dela un Mitropolit. P. C. Protoiereu Podgurschi şi Apostol oficiază Te-Deumul la care corul catedralei dă răspunsurile. Părintele Apostol, Protoereul raionului rosteşte cuvânt de mulţumire în numele preoţimii şi a păstoriţilor ei pentru bucuria ce le prilejueşte I. P. S. S. cu ocazia acestei călătorii misionare. Evocă în cuvinte de duioşie frumoase amintiri ţesute în sufletul său din vremea păstoririi I. P. S. S. la Huşi, unde C. S. a fost hirotonisit şi a primit cele dintâiu sfaturi la începutul lucrării sale misionare.

Cu sufletul plin de emoţii, d-l Colonel Popescu Corbu, un brav ostaş, pe pieptul căruia străluceşc atâtea decoraţii, ca atâtea dovezi de vitejie spune că se simte mândru şi fericit de a primi în capitala judeţului ce conduce, pe alesul între Ierarhi,

pe Păstorul sufletesc al Olteniei, între fiii căreia se numără şi D-Sa. Mulţumeşte I. P. S. S. pentru grija ce a avut de a trimite preoţi misionari în aceste părţi şi pentru marea iubire de neam şi de Hristos, ce l-a făcut să apuce pe aşa cale lungă şi cu atâta trudă de a ajunge până aici.

Răspunde I. P. S. Mitropolit arătând că grija ce l-a mânat spre aceste meleaguri este isvorâtă din dragostea faţă de Hristos, din dorul de înălţare al neamului şi de biruinţă a Bisericii creştine în această parte a lumii. „Am venit să văd cu ochii mei şi să ascult cu urechile mele cele ce se pot vedea şi auzi prin aceste locuri ca atâtea ofrande aduse de lumea aceasta înlăcrimată la altarul Bisericii şi Neamului şi pot spune că mă simt mulţumit de preoţii pe cari i-am trimis aci şi de roada pe care o dă Evanghelia lui Hristos în aceste locuri. Sunt adânc mişcat de blândeţea, credinţa şi graiul inmii acesteia, fericită întru nădejde şi răbdare"

Noaptea suntem încartiruiţi pe la cetăţenii oraşului. I. P. S. Mitropolit este găzduit de d-l Prefect. Muzica militară răsună până târziu în noapte, în centrul oraşului, în semn de mare sărbătoare ce se încheagă cu prilejul sosirii aci a misionarilor olteni.

MISIONARII OLTENI

De pe plaiurile sfinte
Ale cerului oltean
Am pornit ostaşi ai Crucii
'N lupta contra lui Satan.

Am pornit la cale lungă
Nistrul l-am trecut cântând,
Bucuroşi, că biruinţa
O vom dobândi 'ncurând.

Lupta-i grea şi-anevoioasă,
Dar de luptă nu fugim
Pentru Cruce, pentru Lege,
Noi vom şti să şi murim.

Lupta noastră nu-i cu săbii,
Nici cu tunet în văzduh,
Lupta noastră-i şoaptă dulce
Pace, dragoste şi duh.

Noi v'aducem mângâiere
Ranele v'-le legăm
In biserici părăsite
Pe Hristos îl rechemăm

Noi vă strângem la altare
Din pustiul vostr'cămin,
Voi renaşteţi ca minune
'N haina duhului creştin.

Fraţi creştini din lume nouă,
Lumea marilor nevoi,
Veseliţi-vă de-acuma
C'a venit Iisus la voi.

Clopote vestesc din turle
Noul vostru legământ,
Firea 'ntreagă-i sărbătoare
Calcă Domnul pe pământ...

La Voroncău. Sat situat la 6 km. de Râbniţa, cu populaţie moldovenească, cu Păstor sufletesc din Oltenia, cu bisericuţă mândră ce-şi deschide astăzi porţile prin binecuvântarea arhierească. Sătenii din acest sat, osârdnici, credincioşi, au trimis deputaţie I. P. S. Mitropolit Nifon la Râbniţa.., „să facă ghine"

şi să vie la ei, pentru a le târnosi biserica pe care au renovat-o, au împodobit o şi au alintat-o în dorurile lor de închinăciune şi de rugă lui Dumnezeu. Se strânge în dimineaţa zilei de 30 Iulie un sobor impresionant de preoţi de prin împrejurimi, majoritate olteni, veniţi să-şi vadă Stăpânul şi să primească din partea-I, îndrumări în lucrarea misionară. Soborul se întregeşte cu preoţii din suita I. P. S. S. şi încep slujba sfinţirii bisericii într'o atmosferă de adâncă evlavie şi religiozitate creştină. Diaconul Banu, cel mai *tinerel* dintre clerici uimeşte mulţimea prin glasul angelic ce i l-a dat Dumnezeu. Diminutivul acesta se întrebuinţează la un anumit fel de lucrări. Se sfinţeşte cu aghiazmă biserica şi se redă servirii cu obişnuitul ceremonial Sf. Prestol. După serviciul divin, parohul bisericii, Pr. Popescu Bulzeşti arată în cuvinte pline de duh, bucuria ce i s'a prilejuit prin trimiterea sa ca misionar aci.

Face o incursiune asupra strădaniilor sale în refacerea Sf. locaş şi mulţumeşte I. P. S. S. pentru oboseala ce şi-a luat-o de a veni să facă o aşa de mare bucurie păstoriţilor săi.

I. P. S. S. observă munca şi anevoinţa parohului intru refacerea Sf. locaş de rugă din acest sat de români, se arată bucuros şi mândru de activitatea desfăşurată de C. S Işi arată adânca mâhnire pentru fărădelegea celor fără de Dumneseu, de a fi folosit biserica aceasta ca local de petreceri lumeşti pe timpul domniei „Omului roşu". „Iată că fără delegea n'a putut domni prea îndelungată vreme, iată, că unde se făceau petreceri omeneşti, deşertăciuni lumeşti, se aude iarăş pronunţându-se cu evlavie cuvântul lui Dumnezeu; iată, că unde vor fi răsunat chiote diavoleşti, acum răsună cântări de slavă lui Dumnezeu. Iată, că din locaşul de unde au fost scoşi şi alungaţi slujitorii lui Dumnezeu, se astrânge astăzi sobor de preoţi cucernici cari fac rugăciuni ferbinţi pentru alungarea duhului rău din aceste împrejurimi. Acum se pot pleca din nou genunchii obişnuiţi cu metaniile, pentru ca sufletul să-şi recapete pacea turburată.

„Să faci Părinte, din sufletul acestor credincioşi o asemenea biserică unde să se trăiască aevea Evanghelia lui Hristos pe care duşmanii oamenilor şi ai lui Dumnezeu au căutat să-L alunge din sanctuare. Mulţumire caldă vă aduc vouă credincioşi pravoslavnici pentru contribuţia voastră intru refacerea Sfântului locaş de biserică. Primească Domnul jertfa voastră şi s-o întoarcă în mulţumire sufletească deplină şi cu belşug în casele voastre. Cuvânt de mulţumire aduc şi D-lui Prefect al acestui judeţ, care nu este numai un prea distins ostaş al ţării, pe pieptul căruia se văd cele mai distinse decoraţii, ci şi un vrednic ostaş al lui Hristos sprijinindu-L prin sprijinul dat Bisericii Lui şi preoţilor Lui".

După serviciul divin, are loc în localul de şcoală primară o agapă frăţească, o masă unică, în comuniunea de inimi, credinţă şi ideal. Cuvântări pline de duh şi de înţelepciune s'au rostit cu această ocazie, arătându-se mândria neamului nostru

repus în drepturile lui prin jertfa ostaşului român şi meritele Bisericii oltene, prin strădaniile misionarilor dela Olt.

D-l Col. Popescu-Corbu, Prefectul Judeţului tot un fiu al Oltului îşi exprimă marea bucurie de a se fi înfrăţit în gânduri, năzuinţe şi realizări cu I. P. S. Mitropolit al Olteniei. „Sunt fericit şi deosebit de mândru de a ura în numele cetăţenilor din Jud. Râbniţa, „Bun sosit" I. P. S. Voastre.

Am o nespusă bucurie şi mândrie de a mă găsi în mijlocul preoţilor misionari olteni, fiindcă şi eu sunt din partea Oltului, leagănul naţionalismului credinţei strămoşeşti". Evidenţiază apoi un număr de preoţi olteni cari au excelat în zelul de a propovedui pe Hristos, în aceste părţi. „Mulţumesc Inaltului Prelat că ne-a dat o armată de preoţi cari pe lângă râvna depusă în răspândirea Evangheliei lui Hristos, m'au şi sprijinit în administraţia judeţului, unii (Preot Andreescu) renunţând la orice plată cuvenită C. S. pentru serviciile prestate enoriaşilor săi. Imi permit să-mi destăinuesc unele din convingerile mele temeinice, anume că numai prin biserica vom ajunge la idealul pe care îl dorim".

Mai iau cuvântul Pr. Grosu Inspector misionar: „Intr'o carte veche slavonă, am citit odată un pasagiu pe care vreau să-l reproduc cu această ocazie: „Tainele Impăratului trebuesc păstrate, iar ale dregătorului povestite". Aproape o săptămână am avut fericitul prilej să iau parte la inaugurarea mai multor biserici din această parte a ţării. Au fost clipe rare, clipe scumpe când a lăcrimat I. P. S. V. şi am lăcrimat şi noi pentru impresia atât de frumoasă ce ne-a produs acest popor moldovean. Am înţeles apoi din cele ce s'au desfăşurat până acum, ca şi de mai înainte, că I. P. S. V. are un suflet bun şi blând, de adevărat Arhiereu, cum am dori noi să avem pentru totdeauna Arhiereu să împartă cu noi bucuriile, durerile şi necazurile noastre. Eu L-am cunoscut Fraţi Preoţi, într'o împrejurare ce mi-a formulat convingerea că nu mai este om ca El în ţară şi aceasta cu ocazia refugiului din Basarabia când am legat amintiri ce nu le pot uita niciodată".

Mai vorbesc Preoţii Bârsănescu, Runcanu şi Begu care primeşte îmbrăţişarea D-lui Prefect şi sărutare frăţească pentru elocinţa cu care a isbutit să susţină cauza preoţimii misionare. C. Preot Podgurschii şi Apostol, Protoerei, mulţumesc I. P. S. S. pentru vrednicia preoţimii oltene din aceste părţi. Interesantă cuvântare rosteşte D-l Popescu-Corbu-Fiul, Preşed. „Tineretului românesc" asociaţie culturală cu sediul în Bucureşti.

„Este o mândrie pentru mine de-a mă afla lângă cel mai strălucit Prinţ al Bisericii creştine române, cu ocazia acestei solemnităţi. Prezenţa I. P. S. V. aci este o chezăşie, că acest pământ va rămâne în veci românesc. Ţiu să-l asigur că Tineretul Român vorbeşte prin mine, va lupta până la capăt pentru biruinţa Bisericii strămoşeşti.

Rog pe I. P. S. V. să primească un loc în consiliul de în-

drumare al Tineretului Român, între care un loc îl ocupă patriarhul țării. Vrem o Românie Mare, Românie puternică, un popor destoinic care să conducă națiunile slave". Răspunde I. P. S. Mitropolit, mulțumind tuturora pentru călduroasele urări ce I s'au făcut cu această ocazie și pentru laudele aduse preoțimii oltene misionare.

„Desprind din elogiile cu care m'ați covârșit, pe lângă prețuirea acordată Frățiilor Voaste de slujitori ai altarului, și dorința fierbinte a dregătorilor noștri, a poporului și a Frățiilor Voastre, de a vedea Biserica la datorie.

Dacă Frățiile Voastre ați văzut un om care vrea să aducă un mai mare serviciu, un mai mare bine în țară, apoi eu vreau să fiu un slujitor devotat al țării.

Dați-mi voe Domnule Prefect, să împart mulțumirea mea cu preoții mei. (I. P. S. e adânc mișcat) Îmbrac pe preoții mei cu toată cinstirea cu care m'ați îmbrăcat pe mine... Toată bucuria și mândria luptei noastre misionare o datorăm Mareșalului desrobitor și armatei Regelui Mihai I, care a îmbrăcat în mândrie neamul nostru românesc". Mulțimea intonează imnul regal. (Solemnitatea ia caracter național) După masă, are loc o serbare cu caracter național, dată de adulții din parchie sub patronajul Bisericii. — Se desfășoară programul alcătuit din coruri naționale, dansuri populare, bucăți literare, artistice bine executate de către tineretul îmbrăcat în costume specifice epocei pe care o evocă. — Menționăm cuvântul de închidere al C. Păr. Protoereu Apostol care arată importanța serbării dela Școala Voroncăului în ziua de înaltă sărbătoare națională și creștină încrustată în răbojul celor mai frumoase și sfinte amintiri sub binecuvântarea Strălucitului Ierarh din țara Oltului.

Dela Voroncău ne înapoiem la Răbuița unde rămânem peste noapte, pentru ca a doua zi să pornim din nou spre Odesa

PRINTRE CRUCILE EROILOR DELA DALNIC

1 Iulie.

Copleșiți de măreția jertfei celor ce au luptat pentru cruce și adevăr, pentru lege și moșie, pentru credință și libertate, pășim smeriți printre șirurile de cruci ce strejuesc pe coama dealului din fața Odesei.

In mintea fiecăruia se perindă icoane de luptă măreață, episoade duioase de logodne cernite cu moarte de eroi!

Cimitirul acesta, locaș de odihnă al atâtor bravi eroi și martiri, se împarte în patru părți bine distincte, fiecare fiind strejuit de câte o troiță înaltă, cu inscripțiile ce arată unitatea din care au făut parte cei căzuți. — Pe vârful crucilor firave, înfipte la căpătâiul martirilor, mulți fără de nume, se leagănă în bătaia vântului căscile de oțel, străpunse de gloanțe, sparte de schije, mânjite de sânge. — Pe prima troiță înfiptă pe movila de pământ dela intrare, citești înfiorări de jale: „Aici odih-

nesc.. ostaşi ai Regimentului de Grăniceri... au căzut luptând eroic pentru patrie şi cruce la cota 85 (Vakarjani) în drum spre Odesa".

Cu ochii îmbrobodiţi de lacrimi, desciferezi numele de pe crucile cernite şi tresari ca sub o sguduitoare poruncă de aducere aminte, când vezi nume cunoscute, nume dragi, de rude de prieteni. Ţi-se înfiripează în minte toată povestea dureroasă a omului pe pământ, toată tragedia vieţii corporale:

„Ce folos că azi sunt tânăr, ca şi florile din luncă.

„Dacă mâine peste mine bulgări negri se aruncă???".

Este întâia zi a lunii lui August. Convoiu cernit de preoţi din ţara Oltului înveşmântaţi în odăjdii sfinte îngenunchem smeriţi sub troiţele ce strejuesc pe coama dealului, cu miros de smirnă şi tămâe. Arhiereul din aceiaşi ţară de sfinţenie şi mândrie naţională, dă binecuvântare pentru parastas. Cu glas înecat de suspine, citeşte rugăciunea de deslegare. Glasul inimilor îndurerate, sufletelor cernite spre bolţile cerului de argint, cântări melodice de sfâşiitoare jale. Şi jalea e pustie, jalea e mută. Lacrimile se încheagă în rubine pe pajiştea verde, suspinele se înalţă ca ofrandă târzie la tronul vieţii şi morţii. Şi vântul ce vine curând. ce vine vuind, aduce pe aripi de soare, şopot de durere, murmure de jale.

In şuerul lui, glasul vântului, înţelegem noi, născuţi din nevoi, tânguirea mută, povestea cernită, a celor îngropaţi, îndureraţi fraţi, din vremi de răscruci, sub cernite cruci.

Arhiereul suspină, preoţii lăcrimează, florile se leagănă'n miros de smirnă.

. . . . . .

Lacrimi... Trecuse o vreme, de când se înălţase în spre Cerul de plumb murmurul jelanic al cântării de eternă pomenire pentru eroii dela Dalnic şi Părintele Begu încă mai stăruia în pas molcum printre şirurile de cruci de pe coama dealului.

Lângă uşa de intrare bătrânul Preot Ţincoca Protopopul Odesei nu-şi mai desprinde privirile de pe crucea pe care stă gravat numele unui nepoţel.

Mă apropii de Părintele Begu.

— Tată Dinică, de ce plângi?

Frate Brânduşoiule, eşti poet, eşti un sentimentalist, de ce mă întrebi de ce plâng?

Vezi toate aceste şiruri de cruci, parcă sunt înfipte în inima mea!

Cât de sublimă este jertfa celor ce zac sub aceste cruci, cât de măreaţă este liniştea ce învăluie îndurerata lor ţărână. Fi-vom noi în stare să dovedim că merităm jertfa acestor eroi? Invrednici-ne-vom de moştenirea sublimă ce ni-au lăsat aceştia cari zac departe de lacrimile soţiilor, de suspinele mamelor, de gunguritul copiilor?!

Noi cei ce încă păşim pe spinarea acestui pământ, noi

cei ce încă ne înfrăţim cu surâsul vieţii, trebue să ne trezim, să muncim, să ne rugăm şi să lăcrămăm.

Fiecare român să-şi facă din vieaţa lui de azi şi de mâine, o candelă de lumină pentru a întrezări perpetuu jertfa aces or eroi. Şi când mă gândesc că sunt şi de aceia cari benchetuesc azi, şi mâine la adăpostul jertfei acestor uriaşi înfrăţiţi cu ţărâna înstreinată, crede-mă îmi este cu neputinţă să-mi pot stăpâni lacrimile. Frăţia ta, cel ce ştii să torni în ramul eternităţii strădanii, amintiri, lacrimi şi cântări de jale, nu uita nici de chinuitul dor al acestor eroi din faţa Odesei, gropniţă-a unei atât de mândre armii din ţara Istrului turburat...

. . . . . .

Cercetăm oraşul şi ne minunăm de arta cu care au fost lucrate atâtea construcţiuni, în mare parte distruse de bolşevici în retragerea lor. Pretutindeni suntem întâmpinaţi cu dragoste şi cu cele mai călduroase simţiminte de ospitalitate.

Seara mergem la Operă şi asistăm la o reprezentaţie ce ne smulge atâta admiraţie de care numai artiştii de pe această scenă ce rivalizează cu cele mai măreţe din Europa, se pot învrednici. De pe terase privim marea, cu tot întinsul ei fără de sfârşit, cu tot farmecul ce-l îmbracă ea în apus de Soare ne gândim la măestria şi atotputernicia lui Dumnezeu. Cum stăteam cu ochii pironiţi în zarea purpurie, ne întrebam pentru puţine răspunsuri, cum de a putut trăi pe aci o lume fără Dumnezeu?!...

. . . . . .

Suntem în ajunul plecării în ţară. În zorii zilei, animaţie multă în jurul Catedralei din Odesa. Creştinii pravoslavnici se îngrămădesc smeriţi sub zidurile frumosului locaş al cărui altar se sfinţeşte astăzi de către Arhiereul ce a revărsat atâta duh de vieaţă nouă şi atâta dulce mângâere şi sfinţenie pe aceste locuri.

Se astrâng încă de dimineaţă reprezentanţii tuturor instituţiilor din această metropolă pentru a lua parte la serviciul divin. Se începe slujba sfinţirii. Corul Catedralei dă răspunsurile. O slujbă cu adevărat îngerească. După ce se arată de către preotul respectiv istoria înlăcrimată a acestei Sf. biserici şi se laudă binecuvântatul dor al poporului după Hristos, I. P. S. Mitropolit ridică glas de Păstor întristat pentru risipirea turmei ce odinioară păşea mândră la izvoarele nemuririi ce isvorăsc dela altar. Face o descripţie vie, dar cernită a lucrării satanice bolşevice în ogorul sufletesc al neamului, atât de pravoslavnic altădată şi-şi exprimă în cele din urmă bucuria şi nădejdea că turma se va astrânge iarăşi ciopor în jurul păstorului. Se bucură cu adevărat de setea poporului după biserică şi după Evanghelie. După ce se mai săvârşeşte sfinţirea încă a unui altar de rugăciune, pornim spre Bănia Craiovei lăsând în urmă fărâme din inima noasră, pe potecile acestei grădini de raiu, legată pevecie de ţara noastră românească.

Pe peronul Gării Chişinăului, animaţie multă deosebită. Mulţime de preoţi între care distingem pe Părintele consilier referent al Arhiepiscopiei Chişinăului, Al. Scvoznicov, Protoiereul Judeţului, în sfârşit un grup impunător de preoţi basarabeni din cei ce primiseră ospitalitate la Mitropolia Olteniei în vremea refugiului, aşteaptă nerăbdători pe I. P. S. Mitropolit să-l roage a poposi o zi în acest oraş pentru a I-se destăinui, a-I mulţumi şi a primi dela I. P. S. Sa înţeleaptă povaţă pe calea năzuinţelor lor binecuvântate şi a lucrării lor misionare destul de anevoioasă în aceste părţi. I. P. S. Sa se induplecă la rugăminţile stăruitoare şi vrea să le binecuvinteze dorinţele. Coborâm din tren pentru a rămâne o zi aci.

Mi-am făcut studiile universitare în această metropolă, am cunoscut prea bine lumea şi oraşul, ca să nu-mi rămână în minte-mi multă vreme imaginea lui de grădină de raiu. Dar Chişinăul nu mai are înfăţişarea de grădină şi nu mai încheagă poezia de altădată.

Dela primii paşi se observă că pe aci a bântuit furtună mare. Sunt nerăbdător să văd centrul oraşului, despre care se spune că e un. morman de dărâmături. Privim în toate părţile setoşi de impresiuni noui, dar îndeajuns de îndureraţi şi cerniţi de înlăcrimatul tablou ce ni se înfiripează înainte-ne. Pretutindeni ruine, pretutindeni jale, pretutindeni, pe unde odinioară era atâta viaţă, se proectează atâta ucigătoare moarte. Bolşevicii în retragerea lor au dat foc oraşului care-şi întregeşte imaginea unui mormânt peste care înmugureşte iarăşi viaţa.

M'am răsleţit de grup şi am rătăcit în amurg pe uliţele visărilor de odinioară cu inima frântă şi mintea năucă. A răsărit luna, aceiaşi lună de altădată, martoră la atâtea frământări şi năzuinţe omeneşti şi încă mă purtau paşii printre dărâmături pentru a asculta cu sfâşiitoare jale geamătul vieţii mele de altădată.

Mă strecuram prin aleele umbrite şi atingeam frunzişul pomilor, singurii ce mai păstrează din farmecul de odinioară. Am întreupt tăcerea de mormânt a acestui Heidelberg părăsit, cu suspinele mele şi am udat potecile văduvite de viaţă cu lacrimile mele.

Intr'un târziu, când luna în amiază învălui cu giulgiuri argintii oraşul adormit, istovit de oboseală şi de atâtea gânduri cernite, am bătut la poarta unui prieten care mi-a oferit un locşor de odihnă până la ziuă.

Dimineaţa, am revăzut pe unii dintre confraţi şi-am pornit să vizităm bisericile oraşului. Am cercetat Catedrala oraşului lovită grav de mâna bolşevică. Acum e renovată cu turla înălţată şi din nou împodobită. Am rămas multă vreme cu ochii pironiţi la icoana Maicii Domnului, în geamul căreia s'a oprit un glonte bolşevic. Geamul plesnise în formă de cruce şi strângea gloantele inamic în acest insign divin. Am gândit la pu-

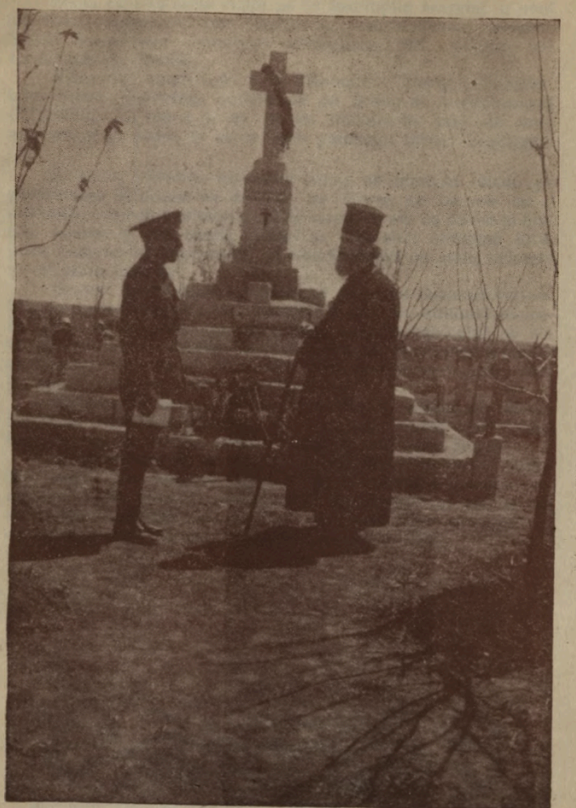

I. P. S. Mitropolit Nifon în mijlocul cimitirului dela Vacarjani.

terea lui Dumnezeu şi la semnele ce le arată El lumii răsvrătite pe pământ.

După ce s'au făcut vizite pe la Instituţiile oraşului, a avut loc masa comună cu care ocazie s'au rostit cuvântări menite a lămuri desăvârşita comuniune sufletească între preoţimea basarabeană şi olteană.

S'au adus elogii I. P. S. S. Mitropolit Nifon şi I. P. Sfinţitului Efrem Enăcescu, Locotenent de Scaun al Arhiepiscopiei Chişinăului. La ora 4 p. m. ne-am înfiinţat la gară, de unde am apucat pe calea ce duce spre pământul Băniei Craiovene.

Şi astfel călătoria misionară făcută de Ierarhul oltean pe pământurile *Moldovei de dincolo de Nistru* se încheie cu o profundă rezonanţă armonioasă de amintiri vii, ce stăruie în fiinţele noastre şi ale căreia ecouri le vom auzi străjuind încă, până departe, de cuprinsurile ce s'au străbătut cu atâta înflorare şi cu atâta înălţare.

Se vor păstra neşterse amintirile prin care rămânem toţi robiţi de acum înainte vrajei acestui pământ din străbuni al nostru şi nu se va putea uita de nimeni îmbrăţişarea caldă ce s'a făcut călduroasei noastre iubiri şi doriri de cunoaştere a fraţilor aflaţi atci, fraţi scăpaţi din robia întunerecului roşu, prin viteţia bravei noastre armate desrobitoare.

Fiecare din noi, în frunte cu *Ierarhul* şi *Stăpânul*, fiecare din cei ce stăruiesc pe ogorul dat spre deşteleniire, vom fi mărturii trăitoare a marilor minuni săvârşite sub ochii noştri.

Şi cu neîncetare vom slăvii pe Domnul Dumnezeul părinţilor noştri *Care binecuvântează pe tot cel ce îşi adâncește privirile în legea libertăţii şi stăruie în înţelegerea ei nu ca un ascultător care uită repede, ci ca un împlinitor cu fapta şi care fericit va fi în toată lucrarea lui.* (Iacov I 25).

ÎNFĂȚIȘAREA ACTIVITĂȚII MISIONARE DESFĂȘURATĂ IN TRANSNISTRIA DE CĂTRE CLERUL SFINTEI MITROPOLII A OLTENIEI.

SPICUIRI DIN DĂRILE DE SEAMĂ ALE P. P. C. C. MISIONARI.

JUDEȚUL ANANIEV

Pr. I. Boștină dela parohia Borăscu Jud. Gorj, a activat în Parohia Handrabura

dela 1 Iunie 1942—1 Ianuarie 1943

..... Am găsit aici una din cele mai mari biserici. O Catedrală. Dar și cu lipsuri mari. În timpul bolșevicilor a servit de magazie. I s'a distrus turla din față, pentrucă altfel nu se putea înlătura crucea de deasupra, turla fiind foarte înaltă. Catapeteasma, restul icoanelor și mobilierul au fost în parte arse, parte duse în necunoscut. Acoperișul distrus de schije rătăcite, ca și de vreme, cu lipsuri mari de tablă a făcut ca temelia dela tavan în interior să cadă în multe locuri. Împrejurul bisericii o mulțime de gropi, de unde vecinii scoteau lut pentru casele lor. Biserica era neîmprejmuită. Până la sosirea mea a fost văruită parte în interior și i s'au procurat câteva cărți și obiecte de cult din inițiativa credincioșilor. Nici un semn de pictură, afară de cei patru evanghelești; doar câteva icoane și în deosebi foi volante lipite pe pereți sau pe Catapeteasmă.

Am luat hotărîrea de a o repara imediat. In acest scop am făcut apel la autoritățile militare și civile ale orașului Ananiev unde se mai putea găsi material. Mi s'a promis și mi s'a acordat totul, în special de d-l Colonel C. Bolintineanu Prefectul Județului.

Starea generală a enoriei, aceiași ca în toată Transnistria.

Cu materialul procurat.

1. Am ridicat din nou turla, am făcut reparaţii generale cu tablă la acoperiş şi am vopsit acoperişul de 2 ori. Deasemenea am făcut reparaţii de zidărie la turlă, ziduri şi temelie, ca şi la cele două scări.

2. Am vopsit pardoseaua Sf. Altar.

3. Am cumpărat 4 clopote, un policandru cu 32 lumânări şi 3 sfeşnice.

Soborul preoţilor misionari slujitori la sfinţirea bisericii din parohia Handrabura, jud. Ananiev

4. Am procurat icoanele pentru Catapeteasmă.

5. Am vopsit mobilierul şi uşile; am împrejmuit biserica şi am amenajat în jurul bisericii un mic parc, întocmind alei şi ronduri cu flori şi am împrejmuit aleile şi rondurile cu cărămizi văruite.

6. Am astupat toate gropile ce se găseau pe lângă biserică.

7. Am reparat complect casa parohială.

8. Am organizat corul parohial în aşa fel că azi dă toate răspunsurile dela Sf. Liturghie în româneşte şi chiar execută bucăţi din autori români.

Totul a fost gata la 1 Noembrie 1942 când biserica s'a sfinţit de către Părintele Protoiereu M. Coşereanu, în prezenţa D-lui Colonel C. Bolintineanu Prefectul Judeţului, ctitor principal, a d-lui V. Rusu Pretorul Raionului, a tuturor oficialităţilor

militare şi civile din oraşul Ananiev, a credincioşilor din împrejurimi şi din localitate.

1. *Activitatea culturală.* Am înfiinţat Căminul Cultural ION VODĂ CEL CUMPLIT şi am amenajat una din camerile casei parohiale în acest scop, înzestrând Căminul cu mobilier şi o bibliotecă care numără la 80 volume, cărţi procurate de subsemnatul dela Direcţia Propagandei, prin D-l Caius Urdea precum şi aduse de mine din ţară.

2. Am înfiinţat Căminul Cultural ŞTEFAN CEL MARE în com. Chirileuca acest judeţ şi pe care l-am încredinţat spre conducere învăţătorilor respectivi ca şi o biblioteeă cu 65 vol.

3. M'am ocupat de reparaţiile şcolilor din comună.

4. Am ţinut două şedinţe cu învăţătorii, în scopul de a le prezenta aspecte din vieaţa şcoalei româneşti precum şi a înlătura unele lipsuri din vieaţa enoriaşilor.

5. Am fost numit profesor de Religie, Istorie şi Geografie la liceul „ŞTEFAN CEL MARE" din localitate şi în timpul liber m'am ocupat cu educaţia religioasă a elevilor dela şcoala primară.

6. Am pus la dispoziţia învăţătorilor manuale de religie aduse din Ţară precum şi biblioteca.

Activitatea socială. Am găsit în Parohie foarte desvoltat curentul pornit contra acelora care subt comunişti au deţinut o demnitate. Acest curent am căutat să-l înlătur împăcând pe toţi în Hristos.

Am căutat să-i conving că greutăţile actuale sunt de scurtă durată din cauza războiului şi că imediat după războiu Statul Român le va da toate drepturile. Am vizitat răniţii dela Spitalul Birzula.

Activitatea Filantropică. Am ajutat pe cei săraci după putere şi am făcut servicii gratuite în popor.

Activitate misionară. Stilismul, ca în toată Transnistria îşi are şi aici aderenţi. In predici am ţinut să-i conving despre nevoia calendarului îndreptat. Inochentişti activi nu sunt.

Din punct de vedere religios tradiţional, credincioşii s'au menţinut; dar, cam decăzuţi din punct de vedere moral.

REFERAT. 14. XI. 1942.

Mă mândresc cu un asemenea Cucernic Părinte misionar.

Laudă şi cinste mare îi face munca rodnică ce a desfăşurat în această provincie unde dispăruse credinţa în Dumnezeu, Cruce şi Biserică.

Prin sârguinţa şi stăruinţa sa, a ajuns de a avea o biserică, cu care să ne putem mândri.

Credincioşii readuşi în număr foarte mare, cu evlavie ascultă rugile către Dumnezeu, ce acest Preot misionar le înalţă.

Merită cu prisosinţă toată binecuvântarea ce trebuie să primească, dela Inalt Prea Sfinţitul şi înţeleptul Mitropolit al Olteniei şi întreaga mea mulţumire, pentru întreaga activitate ce o desfăşoară aici Cucernicul Preot Ion C. Boştină.

Prefectul Jud. Ananiev, Colonel, C. BOLINTINEANU

Pr. Marin Coşereanu dela parohia Postelnicu-Fir II Craiova a activat ca Protoiereu al Jud. Ananiev,

Dela 15 Maiu 1942 — 26 Februarie 1943 *)

.....In cele ce voi înfăţişa, semnalez munca şi sbuciumul fraţilor preoţi cari, cu multă trudă, au putut să pue biserica lui Hristos, în rândul Instituţiunilor folositoare în Stat. Cu greutăţi, pe cari numai ei singuri le cunosc, cu răbdare şi uitare de sine, s'a ajuns, ca în locul cluburilor şi al caselor vătămătoare sănătăţii morale, să ia crucea cu trăinicia sa locul şi credem, nezdruncinat de nimeni de acum înainte.

1. *Administrative*. Judeţul Ananiev, este împărţit în 43 Parohii rurale şi una urbană, dintre cari, sunt 5 parohii curat româneşti, 6 mixte, iar restul de 33, sunt înpopistrate cu puţini moldoveni, sau moldoveni ucrainizaţi. Era firească această situaţie pe naţionalităţi, fiindcă jud. Ananiev, este aşezat mai mult spre răsărit, faţă de centrul românismului. Totuşi, procentul de 2% români moldoveni, în total general, este îmbucurător.

Indrumările date înscris şi verbal cu prilejul convorbirilor ce le-am avut cu preoţii, au fost controlate în 25 inspecţiuni ce le-am făcut în parohii, anunţate şi neanunţate, cercetând cu chipul acesta toate parohiile, iar pe unele, de câte 2-3 ori, în de cursul timpului, dela 15 Iulie şi până în prezent. Orice inspecţiune a fost urmată de încheerea unui proces-verbal de cele constatate, lăsându-se un exemplar bisericii, iar 2, înaintându-se celor în drept.

Din cele observate, preoţii se află în bune raporturi cu autorităţile locale. In două comune, dovedindu-se că primarii respetivi nu dau concursul trebuitor bisericii, la intervenţiile mele, Prefectura a schimbat pe ambii primari. Am intervenit către Primării, a da concurs preoţilor de a se cununa „concubinii" de a înlesni traiul preoţilor din comună, etc.

Culturale: Acţiunea bisericii este şi culturală şi ea nu poate lipsi dela nici o manifestare, unde este prinsă viaţa socială. Incredinţându-mi-se secţia propagandei prin plecarea D-lui Profesor Urdea din această localitate, s'au înfiinţat prin ajutorul bisericii un număr de 7 cămine moldoveneşti, conduse de preoţi. Am luat parte la inaugurarea căminelor, spunând cuvântul de încurajare al muncii misionare preoţeşti, în aceste cămine.

In oraşul Ananiev, se află „Asociaţia culturală" a intelectualilor din localitate, al cărei membru sunt şi eu. Fiind pe lângă această asociaţie un orfelinat, am predat în câte 2 ore săptămânal, educaţia religios-morală acestor copii lipsiţi de părinţi.

La cursurile de Invăţători moldoveni, ce s'au ţinut pe vară în acest oraş, am predat câte 3 ore săptămânal de educaţie morală, dintre cari, o oră numai pentru lecţii model de religie. In cele două sectoare cu locuitori moldoveni ale oraşului

*) La încheierea acestei tipărituri se găseşte încă în Transnistria.

Ananiev, am ţinut un număr de 6 şezători religioase, după modelul celor făcute în ţară, acestea au fost conduse de subsemnatul, ajutat de pr. localnic Gh. Gancearov, Diac. Aurel Iliescu şi Diac. Anatol Dombravan.

Economice: In cuprinsul judeţului, s'au reparat dela venirea mea aici, un număr de 23 biserici şi case de rugăciune, cheltuindu-se suma de circa 50000 R. K. K. S.

S'au mai predat un număr de opt case parohiale, refăcute.

Toată această contribuţie pentru refacerea sf. locaşuri, este pornită din dărnicia şi sufletul însetat de o nouă viaţă al credincioşilor, din contribuţia „Raioanelor", mai mult material lemnos, cât şi a Onor. Prefecturii jud. Ananiev, prin reprezentantul său, D-l Colonel Const. Bolintineanu.

Pentruca pe viitor Preoţimea jud. Ananiev să aibă căminul său, unde să se odihnească, când treburile îi aduc în oraş, am obţinut dela primăria locală, o clădire frumoasă, în acest scop.

La „Adunarea preoţilor" ce am ţinut-o la 22 Oct. 1942, am discutat modalitatea colectării de fonduri, necesare reparaţiunii acestei clădiri, precum şi pornirea lucrărilor.

Pentru Protoiereul judeţului, am luat o casă de locuit, aflată în imediată vecinătate a bisericii actuale, pe care am reparat-o, cheltuindu-se 650 R. K. K. S.

Am redat bisericii din oraş cele 3 case parohiale, pe care le am reparat, mutându-se într'una, Diac. A. Iliescu, iar în alta Preotul localnic; cea de a treia am închiriat-o în folosul bisericii.

S'a cumpărat un clopot pentru biserică, în greutate de 105 kg. pe care am dat 816 R. K. K. S.

Cu registrul chitanţier al Protoieriei, am încasat 600 R. K. K. S. vărsându-se aceste sume, pentru Fondul On. Misiunii, pentru ajutoararea săracilor şi văduvelor de preot.

Pastorale. Cu preoţii fiecărui raion, am făcut conferinţe, la care au fost invitaţi şi Pretorii raioanelor, stabilind modalitatea predării învăţământului religios, atât de greu de predat, din pricina numărului mare de şcoli risipite pe întinderi mari. Am hotărît, ca şi cântăreţii buni, să ajute la predarea învăţământului. Le-am făcut câte o lecţie model de religie şi am făcut program de lecţiile ce vor preda, aceasta, conform programei analitice.

Am îndemnat preoţii la buna chiverniseală a banului adunat pentru biserici, oprindu-i de a mânui ei banii strânşi pentru diferite scopuri, dar de a supraveghia încasările şi cheltuelile făcute. Orce sfinţire de biserică, a fost precedată de verificarea cheltuielilor în faţa membrilor din comitet.

Am sfinţit cu delegaţie şi am luat parte la sfinţirea a 5 biserici şi case de rugăciune.

Deschizându-se o expoziţie în Or. Ananiev, am făcut şi „Colţul religios" al bisericii format dintr'o Cruce şi mai multe obiecte de cult din judeţ. S'a reprezentat în desemn şi grafic viaţa religioasă şi mişcarea în personalul deservent al acestui judeţ.

Alături de cercetarea bisericilor şi a stării de fapt a vieţii religioase a credincioşilor din judeţ, am fost în serviciul preoţimii şi cauzei pentru care sunt trimis aici cu tot sufletul.

In slujba Inalt Prea Sfinţitului meu Mitropolit Nifon, stau cu fruntea sus, fiindcă nu am mers decât pe drumul cinstei şi onoarei, şi pe calea bisericii pe care o reprezint aici. Mi-am pomenit în auz pe Inaltul meu Ierarh, ca să ştie al cărui trimis sunt. Ca român am făcut lucrare românească şi patriotică.

Cu conştiinţa împlinirii datoriei ce o am către On. Misiunea Ort. Română al cărei Protopop sunt, am slujit, informând-o cinstit şi fără a exagera nimic din realităţile de aici.

Pr. Aurel Moga dela parohia Gherceşti-Craiova a activat în Parohia Valea Hoţului

Dela 15 August 1942 — 26 Februarie 1943 *)

Cu fiască supunere, ca preot misionar în Transnistria unde am fost trimes de I. P. S. Voastră, din activitatea mea pastorală şi misionară de foarte scurtă durată până în prezent, raportez următoarele:

... Am fost trimis ca preot misionar în comuna Valea Hoţului jud. Ananiev, un centru moldovenesc cu vre-o 7.000 de familii dintre cari 5.500 familii moldoveneşti, restul ucraineni. Această comună are aspectul unui orăşel. Este împărţită în trei parohii dintre cari numai una are biserică, celelalte două nu au biserică deoarece au fost dărâmate de bolşevici până în temelie. Am reuşit după enorme sbuciumări, să facem dimpreună cu autorităţile locale un frumos locaş, de închinăciune provizoriu, dintr'un cinematograf rămas dela bolşevici.

Sunt şi Sub-Protoiereu. Prin inspecţiile făcute prin Protopopiat am observat o mare dragoste faţă de biserică din partea tuturor. Chiar credincioşii afirmă că nu pot concepe vieaţă fără biserică.

Am reuşit să înfiinţăm în Valea Hoţului un Liceu Românesc, mixt cu 8 clase, ca şi în Ţară, cu acelaşi Programă Analitică. Către sfârşitul lucrărei mele misionare, pe care mă străduesc să o îmbogăţesc cu fiece zi, voiu trimite Darea de Seamă asupra tuturor înfăptuirilor mele aici pe larg.

Ierom. Serafim Novală dela Sf. Schit Dobruşa-Vâlcea a activat la Parohia Novogheorghievca

3 Aprilie 1942—26 Fevr. 1943 **)

.....M'am prezentat direct la biserică, unde m'am întâlnit cu cântăreţul bisericii, om bătrân şi cu epitropii. In biserică se făceau reparaţii.

*) La încheierea acestei tipărituri se găseşte încă în Transnistria.
**) Se găseşte încă în Transnistria.

O biserică foarte mare, unde comuniştii făcuseră atelier de fierărie. Încă mai există foi şi nicovală şi alte obiecte de fierărie, aşa că m'am umplut de jale şi de plâns. Mi s'a făcut mai mare mila. Cum i-au răbdat bunul Dumnezeu să pângărească o Sf. Biserică aşa de mare şi cum spun oamenii că a fost impodobită cu icoane şi alte scumpe odoare. M'am înapoiat în oraşul Ananiev, pentru cumpărături, unde m'am întâlnit cu Prea C. Protoiereu Vladimir Gheorghian care numai ce sosise din ţară şi cu preotul de garnizoană. S'a apropiat de noi epitropul bisericii din sect. 1 Ananiev, care a început a spune că la ei biserica este gata, însă au lipsă de preot. Prea C. Protoiereu imediat mi-a dat numirea la sect. I Ananiev, şi imediat am plecat acolo ca fiind mai multă nevoe. Sf. Vase erau, însă era lipsă de Sf. Antimis, şi tot în ziua aceia am plecat la comuna Handrabura la P. C. Ierom. Inochentie Lupan vechiul meu prieten din România ştiind că la Sf. S. să află Sf. Antimis. Biserica era sfinţită de un preot localnic anume Gheorghe Ganciarov din oraşul Ananiev. Apoi am oficiat sf. Liturghie în limba slavonă, că poporul era aproape tot ucrainean.
Unii din ei, mai cu seamă bătrânii mai ţineau pe ascuns pe stilul vechi.

Tot după Ord. P. C. Protoiereu, la 28 Martie a. c., am trecut dela sectorul 1 Ananiev în altă comnnă, anume Novogheorghievca, că să simţea şi acolo lipsă de preot şi anume de un preot ca mine ca să cunoască limba Ucraniană, că aicea tot poporul este ucrainian.

Am găsit biserica într'o clădire a şcoalei, care deja era sfinţită de P. C. Protoiereu. O clădire foarte mare şi largă, cuprinzând până la 5—600 persoane. Poporul este tot credincios. Nu există nici-o secetă.

De Sf. Paşti am sluj t 5 zile la rând. Tot poporul a fost mulţumit.

Asupra lucrării mele cu de-amănuntul o să vă raportez de îndată ce-mi voi împlini planul meu cu voia bunului Dumnezeu.

Pr. I. Păunescu dela parohia Capu-Dealului-Gorj a activat în parohia Tocila

Dela 27 Mai 1942—20 Noemvrie 1942.

.....Parohia Tocila numără 600 de familii de români-moldoveni.

Biserica acestui sat a fost dărâmată de bolşevici în anul 1935.

Am găsit, venind aici, ca lăcaş de slujire o casă de rugăciune instalată într'o sală de clasă a unei şcoli primare care a fost deschisă la 1 Octombrie 1941, de către preoţii militari, cari au trecut cu trupa prin acest sat.

Aceasta era lipsită de spaţiul necesar, precum şi de odoarele şi obiectele de cult. Sfintele vase, erau din lemn făcute. Totul improvizat.

La această parohie de când a fost deschisă casa de rugăciune, s'au perindat în afară de subsemnatul, încă trei preoţi dintre ieromonahi.

Unul a şi murit aici, în iarna trecută, din cauza tifosului ce a bântuit prin aceste locuri.

Viaţa religioasă nu prezenta nici o înviorare.

In acest ogor înţelenit se impunea o stăruitoare şi conştiincioasă împlinire a datoriei. Slujba făcută cu insufleţire, predica grăită pe înţelesul lor, presărată cu exemple, îndemnurile calde şi stăruitoare cu fiecare ocaziune, pilda vieţii curate şi desinteresate, toate acestea au trezit din somnolenţă şi nepăsare pe aceşti credincioşi care au început să cerceteze biserica în număr impresionant de mare şi să caute pe Dumnezeu.

Am căutat deasemenea să i-au măsuri pentru ca să se facă şi împrejmuirea cu gard a bisericii. Am adunat cu foarte mare greutate materialul trebuincios şi am început lucrul şi la curte, pe care am făcut-o din ştacheţi de brad, cu ştompi de stejar, toată având un perimetru de 400 m. în formă de patrat.

S'au făcut porţi mari la intrările în ogradă, iar la intrarea principală s'a făcut o arcadă frumoasă prevăzută cu trei cruci.

S'au pavat cu cărămidă trei cărări care duc la cele trei porţi şi la casa parohială, pe care am găsit-o dărăpănată şi la care am angajat deasemenea lucrări de reparaţiuni spre a o face proprie pentru locuit.

In acest sat curat românesc s'a putut face dela început o activitate culturală.

In unire cu intelectualii şi cu toţi oamenii de bine, am organizat şezători săptămânale, unde li se făceau cunoscute obiceiurile noastre, viaţa noastră românească, istoria noastră, dându-li-se îndrumări moralizatoare, de gospodărie, de educaţie, de higienă, etc. etc.

S'a adus aici, la intervenţia subsemnatului, caravana Ministerului Propagandei Naţionale, care a înfăţişat în filme frumoase vederi şi locuri alese din Ţara noastră, lăsând o puternică impresie în sufletele acestor români.

Am înfiinţat un cămin cultural cu numele „Regele Mihai I", care a fost confirmat de Direcţiunea Propagandei Naţionale din Odesa, trimiţându-ne pentru această instituţiune de cultură românească, un mare număr de cărţi şi afişe de propagandă, cu care am pus bazele bibliotecii căminului.

Am învăţat tineretul să cânte multe cântece religioase şi naţionale, pe care le execută perfect la şezătorile săptămânale.

Am predat învăţământul religios în şcoală şi am ajutat pe învăţătorii de aici să întocmească programul şi planul de lucru, pentru acest an şcolar, după directivele învăţământului românesc.

Pe teren social, am căutat să fac o pacificare a pornirilor de răsbunare ce se arătau la mulţi, din cei loviţi în soartă, de foştii conducători.

Am înfiinţat în acest sat opere de ajutorare. Cu prilejul prasnicelor obşteşti s'au dat săracilor mese comune. Din ofrandele adunate s'au ajutat săracii, s'au ajutat 2 locuitori, cărora le au fost arse de trăsnet casele, cu suma de 300 mărci, pe care le-am adunat prin listă de subscripţie, spre a-şi înjgheba noi locuinţe. S'au confecţionat în acest sat până în prezent 300 de perechi ciorapi şi mănuşi, s'au adunat 80 de perechi de pâslari şi multe piei pentru nevoile războiului.

Am redus la inexistenţă numărul concubinilor. Toţi şi-au legat prin Hristos viaţa familiară. Sectanţii care erau identificaţi şi erau foarte mulţi inochentişti prin aceste locuri, azi vin la biserică, îşi botează copiii, se mărturisesc şi se împărtăşesc la preot, aceştia fiind cei mai devotaţi sprijinitori ai înfăptuirilor noastre.

Stiliştii vin în sărbători la biserică, cei mai mulţi au început a înţelege că nu sunt amăgiţi de a fi îndepărtaţi dela legea străbună a lui Hristos. Numărul lor a început să dispară.

Protoieria jud. Ananiev

REFERAT

In această „Dare de seamă", C. Pr. I. Păunescu, a arătat cele ce a lucrat în Parohia Tocila, acest judeţ.

Am inspectat Parohia Cucerniciei Sale, i-am sfinţit biserica, aşa că certific ca adevărate cele expuse, adăogând că Pr. Ion Păunescu, lasă în urma sa, amintirea unui preot demn, harnic şi cinstit.

Protoiereu, Pr M. COŞEREANU

REFERAT 5/XI/1942.

La raportul părintelui Păunescu vin nu numai să confirm că ceeace raportează este exact, dar vin să adaug că atât ca preot misionar, cât şi ca ţinută morală, ca cinste, ca muncă, preotul Păunescu face cinste tagmei preoţeşti şi celor ce l'au trimis aici.

Pentru preotul Păunescu nu am decât cuvinte de laudă.

Prefect, Colonel C. BOLINTINEANU

JUDEȚUL BALTA

Ierod. Clement Priboianu din Sf. M-re. Arnota-Vâlcea a activat în Sfânta Mânăstire Florina-Berșad

19 Dec. 1941—1 Oct. 1942.

.....Sosit la Tiraspol, la sediul „Misiunei Ortodoxe Române din Transnistria" am fost numit, fără leafă, ca diacon — cântăreț în comuna Nezavertalovka, jud. Tiraspol. Acest post l-am ocupat până la data de 2 Aprilie, 1942, când cu ordinul Nr. 1916, de la Nezavertalovka, am fost transferat ca diacon al Catedralei din Berezovka și secretar al Protopopiei jud. Berezovka, tot fără leafă. Acolo însă, întrucât trebuea să-mi mărginesc activitatea numai la slujbele religioase și cancelarie, iar râvna mea era să lucrez cât mai mult, aflând că în județul Balta se află o mânăstire de călugări, lipsită de personal călugăresc și care trebuiește organizată, am cerut să fiu transferat acolo. Cererea mi-a fost aprobată. Mergând la mânăstire, singur, chiar în aceeași zi, m'am convins, că într'adevăr acolo era nevoie de mine.

Mânăstirea Florina-Berșad, pe care bolșevicii o transformaseră în colhoz de muncă, stare în care încă era, nu se mai putea numi mânăstire. Cele trei biserici ale ei, biserica de vară cu hramul „Înălțarea Domnului", biserica de iarnă, cu hramul „Icoana maicei Domnului Cazans-Kaia" erau transformate în magazii de cereale, iar paraclisul cu hramul „Sf. Nicolae" care se afla în clopotniță era complect ruinat și plin de murdării. Clădirea care înainte de regimul bolșevic servise de azil de bătrâni, și altă clădire în care fusese o școală de copii, ereau deasemenea ruinate și pline de murdării. Chiliile călugărești fuseseră transformate în grajduri pentru vite, iar stăreția ruinată și ea servise de locuințe pentru personalul administrativ al colhozului din mânăstire. Trapeza și o parte din incinta mânăstirei fuseseră dărâmate și cu materialul scos din ele, bolșevicii construiseră grajduri pentru vite, în apropiere de biserici.

Pe locul unde odată fusese cimitirul călugărilor, depozitase movile de gunoae de la vite, printre care se vedeau, ieșind la iveală crestele unor cruci de piatră.

In mânăstire mai locueau încă o parte dintre lucrătorii colhoznici, bărbați și femei. Printre ei era și un ieromonah transnistrian, cu metania din această mânăstire, hirotonit precum susținea sub regimul bolșevic, de un arhiereu, care trăia ascuns la Balta. Dânsul, sub regimul bolșevic, trăise ca lucrător în colhozuri, iar odată cu venirea armatelor biruitoare și izgonirea bolșevicilor, îmbrăcase rasa și venise în mânăstire, unde trăia deavalma cu ceilalți colhoznici.

Am scos crucile și lespezile de piatră, cu inscripții sla-

vone, de pe locurile unde fusese aruncate şi le-am aşezat în rând, în apropierea bisericii de la intrarea în cimitir. Le-am spălat cu apă caldă până ce s'au curăţit bine de murdării de se putea ceti inscripţiile. Egumenul mânăstirei, Arhimandrit Teofan, Monahul Inochentie; Posluşnicul Nichifor, etc. Impreună cu ieromonahul acela am oficiat sfinţirea cimintirului şi o panahidă pentru odihna sufletelor celor ce erau înmormântaţi acolo.

Cu această ocazie le-am făcut cunoscut celor de faţă dorinţa mea de a reorganiza mânăstirea. Lucrul acesta li s'a părut o glumă a mea, dar cei cari mă ajutase la curăţit cimitirul plângeau.

La 7 Iulie 1942, am făcut deschiderea oficială a mânăstirei Florina-Berşad.

A luat parte atâta popor, cum nu am văzut nici la Maglavit în anul când a apărut ciobauul nostru, Petrache Lupu. Pe distanţă de 5—6 km. de la sate spre mânăstire erau numai oameni însoţiţi de preoţi, purtau icoane şi prapore şi cântau rugăciuni. Autorităţile civile şi militare însoţite de ostaşi şi o companie de mitraliori, însoţeau această măreaţă manifestaţie religioasă.

Astăzi, mânăstirea Florina-Berşad, numără 15 vieţuitori, 6 Ieromonahi, 1 Ierodiacon şi 8 fraţi, toţi ucraineni, orfani de părinţi. Toţi ieromonahii slujesc prin satele din raion, făcând pe rând, câte o săptămână de slujbă în mânăstire.

Zidul dimprejurul mânăstirei a fost complect reparat. In biserica de vară se face slujbă zilnic, iar cea de iarnă, reparată complect, va fi sfinţită şi deschisă în curând. Stăreţia, chiliile şi azilul de bătrâni sunt reparate şi ele, iar şcoala şi-a început cursurile de limba română, tipic, muzică bisericească şi gospodărie, la 1 Noembrie a. c., cu fraţii din mânăstire şi tinerii ucraineni cari cântă în corul mânăstirei.

Slujbele bisericeşti se oficiază în limba ucraineană şi în limba românească, beciurile, cămările şi grajdurile sunt pline şi se poate trăi acum fără prea multă grije şi bătae de cap.

Aceasta este a patra mânăstire pe care am reorganizat-o de când sunt călugăr, lui Dumnezeu un locaş de închinare, care se umple ziinic de credincioşi. Am strâns la adăpost, în casa Lui, o ceată de copii orfani, am auzit scumpa noastră limbă românească răsunând în slavă adusă lui Dumnezeu în acest loc străin şi atât de departe de ţara mea. Am venit în ajutorul oştirei care luptă în contra bolşevismului cu circa trei tone de pâine, iar frumosul nostru tricolor românesc fâlfâe în permanenţă pe zidurile mânăstirei.

Regret că nu am o fotografie a acestei mânăstiri pentru a V'o înainta odată cu aceasta. De altfel mânăstirea aceasta nu prezintă prea mult interes din punct de vedere arhitectural sau artistic, zugrăveală, etc. ci toată frumuseţea ei constă în poziţia pitorească, a naturei, în mijlocul căreia este aşezată.

JUDEȚUL DUBĂSARI

Pr. Petre Beșliu dela Parohia Fleștenoaga-Romanați, a activat în Parohia Tașlâc

12 Noemvrie 1942—28 Febr. 1943 *)

.....Am fost numit de Onor. Misiunea Ortodoxă Română din Odesa la Parohia Tașlâc, post. II, jud. Dubăsari. Biserica la care s'au distrus cele două turle, catapeteasma și toată pictura, se găsește în reparație. S'a făcut până acum o turlă și mai sunt de făcut încă o turlă, catapeteazma și pictura. Curtea bisericii este plină de dărâmături și moloz din 2 case distruse. Gardul de piatră din jurul bisericii de asemenea fărâmat. In fața bisericii un aspect cât se poate de neplăcut îl dau grajdul pe care nelegiuiții bolșevici l-au așezat într'adins în fața bisericei pentru a profana Sf. Locaș.

Am convocat numai decât „pravlenia" pe care am pus-o la lucru; să scoată molozul din biserică, să pună geamuri la ferestre. Apoi am curățit și aranjat câteva icoane vechi pentru a putea sluji în biserică.

In alte două zile care au urmat, am totalizat veniturile și cheltuelile bisericei, cu toate actele justificative și apoi în prima Duminecă după ce am făcut sfințirea bisericii și am slujit Sfânta Liturghie, am chemat pe toți enoriașii cărora le-am făcut o amplă dare de seamă despre ce s'a încasat, cheltuit și ce s'a lucrat, cerându-le ajutorul pentru terminarea Sfântului locaș și asigurându-i că se va lucra în modul ce-l mai cinstit pentru Sf. Biserică.

Neputându-se lucra la turle din cauza gerului, am pus să se lucreze înăuntru tâmplăria și totodată am angajat un pictor să lucreze icoanele, iar prin curte se scot oamenii în fiecare zi pentru nivelarea terenului.

Nu mi-a scăpat niciun prilej de a vorbi locuitorilor în fiecare Duminecă la predică, cununii, înmormântări și fiindcă sentimentul patriotic este aproape inexistent m'am străduit să desvolt și acest sentiment.

Am înființat registre provizorii (din caete mari) de botezați, cununați, morți, încheieri ale consiliului și epitropiei, un registru pangar la care am făcut ordine, trecându-se zilnic încasările și plățile dela lumânări, precum și registru de evidența încasărilor și plăților.

In școala primară chiar dela început predau regulat religia în două zile pe săptămână (opt ore) la cele șapte clase primare. Am început de asemenea și cursuri cu adulții.

Căminul cultural a fost constituit. In sala proprie a Căminului am găsit câțiva lucrători instalați cu micile lor gospodării.

*) Se găsește încă în Transnistria.

Am procedat la evacuarea lor, curăţirea şi aranjarea băncilor, repararea scenei, am pus multe geamuri care erau sparte şi am început a ţine şezători, iar pentru a treia zi de Crăciun am organizat o mare serbare în folosul cantinei şcolare.

Am adunat pe coriştі şi am reorganizat frumosul cor pe patru voci!

Din discuţiile pe care le-am avut cu enoriaşii am înţeles că cei mai mulţi vin la biserică fiindcă le place să asculte „horul" cântând. Deci iată şi pentru noi un bun mijloc de a atrage pe creştini la Sf. Biserică.

Ca doctor sufletesc, am făcut şi pe doctorul trupesc, dând în mod gratuit celor săraci, din ce aveam pentru mine şi anume: ceai de tei, zahăr, tinctură de iod, căci pe aici nu se găsesc leacuri, deşi este în comună dispensar şi un bun medic.

Am intervenit pentru a se schimba ziua târgului care se ţine Dumineca.....

Adeverez cu iscălitura mea.

Asistent învăţător,
epitrop al bisericii din com. Taşlâc,
(ss) Indescifrabil

Ierom. Filaret Braşoveanu din Sf. M-re. Polovragi-Gorj, a activat în Grigoriopol

Dela 5 Dec. 1941—28 Febr. 1943*)

...Fiind repartizat pe data de 13 Decembrie 1941 la Parchia „Înălţarea Domnului" din Oraşul Grigoriopol jud. Dubăsari am activat îndeplinind cele ce se cuprind în următoarele:

Am săvârşit Sfintele Liturghii în zile de Dumineci şi Sărbători. Am predicat despre credinţa în Dumnezeu, explicând Sf. Evanghelie în Dumineci şi Sărbători. Am predicat combătând comunismul. Am mărturisit credincioşii, celor de cuviinţă dându-le Sfânta Împărtăşanie. Am săvârşit Taina sfintei cununii în toate cazurile predicând despre această sf. taină, tinerilor şi bătrânilor. Am botezat copii mici şi mari, deasemeni vorbind despre însemnătatea Sfântului Botez. Ca de obiceiul creştinesc am umblat cu sfânta cruce în ajunul Bobotezii prin casele credincioşilor, unde am întâmpinat mulţi comunişti care nu sărutau sfânta cruce şi prin sfaturile şi îndemnurile ca şi prin explicaţiile despre însemnătatea sfintei cruci, s'au convins de adevăr şi au cerut ei singuri de au sărutat sfânta cruce. Am dat ajutor Cucernicului Subprotoiereu Gh. Tomescu pentru împrejmuirea cu zid de piatră în jurul bisericii. Am stăruit pentru înălţarea turnelor bisericii din Oraşul Grigoriopol.

Culturale: La şcoala Primară Moldovenească, la şcoala Primară Ucrainiană, Rusă şi la Gimnaziul de băieţi şi fete am predat ore de religie în limba moldovenească, iar la şcoala rusească am predat orele de religie în limba rusă.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Am înfiinţat cor bisericesc în limba moldovenească, am făcut citiri şi cântări din operile şi folklorul poeţilor noştri români.

Filantropice: Am ajutat săracii şi nevoieşii, pe cei băirâni şi fără puteri de muncă. Am ajutat mai cu seamă copiii de şcoală, pre cei scăpătaţi şi fără de mijloace. Am dat ajutor, întreţinere şi mijloace băneşti celor fără de hrană.

Naţionale: Copiilor de şcoală primară, celor dela Gimnaziul de băieţi şi fete cât şi tinerilor din afară de şcoală le-am explicat despre naţiunea română, învăţând şi cântece naţionale.

Sociale: Am făcut îndemnuri de bună conveţuire şi de împăcare între cei neliniştiţi, bătrâni şi tineri.

Dela data de 15 Septembrie 1942 am fost transferat din oraşul Grigoriopol la Comuna Coşniţa unde am înfiinţat o mânăstire de maice care în prezent se află în stare de lucru. Prin munca şi stăruinţa pe care am depus-o, prin intervenţii către autorităţile în drept de conducere, mi s'a aprobat pentru această mânăstire 20 hect. pământ arabil, 10 stupi cu albine, 1 căruţă cu doi cai, 2 vaci cu lapte, 5 purcei, 40 găini, 300 kg. grâu, 500 kg. porumb.

Pr. I. Dincă dela parohia Cordeşti II, Jud. Gorj, a activat în parohia Zaharovca

25 Maiu 1942 – 1 Nov. 1942.

.....Cu experienţa căpătată în cei 9 ani de păstorie, în regiuni diferite, între oameni a căror concepţie socială, culturală şi chiar morală se deosebea într'o oarecare măsură, mă socoteam apt de a face misionarism în Transnistria şi pentru aceasta am primit cu multă bucurie apelul Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nifon.

Cu aceste gânduri am ajuns în Zaharovca judeţului Dubăsari. unde Onorata Misiune îmi încredinţase postul de slujitor al Bisericii. Propriu zis, biserica acestei comune era şi este şi astăzi ruină. Bolşevicii au răsturnat cu dinamită monumentala Biserică, ce purta măreţ în vârful ei o cruce masivă de aramă, pe care o prăvăliseră în huruitul tractoarelor. Unul dintre comunişti şi astăzi este şef de colhoz. Piatra a fost întrebuinţată la împrejmuirea şcoalei şi poliţiei, iar ce a mai rămas era destinată pentru becuirile colhozurilor. Bogăţia bisericii a fost furată, după ce în anul 1923, biserica fusese deposedată, din ordin oficial, de tot aurul şi argintul ce ornamenta icoanele, cărţile sfinte, vasele de cult, etc. Ca loc de închinare pentru credincioşi am găsit în Zaharovca o casă de rugăciuni amenajată simplu, de înaintaşii mei misionari.

M'a îngrijat mult însă faptul că la prima slujbă făcută împreună cu Ierom. Toma Mihail – pe care l-am găsit ca slujitor al acestei comune — n'am avut decât 17 credincioşi din

toată parohia, cu toate că număra 4471 suflete. Am avut impresia că, comuniştii reuşiseră să smulgă icoana Dumnezeului din inima pravoslavnicilor ucraineni şi moldoveni. Adevărul este că nu reuşiseră deloc. Mi-o dovedeşte cu prisosinţă acum marea afluenţă a credincioşilor la slujbele religioase, în aşa măsură încât casa de rugăciuni este neîncăpătoare.

Biserica din Crasnopol a cărei dărâmare o începuseră bolşevicii în anul 1941, dar prin ocuparea teritorului transnistrian de către armatele liberatoare ale crucii, această sinistră operă satanică a fost oprită.

Prima sărbătoare slujită aici a fost închinată procesiunii şi sfinţirii sămănăturilor. Porniţi în procesiune la început foarte puţini, am ajuns până la sfârşit o mare de capete, care m'a impresionat peste măsură. A fost prima mea cunoştinţă cu enoriaşii, prima legătură cu ei, care-mi va rămâne neştearsă toată vieaţa înainte. Un grup de bătrâni şi bătrâne m'au întâmpinat în uşa Bisericii şi mi-au aşezat după grumaz o cruce cu lanţ de argint, lucrată în anul 1896, adresându-mi-se cu cuvintele: „Aşa să ne trăieşti batiuşca!". Şi altă dată: în ziua de 25 Oct. când i-am anunţat, după sf. Slujbă, că îi voi părăsi peste o

lună, că trebuie să merg în țară, acest popor când a ieșit din biserică nu s'a îndreptat fiecare pe la casele lor ci au venit la locuința mea – cu mic cu mare — și mă rugau în lacrimi să nu-i părăsesc; să stau măcar să le sfințesc Pasca. Poate că până atunci ei își vor găsi un preot tot așa de bun! Și lacrimile curgeau.

Cu puținul lor am putut îmbogăți inventarul Bisericii cu următoarele: Un rând de veșminte noui, un policandru nou cu 36 brațe, un chivot, potir, cristelniță, 6 icoane, două covorașe, un clopot, 4 cărți de ritual, toate cumpărate cu bani trudiți, dar dați cu multă dragoste. În toate sărbătorile când fac acatist și vecernie, prelungesc aceste sfinte slujbe cu catehizări și lecturi biblice și iau parte în număr foarte mare și spun eu, iar traducerea o face cu multă greutate cântărețul. Și aici am reușit să aduc tineretul și aceasta m'a făcut să cred că tineretul, nu constitue o grea problemă de rezolvat pentru viitor, în celace privește altoirea sentimentului religios. Din contră, sunt cu mult mai ușor de readus la credința în Dumnezeu, ei cărora nu li s'a vorbit până acum despre Dumnezeu, decât cei de vârsta mijlocie, dela 20—40 ani, cari lasă să se vadă un indiferentism mai greu de descătușat. Totuși prin prietenia pe care am legat-o și cu aceștia, căci i-am vizitat aproape pe toți — mai ales pe cei ce trăiau în concubinaj – și am reușit să-i conving că trebuie să trăiască după legile dumnezeești, după cari au trăit și strămoșii noștri și astfel până în prezent s'au cununat 110 perechi; iar copii — dela începutul lunii Iunie și până acum am botezat 270. Înaintașii mei misionari, botezaseră 180 – după cum se constată din registru.

Am ridicat în comuna Zaharovca două troițe; una în parcul comunal, pe piedestalul fostei statui a generalului conunist Frunză și alta în fața plutonului de jand. pe piedestalul fostei statui a lui Lenin.

Apoi la invitațiunea Inspectoratului școlar de a preda muzica la cursurile de inițiere în limba română a învățătorilor ucraineni, am răspuns cu toată dragostea—fără a primi plată— și am predat muzica tot timpul cât au durat cursurile — adică dela 10 August, până la 10 Sept. 1942.

Muzica este cel mai bun mijloc de apropiere a tineretului de Biserică. Eu m'am folosit cu mult succes de aceasta la Căminul cultural „Octavian Goga", pe care l-am înființat în com. Zaharovca.

Ca subprotoiereu. Ulterior numirii mele ca slujitor al bisericii din Zaharovca, Onorata Misiune a binevoit să-mi încredințeze postul de subprotoiereu al raionului Frunza.

Lucrarea în acest post a fost mai anevoioasă pentrucă raionul nu era deloc organizat administrativ-bisericesc.

Primul lucru ce l-am făcut în calitate de subprotoiereu a fost să delimitez parohiile, să încredințez spre suplinire preoților noui parohiile vacante și să iau măsuri ca în parohiile unde

nu erau preoţi să se înfiinţeze, să se deschidă „case de rugăciuni" şi să se repare Bisericile acolo unde acestea erau.

Am arondat parohiile după statisticile culese personal dela toate comunele, calculând distanţele dintre sate, dar ţinând seama şi de vechea împărţire a parohiilor, din timpurile normale.

In afară de înfiinţarea acestor case de rugăciuni am luat asupra mea reparaţiile Bisericilor din Crasnopol şi Carabanova.

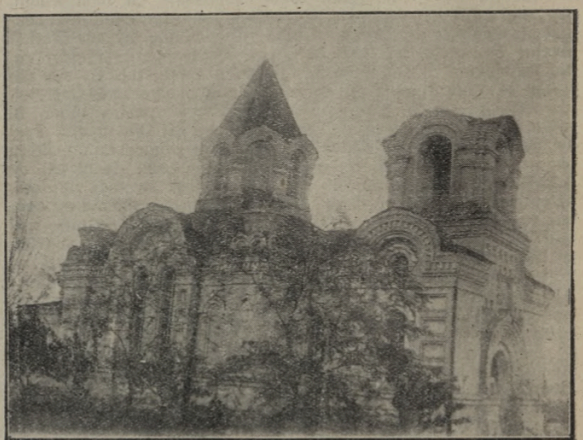

Biserica din Carabanova.
Urmele civilizaţiei bolşevice se observă în zidurile ei.

Biserica din Crasnopol rămăsese neatinsă până în primăvara anului 1941, înainte de a începe războiul. Pe la mijlocul lunii Aprilie, 1941, comuniştii au început să dărâme. Providenţa dumnezeiască a făcut însă ca să rămână întreagă clădirea principală a Bisericii.

Fiind mai aproape de reşedinţa subprotoieriei, am putut să supraveghez aproape în permanenţă lucrările şi astfel reparaţiile sunt terminate. Pentru a le încuraja munca chiar în timpul lucrărilor am făcut slujbă în Biserici.

In afară de reparaţiile bisericilor, am luat iniţiativa de a se face din loc în loc Troiţe, ca să străjuiască neîntrerupt ca „cetatea deasupra munţilor stând".

In toate parohiile s'au ridicat troiţe.

. . . . . .

REFERAT

Darea de seamă a părintelui I. Dincă, Subprotoiereu la Zaharovca, sinceră şi reală, evidenţiază întreaga muncă depusă pe tărâmul pastoral din cariera sa. Antecedentele pe care nu le cunosc, se adeveresc din activitatea desfăşurată în Transnistria unde, dacă şi-a îndoit puterile, are şi îndoite mulţumiri.

Sunt informat că în biserica păr. Dincă, care la venirea Cuc. Sale era pustie, nu se mai poate intra, de mulţime de popor, în sărbători, acuma.

Mulţumesc Păr. Ioan şi pentru dragostea arătată misiunei ca şi pentru faptul că în calitate de Subprotoiereu al Raionului Zaharovca-Frunza a fost cel dintâi la datorie şi cu cancelaria şi în executarea ordinelor Onoratei Misiuni.

Protoiereu (ss) Grig. CONSTANTINESCU

Ierod. Ghermano Dineaţă din Sfânta Mânăstire Cozia-Vâlcea a activat la Catedrala oraşului Dubăsari

20 Decembrie 1941—12 Septemvrie 1942.

...Am fost repartizat ca diacon al Catedralei oraşului Dubăsari şi secretar al Protoeriei judeţului. La sosirea mea protoereul plecase. Prima grije mi-a fost însă slujba bisericii şi predica. Alături de parohul oraşului mi-am pus toată stăruinţa în a-mi împlini cu prisosinţă misiunea încredinţată, aşa cum îmi cerea sufletul. Am căutat să mă orientez şi să văd cărei laturi să mă dedic mai întâi. Am observat în biserică numai bătrâni. Unde-i tineretul? M'am întrebat. Pe stradă şi în locuri de distracţie. Rău!

Prima şi cea mai de căpetenie preocupare mi-a fost tineretul. Am pornit chiar de a doua zi în căutarea şcolilor. Şi le-am găsit: Una cu 4 clase primare şi alta cu zece, un fel de liceu. Am cerut şi mi s'au repartizat ore de religie. Predam în clasă la copii şi în cancelarie la peste 10 învăţători. La început privit ca un spin am devenit mai târziu cel mai de încredere prieten. La 25 Martie 1942, la o serbare şcolărească am fost delegat de director să-l reprezint pe el şi şcoala, în faţa tuturor autorităţilor civile şi militare ale judeţului. Mare mi-a fost bucuria când cu acea ocazie corul şcoalei a putut cânta. „Cu noi este Dumnezeu"... De Sf. Paşti, de pe buzele a peste 800 copii răsuna impresionant „Christos a Inviat". Cele dintâi „paşti" cu pasca lor tradiţională, de astădată sfinţită au fost covârşitoare pentru inimile copiilor care nu-şi credeau ochilor. Rezolvasem cu ajutorul lui Dumnezeu, o parte din problema ce mă preocupa: Începutul catehizării tineretului şcolar. Aceasta nu reprezenta însă nici 30% din ceiace trebuia să realizez. Problema cea grea era,

este şi va mai fi încă catehizarea tineretului „extraşcolar". Aici face încă ravagii microbul bolşevic şi mă chinuiam nopţi întregi cum să pătrund în sufletul lor. Prima dată când am pătruns într'un mare atelier, zeci de ochi mă sfredeleau cu ură. Privirile lor m'au cutremurat, dar n'am dat înapoi.

Lucrând cu ei în pregătirea serbărilor, mi-am făcut prieteni şi le-am căpătat încrederea. Am ajuns la un moment dat să pot pune în scenă o piesă de teatru religioasă în care jucau zece studenţi, altă dată comsomoli (prima treaptă din organizaţia comunistă). Ulterior pentru mine, succesul a fost cu totul neaşteptat. Sala cinematografului arhiplină. Prefectul judeţului d-l Col. Dobriceanu m'a felicitat.

Progresele pe teren religios, cultural şi naţional erau surprinzătoare. Primul început de folosire a mijloacelor de culturalizare începuseră a se reliefa. D-l Prefect ne punea la îndemână mijloace de transport în tot judeţul, pentru propagandă. Cu această echipă de studenţi localnici, deveniţi misionari, cu tricolorul român în frunte, am dat reprezentaţii şi în ţară, în oraşul Orhei, unde d-l avocat Guciujna locţiitor de primar, a exprimat public, în discursul său, mulţumirea şi recunoştinţa, că „transnistrienii au venit în ţară să ne înveţe naţionalism şi religie". Copiii transnistrieni ştiu şi cântă cu plăcere „Deşteaptă-te Române", „Pe al nostru Steag" şi „Mie dragă România".

Cât am realizat în sufletul acestui tineret nu ştiu, Dumnezeu ştie.

Eu mi-am pus toată stăruinţa în reeducarea lui pentru o nouă viaţă. Ştiu doar că la plecarea mea, m'au petrecut cu multă părere de rău şi mi-au oferit în dar icoana Mântuitorului. In cadrul cursurilor de îndrumare profesională din luna August, pentru aproape 150 învăţători moldoveni am avut iarăş o frumoasă contribuţie. Am predat peste 25 prelegeri de apologetică şi am făcut şi unele prezentări ale scriitorilor români. Că au rămas mulţumiţi şi satisfăcuţi, tinerii învăţători, am putut vedea din felul despărţirii când mi s'a oferit din partea lor un frumos buchet de flori. Chiar scrisorile pe care le primesc azi din partea lor sunt o dovadă a rodului seminţei creştine aruncate în sufletul lor.

Mai ştiu că la plecarea mea s'au vărsat multe lacrimi şi am lăsat un gol în inimile Dubăsărenilor care nu m'au uitat trimiţându-mi pachete, care nu mă vor uita şi vor continua să-şi aştepte „diaconul lor".

In afară de aceste realizări spirituale adaug că am ţinut la curent Cancelaria Protoeriei Judeţului, unde am slujit cu credinţă şi devotament pe fraţii preoţi. Am luat parte la foarte multe sfinţiri de biserici. Slujbele la Dubăsari, erau mult gustate de credincioşi atât în oraş cât şi în comunele apropiate. Mă cunoşteau creştinii din Isvorul Mare, Lunca, Mahala, Corjevo, Cocieri, Molovata, Goian şi Ţibulăuca. Ţin să adaug apoi că am avut şi râvna pentru casa Domnului căci ca secretar şi casier

al comitetului de reconstrucţie, am lucrat mult la biserică. Cu mâna mea am vopsit zile întregi la catapeteasma bisericii.

Aceasta a fost activitatea mea în Transnistria, pe care —Dumnezeu ştie—nu o arăt spre a-mi câştiga merite personale ci din dorinţa de a fi, poate, un imbold pentru alţi fraţi preoţi şi călugări. Sunt mulţumit că am făcut parte din echipa misionară a călugărilor Sf. Mitropolii Oltene. Mă bucur că şi prin truda mea şi a altora I. P. S. S. Arhipăstorul meu va putea atribui cea mai mare parte din rezultatul: „Reincreştinarea Transnistriei"; căci ştiut să fie că cel puţin din punct de vedere religios „Transnistria ne aparţine".

Ierom. Caliopie Georgescu din Sf-ta M-re. Frăsineiu-Vâlcea a activat în parohia Molovata

21 Sept. 1942—28 Fevr. 1943 *)

.....Mi s'au încredinţat două sate de Moldoveni: Molovata şi Rohei aşezate pe malul Nistrului. Am ajuns în Molovata, sat în care trăiesc până la unul, fraţii noştri Moldoveni şi a doua

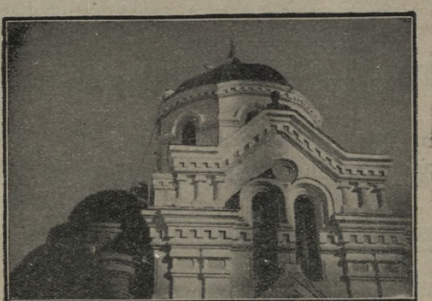

Reaşezarea sfintei cruci pe turlele măreţei biserici din Molovata

zi am slujit sf. liturghie în biserica satului care mai 'nainte avusese destinaţia de teatru. Am fost primit bine de o parte din locuitorii satului care mă rugau cu lacrimi în ochi ca să rămân la ei, iar alţii mă priveau cu neincredere.

Cel dintâi gând mi-a fost să împac spiritele agitate care acum cereau răzbunare. Cu vreme şi fără vreme am propovăduit iubirea de Dumnezeu şi dragostea creştină. Astfel, am re-

*) Se găseşte în Transnistria

uşit ca în Molovata şi Rohei să câştig şi să îmi fac buni prieteni pe acei cari la început mă fulgerau cu priviri de ură.

În şcoală am predat învăţământul religios. Nevinovaţii copilaşi care fuseseră contaminaţi cu otrava bolşevică, aşteptau cu nerăbdare ora de religie şi ascultau cu multă luare aminte povestiri morale, istorioare şi învăţătura cea sănătoasă a Mântuitorului nostru. Întotdeauna orele erau încheiate cu cântări religioase şi patriotice.

La şcoală am hotărât înfiinţarea unei blibioteci.

La sfârşitul lunei Februarie, în satul Rohei, a fost numit un alt preot, iar eu am rămas în satul Molovata.

Aici creştinii mi-au arătat planul bisericii pe care l-au ţinut ascuns şi ne-am hotărât ca să pornim restaurarea bisericii de aici. Dela 1 Mai a. c. şi până în ziua de 12 Sept. au lucrat neîncetat un constructor din Dubăsari cu 12 lucrători şi au dat biserica întocmai cum a fost mai înainte, spre bucuria creştinilor din Molovata. La această lucrare au luat parte zilnic 10-15 oameni din sat. S'au făcut: Clopotniţa, turnul cel mare, patru turnuri mici, scările, catapeteasma şi toată reparaţia necesară înăuntru şi în afară. Totul este evaluat la trei milioane, sumă ridicată în bani şi în bucate numai dela creştinii din Molovata care sunt 420 capi de familie. Este cea dintâi lucrare în jud. Dubăsari şi una dintre cele mai impunătoare în pământul dintre Bug şi Nistru. In memoria acelora care şi-au jertfit viaţa pentru desrobirea Transnistriei am ridicat pe cont propiu, în faţa bisericii, monumentul eroilor care a fost sfinţit în ziua de 6 Septemvrie a. c.

In ziua de 13 Sept. a. c. a avut loc sfinţirea bisericii locale.

Ierom. David Glăvan din Sfânta Mânăstire Frăsineiu-Vâlcea a activat în parohia Ţibulăuca

20 Dec. 1941—15 Ian. 1943.

...Mie mi-a fost dat să fiu păstorul sufletesc al unui sat, aşezat pe malul Nistrului, cu un număr de aproape 2000 de suflete de moldoveni curaţi. Acest sat, odinioară era renumit ca sat de bogătaşi, însă acum nu se mai cunoaşte cine a fost bogat şi care a fost sărac, fiindcă regimul comunist i-a făcut pe toţi, deopotrivă de... fericiţi.

Hărnicia şi dragostea acestor Moldoveni, faţă de lucrurile lui Dumnezeu, ne-o dovedeşte cu prisosinţă şi astăzi măreaţa şi impunătoarea clădire—prin mărime şi frumuseţe—a bisericii din acest sat.

La venirea regimului bolşevic—conducere fără Dumnezeu—bisericile au avut de suferit cele mai mari stricăciuni, deci şi biserica din satul acesta cu toată frumuseţea ei. Prădată, i s'a dat apoi batjocoritoarea întrebuinţare de teatru şi cinematograf,

unde se distra şi se hrănea tineretul cu ură contra sfaturilor sănătoase ale părinţilor lor şi contra lui Dumnezeu.

I s'a dat în cele din urmă destinaţia de magazie de cereale.

In vederea împlinirii misiunii mele am procurat 3 rânduri de veştminte în bună stare şi două stihare noui pentru anagnoşti. Am adus din Ţară sf. vase, cădelniţă, cruci de pus pe sf. masă şi candele noui. Am mai adus absolut toate cărţile de ritual necesare la altar şi strană.

Tot din diferite părţi am mai strâns mai multe sfeşnice şi icoane de pus pe pereţi: S'au cumpărat 4 steaguri şi o cruce mare de lemn pictată; s'au făcut 3 mese mari în biserică şi s'au adus 40 de scaune. Preşuri s'au adus de oameni, încât

Biserica din Ţibulăuca, sfinţită de I. P. S. Mitropolit Nifon al Olteniei, în ziua de 27 Iulie 1942

acum altarul pe jos este îmbrăcat complect, cum şi o bună parte din biserică.

S'au mai adus şi două clopote mari pentru biserică.

Curtea bisericii a fost îngrădită, de jur împrejur, cu gard de piatră şi sârmă, iar în curtea bisericii s'a făcut o casă pentru paznicul bisericii. S'au ridicat prin sat şi în împrejurimea satului opt troiţe. S'a mai strâns până în prezent cea mai mare parte din materialul necesar construcţiei turnurilor.

Biserica, dupăce a fost reparată şi înzestrată aproape cu toate lucrurile înşirate mai sus, a fost sfinţită pe ziua de 27 Iulie c. de Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nifon, al Olteniei, înconjurat de un sobor de 30 de preoţi şi diaconi.

După aceasta, fiindcă corul bisericesc era prea mic şi nu ştia să cânte decât în limba rusească, am instruit, personal, un cor mixt de peste 100 de persoane, dintre tinerii satului, încât acum cântă toată slujba în româneşte pe patru voci.

La şcoala primară am predat şi predau, la toate clasele

religia şi i-am învăţat diferite cântări religioase şi naţionale spre care au o deosebită înclinare. Tot în cadrul şcolii, urmăresc cu o deosebită atenţie ca masa copiilor dela cantină să fie cât mai regulată, mai bună şi mai îndestulătoare.

Apoi am mai înfiinţat Căminul Cultural, unde în fiecare sărbătoare mă întâlnesc cu sătenii şi mai ales cu tineretul şi în cadrul căruia lucrez cu cea mai mare dragoste, la ridicarea parohienilor din punct de vedere moral şi naţional.

Ierom. Gherontie Ghenoiu din Sf. Schit Locuri-Rele jud. Gorj a activat în parohia Goian

21 Dec. 1941 — 29 Oct. 1942

...Am ajuns în comunele Goian şi Iahorluc, jud. Dubăsari, prima de moldoveni, a doua de ucrainiei, într'o zi ploioasă de Noemvrie. Prima grije a fost să-mi cunosc păstoriţii. Văzând că în prima zi dela sosire nimeni nu vine la mine; am pornit eu după ei pe uliţă, unde-i găseam adunaţi în pâlcuri, bătrâni şi tineri, fete şi băieţi, stând la taifas ca să mai treacă vremea. Intram cu ei în vorbă, dar nu-mi răspundeau decât la întrebare şi parcă cu teamă unul faţă de altul. Prima Sf. Liturghie am făcut o în ziua de Sf Nicolae stil vechi, într'ucât lumea era obişnuită aşa, iar „Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria", mi-a spus să fac cum cere poporul. In biserică, multă lume! Toată Sf. Liturghie a fost o vărsare de lacrimi şi suspine adânci, cari uşurau inima lor. Când se zice „Cu frica lui Dumnezeu..." în timp ce bătrânii cădeau în genunchi înecaţi în lacrimi, tineretul a isbucnit într'un hohot de râs. In faţa acestei situaţii priveam cu totul neputincios. După câteva clipe, continui sf. slujbă, dar niciodată în vieaţa mea de călugăr şi preot n'am simţit atâta căldură în rugăciune, în cât să nu pot citi de lacrimi.

După două-trei sf. Liturghii, tineretul văzând că se repetă aceeaşi scenă, au terminat-o cu biserica. Copiii până la 16 ani îi găseam în şcoală unde le predam religia, dar cei între 16 şi 35 de ani nu-i puteam găsi nici în şcoală, dar nici în biserică. Pentru a-i putea atrage la biserică, mai întâiu a trebuit să organizez serbări cu elevii de şcoală, învăţându-i două piese de teatru religioase, recitări, cântări religioase şi naţionale, la care tineretul venea grămadă. Cu această ocazie nu lipsea predica şi consfătuiriie cu mulţi dintre dânşii. Predicile şi învăţăturile ce le dădeam, au făcut să deştepte curiozitatea şi de aci înainte au început să mă urmărească pas cu pas, cântărindu-mi până şi cele mai neînsemnate gesturi. A fost desiul să mi-se aţaşeze cu toată căldura sufletească bătrânii şi copiii, ca în cele din urmă să cedeze şi tineretul.

Oare care greutate am întâlnit-o când i-am dat după ca-

lendarul îndreptat. După ce, în vre-o câteva rânduri le-am explicat ce este cu calendarul îndreptat, toţi s'au ăsat convinş zicând că dacă şi în Basarabia şi în alte împărăţii pravoslavnice se conduc după calendarul îndreptat, de ce n'ar fi şi la ei tot aşa?

După ce am reuşit să-i apropii de mine, au început cununiile, botezurile, sfeştaniile, mărturisirea, bătrânii cu cititul, de nu mai aveam odihnă nici noaptea. Iţ să eram atât de fericit văzând cum în întreaga fiinţă a lor, năvăleşte setea religioasă. Cei care s'au legat cel mai mult de mine, a fost tineretul cu sufletul lui svăpăiat şi în deosebi comsomoliştii. De unde la început, poate îmi purtau Sâmbetele, că trebuie să menţionez: jandarmi nu erau şi înainte de mine nu mai fusese alt preot,

Biserica şi casa parohială din Goian-Dubăsari.

acum îmi erau cei mai devotaţi, fiindcă eu le-am luat apărarea şi în faţa satului care nu-i suferea şi în faţa organelor administrative, şi ei văzând aceasta veneau la mine şi mărturiseau cu lacrimi, că nu şi-au putut închipui vreodată, că tocmai biserica pe care au profanat-o şi au dispuiat-o de toate podoabele sale, lăsând-o doar un schelet la care ţi-era groază să priveşti, acum această biserică persecutată şi strivită, să le scape lor vieaţa! Prin râvna şi jertfa acestor credincioşi din Goian şi Iahorluc am putut să restaurez, să înzestrez cu tot ce trebuie şi să sfinţesc două biserici şi o casă parohială. Am pus în ordine două cimitire iar pe unul l-am împrejmuit cu zid de piatră, am reparat gardurile de zid ale celor două biserici şi ale casei parohiale la care le-am făcut şi porţi. Am înfiinţat un cămin cultural unde le-am povestit istoria neamului nostru şi de când sunt ei pe locurile acelea

şi cum că ei sunt români. Am adus pentru copiii de şcoală peste 500 abecedare, din Chişinău, fără să coste ceva. In totdeauna am fost la dispoziţia credincioşilor fără nici-o obligaţie din partea lor, decât numai cu ce doreau ei să contribue pentru osteneală. Pe cât mi a stat în putinţă am ajutat pe cei lipsiţi de mijloace materiale sau pe cei bolnavi. Intotdeauna am fost îndrumătorul atât al şcoalei cât şi al primăriei, care nu făceau aproape nimic fără să mă întrebe. Am format un cor la biserică bine pregătit, iar slujbele dumnezeeşti erau înălţătoare. Am adus un dascăl din Basarabia, practicant, însă un bun creştin. In timpul celor 11 luni de convieţuire în mijlocul fiilor mei duhovniceşti, sufletul meu şi al lor s'au legat sfrâns la olaltă, pentru totdeauna. N'am putut bănui cât de mare este dragostea lor faţă de mine, până în ziua când le-am anunţat plecarea mea dela ei, care le-a produs cea mai mare durere. Pretutindeni numai lacrimi: mă plângeau bătrânii, mă plângeau tinerii, mă plângeau copiii: In ziua plecării mele (29 Oct. 1942) dela ei, s'au îngrămădit amândouă comunele la mine şi în loc să plec la ora 8 a. m., abia am putut pleca la ora 2 p. m. Mii de ochi vărsau lacrimi şi sute de voci întretăiate de suspin adânc, mă rugau cu stăruinţă să nu-i uit şi să vin pe la ei cât mai curând. Printre mulţime se strecoară până la mine Moş Onaş şi cu ochii înlăcrimaţi îmi spune: *Ateţ* (părinte) Gherontie, eu nu mă mir că te plângem noi cu toţi, care am tras multe, dar te plâng şi bolşevicii care au stricat *zacon Boje* (legea lui Dumnezeu). Eu i-am răspuns: „Moş Onaş, dacă spui că mă plâng şi bolşevicii, apoi ei, nu mai sunt bolşevici". După ce le am citit la toţi rugăciunea de deslegare şi m'am iertat cu ei, m'au petrecut în sunetul clopotelor, până departe de sat, unde despărţirea a fost nespus de dureroasă. Mult am plâns şi eu în urmă, ca şi când aşi fi pierdut o mamă prea bună şi scumpă. Cu aceasta mi s'a încheiat lucrul misionar în Transnistria, lăsând două comune bine organizate şi disciplinate atât din punct de vedere psihic cât şi fizic. Acestea am ţinut să vi le aduc la cunoştinţă Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, pentru ca să cunoaşteţi rezultatul încrederii ce ne-aţi acordat-o când ne-aţi ordonat trecerea Nistrului, pentru a alina durerile, a şterge lacrimile, şi a îmbărbăta inimile celor ce gemuseră un sfert de veac supt călcâiul hidrei bolşevice.

Dacă veţi ordona şi trecerea Bugului, printre primii trimişi ai Inalt Prea Sfinţiei Voastre. Vă rog, cu multă stăruinţă să-mi faceţi marea bucurie de a fi şi eu.

Pr. N. Gheorghiu dela parohia Lăcusteni-Risipiţi Jud. Vâlcea a activat în parohia Pârlita

1 Aprilie 1942—1 August 1942.

...Frima grijă la venirea mea în localitate, a fost să fac legătură strânsă între şcoală şi între biserică. In timpul stăpânirii comuniste, şcoala a avut mult de suferit din cauză că toţi învăţătorii erau educaţi în spirit ateu şi aveau ordine drastice ca în şcoală să nu permită copiilor exteriorizarea simţământului religios. Dacă era vreun copil care datorită educaţiei religioase dată de părinţii săi acasă, se exprima cu ceva în privinţa divinităţii, era luat în râs şi pedepsit de către învăţători.

Am ştiut să profit de cele câteva săptămâni de şcoală ce mai erau până la încheierea anului şcolar şi am făcut educarea moral-religioasă atât a elevilor, cât şi a învăţătorilor, care sunt în număr de optsprezece. Vizitarea şcoalei moldoveneşti se făcea de noi de câte trei ori pe săptămână, iar a celor ucrainene, odată pe săptămână. Până la încheierea anului şcolar, elevii şi învăţătorii celor şapte clase, au asimilat cunoştinţele religioase, reuşindu se ca elevii să ştie şi să cânte: Hristos a înviat, Tatăl nostru, La ce-mi foloseşte oare şi Tricolorul.

Pentru cunoaşterea populaţiei şi controlul cât mai strâns cu D nii învăţători, chiar după încheierea cursurilor şcolare, am înfiinţat din proprie iniţiativă cursuri de limbă românească ce se predau la şcoala moldovenească de către mine de trei ori pe săptămână şi care au durat timp de două luni.

Din punct de vedere bisericesc.

Din clubul comunist rupt din trupul bisericii, s'a făcut biserica actuală, amenajând interiorul cu icoane şi catapeteasmă, aşa că nu lipseşte nimic din întregul unei biserici pe care am înzestrat-o cu tot strictul necesar: veşminte, sf. vase, icoane, covoare, steaguri, cruci, etc., iar din magazinul de colhoz, am făcut un Cămin Cultural moldovenesc. Pe locul bisericii vechi, am început să construesc o troiţă şi pe care n'am avut timpul necesar s'o acopăr.

Corul bisericesc, este pe 3 voci, reuşind să execut şi răspunsurile la Sf. Liturghie pe româneşte.

De asemenea, am mai format un cor moldovenesc al Căminului Cultural, din 30 de persoane, tot pe 3 voci, cu care execut cântece populare locale, cântece româneşti, şi cântece naţionale româneşti. Cu acest cor m'am prezentat personal la teatrul Balta, unde am executat coruri moldoveneşti locale şi coruri româneşti.

Frequenţa enoriaşilor la Sf. Biserică, este iarăşi îmbucurătoare, având la fiecare slujbă religioasă un număr de aprox. 300 credincioşi; iar la sărbători mai mari, un număr de aprox. 800 credincioşi. A doua zi de Sf. Paşti, de exemplu, a fost la

sf. slujbă un număr de 7000 suflete, miruind timp de peste 3 ore în continu.

Situaţia pangarului este foarte îmbucurătoare.

Sectele religioase, sunt aproape inexistente. Dintre sectanţii ce-şi luaseră avânt, singură secta inochentistă a putut să se înfiripeze având un număr de aprox. 35—40 aderenţi. Datorită sfaturilor şi vizitelor dese la domiciliu pe care le făceam, pe această dată numai există în parohie decât 4 persoane inochentiste izolate şi fără influenţă.

Cimitirul, care pe timpul comuniştilor n'avea cruci, fiind tăiate cu toporul de aceştia, a luat formă creştinească, aliniindu-se mormintele, curăţindu-se de buruieni, presărându-se cu nisip, împodobindu-se cu flori, iar la capul mormântului punându-se cruci văruite.

Colportajul în parohie iarăşi e îmbucurător. De unde până la 1 Aprilie a. c., nu pătrundea în acest sat nici-o gazetă şi nici-o carte, am luat diferite broşuri tipărite de Sf. Mitropolie a Olteniei, ca: „Mărgăritare Creştine, Pâine dela noi de-acasă, Visul Maicii Domnului, Carte de rugăciuni şi foaia religioasă „Lumina Creştină", pe cari, în primul rând, le-am împărţit tuuror învăţătorilor locali cu ocazia predării limbei româneşti; iar celelalte au fost împărţite la tinerii doritori de slovă moldovenească.

De asemenea, s'au procurat cruciuliţe care s'au distribuit la botez şi pela enoriaşi. S'au mai procurat icoane de diferite mărimi ca: Sf. Gheorghe, Sf. Nicolae, Sf. Ion Botezătorul, Cuv. Parascheva, Sf. Arhangheli, Răstignirea Domnului şi care au fost distribuite tot pela enoriaşi.

Cât priveşte *curtea şi exteriorul bisericii*, n'am avut timp de a ridica turle de-asupra acoperişului bisericii.

Am mai construit la intrarea în curtea bisericii nişte porţi frumoase oltenesti, la fel cu porţile ce le am la biserica mea din Judeţul Vâlcea; iar în curtea bisericii am făcut un rond de flori în formă de cruce, înconjurat cu cărămidă în colţuri pentru a da aspect frumos şi estetic.

Preot Oreste Gheorghiţă dela parohia Iablaniţa-Mehedinţi a activat în parohia Hărmaţca

Dela 1 Aprilie 1942 — 6 Martie 1943 *).

..... Această parohie se compune din satul *Hărmaţca* cu 272 familii având 1105 suflete fiind toţi moldoveni şi cătunul Crasnăi-Cot (cotul roşu) cu 102 familii având 456 suflete — majoritatea ucraineni.

Venit aci, prima grijă mi-a fost de a mă interesa îndeaproape de starea sufletească, morală şi religioasă a enoriaşilor.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Am stăruit mai întâiu să creştinez şi să recreştinez pe toţi cei rătăciţi şi lepădaţi de lege. Am botezat pe toţi copiii curi n'au fost botezaţi. Am cununat pe toţi cei necununaţi. L-am readus la dreapta credinţă până şi pe cel mai înverşunat comunist din comună (fost preşedinte al comunei), făcându-l — din convingere — să se cunune şi să-şi boteze toţi copiii. Am prohodit toţi răposaţii înmormântaţi fără preoţi şi rânduială bisericească.

Apoi gândul mi-a fost îndreptat spre tineretul parohiei, care a fost crescut în duh bolşevic, fără Dumnezeu şi fără lege, fără frică şi fără ruşine de oameni, destrăbălaţi şi sălbăteciţi.

Mai întâiu am început cu copiii de şcoală — predându-le religia cu istorioare morale - religioase şi rugăciuni. I-am învăţat să cânte rugăciuni, coruri naţionale-patriotice şi i-am introdus în biserică. La fel am procedat chiar şi cu învăţătorii — căci aceştia i-au educat în felul acesta şi asemenea erau şi ei. Concomitent cu aceasta am început şi catehizarea tineretului în afara şcoalei. Am format un cor învăţând cântece religioase, naţionale şi populare. Le-am predat lecţii de morală, învăţându-i să fie supuşi faţă de superiori, să fregventeze biserica să aibă ruşine de lume.

Mi-a fost foarte greu, dar am muncit mult de tot. Chiar şi în timpul verei când era toiul lucrului, am putut organiza şezători şi serbări populare, atrăgând toată suflarea să ia parte fiind curioşi şi interesaţi de ce se petrece.

In Harmaţca, am găsit biserica într'o stare deplorabilă, fiind distrusă de bolşevici. După ce a fost devastată, a servit de club apoi de grajd de oi, iar în urmă hambar de cereale. In luna Iunie am început reparaţia radicală a bisericei şi acum este terminată. Parohienii sunt foarte mulţumiţi întrucât bisericuţa lor este mai frumoasă ca'nainte.

Pe enoriaşii din Crasnăi-Cot i-am făcut să înţeleagă rostul unei bisericuţe în sătuceanul lor şi astfel că obţinând aprobarea Onor. Misiunei şi a Prefecturei, am pus temelia unei capele în luna Iulie iar astăzi este ridicată până la cruce şi se lucrează în interior la iconostas şi alte lucrări. Enoriaşii sunt foarte mulţumiţi şi bucuroşi că în curând li se vor face şi lor liturghii şi alte slujbe.

Am ridicat troiţe la margini de sate şi în centre precum şi la şoseaua judeţeană care e la 5 km. depărtare de sate.

Starea sufletească a enoriaşilor este la înălţime fiind foarte mulţumiţi că au un asemenea preot-păstor duhovnicesc în parohie, care este mult legat de sufletele, de durerile şi neajunsurile lor.

In luna Septembrie am înfiinţat un cămin cultural al căruia preşedinte sunt eu. Am activat foarte mult mai ales în cadrul muncei de folos obştesc conlucrând împreună cu autorităţile şi dând zor la muncile agricole cari au fost foarte multe şi grele în părţile acestea. Astfel că deşi iarna pe aci ne-a venit foarte timpurie, muncile s'au terminat. S'au organizat şi

câteva şezători şi serbări naţionale. Sperăm să activăm tot mai mult în toate domenile.

Am înfiinţat o cooperativă de consum tot sub conducerea mea, înlesnind aprovizionarea populaţiei cu cele de trebuinţă.

Sunt şi în sfatul comunal, dând mare concurs funcţionarilor de aci cari sunt cam stângaci în lucrări.

Supraveghez în deaproape primarul şi notarul, jandarmii agricoli şi agronomul comunal, şeful obştei de muncă şi brigadierii săi. Pentru aceasta treburile precum în primărie aşa şi la câmp merg foarte bine şi pentru aceasta autorităţile judeţene sunt foarte mulţumite.

Am supraveghiat şi condus lucrările de reparaţie generală ale şcoalei din localitate ce era într'o stare de ruinare.

Am înfiinţat dimpreună cu directorul şcoalei o cantină şcolară pentru copiii nevoiaşi.

Am supraveghiat lucrările de reparaţii ale noului local de primărie. Am constituit un comitet de binefacere, ajutorând pe cei bătrâni şi nepuţincioşi, orfanii şi copiii rămaşi în urma represiunei pornită de către bolşevici. Se ajută din fondul dela cutia milelor şi din contribuţii benevole.

Astfel muncind cu sârguinţă şi dragoste păstorească, am putut să realizez aceste începuturi de bine şi de progres.

La-am prefăcut în total sufletele cele părăginite; le-am luminat minţile cele întunecate de către stăpânirea lui Satan, i-am îmblânzit din sălbăticirea lor; le-am încălzit inimile cele pline de egoism şi de răutate nu numai faţă de aproapele său ci chiar şi faţă de rudeniile sale, ba şi mai mult şi faţă de părinţi şi fraţii lor proprii.

REFERAT

Subsemnatul Protoiereu al judeţului Dubăsari, am inspectat astăzi biserica din comuna Harmaţca. Biserica este în curs de reparaţie — meşterii erau la lucru, iar preotul era la datorie — printre meşteri.

Reparaţia făcută până acum a redeschis faţa bisericii care era distrusă aproape în întregime de vechiul regim.

Părintele Gheorghiţă este un bun păstor.

Protoiereu (ss) GR. CONSTANTINESCU

Pr. Nic. Marcău dela parohia Tismana-Gorj a activat în parohia Mălăeşti

30 Iunie 1942 — 10 Noemvrie 1942.

.....Sf. Biserică a fost prefăcută de bolşevici în sală de teatru, iar sf. Altar, în scenă.

De icoane, candele, sau alte odoare nu se mai vorbia. Toate fuseseră ridicate şi li se dăduse foc. Biserica fusese însă redeschisă de Păr. Subprotoiereu de Ocna. Câteva icoane

portative împodobiau catapeteasma, care şi ea a fost improvizată din scânduri.

Aci, am arătat poporului, că scopul venirii mele este ca să le aduc mângâiere pentru cele suferite şi îmbărbătare pentru viitor.

Am constatat lacrimi pe feţele multora. Cuvintele mele au fost tălmăcite de ajutorul de primar. Am ieşit după aceia în curtea bisericii, care era plină de bălării. Am luat măsuri pe loc, pentru ca a doua zi să se înceapă curăţitul ei. Trei zile la rând am avut popor la curăţenie.

Am pus să se bată clopotele, o improvizaţie din tuburi de obuze şi capace de tancuri, pentru a face Vecernia. In mai puţin de $^1/_4$ oră, biserica, deşi destul de spaţioasă, a devenit neincăpătoare. Tot poporul, bătrâni şi femei, bătea pământul cu metanii adânci şi-l sărutau, aducând laudă lui Dumnezeu că sunt iarăşi liberi şi se pot închina în voie în Sfântul Locaş al Domnului.

A doua zi, Duminecă 11 Iulie, am săvârşit Sf. Liturghie.

Intre Utrenie şi Liturghie, aci se pun ceasurile. Le-am menţinut şi eu fiindcă, obiceiul, credinţa, este mai tare decât orice lege şi rânduială.

Răspunsurile toate se dau în ucraineşte, necunoscând româneşte decât 3 4 femei din sat şi 3 4 bărbaţi. Este de admirat corul, care se formează imediat ce sunt 5 6 persoane adunate. Corul este pe 3 şi 4 voci, la ei nu se cântă nimic unison.

Am vizitat cimitirul satului, unde am constatat că sunt multe morminte fără cruci. Interesându-mă asupra motivului mi s'a spus că, comuniştii nu îngăduiau să se pună cruci la morminte, ba în alte comune au pus tractorul de a arat peste cimitire, iar bisericile au fost stricate din temelie şi din piatra lor au fost făcute grajduri pentru vitele colhozului, cum este cazul văzut de noi în comuna „Doi bani" jud. Dubăsari.

Mai târziu, într'o Duminecă, i-am sfătuit să pună cruci la mormânt, lucru ce s'a şi executat, majoritatea făcându-le din piatră, lemnul lipsind aproape complect. Intr'una din zile a venit la primărie o femeie moldoveancă, şi a început a-mi spune că moare de foame cu cei trei copilaşi ai ei.

Induioşat de jelania ei, am scos şi i-am dat din buzunarul meu şi el destul de sărac, 5 R K K S. Bucuria ei a fost nespus de mare. Dar n'am lăsat-o numai cu atât. Am rugat pe primar şi i-a dat din magazia comunei 20 kg. grâu. Acest gest a fost deajuns, ca de aci înainte să fiu asaltat şi de ucrainieni cu diferite nevoi ale lor. Desigur, în limita posibilităţilor am ajutat pe toţi.

Cu foarte multe greutăţi întâmpinate cu colectarea banilor, cu procurarea materialelor, cât şi pentru transportul lor, fiindcă trebuiau aduse dela depărtări destul de mari şi chiar din Odesa, ca geamuri, vopsele şi uleiuri, am reuşit să redăm biserica aşa cum a fost la început. Am făcut nopţile zile, pe drumuri

lungi cu trenul şi cu căruţa, pe drumuri pline de praf şi de gropi, de multe ori şi fără mâncare. Am mulţumirea sufletească, că pe ziua de 10 Noembrie, când am plecat, au mai rămas să fie vopsite şi aşezate la locul lor, policandrul, crucile şi Sf. Prestol, după aceia, sfinţirea.

Locuitorii comunei, în genere, sunt foarte credincioşi, cu excepţia tineretului, flăcăii, cari sunt cam indiferenţi faţă de biserică, dar nici ei cu toţi: Cei cari au avut în familie câte un bătrân sau bătrână, sunt buni creştini: Aceasta am

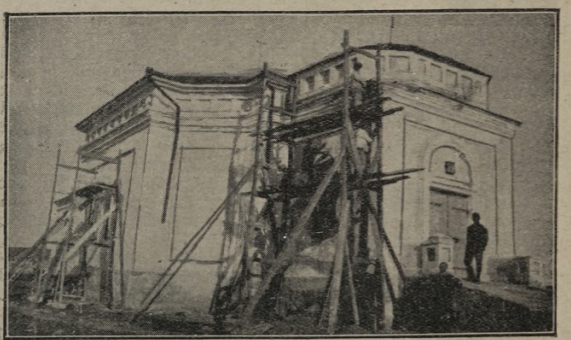

Şantierul lucrărilor de reparaţie la biserica din Mălăeşti-Dubăsari

constat-o la diferite procesiuni, de ploaie, la sfinţiri de fântâni şi case, când tinerii duceau Sf. Cruce şi steagurile.

Copiii cei mici, până la 10 ani chiar, când mă vedeau prin comună se ascundeau. Am întrebuinţat însă, „mila", căutam să am în buzunar bani mărunţi; pfenigi şi le împărţiam câte 10-15 şi 20 pfengi, iar la biserică, după Sf. Liturghie, la cei ce veneau la biserică, le împărţiam din ofrandele ce veneau aci, mai ales fructe. Acest lucru a făcut ca în puţin timp, să nu se mai ascundă, ba ceva mai mult, ieşeau înaintea mea. Chiar enoriaşii mărturiseau că, copiii lor s'au ataşat mult de mine.

Femeile sărace fără soţ şi cu copii, n'au rămas neajutate. In fiecare sărbătoare le înpărţiam din ofrandele ce veniau la biserică. Celor mai multe le înţelegeam durerile şi pe cât posibil le alinam, toţi văzând în persoana mea pe adevăratul lor părinte.

Pe lângă biserică am activat şi la şcoală. Şcoala deasemenea avea nevoie de foarte mari reparaţii şi în interior şi în exterior.

De comun acord cu D-l Comandant al Comp. III cadre, Locot. Moisoiu, ce era în această comună, am dat ostaşi români şi au făcut reparaţii aci, aşa că la deschiderea cursurilor, şcoala nu mai avea nevoie de nimic. De asemenea ne-am îngrijit de procurarea alimentelor pentru cantina şcolară ce funcţionează dela 1 Noembrie.

La clase, dela deschiderea cursurilor şi până la plecarea mea, cu ajutorul a trei învăţători transnistrieni moldoveni, am reuşit să-i învăţăm pe copii, rugăciunile principale în limba românească. De asemenea i-am învăţat „Imnul nostru", „Pe-al nostru steag", „Hora Unirii", „Limba românească" şi altele. Cursurile în româneşte se făceau numai după imagini şi obiecte. Frequenţa este slabă din cauza lipsei de îmbrăcăminte şi încălţăminte.

In privinţa credinţii am constatat că sunt foarte credincioşi. In timpul Sf. Liturghii, la Sf. Maslu, la sfinţiri de case şi de fântâni, stau numai în genunchi, sărutând pământul şi bătând metanii adânci.

Subsemnatul, la plecarea din Transnistria, am lăsat bisericii ce am renovat-o, următoarele: Una Sf. Evanghelie, un Sf. Antimis, un rând Sf. Vase de cositor cu acoperămintele lor şi altele mai mărunte.

In genere, poporul Transnistrian şi moldoveni şi ucraineni, sunt mulţumiţi că au scăpat de comunişti. Au nevoie însă de păstori sufleteşti cu adevărat.

Pr. C. Munteanu dela parohia Jirovul-Mehedinţi a activat în parohia Corjevo

Dela 24 Dec. 1941—1 Iulie 1942

.....Subsemnatul preot al parohiei Jirovul, din judeţul Mehedinţi, răspunzând cu entuziasm apelului Sf. Mitropolii a Olteniei, de a merge în Transnistria, am fost repartizat în judeţul Dubăsari, din Transnistria.

Onor. Misiunea Ortodoxă Română, prin Protoieria judeţului Dubăsari, mi-a încredinţat, spre păstorire, parohia comunei Corjevo, compusă din 450 familii creştine şi ortodoxe; iar în ce priveşte naţionalitatea. Români.

Această parohie se află la Nord de Tiraspol, la o distanţă de 65 km. pe malul Nistrului.

De altfel, toate satele de aici, situate în apropierea Nistrului sunt locuite, în majoritate de „Moldoveni", cum îşi spun ei.

Deci, prima piedică era înlăturată: Mă puteam adresa enoriaşilor mei în limba românească.

Aceasta însă nu însemna că pot fi prea liniştit: un mare inconvenient prezintă chestiunea calendarului îndreptat, enoriaşii mei—la început—nevoind să ţină seamă de el, conducându-se după vechiul calendar.

Onor. Misiune ne precizase că putem sluji şi după vechiul calendar poporului la început. Aceasta pentru a nu produce turburări în rândurile enoriaşilor. Ceva mai mult, am primit ordine în acest sens: Şcoala, Biserica, Armata şi toate Autorităţile—în Transnistria—vor prăsnui: Naşterea Domnului, Anul Nou şi Botezul Domnului după calendarul îndreptat; iar populaţia după voie.

Enoriaşii mei de altfel, destul de înţelegători, aşteptau Naşterea Domnului, iar eu o prăsnuisem.

A trebuit să-i lămuresc că prin prăsnuirea după calendarul îndreptat nu se schimbă nimic din învăţătura creştină, întrucât toate prasnicile se prăsnuiesc după rânduiala Sf. Biserici, numai că, cele cu dată fixă, se vor prăznui cu 13 zile mai de vreme.

Nici unul, însă nu s'a îndurat să prăsnuiască după calendarul îndreptat Crăciunul s'au Boboteaza, ci—numai—mi-au făgăduit că, după ce va trece Boboteaza, vor părăsi vechiul stil.

Pentru a fi mai sigur de reuşite, am cerut Sf. Mitropolii a Olteniei, 300 (trei sute) calendare bisericeşti pe anul 1942, eu fiind venit aici dela 24 Decembrie 1941.

Primind cele 300 calendare, ce mi le-a trimis Sf. Mitropolie, e-am distribuit enoriaşilor mei.

De prisos să mai spun c'au fost primite cu toată bucuria, ele îndeplinind rostul şi de calendar bisericesc, şi de tablou religios şi naţional prin aceea că, pe lângă chipul Domnului nostru Iisus Hristos au şi chipurile: M. S. Regelui nostru; M. S. Reginei noastre; al Conducătorului Statului Român şi al Inalt Prea Sfinţitului nostru Arhiepiscop şi Mitropolit.

Adeseori eram întrebat: „Cine este acesta, Părinte"? „Dar acesta"?

În acest chip, au aflat numele: M. S. Regelui, M. S. Reginei, Conducătorul Statului Român şi al Inalt Prea Sfinţitului nostru Mitropolit.

Fapt este că'n timpul de faţă toţi enoriaşii mei se conduc după calendarul îndreptat al Bisericii ortodoxe române. Deci ţelul meu a fost atins în această privinţă fără prea mare greutate.

Dar erau atâtea de lucrat aici.

Biserica servise pe vremea bolşevicilor drept magazie, unde era depozitat porumbul; iar mai apoi, sală de joc. Acum, reparată în grabă aştepta pocăinţă din partea celor ce o profanase în acel chip. Şi atunci, toată grija mea a fost pentru reîmbisericirea poporenilor din Corjevo. Am convocat adunarea parohială pentru alegerea Consiliului şi epitropiei bisericeşti şi le-am explicat că nu trebuie să intre în consiliu sau în epitropie decât dintre aceia cari n'au făcut parte din colhozul bolşevic. Deci, numai creştini convinşi, pentrucă numai ei n'au colhoznici.

Cu acest fel de consiliu şi epitropie am lucrat la sporirea averii materiale a bisericii din Corjevo, care la 10 Ianuarie 1942, datora comunei 6600 lei; iar acum, are — în numerar — peste 20.000 lei. Totodată şi-a procurat un policandru şi două sfeşnice mari.

Desigur, suma nu-i prea mare, faţă de trebuinţele bisericii, însă—dată fiind starea generală a lucrurilor—nu-i nici prea mică.

De un lucru sunt foarte mulţumit. Creştinii de aici participă în număr considerabil la sfintele slujbe. Pentru aceea, m'am străduit din tot sufletul să-i fac să şi trăiască învăţătura creştină. Astfel, în Sfântul şi Marele Post, am slujit în fiecare Vineri, Sâmbătă şi Duminică—dimineaţa şi seara—îndemnându-i la pocăinţă şi fapte bune.

Aproape toţi şi-au mărturisit păcatele şi au cerut să se împărtăşească. Din cei aproape 2000 de enoriaşi n'au rămas nici 30 sau 40 cari să nu-şi fi mărturisit păcatele!

Acest lucru mi-a umplut sufletul de bucurie şi nu-mi pare rău c'am primit să fac apostolat aici în Moldova de peste Nistru, cu toate că'n intervalul de timp dela 24 Decembrie 1941, până acum, am avut între multele mele neajunsuri şi pe acela de a fi pierdut pe mama, care s'a stins din viaţă cu gândul la singurul său sprijin în vremea bătrâneţelor! Chemat telegrafic acasă, n'a putut să-mi spună prea multe cuvinte, glasul fiindu-i pe sfârşite, şi nici nu m'a mai văzut, întrucât îşi pierduse vederea! Sunt mulţumit, însă, că mă aflu în slujba Domnului şi nu sunt vrednic să-I mulţumesc că m'a făcut să mă bucur de o astfel de favoare: de a o fi găsit încă în vieaţă! Deaceea, m'am reîntors la postul ce mi s'a încredinţat.

In afară de activitatea pastorală şi misionară între enoriaşi am desfăşurat şi cuvenita activitate catihetică între elevii şcoalei primare din această comună.

Până acum, aici, nimeni nu le-a predat un astfel de învăţământ. Deci, cu astfel de elevi trebuia să începem dela cap. Adică, dela primele elemente. Lucrul n'a fost tocmai uşor, însă cu multă stăruinţă din parte-mi, şi cu bunăvoinţa lor, am izbutit să-i fac să cunoască—potrivit clasei—momentele importante din vieaţa şi activitatea depe pământ a Domnului nostru Iisus Hristos, rugăciunile esenţiale către Dumnezeu, sărbătorile creştine, posturile şi sfintele Taine ale Bisericii creştine-ortodoxe.

In aceeaş măsură, m'am silit şi-n ce priveşte intensificarea simţământului religios, deprinzându-i să participe la slujbele religioase, pentru o vieţuire curat creştină.

Şi ca un imbold spre mai bine, celor mai demni, le-am împărţit darul Inalt Prea Sfinţitului nostru Mitropolit: cele o sută de cărţi, de rugăciune trimise cu ord. 5806/1942.

Din toate acestea rezultă că focul învăţăturii creştine, care era aproape să se stingă, din cauza celor fără Dumnezeu, a fost aprins la timp, mulţumită înţelepciunii, pătrunderii şi zelului Bisericii ortodoxe române, de aceia pe cari Biserica—prin Ierarhii săi—ia trimis în aceste locuri.

Să nu uităm, însă, că lucrul este—abia—la început şi, deci, se cade să continuăm pe această cale până la sfârşitul drumului ce avem de străbătut.

Şi nădăjduesc că'ntreaga preoţime olteană din aceste părţi

va lucra cu aceeaş râvnă şi dragoste, mai ales acum când îşi are asigurată existenţa zilei de mâine, fiind salarizată ca şi ceilalţi funcţionari din Transnistria.

REFERAT

Subsemnatul Protoiereu al jud. Dubăsari, adeverez că Sf. Sa Părintele Const. C. Munteanu, dela parohia Jirovul, jud. Mehedinţi, detaşat misionar în Transnistria la parohia Corjevo-Dubăsari, în timpul activităţii sale, dela 24 Dec.—15 Mai în Corjevo, iar dela 15/V/1942 la 1 Iulie 1942, în postul II din oraşul Dubăsari, a avut o frumoasă activitate, întemeiată pe activitatea în parohie pentru săvârşirea tuturor trebuinţelor, care la începutul misiunii erau pe primul plan.

A activat pe teren practic, stăruind la strângerea fondurilor pentru reparaţia bisericii, pe care, la 15 Mai, când a fost detaşat în Dubăsari, a lăsat-o curată şi—după posibilitate—împodobită cu cele necesare în interior.

Fondurile strânse de Sf. Sa, din contribuţia sătenilor şi a Sf. Sale, au servit ca, imediat, preotul următor să poată repara biserica şi'n exterior.

A predat conştiincios religia în şcoala primară. In general, se poate caracteriza activitatea Păr. Munteanu prin deosebitul tact cu care s'a putut lega sufleteşte de credincioşii săi—care l-au iubit şi care-şi amintesc cu drag de dânsul.

Dela 15 Mai până la 1 Iulie, cât timp am făcut serviciu la aceeaş biserică, în Dubăsari, pot da calificativul „maxime", pentru ţinuta demnă, îndeplinirea datoriei de preot şi spirit de colegialitate ce rar se poate constata la mulţi dintre noi.

Protoiereu, Pr GR. CONSTANTINESCU

Pr. Filip Popescu dela parohia Rasnic-Dolj a activat în parohia Artirovca

Dela 1 Septembrie 1942 — 6 Martie 1943 *)

După o călătorie grea şi plină de peripeţii care merită un capitol special, am ajuns în parohia Handrabura II din judeţul Ananiev, unde am fost desemnat ca slujitor, de Misiunea ortodoxă română în Transnistria. Ajuns acolo, am constatat că sunt trimis unde se găsia un alt preot, I. Boştină din judeţul Gorj, care muncise intens în parohie, dar atunci se găsea în concediu. Până la înapoerea Sf. Sale, în cele 26 zile, am lucrat în continuare la reparaţia bisericii.

Am fost şi unul dintre principalii colaboratori ai P C. Protoiereu de Ananiev, M. Coşereanu-Craiova, la întocmirea unui interesant grafic al vieţii religioase şi bisericeşti din acel judeţ,

*) Se găseşte încă în Transnistria.

eu fiind acela care am adunat şi coordonat toate datele. Acest grafic a fost luat ca model de Misiunea Ortodoxă Română, lucru care mi-a dat întreaga satisfacţie a muncii depuse. Pe data de 29 Septembrie a. c., cu Nr. 5487/942, am fost transferat în parohia *Artirovca jud. Dubăsari*, din oficiu. Această parohie este complect ucrainiană, unde începe adevăratul calvar, dar şi satisfacţia unei biruinţe neaşteptate. În trecere prin Dubăsari, am fost delegat de P. C. Protoiereu local, a săvârşi sfintele slujbe şi ierurgiile necesare în zilele de 3 şi 4 Octombrie în parohia Molovata — o comună moldovenească, intrată ca într'o coajă de nucă într'un cot al Nistrului şi lângă Dubăsari. Amintesc amănuntul acesta, întrucât trecerea mea prin Molovata, înseamnă o pagină din misiunea mea pe care nu o voi putea şterge niciodată din amintire. Săvârşesc vecernia Sâmbătă 3 Octombrie şi sfânta Liturghie Duminecă 4 Octombrie c. în Molovata. Un cor îngeresc îmi dă răspunsurile, mai mult de jumătate în limba română. Melodiile acelea duioase, dispoziţiunile mele sufleteşti, cucernicia desăvârşită a credincioşilor, sonoritatea cu care rugile se transmit în cupolele imense ale prea frumoasei biserici de aici, mă transportă complect în lumea nădejdii şi a ultării şi mă contopesc complect cu Dumnezeu căruia îi slujesc şi către care am înălţat aici cele mai fierbinţi rugăciuni din viaţă. La cuvântarea ce le-am ţinut în alesul lor grai moldovenesc pe care îl cunosc perfect, eu însu mi fiind moldovean, am plâns deavalma, preot şi popor. Chiar în aceiaşi zi, la îndemnul meu, am colectat pentru acoperirea unor datorii rămase dela reparaţia bisericii, 1030 R. K. K. S. ceiace după declaraţia lor, a fost un record. Am plecat dta Molovata în ziua de 5 Octombrie petrecut de aproape tot satul, dar mai ales de starostele Nichita Oprea, acel care atunci când I. P. S. Voastră aţi vizitat această comună. V'a întâmpinat cu pâine şi sare. În parohia Artirovca, noua mea parohie „am descălicat" într'o însorită zi de toamnă târzie, neposedând în vocabularul meu decât 10 — 15 cuvinte ruseşti, câteva noţiuni de pronunţare a cuvintelor la sf. slujbe, cu informaţii din cele mai puţin încurajatoare în ce priveşte parohia şi cu un mare gol în suflet. Am găsit cu greu primăria şi pe primar, singurul care ştie moldoveneşte, care m'a primit şi introdus la o gazdă, lăsându-mă apoi singur cu descurajarea şi lacrimile mele. Vreme însă, pentru vărsat lacrimi, nu era multă. Am avut norocul ca la şcoală să mi se trimită un tânăr învăţător moldovean, care la început mi-a slujit de interpret, de profesor în ale limbei şi gramaticei şi de însoţitor în toate peregrinările mele. O dorinţă exprimată mie de cetăţeni prin interpretul meu, a fost ca măcar ceva din slujba oficiată în biserică, să o fac în limba rusă. Aveam ceva noţiuni. Peste două săptămâni, am isbutit să o transcriu din slavoneşte pe litere latine, am luat accentul şi modul de pronunţare dela interpretul meu şi am slujit ruseşte. Poporul a rămas surprins.

La sosirea în parohie, am găsit sfinţită biserica parohială şi un început de reparaţie la biserica Ilia rămasă în părăsire din lipsa de fonduri şi de conducător. Am pornit imediat la lucru, colectând în termen de 12 zile, cereale şi bani în valoare de 2759 R. K. K. S. cu care am plătit lucrătorii şi materialul care mai era necesar reparaţiei nu prea mari, care-i trebuiau bisericii.

Fiind toamnă uscată şi călduroasă, lucrările au putut fi terminate. La 28 Oct. a. c. am luat dela Odesa 7 icoane mari, iar în ziua de 1 Noembrie 1942, am sfinţit această bisericuţă, în prezenţa delegatului misiunei, Subprotoereul Florea-Tudoran-Romanaţi. Concomitent cu lucrările dela Ilia, am luat iniţiativa reparaţiei bisericii din Com. Pisculung. care s'a început imediat. De altfel, această biserică, nefiind distrusă de bolşevici, ci doar transformată în club, nu are nevoie de prea mari reparaţii. Trebuia făcut din nou iconostasul (catapeteasma) distrus, sf. masă, întreage pardoseală, cafasul pentru cor, turla dela clopotniţă, vopsitul acoperişului, etc. Cu cele 5050 R. K. K. S. ce ne-au fost acordate de primăria locală 2000 şi din donaţiile enoriaşilor 3050, datorită şi faptului că vremea a fost favorabilă, am terminat şi această lucrare, sfinţindu-se şi biserica din Com. Pisculung în ziua de 13 Decembrie 1942, de către P. C Protoereu al Jud. Dubăsari, tocmai la timp, întrucât pe ziua de 5 Decembrie, Onor. Misiune, a trimis ca slujitor la această comună pe părintele M. Rînoiu Dolj. Aceste două lucrări, deşi nu de proporţii uriaşe, în cununează totuşi strădaniile mele din cele 2 luni şi jum. decând păstoresc în această parohie, întrucât am muncit deavalma cu lucrătorii zi şi noapte şi am făcut nenumărate drumuri pe la cei în drept pentru sprijinirea lucrării mele şi ajutorare.

Titlu de cinste mi-am căpătat în toată regiunea la familiile celor care au membri prizonieri în România, cărora le am făcut scrisori primind răspunsuri am făcut formalităţi pentru eliberarea lor din lagăr, doi dintre ei, Grodeţk Anatolie şi Atanasie Zalevski, fiind chiar eliberaţi şi sosind acasă. Este un adevărat pelerinagiu la casa mea, unde zilnic îmi sosesc asemenea cereri pe care le satisfac, după cazuri.

Activitatea în şcoală. Elevii nu cunosc nici unul limba română. Pe D-nii învăţători am isbutit să-i organizez într'o formaţie corală care cântă deocamdată în 3 voci, Imnul Regal, Pe al nostru steag, Deşteaptă-te Române şi Trei culori, precum şi imnul religios „Mai lângă tronul tău".

Activitate culturală. Toţi D-nii învăţători şi autorităţile locale, sunt încadraţi în sânul Căminului Cultural „Mihai Viteazu" pe care l-am înfiinţat şi îl conduc. Am înjghebat şi o mică bibliotecă ce numără 34 broşuri şi cărţi româneşti care nu folosesc deocamdată decât celor 4 învăţători moldoveni. Ei au îndatorirea însă de a rezuma cele citite şi a le explica colegilor, precum şi populaţiei pe care am reunit-o până acum la 3 şe-

zători serale, în localul şcoalei Nr. 1. In cadrul căminului, am organizat şi o frumoasă solemnitate în ziua de 8 Noembrie, onomastica M. S. Regelui Mihai I, când am convocat pe toţi cei 16 jandarmi din Comună, cu drapel şi muzică, care au dat onorul şi au cântat împreună cu noi „Imnul Regal" şi Mulţi ani trăiască.

Sunt apoi delegat de către D-l Subinspector şcolar al Raionului Ciorna, cu organizarea cercurilor culturale învăţătoreşti din districtul Pisculung, care cuprinde pe toţi învăţătorii moldoveni (ucraineni facultativ) dela 21 şcoale din 5 comune. Despre sfinţirea cantinei din Pisculung vorbeşte ziarul Universul din 26 Noembrie c. pag. 4 iar despre cercul din aceiaşi comună şi cel dela Ciorna, alte numere din acelaşi ziar pe care nu le reţin.

Activitate gospodărească. Pe lângă realizările dela cele două biserici reparate şi sfinţite, am isbutit a primi aprobare dela Prefectura Judeţului, ca să ni se predea din colhozuri, întreaga cantitate de porumb şi floarea soarelui de pe 20 ha teren. Am introdus astfel în patrimoniul bisericilor 4875 kg. porumb şi 3400 kg. floarea soarelui care se vor vinde, iar sumele se vor întrebuinţa la înzestrarea bisericilor cu cele necesare. Am pus ordine în încasarea veniturilor şi am înfiinţat registre de contabilitate, intrare şi eşire, statistice de botezaţi, cununaţi şi morţi, jurnalul zilnic oficial, precum şi un registru de procese-verbale ale cons. parohial şi epitropiei, procurate cu cheltuială proprie. Aici nu existau asemenea registre până acum. Am mulţumirea să aud că posed cea mai corectă arhivă şi activitate din raion. (Cuvântul P. C. Protoereu de Dubăsari la sfinţirea bisericii din Pisculung).

Activitatea filantropică. Am făcut parte din comisiunile care au colectat pentru armată şi am încheiat lucrările cu următorul rezultat: 387 dal. vin, 346 perechi ciorapi, 209 per. boftori (cisme de păslă) 275 per. mănuşi, 1246 găini şi 891 R. K. K. S. Toate aceste donaţii s'au înaintat Prefecturei pentru a fi expediate la destinaţie. Alte posibilităţi filantropice nu am avut.

Consideraţiuni generale. Lucrarea misionară în Transnistria nu este dintre cele mai uşoare şi nu oricine o poate săvârşi. Aici, pe lângă celelalte calităţi sufleteşti necesare misionarului, este nevoie şi de o excelentă constituţie fizică, întrucât condiţiunile de traiu sunt din cele mai grele. Nu de rareori eşti nevoit să dormi pe scaune, pe jos, în săli fără foc, sau chiar undeva sub un zid. Am încercat şi am isbutit să-mi fac singur menajul, atunci când soţia mea nu a avut posibilitatea să fie aici. In Transnistria trebue să lepezi orice urmă de confort să te înarmezi cu răbdare de mucenic, putere pe care ţi-o dă numai o suferinţă îndelungată şi o hotărâe eroică. Sunt înarmat— mulţumesc lui Dumnezeu — cu amândouă.

Populaţia din Artirovca, este în general paşnică şi muncitoare, dar mult mai nevoiaşă decât în alte părţi. Aici nebunia

bolşevică şi-a spus cuvântul cu mai multă furie şi adeseori sunt chemat a face slujbele de înmormântare la morminte fără cruci.

Ucrainienii, sunt în general bisericoşi dar şi foarte iubitori de petreceri, care se desfăşoară uneori sălbatec şi ţin câte 3—4 zile. Am însemnat cu atenţie toate obiceiurile de la runţi, boteze, înmormântări şi alte împrejurări în legătură cu viaţa religioasă, însemnări pe care dacă Dumnezeu îmi va ajuta, le voi face la timp cunoscute şi altora pe calea tiparului. Am atâtea pagini dureroase din viaţa acestui popor necăjit scrise în jurnalul meu, încât nu rareori mi-am zis că traiul lor din ultimii 25 de ani a fost numai robie, lacrimi şi sânge.

Am avut mult de furcă, cu tineretul satului care crescut în duhul comunist nu saluta pe preot; lua în faţa mea atitudini ironice, etc. şi dacă n'am isbutit să-l fac a veni în număr mare la biserică, dar cel puţin azi mă salută, scoate ţigara din gură când se întâlneşte cu mine, nu mai fluieră, nu mai râde, etc.. Vin în foarte mare număr la şezătorile serale şi unii încearcă să cânte în cor, întrucât în program avem şi 2 — 3 cântece populare ucrainiene.

Am avea nevoie pentru satele ucrainiene, de calendare tipărite în limba rusă, operă cu care Sf. Mitropolie a Olteniei ar adăoga încă o glorie la cele multe pe care le-à săvârşit. Aceste calendare, ar urma să fie plătite în lei de parohiile noastre din ţară, pe care apoi noi i-am recupera aici în mărci.

. . . . . .

Pr. Victor Popescu dela parohia „Sf. Ion Gură de Aur" Ocnele Mari-Vâlcea a activat în par. Taşlâc.

Dela 15 Ianuarie 1942 – 16 Noemvrie 1942

..... Am pornit pe un frig sub 35 de grade să-mi vizitez biserica, unde trebuia să slujesc şi întreaga parohie compusă din 900 familii.

Aşezarea parohiei pe malul Nistrului şi într'o scobitură de piatră aducea întrucâtva ca asemănare cu parohia pe care o părăsisem. Casele construite mai toate din piatră, acoperite cu stuf şi câteva cu fier şi ţiglă dădeau o impresie că aceşti gospodari pe vremuri au fost cu adevărat gospodari şi nu slugi, după cum ajunseseră sub regimul Sovietic-Comunist.

Pentru credinţa lor în Dumnezeu mulţi au fost omorâţi, schingiuiţi şi deportaţi. Cu gândul de a se distruge ultima licărire de credinţă în sufletele acestor oameni destul de încercaţi, comuniştii n'au putut să facă nimic. Sâmburile de credinţă, de nădejde, de dragoste din sufletele lor, sâmbure dumnezeesc, n'a putut să fie distrus, ci din contră el a fost aşa de bine păstrat, încât acum după răsărire va înflori şi va da fructul dorit.

Au putut să le strice comuniştii biserica de zid, dar biserica din sufletele lor a rămas neclintită. Cu mici excepţii, am putut să constat la vreo câţiva indivizi un indiferentism religios şi aceasta nu dintr'o convingere a lor personală, ci mai mult din neştiinţă şi ignoranţă, fructul ideologiei Judeo-Comuniste.

Făcând abstracţie dela aceste neînsemnate obstacole, am găsit de cuvinţă, mai întâiu să fac o adunare, şi aceasta cu ocazia slujirei primei liturghii, făcând cunoscut rolul omului creat de Dumnezeu pe acest pământ, pentru fericirea sa adevărată. Am stabilit dimpreună cu toţi cei prezenţi reparaţiunea bisericii, ale cărei cupole şi iconostas fuseseră distruse, iar biserica transformată într'o magazie de cereale.

In acest scop, toţi enoriaşii au jertfit pentru Sf. Biserică câte un pud (16 kgr.) porumb în total strângându-se 15 000 kgr. Pentru o mai bună estimaţie a acestor jertfe, porumbul a fost vândut, după dorinţa lor, pe piaţa Odessei, încasându-se în total 19.000 mărci, ceiace vine în lei româneşti 1.114.000.

Cu ajutorul autorităţilor judeţene, în frunte cu Domnul Colonel Mihail Dobriceanu, Prefectul judeţului Dubăsari, am putut de multe ori să înlătur toate greutăţile şi să pot să fac ca lucrările de reparaţiune să nu stagneze.

Terminată şi această chestiune, prin punerea la punct a tuturor greutăţilor, am început să intru în casa fiecărui creştin, observând starea fiecăruia de religiozitate şi acolo unde a fost nevoe dând cuvenitele sfaturi potrivit tuturor orânduirilor bisericeşti.

As fel am putut ajunge ca în mai puţin de 2 luni, toate casele să fie împodobite cu Sfintele Icoane, pe peretele dinspre răsărit, iar alăturea lor, pe cât ne-a fost posibil răspândit chipurile M. S. Regelui Mihai I, M. S. Regina Elena Mamă, şi al osârduitorului Conducător Mareşalul Ion Antonescu.

Pe lângă darurile făcute de I. P. S. Mitropolit Nifon în cărţi, calendare şi alte tipărituri, pentru opera de misionarism ortodox, în Transnistria, am mai putut distribui din fonduri personale, mai în fiecare casă şi cărţi de rugăciune scrise cu slovă românească.

Copiilor şi tineretului cari fuseseră lipsiţi de o educaţie religioasă am căutat să le fiu cel mai bun prieten şi părinte sufletesc. Am obţinut pentru ei dela Onor. Guvernământul Transnistriei 5 lăzi cu cărţi, calendare şi jucării pentru copii.

Împărţirea acestor daruri s'a făcut cu mare fast şi ori de câte ori am avut ocaziunea să le pot deschide sufletele acestor tineri pentru o cât mai multă curăţenie sufletească, am făcut să se strecoare via recunoştinţă ce trebuie să o poarte Neamului nostru Românesc şi armatei sale, care i-au desrobit şi i-a îndreptat spre drumul fericirei şi al mântuirei lor.

Cum toate aceste învăţături nu puteau să fie date numai din faţa altarului, am simţit imperios nevoia să înfiinţez un Că-

min Cultural, al cărui nume a fost „CĂMINUL CULTURAL ION ANTONESCU".

La acest Camin am adunat pentru colaborare, intelectualii şi fruntaşii comunei, cari mi-au înţeles şi mi-au dat tot sprijinul, astfel putând pune bazele unei biblioteci cu un restrâns număr de cărţi, pentru a fi la dispoziţia enoriaşilor în orice timp. Am ţinut şezători, conferinţe, dând la zile şi sărbători Naţionale şi câte o serbare la care s'a jucat câte o piesă cu caracter istoric şi naţional.

Pe lângă acest cămin, având în vedere starea socială şi sanitară am procurat spre folosul lor, pe cât a fost posibil câteva medicamente pe care le-am împărţit în mod gratuit tuturor acelora cari au avut nevoie.

Pe lângă această activitate bisericească, misionară, culturală şi sanitară, am ţinut mai presus de orice, să fac din Căminul Cultural un altar de răspândirea idealului nostru românesc. La şcoala primară, pe lângă lecţiunile de religie şi catehizare, am făcut cu ei coruri cântând Imnul Naţional, Pe al Nostru Steag, Tricolorul, etc. şi încheind cu bătrânească noastră „Hora Unirei". Imnul „Deşteaptă-te Române" am ţinut, ca fiecare învăţător să-l cânte cu copiii pe fiece zi, pentru o tresărire la o altă viaţă, alta decât care a fost, o viaţă plină de glorie şi mândrie românească. Am cumpărat din fondurile bisericei, pentru că nu era nimeni altul nici cu iniţiativa nici cu fapta, hârtie tricoloră, împodobind toate clasele şi cancelaria şcoalei la locurile potrivite în faţa şcolarilor, pentru a întipări în minţile lor fragede şi sufletele virgine de orice răutate şi aceasta mai mult şi mai presus de orice, ca să pot face o distincţie între timpurile trecute de distrugere şi jaf sub regimul bolşevic şi între dominaţia de liberare şi purificare pentru ei, din partea noastră a Românilor.

Nu m'am mulţumit numai pe acest tărâm. Pentru viaţa lor socială, am înfiinţat spre folosul lor, pe lângă Căminul Cultural o cooperativă care la început a fost numai pentru desfacerea produselor şi mărfurilor trimise prin Prefectură, iar mai târziu, această cooperativă ca să-şi poată îndeplini adevărata ei menire a fost înzestrată şi cu alte articole de primă necesitate pentru viaţa lor. S'a exceptat şi chiar s'a biciuit pe cât a fost posibil întrebuinţarea alcoolului, despre care dacă ar trebui să ne legăm şi de această chestiune ar trebui să deschidem un larg capitol, dar este suficient să arăt, că numai atât am ţinut să opresc pe teren, întrebuinţarea şi vinderea alcoolului care a fost întrebuinţat mai mult ca o boală molipsitoare în vechea cârmuire Social-Comunistă.

Fără să am pretenţiunea că prin cele expuse mai sus mi-am făcut pe deplin datoria şi fără ca să am gând că am alcătuit această Dare de Seamă, după un gust gazetăresc, expunând sincer cele ce am efectuat pe terenul misionar Ortodox în Transnistria plecat voluntar în urma sfătuirilor părinteşti ce mi s'au făcut înscris de Inaltul meu Ierarh şi Stăpân I. P. S. S. Nifon, toate

lipsurile şi criticile ce mi se vor aduce, să fie îndeplinite şi de alţi binevoitori fraţi preoţi, cari vor binevoi să-şi părăsească tot din marea dragoste pentru promovarea idealurilor sfinte ale Neamului şi ale Bisericei, să facă tot ceia ce va crede de cuviinţă spre complectare, şi mai multă dozare a tuturor celor ce am făcut, până la data de 16 XI. când am fost mobilizat, ca preot militar.

Pr. Florian Stănescu Gighera dela parohia Urzica jud. Romanaţi a activat în parohia Pogrebi.

1 Iulie 1942—1 Ianuarie 1943.

I. Organizarea administrativă a parohiei

La data luării în primire a parohiei Pogrebi din judeţul Dubăsari, nu exista nici-o urmă de administraţie aici.

1. *Arhiva.* Astăzi, parohia are *scripte*: registru de intrare şi ieşire, condică de expediţie, dosar cu hârtiile din 1942, registru inventar, registru statistic de botezaţi, cununaţi şi morţi (şi dosarele respective); registru cu statistica generală, două registre de procese-verbale, sinodic, *ştampilă*, rechizite de birou; toate întocmite şi procurate de subsemnatul.

2. *Gestiunea.* Am întocmit (20. 7. 1942) bugetul pe exerciţiul financiar 1942 | 43, care se găseşte *aprobat* de Onor. Misiune Ortodoxă. Actele justificative, necesare întocmirii Contului de gestiune se găsesc în păstrarea starostelui bisericii, d. Chirică Naghiţ.

3. *Reparaţia bisericii.* Pentru conducerea lucrărilor de reparaţie a bisericii, am constituit (12. 7. 1942). Consiliul parohial administrativ-economic, (aprobat de Onor. Misiune cu Nr. 3654 din 16. 7. 1942). Cu acest Consiliu am dus la bun sfârşit, lucrările de reparaţie a bisericii. Am înaintat la timp, dosarul respectiv. Actele justificative, despre încasările şi cheltuelile din timpul reparaţiei, se găsesc în păstrare la casierul bisericii, d. Iacob Caftea, deosebit de consemnările făcute în registrele de procese-verbale.

4. *Sfinţirea bisericii* s'a făcut în ziua de 12 Noemvrie 1942, de către P. C. Pr. Gig. Constantinescu, Protoiereul judeţului Dubăsari. Actul de sfinţire, deasemenea, l-am înaintat Inalt Prea Sfinţiei Voastre.

II. Activitatea pe teren cultural

1. *Am fondat Căminul Cultural Moldovenesc „Alexandru Scarlat Sturza"* (5. 7. 1942), care se găseşte *aprobat* de Onor. Fundaţie Regală cu Nr. 23.416 din 25 Sept. 1942. Am *organizat* acest Cămin, conducându-l ca *Preşedinte*. I-am lăsat registre, firmă, *bibliotecă*. Am organizat *şezători*, ţinând conferinţe cu

subiecte de istorie națională și de geografie, făcând, totodată, cronica războiului. Una dintre cele mai frumoase șezători, a fost aceea din ziua de 12 Noemvrie 1942, cu fanfara din orașul Grigoriopol. Activitatea instituțiilor din sat am coordonat-o și s'a desfășurat sub auspiciile *Căminului cultural*.

2. *Am înființat bibliotecă parohială*, (cu 79 volume), între care 22 cărți de ritual, românești, cu litere latine, legate toate în pânză, obținute gratuit, din partea Direcțiunii Propagandei, prin stăruința subsemnatului Președinte al Căminului.

3. *Introducerea limbii românești.*

Constatând că enoriașii mei vorbesc foarte bine moldovenește, *dar nu știu să citească și să scrie cu litere latine*, am

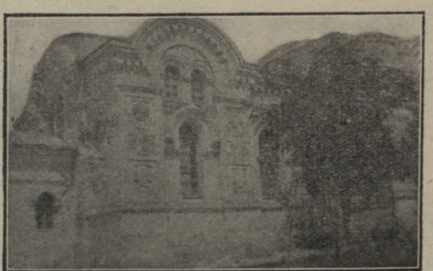

Monumentala biserică din Pogrebi-Dubăsari, mutilată de bolșevici.

început opera de introducere a limbii românești, în locul celei rusești prin următoarele mijloace:

a) *Deschiderea cursurilor țărănești.* Am deschis cursurile țărănești, (25. 10. 1942), prin care am predat limba românească cu alfabet latin, având la dispoziție, din partea Direcțiunii Propagandei, 16 abecedare și 12 cărți de citire, plus broșuri de popularizarea științei.

b) Am făcut în enorie *abonamente la foaia de zidire sufletească „Lumina Creștină"*.

c) Am distribuit gratuit, celor ce au arătat râvnă la cursurile țărănești și în lucrul reparației bisericii, *cărți de rugăciuni*.

d) Am introdus *cântarea românească* în răspunsurile liturgice, în locul cântării rusești.

e) Am insistat pe lângă enoriași să-mi prezinte *pomelnicele* scrise numai pe limba românească (alfabet latin).

4. *Am rostit la cursurile de cultură românească, pentru cei 100 de învățători din orașul Dubăsari, opt conferințe religios-morale*, despre Comunism și Creștinism. Aceste conferințe au

fost elogiate (cu Nr. 5556/942), de către Onor. Misiune Ortodoxă şi de Inalt Prea Sfinţ a Voastră, (cu Nr. 22 939 | 942.

5. *Activitatea publicistică* am desfăşurat-o în ziarele: „Gorjanul", Tg. Jiu; „Romanaţul", Caracăl; „Dacia", Timişoara; „Glasul Nistrului", Tiraspol şi revista „Lumina Creştină", Craiova.

III. Activitatea pe teren moral şi didactic

1. *Predicile* le-am rostit regulat, plecând dela pericopa evanghelică şi făcând aplicaţiuni omiletice la vieaţa enoriaşilor.

2. *Catehizarea tineretului şi a copiilor*, am făcut-o prin şezători, prin cursurile de Religie din şcoala primară, prin aducerea lor să participe la săvârşirea anumitor ierurgii, (botez, cununii, Sf. Maslu), prin organizarea colindelor şi datinelor de Crăciun.

3. *Cultul eroilor* l-am cultivat, mergând în mai multe rânduri, cu elevii de curs primar şi cu d-nii învăţători, la curăţirea cimitirului eroilor germani de pe movila cu punct trigonometric dela şoseaua de Dubăsari. Am pus coroane mici de flori, la fiecare cruce de erou. Am vorbit elevilor despre eroi şi eroism.

Am făcut *pelerinaje* şi parastase la mormintele eroilor din cimitirele: Vigoda, Carpova şi Poniatovca.

IV. Activitatea pe teren spiritual şi filantropic

1. *Sfatul Duhovnicesc* numesc convorbirile zilnice şi interminabile, dela locuinţa parohială, cu enoriaşii care mi-au cerut îndrumare şi alinare.

2. *Deschiderea Cantinei şcolare* în ziua de 12. 11. 1942, în prezenţa d-lui Inspector şcolar I. Barcaru, pentru copiii sărmani din enorie. Cantina a funcţionat regulat.

3. *Ajutorul creştin în enorie.*

Am împărţit în două rânduri, oarbelor Naghţ şi Zolotcov, 70 mărci.

4. *Infierea Căminului Cultural.*

Subsemnatul fiind fondator şi Preşedinte al Căminelor Culturale din parohiile Urzica şi Pogrebi, am purces la înfierea Căminului Cultural din Pogrebi, de către Căminul-Cultural din Urzica-Romanaţi.

Acest fapt a găsit aprobare elogioasă la Onor. Misiune Ortodoxă, cu Nr. 5613 | 942.

Căminul din Urzica a donat Căminului din Pogrebi, 6.120 lei pentru reparaţia bisericii. Am vărsat această sumă Casierului bisericii şi s'a emis chitanţă.

5. *Danie personală.*

Personal am donat pentru reparaţia bisericii 40 R. K. K. S. (2400 lei) şi 20 R. K. K. S. oarbei Naghiţ şi ologului Nicanor.

Deasemenea, am donat bisericii, *ştampila* şi tuşiera, (cumparate cu bani personali).

V. Activitate în afară de parohie

In afară de parohie am slujit la anumite solemnităţi, am rostit cuvântări, am fotografiat aspecte şi momente, am publicat dări de seamă în ziare, am cules folklor.

Astfel, am luat parte la 6 sfinţiri de biserici, la 2 hramuri, la punerea pietrei fundamentale a Catedralei din Mahala, la sfinţirea podului de peste Nistru, (Criuleni-Dubăsari).

In aceste împrejurări, am căutat să dau dovadă că mi respect misiunea şi că sunt conştient în faţa marilor evenimente pe care le trăim.

D. Lt. Hans Rein, Comandant german, din Dubăsari, care a participat la sfinţirea bisericii din Ţibulăuca, cunoscându-mă la mai multe feştivităţi, scrie într'un album, ceeace verbal spunea multora: „Freue mich die Bekanntschaft mit dem besten Prediger und Redner der griechi orthodoxen Kirche in Transnistrien von heute gemacht zu haben.

Pfarrer Florian Stănescu ist in meinen Augen der dem deutschen Nationalsozialismus am nächsten stehende orth. Pfarrer, der in seinen Reden *Feuer und Geist*, persönliche Uberzeugung reines nationales und soziales Empfinden meisterhaft zu verbinden.

Rumänien kann stolz sein, solche jugendliche des neuen Europas zu seinen Söhnen zählen zu dürfen".

*

— *D. Colonel C. Bolintineanu, Prefectul judeţului Ananiev*, în urma slujirii mele în sobor, la sfinţirea bisericii din Handrabura şi în urma cuvântării ce am rostit-o la masă, îmi scrie:

...„Şi mai mare plăcere aş simţi, dacă v'aş mai putea revedea pe aceste meleaguri".

*

— Iar *Părintele M. Coşereanu*, misionar din Oltenia şi *Protopop al judeţului Ananiev*, deasemenea, îmi scrie:

„Eu am numai a mă bucura, că din rândul nostru, al celor cu şcoala noastră normală, au ieşit elemente fruntaşe, ca Sfinţia Ta, ce ne ridică în faţa lumii ca preoţi, iar pentru noi, în plus o apreciere.

Ne-am cunoscut aici. Aşa a fost făcut să fie dela Dumnezeu, noi, atât de aproape unul de altul.

Ai avut cele mai frumoase preţuiri, dela toţi cei prezenţi la Handrabura".

Pr. Gh. Tomescu dela par. Tg. Horez-Vâlcea a activat în parohia Mahala şi apoi ca Sub Protoiereu la Grigoriopol.

Dela 21 Dec. 1941 – 30 Sept. 1942

.....După multe greutăţi, am ajuns în oraşul Dubăsari în seara zilei de 24 Dec. 1941. Acolo am găsit pe C. Pr. I. Negrilă Prot. Judeţului, un om de inimă, sincer şi cu mult tact, cu care am făcut prima slujbă în sobor, în ziua de 25 Dec. în catedrala oraşului, lăsată de bolşevici, într'o jalnică stare. Am trecut la parohia „Mahala", pe care am organizat-o după modelul celor din ţară. Acolo, în afară de înfiinţarea epitropiei, organizarea şi punerea la punct a casierii bisericii, amenajarea unei case pentru oficierea serviciului divin (biserica a fost dărâmată până în temelii de bolşevici în 1935), am pus primele baze pentru construirea unei noui biserici şi am înfiinţat şi un comitet pentru ajutorarea săracilor şi a orfanilor, a căror părinţi se pierduseră în neagra Siberie, trimişi de agenţii G. P. U. N'am putut să mă bucur de roadele acestor începuturi, deoarece pe data de 1 Februarie 1942 am fost numit subprotoiereu pentru plasa Grigoriopol... Grigoriopolul este un oraş întemeiat pe timpul Ecaterinei a II-a de Grigore Potemkin şi care în momentul de faţă are un număr de 7—8000 locuitori: 80% români, iar restul ruşi, armeni, ucraineni etc.

După unificarea sufletelor în credinţă prin aducerea la biserica ortodoxă chiar şi a armenilor, am început lucrul meu între tineret în şcoală, la biserică, pentru împrejmuirea şi repararea bisericii şi oriunde credeam că pot sluji credinţa şi neamul. Pentrucă nu am obiceiul a vorbi singur despre mine, dau în copie următoarele acte oficiale: Raport de activitate a Prot. Dubăsari Nr. 368 din 8 Iulie 1942: „Totul se constată a fi în refacere. Lucrul din Grigoriopol a progresat mult. Bisericii i s'a făcut gardul de piatră împrejmuită şi acum are altă înfăţişare. Faptul că este aşezată în loc jos, unde se află egrasie, lasă acum o impresie mult schimbată fiind împrejmuită, iar curtea fiind liberată de nişte clădiri rămase dela comunişti, pare curată şi îngrijită. Preotul Tomescu şi ajutorul său, strâng fonduri să-i ridice turlele şi fac pregătiri să pună piatra fundamentală unei biserici în centrul târgului. Cine va isbuti să ridice această biserică, va face mare operă. — Cancelaria subprotoeriei este la curent. De altfel Preotul Tomescu este singurul din subprotoerei, ce înţelege că trebue să răspundă prompt la ordine şi să ia parte la conferinţele anunţate de Protoerie. Pentru activitatea sa în parohie, în şcoală şi pentru promptitudinea răspunsurilor la ordine, aducem mulţumiri Pr. Tomescu, subprotoereu al raionului Grigoriopol". Protoereu (ss) Grigorie Constantinescu.

„Noi, Ion Bărcaru Inspector şcolar al Jud. Dubăsari, Certificăm: că, C. Sa, Pr. G. Tomescu tot timpul cât a stat la Dubăsari şi Grigoriopol, dela 24 Dec. 1941 şi până în prezent, în calitate de preot paroh şi subprotopop de raion, a desfăşurat o activitate şcolară şi extraşcolară vrednică de toată lauda".

„Noi Primarul oraşului Grigoriopol, Certificăm că, C. Preot Gh. Tomescu subprotoereu al raionului Grigoriopol şi paroh al catedralei oraşului, este un element de elită şi foarte bine pregătit. Prin predicile sale nespus de frumoase, a readus nu numai enoriaşii bătrâni la credinţă, dar chtar şi tineretul. In scurt poporul spune că a fost cel mai bun şi mai inimos preot, care l-a ajutat cu sfaturi zilnice şi cu pilde frumoase. C. Sa a ridicat un frumos monument de *piatră în memoria Eroilor*, pe care l-a sfinţit astăzi 30 August, când şi-a luat rămas bun dela noi. Plecarea sa din mijlocul locuitorilor oraşului, lasă o jale care nu se poate spune în scris. Fericit păstor şi fericiţi enoriaşi, care-l au". Primar (ss) I. Dumitrescu. Secretar (ss) I. Mârza.

Pr. Florea Tudoran dela parohia Celaru-Romanaţi, a activat ca Sub Protoiereu al Raionului Ciorna

Dela 14 Iunie 1942—6 Martie 1943.*)

.....Am fost numit subprotopop la Raionul Ciorna, Judeţul Dubăsari. M'am bucurat mult că am fost repartizat în acest Judeţ, pentrucă auzisem că este cel mai românesc. Am mulţumit Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, care m'a trimis, pentru aceste bucurii duhovniceşti. Am avut norocul să găsesc în fruntea Raionului, un om de inimă, care m'a înţeles şi mi-a dat tot concursul. Este D-l Pretor Dr. Ştefan Cristian. In raionul Ciorna sunt 9 parohii. Când am venit eu, numai 2 erau ocupate. Am vizitat fiecare parohie şi le-am fixat ziua când voiu veni pentru Sfânta Slujbă. Enoriaşii parohiilor în majoritate sunt ruşi. Cu toate acestea, aşa de bine m'au primit, că n'am să uit niciodată calda lor primire.

Prima Duminecă — 21 Iunie — după o săptămână de oarecare pregătire am ţinut o serbare la Ciorna.

Plângea poporul, plângea şi păstorul. Era regăsirea oii celei pierdute şi bucuria revederii. Şi de atunci mai mult m'am hotărât la muncă în via Domnului.

Dacă oasele trupului meu, ar avea grai, ele cu siguranţă s'ar văieta, căci prea mult le-am sdruncinat pe drumurile Raionului Ciorna.

Din cele 9 parohii ale Raionului Ciorna, cinci din ele au biserici de zid, iar 4 au case de rugăciuni.

„Iar mie a mă lăuda, să-mi fie numai Crucea Domnului". Am stăruit ca şi bisericile şi casele de rugăciune, să fie reno-

*) Se găseşte încă în Transnistria.

vate şi înfrumuseţate. S'au sfinţit 3 biserici, după ce li s'au făcut toate reparaţiile, iar 2 biserici se vor sfinţi cât de curând fiind gata. S'au sfinţit deasemenea 3 case de rugăciuni după ce au fost complect amenajate. Singur Dumnezeu ştie cât suflet am pus în această lucrare constructivă. Dar bucuria cea mai mare era cea după lucrarea duhovnicească, când o zi întreagă stăteam într'o parohie. Dela orele 6—12 la biserică, dela 12 până seara în cântări duhovniceşti, în psalmi şi în laude.

„Te invităm să rămâi, să nu mai pleci" şi când plecam, mă urmărea plânsul lor şi mă făcea să plâng şi eu. O! Sfântă credinţă ce putere extraordinară eşti tu în oameni. Tu faci din fiară îngeri, din mişei sfinţi. Cum a crezut oare Stalin că te va putea smulge din inimile oamenilor? Primele 3 luni, aceste 9 parohii au fost vizitate de mine în deaproape grijă. Le-am sfinţit bisericile, le-am sfinţit casele, le-am sfinţit fântânile, le-am făcut slujbele de înmormântare la morţii îngropaţi fără preoţi.

In luna August s'a ţinut la Ciorna un curs de o lună de zile, cu învăţătorii din Raioanele Ciorna şi Ocna. Mi-am pus tot sufletul meu pentru convingerea acestor dascăli, de existenţa unui Dumnezeu, de dovedirea Lui, în natură, în fiecare firicel de iarbă etc. Atât de mult m'am apropiat de ei, că m'au avut ca cel mai bun al lor frate. I-am învăţat şi despre Dumnezeu dar n'am uitat să fac şi naţionalism-creştinism, naţionalism şi românism. Iată ce am făcut o lună de zile cu dascălii din Raioanele Ciorna şi Ocna. I-am învăţat să cânte cântecele noastre naţionale: Trăiască Regele, Trei culori, Pe-al nostru Steag, Deşteaptăte Române, Hora Unirii, pe care le-au cântat, în faţa Domnului Prefect al Jud. Dubăsari, D-l col. Mihail Dobriceanu la Sfinţirea bisericii din Com. Artirovca.

In timpul campaniei agricole am înţeles să fiu alături de Pretor. Chiar am avut delegaţie cu conducerea însămânţărilor şi strângerii recoltelor.

Timp de 2 luni de zile n'am lipsit, în afară de sărbători, depe câmp. Poate să mărturisească acest lucru toate autorităţile civile şi militare.

Am realizat îndeplinirea întregului plan agricol.

Dela 20 Octombrie de când au început şcolile şi până în prezent, în zilele de Luni, Marţi şi Sâmbătă mă găsesc în şcoală.

Aci fac catehizarea tineretului. In Ciorna s'a înfiinţat liceu secundar cu 6 clase decomdată şi sper cu elemente de aci să fac lucruri frumoase.

După aproape 6 luni de zile în Ciorna am ajuns să capăt toată dragostea lor, aşa că la mine este un adevărat du-te vino, de oameni cu diferite nevoi, ce sunt satisfăcuţi şi mulţumiţi.

Acestea sunt câteva fragmente din acest interval de timp şi mă rog lui Dumnezeu să-mi dea sănătate familiei mele pe care n'am văzut-o de aproape 6 luni de zile, deşi am avut con-

cediu aprobat de Misiune pe 10 zile, dar n'am putut să mă duc din cauza nevoilor spirituale de aici, să-mi dea sănătate şi mie să pot să lucrez şi să dea sănătate şi Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nifon şi să-l ţină întru mulţi şi fericiţi ani.

Pr. Gh. Ţinică dela parohia Igiroasa jud. Mehedinţi a activat în parohia Hârtop

Dela 15 Mai 1942—15 Noemvrie 1942

Am fost repartizat ca paroh în comuna Hârtop, jud. Dubăsari. După spusele oamenilor nu existau decât două prapore şi o sfântă cruce ce serveau la înmormântări, dar şi acelea au fost arse de bolşevici.

Mi-a fost deajuns să constat că în mijlocul satului se află o casă care altădată servise de club politic, teatru şi puşcărie, destul de încăpător şi care acum este local de primărie. Mi-am zis că acel local poate fi foarte bine transformat în local de biserică, mai ales că este destul de încăpător, cu toate că complect ruinat, numai dacă i se înlocuiesc anumite ziduri şi se adaogă altele, i se face iconostas şi un pridvor, e potrivit.

Fără întârziere, am format consiliul parohial şi epitropia, iar după o săptămână am oficiat sf. aghiasmă de începerea lucrului. Am reuşit ca după două luni, adică în ziua de 6 August, Schimbarea la faţă a Domnului, să schimb şi eu faţa Hârtopului cu un local de biserică.

Sumele încasate pentru efectuarea acestei lucrări şi care sunt trecute în registru, se ridică la 6000 (şase mii) R. K K. S. ceeace în valută românească însemnează 360 000 lei.

Au venit după aceia donaţii în icoane, prosoape înflorite şi preşuri, împodobind biserica în mod deosebit.

Din partea bisericii mele din Mehedinţi, com. Igiroasa, am donat sf. evanghelie, un molitvenic, o sf. cruce şi un antimis.

In ceeace priveşte terenul spiritualului pur, am reuşit să-i înfrăţesc cu ideia de biserică, cu sf. slujbe ca în cele din urmă biserica să se dovedească neîncăpătoare.

Pentru tineret ca şi pentru bătrâni am întemeiat Căminul Cultural moldovenesc, căruia i-am dat numele marelui nostru dispărut şi martir „Nicolae Iorga", înzestrându-l cu 237 de volume şi broşuri, reuşind şi pe această cale să interesez tineretul în lupta noastră sfântă. Am format cor parohial, care poate da răspunsuri la Sf. Liturghie în moldoveneşte şi am amenajat dintr'un local al colhozului o casă parohială, unde am locuit. Pregătisem totodată terenul pentru înfiinţarea unei cooperative, care să amelioreze viaţa economică.

In ceace priveşte aspectul general al vieţii sociale de aici îmi îngădui a face constatarea că tineretul este înstrăinat şi cu sufletul otrăvit faţă de propoveduirea noastră, iar în cei bătrâni a isbucnit individualismul cu excesele lui, mai bine zis cu instinctele adormite atâta vreme. Pe ziua de 14 Noemvrie, a avut loc sfinţirea bisericii.

Pr. N. Udroiu dela parohia Câlceşti-Gorj a activat în parohia Mahala

dela 26 Mai 1942 — 6 Martie 1943 *)

Am fost rânduit să-mi desfăşor lucrul meu duhovnicesc şi misionar în parohia Mahala. Din multiplele mele strădanii spicuesc aici cele de mai jos:

La 14 Septembrie a. c., s'a pus piatra fundamentală a noului biserici. Este prima biserică ce se va construi din temelie în Transnistria.

I. P. S. Mitropolit Nifon a devenit ctitor al acestui sfânt locaş, donând 10.000 (zece mii) lei, pentru noua construcţie.

O modestă casă de rugăciune, serveşte astăzi aici, de biserică, la care m'am ostenit să fac anumite îmbunătăţiri. Am făcut cunoscut lipsurile de aci, D-lui N. P. Smochină, care m'a invitat la Bucureşti, unde am intervenit cu D-sa la Ministerul Cultelor şi ni s'a dat ajutorul de 12.000 (două spre zece mii) lei, cu care am cumpărat; Sfintele Vase: Potir, disc, linguriţă, copie, tiplotă şi una cădelniţă.

Am intervenit, pe lângă I. P. S. Patriarh, spre a ne da un ajutor de 60.000 (şase zeci mii) lei pentru cumpărarea unui rând de veştminte şi toate cărţile de ritual, pentru preot şi strană. D-l N. P. Smochină, şi-a luat însărcinarea de a ne trimite acestea.

Pentru cumpărarea unui clopot, am făcut colectă benevolă printre enoriaşi, strângând 1400 kg. făină de păpuşoi, pe care am vândut-o pe piaţa Odesei şi cu banii rezultaţi, am cumpărat un clopot în greutate de 55 kg. Totodată am luat şi o cruce necesară la procesiuni şi 15 kg. lumânări.

Am făcut rânduială la pangar, procurând registrele necesare, spre a se ţine evidenţa cumpărărilor şi vânzărilor.

Timp de 4 luni, s'au cumpărat 75 kg. cu 1100 R. K. K. S. din care s'a vândut 49 kg., încasându-se 1641 R. K. K. S. deci un beneficiu de 541 R. K. K. S.

Cancelaria parohiei, neavând registrele necesare, ne-au fost donate de sfânta Mitropolie a Olteniei.

Activitate culturală-misionară

Pentru întărirea vieţii religioase a credincioşilor enoriei, am ţinut şedinţe religioase, în fiecare Duminică după masă, unde le-am citit şi lămurit capitole din Sf. Scriptură, s'au cântat rugăciuni şi cântece religioase, de către corul parohiei.

Am dat deosebită atenţie, înfiinţării Căminului Cultural, care poartă numele marelui luptător N. P. Smochină, în cadrul căruia să lucrez, la luminarea minţii şi a sufletului credincioşilor, cum şi la cinstirea muncii şi întărirea sănătăţii.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Răspunsurile la serviciile divine, fiindu-mi date în ruseşte, am stăruit a întocmi corul bisericesc şi a învăţa cântările în limba „moldovenească".

Pentru zidirea sufletească a enoriaşilor, am distribuit, *în mod gratuit, 100 cărţi de rugăciune, 100 iconiţe, 100 calendare bisericeşti, 130 foi din „Lumina Creştină" 50 broşuri „Să ne rugăm" dăruite de Sf. Mitropolie a Olteniei,*

Idem 150 portrete ale M. S. R. Mihai I, Mareşal Antonescu şi Adolf Hitler.

Având spre păstorire numai moldoveni, între care cei în vârstă şi-au păstrat credinţa, am lucrat prin predici, în fiecare Duminică, la întărirea sufletească.

Stilismul cuprindea majoritatea credincioşilor. Prin stăruinţă am astăzi satisfacţia că biserica este neîncăpătoare şi enoriaşii ţin sărbătorile după calendarul îndreptat.

La cursurile învăţătorilor moldoveni ce s'au ţinut în oraşul Dubăsari, am fost rânduit să predau religia, o oră în fiecare zi, lucrare ce am executat-o cu toată dragostea de apostol al Bisericii lui Hristos. Aci am constatat că, majoritatea dintre învăţători, erau streini de credinţa în Dumnezeu spunându-mi: „C. Părinte, religia este obiectul cel mai greu şi interesant pentru noi, fiindcă suntem în vârstă unii şi de 35 ani şi n'am auzit nimic, din ce ne predaţi. Deaceea dorim, să se pună în program, ora I de dimineaţă".

Tot lucrare misionară, îmi este şi educaţia tineretului „comsomolist" cu care ţin şedinţe de catehizare.

Am găsit în parohie 14 cazuri de concubinaj, din care azi mai am două.

Activitate socială

Este cert că, *preoţii misionari, răspândiţi prin satele dintre Nistru şi Bug sunt singurele elemente cu cultură şi de încredere ale Statului Român.* Aici suntem nu numai pioni ai credinţii, dar şi ai naţionalismului, veghind la promovarea tuturor ideilor de bine pentru Patrie.

In fiecare seară, am fost prezent în Primăria Comunei, să iau cunoştinţă de ordinele ce se primesc, spre execuţie în comună. Chiar dacă, uneori nu am fost prezent, totuşi am fost consultat, spre a da lămuriri în înţelegerea anumitor ordine, pe cari conducătorii comunii nu le înţelegeau.

De două ori pe lună, ţinându-se adunări ale obştii, cuvântul de îmbărbătare şi supunere faţă de legile Ţării şi faţă de ordinele mai marilor noştri, nu mi-au lipsit, îndemnând poporul să ţină seamă de timpurile excepţionale ce le trăim, când cei din urma frontului trebuie să dea dovadă de muncă intensă şi bună înţelegere, să aibă şi ei cele ale subsistenţei, să aibă şi cei ce luptă pe front, pentru libertatea tuturor.

Activitate filantropică

Stăpânirea bolşevică a lăsat pretutindeni, miseria, încât, cu mici excepţii toţi enoriaşii au trebuinţă de asistenţă, de „miluire".

Deaceea, pentru cei cu gospodăriile distruse, am pus un cuvânt bun, sau le-am scris câte o plângere, către D-l Prefect, ori D-l Primar al oraşului spre a le veni în ajutor.

Am intervenit a se aproba un ajutor de 1500 kg. făină de grâu, spre a putea face faţă zilei mari de 14 Sept.—sfinţirea locului de biserică – pe care le-am distribuit-o gratuit.

Având în raza parohiei doi bătrâni neputincioşi, fără niciun sprijin, am hotărît anumite creştine, ca să-i îngrijească, spre a le mai îndulci sufletele amărâte de miserie.

Unde am auzit de boală în familie, m'am deplasat spre a da sfaturile mele, de multe ori pentru internare în spital.

Donaţii personale: 100 lei la reparaţia Catedralei Dubăsari şi zece mărci la ridicarea unei troiţe în parohie, ambele sume neînsemnate şi totuşi mari pentru mine.

Impresiuni

Majoritatea bătrânilor existenţi, sunt credincioşi în puterea cuvântului. Dela vârsta de 40 ani în jos, sunt indiferenţi religioşi, lipsiţi de multe ori de sentimentul „milă", moralitatea fiind eclipsată de egoismul individual.

Sentimentul naţional, adormit la aceştia. Indiferent de naţia ce i-ar domina, numai să şi aibă existenţa asigurată. După părerea mea, numai 20 de ani de ar mai fi ţinut stăpânirea bolşevică şi i-ar fi rusificat. In şcoală nu se mai învaţă decât ruseşte. Vocabularul moldovenilor de aici are o mulţime de cuvinte ruseşti.

In prezent, libertatea de care se bucură, îi face pe mulţi să asculte ordinele ce li se dau, ca apoi să facă ce îi taie capul.

Toate aceste scăderi, sunt urmele bolşevismului, imprimate adânc în sufletul lor.

Oameni de greutate morală, nu se prea întâlnesc fiindcă şi-au luat drumul surghiunului în nesfârşitul şi asprul pustiu al Siberiei.

Pr. Mihail Vasilaş dela parohia Pojaru-Amaradia jud. Gorj a activat în parohia Butur

Dela 20 Dec. 1941 – 6 Martie 1943*).

Sosit în locul de naştere al luptătorului naţionalist Toma Jalbă, am început munca în scopul de a redeschide mai întâiu una din cele două biserici ale comunei Butur. In acest scop am constituit consiliul şi epitropia parohială. Am reparat locaşul de

*) Se găseşte încă în Transnistria.

886 400-394

Inchinare celui Atotputernic, care fusese transformat în dugheană jidovească. Altarul Domnului erà biroul de lucru al jidovilor hrăpăreţi; iar locul sf. prestol era masa înşelăciunilor pe care se aruncau arginţii lui Iuda. Am adus icoane din dania fraţilor basarabeni şi în ziua de 25 Mai a. c., se sfinţea prima biserică în Butur.

In ziua de 24 Ianuarie 1942 am sfinţit cea dintâiu troiţă în amintirea eroilor desrobitori şi cinstea martirilor *buturenî* sacrificaţi de bolşevici pentru credinţa şi românismul lor.

Deaceea am început catehizarea copiilor şi tineretului de

Ce a rămas dintr'o falnică biserică din Transnistria, pe urmele urgiei bolşevice.

două ori pe săptămână. La aceste catehizări veneau 400—600 de copii pe cari i-am învăţat cântece duhovniceşti şi patriotice. In locul cântecelor anarhice răsuna astăzi, Deşteaptă-te Române, Trăiască Regele, Trei culori — Sunt fecior sdravăn, Stai pe loc, Cea mai frumoasă muzică, Cruce sfântă, etc..

In ziua eroilor, 14 Mai a. c., am sfinţit a doua troiţă în cinstea eroilor desrobitori, în faţa a peste 2900 credincioşi.

In ziua de 25 Mai a. c., odată cu sfinţirea bisericii, s'a făcut şi inaugurarea Căminului cultural „Biruinţa" în faţa autorităţilor bisericeşti în frunte cu Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Antim Nica, care sfinţise biserica şi dela care am avut o deplină încurajare la misiunea mea, precum şi în faţa autorităţilor administrative judeţene şi a celor din Tiraspol.

Am înfiinţat şi funcţionează toate secţiile Căminului cul-

tural. Tot în cadrul Căminului cultural s'a înfiinţat cooperativa, care a adus mare uşurare locuitorilor.

Pentrucă în catehizarea adulţilor întâmpinăm unele greutăţi, am hotărât ţinerea unor conferinţe în fiecare Duminecă seara în cadrul Căminului cultural. Pentru edificarea lui, am făcut şi exonrsii,

In curtea bisericii din Buturul din Vale fusese îngropat preotul Vladimir Stratanov, pe care bolşevicii l-au desgropat, osemintele le-au aruncat pe drumuri călcându-le în picioare; iar pe stâlpul dela cap au aşezat în curtea primăriei statuia lui Stalin. Am refăcut mormântul cu slujbă de pomenire în ziua sfinţirei bisericii.

In ziua de 8 Noembrie 1942, cu ajutorul Domnului s'a sfinţit a doua biserică din Butur, care fusese transformată în magazie şi apoi în loc de desfătare pentru tineret. Cânta muzica şi se dansa în sfânta biserică, trăgându-se cu puşca în icoana Domnului.

S'a cumpărat un clopot în valoare de 1608 R. K. K, S.

Am colectat prin Căminul cultural şi biserica 500 R. K, K, S. pentru răniţi.

Am botezat 321 copii şi am cununat 193 de perechi.

In vremea stăpânirei bolşevice, cu lacrimi în ochi ascultau sunetul clopotelor la sfânta slujbă în Basarabia şi cu câtă bucurie, îmi povestesc Buturenii, aşteptau ziua de Paşti *„să audă clopotele în Şerpeni"*. Şi în clipa când clopotele vesteau ocolirea bisericii şi sfinţirea pascăi, fiecare credincios, în casa lui, zăvorându-şi uşa să nu-l surprindă sbirul roşu al lui Stalin, stropea pasca cu aghiazmă păstrată cu multă sfinţenie *„din vremea când erau biserici"*.

REFERATUL MISIUNII

Luând cunoştinţă cu mare plăcere de activitatea pe care o desfăşuraţi în acea parohie pe tărâm misionar, vă facem cunoscut că apreciem în deosebi tactul de care daţi dovadă în păstorirea acelei parohii, pentru care vă aducem călduroasele noastre mulţumiri.

p. Şeful Misiunei
Arhimandrit ANTIM NICA — Secretar, Ierom. NESTORIAN

Prefectura jud. Dubăsari

Cucernice Părinte,

Am luat act cu multă satisfacţie despre realizările şi bunele intenţii de muncă ce desfăşuraţi în comuna Butur.

Din partea noastră veţi avea tot sprijinul, iar pentru realizările despre care am luat cunoştinţă, sincerile noastre mulţumiri.

Pentru materialele solicitate de D-voastră am cerut aviz dela Raionul Grigoriopol.

Prefectul jud. Dubăsari,
Colonel, M. DOBRICEANU — Şef. Bir. Ad-tiv, Indescifrabil.

JUDEȚUL GOLTA

Pr. Petre Cernăianu dela parohia „Adormirea Maicii Domnului" din T. Severin, a activat în parohia Cumari

Dela 1 Sept. 1942—6 Martie 1943*).

.....Am restaurat în minimum de timp posibil, 6 săptămâni, biserica locală, pustiită și complect ruinată, cu toată lipsa de materiale mult mai accentuită ca în laturea Nistrului.

Am înzestrat-o și împodobit-o cu toate odoarele și obiectele de cult necesare, pe care le-am adus eu personal din Oltenia.

Iar pentru a-i grăbi sfințirea, i-am adus până și geamuri și vopsea tocmai din Turnu-Severin, pe care le-am cumpărat din banii mei proprii, în sumă de 10.000 lei și pe care le-am dăruit acestei sfinte Biserici, în amintirea scumpei mele soții, Maria Presvitera, răposată la 6 Iulie 1941.

Cât am lucrat la această Parohie și ce s'a lucrat la această sfântă biserică se poate vedea obiectiv din Procesele Verbale, unul de inspecție, din 16 Oct. 1942, făcut de P. C. Părinte Inspector Misionar Administrativ N. Grosu dela Misiune, iar altul de recepția lucrărilor dela Biserică, dresat în ziua de 30 Oct. 1942 de către Sub Protoereul Raionului Vradievca, P. C. Părinte B. Chelaru.

Am înființat un serviciu sanitar, cu un dispensar medical sau „Bolniță" cum i se zice în partea locului, pe care deasemenea l-am înzestrat gratuit cu medicamente, după cum de asemenea am dăruit și Spitalului Raionului Vradievca.

Spre credință alătur în copie scrisoarea de mulțumire a Spitalului adresată mie.

Am înființat un cămin cultural, unde am început a activa în două direcții: didactic și artistic.

a) *Didactic*, prin înființarea unei școale pentru învățarea limbei românești și catehizarea credincioșilor și al doilea prin ținerea de conferințe locale, cu subiecte de natură: sociala, moral-religioasă, sanitară, agricolă și juridic administrativă, unde țin conferințe toți factorii competenți ai vieții sociale.

b) Artistic, prin șezători culturale, însoțite de coruri și muzică românească . . . . . .

Protoieria Jud. Golta, Raionul Vradievca.

Se certifică de noi că cele cuprinse în prezenta dare de seamă, corespund cu realitatea.

Protoiereu, Pr. VASILE DANIELESCU

*) Se găsește încă în Transnistria.

PROCES-VERBAL

Astăzi 16 Octombrie 1942

Subsemnatul Ic. Stavrofor Nicolae Grosu, Inspector Misionar administrativ, am vizitat Parohia Cumari, Raionul Vradievca jud. Golta, condusă de Părintele Petre Cernăianu, venit din Mitropolia Olteniei.

Din cele văzute în sf. Biserică am constatat că locaşul Sfânt este bine reparat. Interiorul este lucrat cu multă îngrijire. Catapeteasma frumoasă, cu pictură foarte reuşită şi în stil pur bisericesc.

Populaţia satului Cumari este foarte săracă.

Părintele Paroh având o deosebită tragere de inimă pentru înfrumuseţarea şi împodobirea bisericii, a reuşit ca parohia Cumari să fie înfiată de biserica „Adormirea Maici Domnului" din Turnu-Severin; aceasta din urmă, prin vrednicul său conducător bisericesc a donat obiecte de valoare pentru ca şi biserica din Cumari, să aibă strictul necesar spre a-i reda un aspect care-i merită un locaş de închinăciune.

(ss) Ic. Stavr. NICOLAE GROSU
Inspector Misionar

PROCES-VERBAL

Astăzi 30 Octombrie 1942.

Subsemnatul, transportându-mă în parohia Cumari, jud. Golta, am procedat la recepţionarea lucrărilor de restaurare a bisericii, constatând următoarele:

Lucrările au fost urgentate şi terminate datorită grijei şi stăruinţei Părintelui Petre Cernăianu, care a ştiut nu numai să desăvârşească această lucrare cu mijloace locale, ci în mod special s'a deplasat în ţară pentru a aduce materiale şi diferite obiecte de cult necesare bisericii.

In „storojia" Bisericii s'a instalat sediul Căminului cultural cu un început de bibliotecă.

In curtea bisericii, din iniţiativa şi cu grija Părintelui Cernăianu au fost sădite două rânduri de pomi fructiferi altoiţi, lucru ce l-am constat şi'n curtea casei parohiale care a fost luată în stăpânire de către parohie, restaurându-se pentru a fi utilizată pentru locuinţa clerului.

I s'a refăcut complect acoperişul, precum şi interiorul pentru a corespunde cerinţelor. Drept care am încheiat prezentul Proces-Verbal astăzi data de mat sus.

Sua Protoereu, (ss) Pr. B. CHELARU

ONORATE PĂRINTE,

Avem onoare a vă confirma primirea medicamentelor ce ați binevoit a dona spitalului nostru. Ele sunt foarte binevenite mai ales acum când lipsa de medicamente este destul de simțită.

Vă mulțumim călduros în numele bolnavilor cari își găsesc și-și vor găsi o alinare a suferințelor lor, grație inimoasei Dv-stră donații.

Medic, (ss) Dr. MIHAIL

Pr. I. Mazilescu dela parohia Amărăștii de Sus I Romanați a activat în parohia Poznanca.

Dela 21 Mai—1 Septemvrie 1942.

Locul și oamenii. Comuna Poznanca se află la hotarul despre apus al jud. Golta, pe valea râului Codima, care se varsă în fluviul Bug. Se compune din două sate: Poznanca I și Poznanca II.

Amândouă satele sunt de origine moldovenească.

Poznăncenii au avut două biserici: una de zid (piatră și cărămidă) în Poznanca I, acum dărâmată din temelie de către comuniști; alta de lemn, în Poznanca II.

Activitatea mea. M'am îngrijit întâiu a aduce biserica în stare de cult. Am procurat antimis, potir, disc, steluță, linguriță, copie, cădelniță, cumunii, candele, cărți de ritual. Am confecționat acopereminte pentru Sf. Vase. Am procurat acopereminte pentru Sf. Masă și pentru proscomidie. Prin stăruința mea s'au țesut așternuturi. S'a lucrat catapeteasma. S'au comandat și lucrat toate icoanele pentru catapeteasmă, altar și pantocrator. Am pus geamuri la ferestre, lipsind aproape toate. Am reparat temelia bisericii cu ciment. Am pus în ordine totul în curtea bisericii. Am procurat lemne de la pădure pentru complectarea împrejuirii. Am făcut două părți noui. Am procurat 500 Kgr. var pentru văruitul bisericii. Am început reparația casei parohiale, pentruca oricare preot va veni în urma mea să aibă casă de locuit. Am reparat complect casa din curtea bisericii, unde acum este cancelaria obștinei și a serviciului sanitar, cu îngăduința parohiei. Am pus la cale înzestrarea casei parohiale cu mobilierul necesar.

Am întocmit inventar amănunțit de toată zestrea bisericii. Am întocmit bugetul de venituri și cheltueli pe anul 1942 1943. Am întemeiat cancelaria parohială.

Aducând biserica în stare de cult chiar de la început, am săvârșit regulat Sf. Slujbă în toate Duminicile și sărbătorile, conștiincios, având sprijinul corului, care cântă uimitor de bine. Nu exagerez spunând că în această comună foarte mulți bărbați și femei cunosc Sf Slujbă (vecernia, utrenia, Sf. Liturghie și chiar ierurgiile) și cântă la strană.

Având în vedere că nu toţi locuitorii ştiu limba română şi ţinând seama de dragostea pe care au avut o şi o au pentru slujba bisericească în limba slavonă toţi oamenii cari au trăit sub obladuirea rusească, m'am străduit de am învăţat a sluji în această limbă, de care aveam oarecare cunoştinţe.

Am sfinţit cimitirele acestei comune, aşezând cruci şi „pecetluind" fiecare mormânt, unde zăceau creştini neprohodiţi. Am făcut procesiuni pentru ploaie. Tot cu procesiuni am sfinţit parte din fântâni.

Amărît că numai un mic număr de credincioşi mai ştiu moldoveneşte, n'am renunţat totuşi la învăţătura creştină. In fiecare Duminecă, după Sf. Liturghie, şi seara, după vecernie—căci în fiecare Duminecă seara am săvârşit vecernia, când vin la biserică în număr mare mai ales tineri: băieţi şi fete—am îndreptat un scurt cuvânt de îndem la vieaţă creştină şi pentru restabilirea obiceiurilor religioase şi rânduielilor creştineşti.

Cele 100 cărţi de rugăciune, 100 calendare tipărite aşa de frumos, 100 iconiţe şi revista „Lumina Creştină", trimise în dar credincioşilor de înalt Prea Sfinţitul Mitropolit al Olteniei, au fost primite cu o nedescrisă bucurie, aprinzând în tineri şi bătrâni dorinţa de a învăţa să citească şi să vorbească româneşte şi dând prilej de proslăvirea Neamului Românesc.

Am ţinut înainte de toate să folosesc predica vie a vieţii mele. M'am apropiat de tineri şi de copii, cari au început să vie în număr din ce în ce mai mare la biserică şi cari oridecâteori mă întâlnesc, nu mă ocolesc, cu sfiiciune, ca mai nainte, ci se apropie, sărutându-mi mâna. Rezultatul acestui fel de a mă purta cu vremelnicii mei enoriaşi a fost că mi-am câştigat respectul şi dragostea lor desăvârşită. N'am avut prilejul, în tot acest timp, să constat la vreunul dintre ei nici cel mai mic semn de ostilitate, ci dimpotrivă.

M'am străduit în toate chipurile să ridic în ochii locuitorilor vaza soldatului român, arătând că armata noastră nu e cutropitoare, ci ea duce un război sfânt de desrobire. Soldaţii români trebuie priviţi deci ca binefăcători şi fraţi. Şi într'adevăr, soldaţii noştri sunt iubiţi şi socotiţi salvatori. Am îngrijit mormintele celor 13 eroi români, cari odihnesc în acel hotar, făcând duioase slujbe de pomenire la căpătâiul lor.

REFERAT CĂTRE MISIUNE.

Cu adâncă smerenie, avem onoare a Vă raporta că Părintele Ioan Mazilescu, trimis ca misionar şi paroh în comuna Poznanca a evidenţiat o activitate spornică religioasă şi naţională.

Prea Cucernicia Sa a adus biserica în stare de cult, a reparat-o şi a procurat toate obiectele necesare cultului.

A împrejmuit biserica făcând şi două porţi.

A început reparaţia casei parohiale şi a procurat materialul pentru continuarea reparaţiei.

A pus la cale procurarea mobilierului pentru casa parohială și a inventariat toată averea bisericească.

A împrejmuit ambele cimitire cu șanț.

A însufleț t vieața religioasă prin slujbe frumoase la toate sărbătorile și Duminecile, făcând și vecernia cu conferințe de catehizare în fiecare Duminecă și sărbătoare.

A slujit și în limba slavonă.

A așezat cruci pe toate mormintele în cimitire și a prohodit morții îngropați pe vremea bolșevicilor.

A cercetat casele parohienilor, sfințindu-le.

A făcut procesiuni pe câmp.

A predicat în românește și a cetit cazaniile în rusește.

A răspândit broșuri, calendare, iconițe, cruciulițe, procurate cu spese proprii.

E de remarcat mai ales munca Părintelui în domeniul național. P. C. Sa a făcut statistica populației din parohie, stabilind originea etnică românească a poporului și a izbutit, în ciuda unor învățători ruși, să deschidă școale românești în satele care erau socotite ucrainene și rusești.

A redeșteptai sentimentul național românesc între Moldovenii rusificați.

Meritele Părintelui Ioan Mazilescu sunt mai presus de orișice laudă, Poporul mi-a declarat că au un adevărat preot de elită.

Tactul Părintelui în pastorație l-am dat drept pildă altor preoți din județ.

Propunem ca Părintele Ioan P. Mazilescu să fie avansat și decorat.

Cu deosebit devotament.

Protoereu, (ss) I. SÂRBU

MISIUNEA ORTODOXĂ ODESA

Pe temeiul cererii C. Voastre înreg. la Nr. 4676|1942, prin care solicitați aprobarea de a vă reintoarce în țară la parohia C. Voastre, vă facem cunoscut că aprobăm cererea.

Având în vedere raportul Nr. 258|942 al Protoieriei jud. Golta, prin care ni se aduce la cunoștință că ați depus o frumoasă și vrednică activitate pastorală în comuna Poznanca, în timpul celor trei luni și 10 zile cât ați păstorit în sus numita comună, vă rugăm să primiți viile noastre mulțumiri.

p. Șeful Misiunii (ss) ARHIM. A. NICA

Pr. Eustaţiu Popescu dela parohia Apele Vii III jud. Romanaţi, a activat în parohia Iaşii-Noui.

Dela 23 Mai—23 August 1942

.....Imediat ce am pus piciorul pe acest câmp de luptă am înălţat întâi rugă către Dumnezeu, oficiind sfinţirea apei mici chiar în biserica transformată de bolşevici întâi în magazie apoi în local de petrecere, apoi un Te-Deum de mulţumire lui Dumnezeu şi de rugă de ajutor pentru înfrângerea definitivă a balaurului bolşevic, cum şi un parastas pentru odihna sufletelor celor doi eroi ai neamului căzuţi pentru Ţară şi lege şi înmormântaţi lângă Biserică.

Imediat am continuat lucrările de refecere în interior şi exterior abia începute.

In ceeace priveşte strângerea fondurilor necesare şi mânuirea lor nu am avut amestec decât a îndemna să se dea şi a supraveghea buna administraţie a lor ce o făceau cei doi epitropi.

S'a oficiat sf. Liturghie când într'o biserică când în alta, în tot timpul bisericile fiind arhipline de credincioşi cu toate împrejurările şi măsurile luate potrivit timpurilor.

S'au sfinţit cimitirele dela Iaşii-Noi I şi Pobribei oficiindu-se serviciul înmormântării celor ce au fost înmormântaţi fără acest serviciu.

S'a sfinţit câmpul şi toate casele din Iaşii-Noi I, botezându-le şi făcând câte un mic serviciu religios în fiecare casă.

S'au sfinţit la Pobribei 2 iântâni şi Iaşii-Noi I alta mergând în procesiune cu cruci şi icoane şi popor mult, ne lipsind procesiunile dela nicio ocazie, făcându-se chiar la sfinţirea cimitirelor şi a câmpului.

S'au împărţit gratuit cele 100 de cărţi de rugăciuni, 100 cruciuliţe, 50 calendare trimise de Sf. Mitropolie a Olteniei, plus alte 8 broşuri religioase în limba rusă.

S'a împrejmuit cimitirul dela Iaşii-Noi I cu şanţ.

Ca rezultat în afară de toate celelalte sunt foarte mulţumit şi satisfăcut sufleteşte că tineretul de azi începând dela vârsta de 4 ani până la 20, îmi umplu în fiecare sărbătoare Biserica, cu dragoste, respect şi recunoştinţă faţă de cele sfinte, şi de noi, dând cea mai bună dovadă că toată propaganda celor fără Dumnezeu a rămas nulă, Satana rămânând iarăşi înfrânt, Iuda fugind înspăimântat, iar Crucea lui Hristos până aci aruncată în noroi şi călcată în picioare ridicată iarăşi acolo de unde fusese coborâtă, strălucind şi rămânând să strălucească peste veacuri . . . . . .

REFERAT CĂTRE MISIUNE

INALT PREA CUVIOASE STĂPÂNE,

Cu adâncă smerenie avem onoare a vă raporta că Părintele Eustaţiu Popescu parohul misionar al Parohiei Iaşii-Noi, I

în timpul activităţii de 3 luni şi zece zile a efectuat spornic următoarele lucrări:

1. *a)* A căş igat tineretul pentru biserică şi problema noastră naţională prin catehizare, slujbe frumoase şi organizarea tineretului în viaţa religioasă.

b) P. C. Sa a vizitat toate casele sfinţindu-le şi sfătuind fiecare familie la viaţa corectă creştinească.

c) A făcut multe procesiuni religioase pe câmp, la cimitire şi pomenirea eroilor.

d) A împărţit broşuri, cruciuliţe şi cărţi de rugăciune din banul său propriu.

2. A continuat reparaţia bisericilor din Iaş i-Noi II şi Iaşii-Noi I, ducându-le până la sfârşirea reparaţiei.

A pus să se picteze sf. icoane în biserici.

A împrejmuit biserica din Iaşii Noi I cu stacheţi.

A împrejmuit cimitirul din Iaşii-Noi I cu şanţ.

In toată activitatea părintelui s'a evidenţiat dragostea de muncă neprecupeţită şi multă dragoste faţă de neamul nostru românesc şi Biserică. Mile de suflete au cercetat Biserica respectând pe bunul păstor.

Trei luni de zile în deplină şi spornică activitate am evidenţiat sufletul apostolic al părintelui Eustaţiu Popescu.

Din partea noastră propunem pe părintele Eustaţiu Popescu pentru decorare şi avansare la gradul de Iconom.

Ceea ce a făcut părintele în comuna Iaşii-Noi între moldovenii dezechilibraţi de ruşi şi bolşevici, faptele lui nu pot fi cuprinse în acest raport.

Poporul care l-a înţeles şi-l iubeşte este o mărturie vie.

Protoereu, (ss) Pr. IOAN SÂRBU.

Pr. Filimon Popescu dela parohia Giurcu-Gorj a activat în parohia Poznanca

1 Septemvrie — 1 Decemvrie 1942

.....La îndemnul şi munca stăruitoare a noastră, întâmpinând multe greutăţi, cu ajutorul şi bunăvoinţa vremelnicilor mei enoriaşi, s'au putut realiza cele ce urmează;

La sfânta Biserică: a) Am stăruit de s'a vopsit în alb, exteriorul sfintei Bisericii, pentru 14 Septemvrie — hramul lor. b) S'au procurat două icoane mari dela Balta — oraş — şi o icoană mai mică, cu „Sfânta Inviere" dela un enoriaş; c) S'au lucrat două sfeşnice mijlocii, iar altele două mari sunt în lucru; d) S'a procurat materialul necesar din care acum se lucrează o bancă pentru bătrâni în sfânta Biserică; e) Am stăruit şi s'au adunat fondurile necesare pentru procurarea a 20 m³ lemne de construcţie pentru ridicarea a două turle deasupra sfintei biserici, doborite de comunişti, care s'au plătit

Ocolului Silvic Jerebca-Balta şi împrejmuirea sfintei biserici; f) Am strâns fondul necesar cu care s'a cumpărat 100 kg. vopsea, pentru vopsitul în interior al sf. biserici; g) Am procurat materialul necesar din care s'a lucrat o cristelniţă pentru botezarea pruncilor; h) S'a procurat dela un enoriaş o psaltire.

La casa parohială: S'a terminat lipirea cu lut a exteriorului casei parohiale.

Am sfătuit poporul să poarte o deosebită grijă pentru morţii lor, înfrumuseţându-le mormintele cu flori şi curăţind buruenile şi mărăcinii. Cu ocazia deselor vizite pe care le-am făcut la căsele lor, i-am sfătuit şi hotărît ca toţi să fie cununaţi în sfânta biserică, aşa că astăzi în parohia Poznanca, nu se găsesc mai mult de 3—4 familii, care vieţuieau fără binecuvântarea lui Dumnezeu. I am sfătuit şi îndemnat să muncească cu drag, din zori şi până noaptea, la strângerea recoltei depe câmp, necesară şi nouă şi ostaşilor pe front, lămurindu-i totdeodată şi despre datoria ce o avem fiecare, de a ajuta armata cu obiecte de încălţăminte şi îmbrăcăminte pentru timpul friguros al iernii; căci numai întreţinând şi ajutând armata, putem câştiga biruinţa asupra comuniştilor fără Dumnezeu, care au adus peste ei greutăţile şi mizeria săracie, pe care nu o vor uita niciodată. Am intervenit la Onor. Serviciul Agricol al raionului respectiv, pentru cele 170 familii ale Obştei Nr. 180 din Poznanca II, care datorau din anul 1941, 213 Ţinteri grâu Statului, cu obligaţia de a-i da în porumb din recolta anului 1942.

Atenţia mea s'a îndreptat, îndeosebi asupra tineretului, care în timpul stăpânirei moscovite, a fost crescut în afară de credinţa în Dumnezeu Tatăl, Dnmnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfânt, fără rugăciune către El, fără închinare şi respect faţă de El şi sfânta lui Biserică.

In toate Duminicile şi sărbătorile, înainte de Vecernie, pe acest tineret, l-am făcut dornic de a afla adevărul dumnezeesc, iar cei mai în vârstă, să-şi reamintească din învăţătura sfintei Evanghelii, nepredicată lor de 24 de ani, bucuroşi că au ajuns să trăiască acum, amintirea timpurilor de „pravoslavnică credinţă în Dumnezeu".

Am ridicat în parohia Poznanca o frumoasă „Troiţă", mică recunoştinţă celor 12 ostaşi — eroi — români, înmormântaţi în curtea bisericii şi cimitirul acestei comune, care să dăinuiască peste veacuri.

Pentru ziua sfinţirii acestei troiţe am ales un grup de 16 fete şi câţiva bărbaţi, cu aptitudini muzicale, cu care am format un frumos cor, în limba românească, deşi niciunul nu vorbeşte moldoveneşte. După o stăruitoare muncă de aproape 40 zile, i am învăţat să dea răspunsuri mai mici şi uşoare la sfânta Liturghie şi să cânte 11 cântece naţionale şi religioase.

In ziua de 8 Noemvrie a. c., onomastica M. S. Regelui Mihai I. în faţa unei numeroase asistenţe, cu toată împotrivirea vremii în aceste părţi, după sfânta Liturghie, Te-deum pentru

M. S. Regele, parastas pentru Eroii Români căzuţi la Poznanca, s'a făcut sfinţirea Troiţei, după care a urmat o frumoasă serbare naţional-religioasă, în graiul românesc, formată din poezii recitate de copiii şcoalei primare din Poznanca II şi cele 11 cântece executate de cor sub conducerea noastră.

REFERAT

Prea Cucernicia Sa, Părintele Filimon Popescu, d'n parohia Giurc-Negreni, jud. Gorj, în activitatea Prea Cucerniciei Sale în Transnistria, parohia Poznanca, jud. Golta, începând cu data de 1 Septemvrie a. c. până la 1 Decemvrie 1943, a avut o purtare exemplară.

Din ampla activitate a P. C. Sale, ţinem să remarcăm tactul pastoral prin care a cucerit sufletele rătăcite şi mai ales tineretul prin catehizare.

In latura gospodărească, urmând frumoasele începuturi ale Părintelui I. Mazilescu, a terminat complect repararea Bisericii şi casei parohiale, agonisind pentru biserică o suprafaţă de un pogon teren, pe lângă cel existent.

A ridicat o sfântă Troiţă în cinstea Eroilor neamului nostru românesc şi a organizat un cor naţional românesc.

(ss) Protoiereu, I. SÂRBU

Am constatat cu multă bucurie că Preotul Filimon Popescu, preot misionar în parohia Poznanca, jud. Golta-Transnistria a dat dovadă de cel mai lăudabil interes pentru educaţia religioasă şi naţional românească a tinerilor şcolari cum şi pentru îndrumările necesare domnilor învăţitori din Poznanca.

Pentru care îi aducem vile noastre mulţumiri şi cele mai frumoase aprecieri.

Subinspector şcolar, (ss) PETRE LONGINESCU

JUDEȚUL RÂBNIȚA

Pr. I. Andreescu dela parohia Ghizdăveşti-Romanaţi a activat în parohia Molochişul Mare

dela 23 Maiu—20 Decembrie 1942

Am fost rânduit de „Misiunea ortodoxă română în Transnistria" ca slujitor al bisericii din comuna Molochişul-Mare, Raionul Râbniţa, jud. Râbniţa. Comuna aceasta se resfiră agale pe malul Nistrului, la 120 km. spre nord de oraşul Tiraspol. Între ameţitoare şi golaşe dealuri calcaroase, ca într'o uriaşă covată cu marginile sărutând nourii cerului, stau înfipte proaspăt văruite casele celor 476 gospodari Moldoveni.

Starea religioasă. Sus pe culmea dealului dinspre Miază-Zi străjueşte ocrotitoare şi biruitoare Biserica satului cu hramul „Adormirea Maicii Domnului". Aşezată pe piscul cel mai înalt, pururea învăluită în jerba de lumină a soarelui şi în curcubeul străluminos al Majestăţii Divine, în formă de cruce, cu o cupolă pe mijloc mare cât bolta Cerului, cu falnice icoane în rame aurite, cu mândre podoabe înflorate şi brodate cu sfântă migală în fir de aur, cu şapte clopote ce-şi împleteau aşa de măestrit sunetele, încât păreau că zmulg Cerului o serafică melodie care — după înlăcrimata mărturisire a molochişenilor — te frigea la inimă şi trebuia să laşi totul şi să mâneci la rugă, Biserica din Molochişul-Mare era o adevărată bijuterie.

Acum Biserica cea mândră şi îăloasă e'n ruină. Cupola zace la pământ sfărâmată de furia *„celor fără Dumnezeu"*, cari după ce au jefuit-o de toate scumpetele ei au transformat-o în magazie trecând o în inventarul colhozului local.

Am făcut printre credincioşi — de altfel foarte săraci sau mai bine zis, sărăciţi — o colectă de 390 mărci (23.400 lei) cu cari am construit sf. catapeteasmă, Iconostasul, câteva sfeşnice. Apoi credincioşii au adus icoane, candele, ştergare, preşuri, etc. Am pus la cale şi refacerea cupolei. In lucrul meu sânt ajutat de *„obscina"* Bisericii,—un fel de consiliu parohial—alcătuită din cinci bărbaţi şi două femei. Pe lângă „obscină„ Biserica mai are şi un *„staroste"*, care poartă grije de cele necesare Cultului Divin. Staroste este bătrânul Simeon ce duce pe umeri povara celor 80 de ani împliniţi. De când a început să se slujească în Biserică, el nu mai zvântă ochii lui blajini.

Plânge şi spune:

„Părinţi, m'o păstrat Dumnezeu până amu, ca pi dreptu Simion din Ivangheli, ca să văd măriria Lui. Amu pot să mor".

Moldovenii din această comună sunt profund religioşi. La „Sf. Liturghie" iau parte în număr foarte mare. In Biserică sânt cuviincioşi. Ascultă, se roagă, plâng şi suspină. O bună parte dintr'înşii slavos'ovesc la strană.

Predica o ascultă cu mult nesaţiu şi cu ochii înfloriţi de lacrămi, iar din mijlocul credincioşilor adesea răspunde un glas de femeie: *„spasiva Parinti!"* (mulţumesc Părinte). Cununiile, Botezurile, Parastasele şi mai toate Ierurgiile se săvârşesc în comunitate, în Sf. Biserică şi întotdeauna după sf. Liturghie, de faţă fiind toţi credincioşii. Faţă de Preot au un respect nestărmurit. De câte ori se întâlnesc cu batiuşca (preotul) îşi descoperă capetele şi se inclină până la pământ, cerând blagoslo-

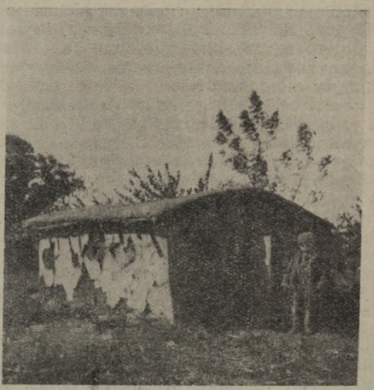

Din împărăţia Sovietelor.
O înfăţişare a stărei în care au ajuns gospodăriile falnice de altădată.
In raiul bolşevic aşa se prezintă atâtea din casele de locuit şi ale bunilor şi harnicilor moldoveni de peste Nistru.

venia sa. Mai puţin atenţi faţă de Preot, pe care il privesc cu ochi miraţi, sunt copiii şi tinerii.

Starea culturală. Până în clipa eliberării Transnistriei au funcţionat în această comună două şcoli. O şcoală primară cu patru clase paralele, cu o populaţie şcolară de 320 elevi la care predau opt învăţători. O altă şcoală, chipurile secundară era cu şase clase la care predau pe discipline 14 profesori. Pe lângă aceste două şcoli există o „Casă Culturală" cu o sală spaţioasă pentru conferinţe, cu un aparat de proiecţiuni, cu un laborator de fizico-chimie, cu aparat de radio şi cu o bibliotecă cu trei mii de volume între care cele mai multe şi cele mai preţuite erau volumele lui Karl Marx, Puschin, Lenin, Stalin. Deşi ambele şcoli

se numeau moldoveneşti, nu exista în această bibliotecă o carte românească.

In curtea celor două şcoli, pe un falnic soclu de piatră se înălţa sfidătoare statuia lui Stalin, în cultul căruia trehuiau crescuţi puişorii de Moldoveni, dar, care nesuferind a privi spre binecuvântaţii oşteni ai crucii, s'a prăbuşit cu faţa la pământ ca şi oarecând capiştea lui Apolo în faţa viteazului lui Hristos, Sf. Mucenic Gheorghe purtătorul de biruinţă. Pe acelaş soclu al antichristului Stalin, am luat iniţiativa ridicării unei Sf. Cruci în amintirea Eroilor desrobitori. Aşa că de acolo din colbul în care s'a prăbuşit în umilinţă şi ruşine privind spre semnul biruinţii româneşti şi creştineşti Stalin să dea glas şi să zică: „Mai biruit Galiliene!" Iar steiurile de piatră de prin împrejurimi cu zeci de cazemate sfărîmate de piepturile brave ale atleţilor lui Christos vor răspunde:

„Amin!"

Toţi ştiu să vorbească, să scrie şi să citească bine moldoveneşte. Ştiu să-ţi reproduca pe de rost pasagii iutregi din Karl Marx, Puschin, Lenin, Stalin, dar nu ştiu nici măcar o iotă sau o cirtă din Alexandri sau Eminescu. Nu cunosc absolut nimic din patrimoniul spiritual al Neamului nostru românesc. Nu cunosc nici pe cei câţiva scriitori transnistrieni: Nicolae Ţurcan din Zartaia şi alţii şi nici măcar pe popularii şi înflăcăraţii naţionalişti transnistrieni Toma Jalbă şi Nicolae Smochină. Problema naţională nu i-a preocupat niciodată şi nicidecum.

Românismul Moldovenilor molochişeni.

Se vorbeşte aci cea mai pură limbă moldovenească. Iţi e mai mare dragul să auzi cum copiii ciripesc, cum bătrânii şi fetele mari hăulesc şi cântă, cum bătrânii şi bătrânele îşi slovenesc rugile în dulcele graiu moldovenesc. Toate încercările Ruşilor de a-i desnaţionaliza pe Românii de pe aici, stricându-le graiul au dat greş.

Răul cel mare e totala lipsă a unei conştiinţe naţionale. Ei nu au noţiunea de Patrie. Când îi întrebi despre orgina lor, ei îţi răspund: „Apoi, noi nu sîntem nici Ruşi, nici Ucrainieni, nici Români. Noi, sîntem Moldoveni". Despre Romănia şi despre Români nu ştiu nimic. Dacă acum dau slavă lui Dumnezeu şi cu lacrimi de recunoştinţă se roagă pentru sănătatea şi deplina izbândă a ostaşilor Români, e pentrucă le-a dat libertatea credinţei, libertatea închinării şi le-a deschis Bisericile. De câte ori le spun, că va veni clipa milostivă când toţi Românii depretutindeni ne vom strânge laolaltă, că vom alcătui o singură Patrie mândră şi puternică, dela Bug şi până la Tisa, rămân miraţi, iar dacă vreun bătrân încearcă un răspuns, apoi astfel grăieşte: „No, mojna (se poate) dar pentru noi Părinti tot una o hi, numai direptati să ni să facă. Amu aiasta o jălim!".

Starea socială. Moldovenii din Molochiş au păstrat cu sfinţenie familia respectând cu scumpătate căsătoria. In lipsă de Preot şi de Biserică, tinerii ce se căsătoreau cereau asupra lor

binecuvântarea icoanelor din casă şi chemau pe bătrânul Dorofteî,—om cu frica lui Dumnezeu şi cu multă ştinţă bisericească—şi le citia „molivte“ (rugăciuni) şi câteva catisme din psaltirea slavonă. Psaltirea e cartea cea mai venerată în această comună.

Concubinajul, adulterul, desfrâul, deghizat şi oarecum legalizat şi încurajat de regimul comunist, n'au prins la Molochiş Nici unul dintre pruncii Moldovenilor noştri n'au fost duşi în institutul de puericultură din oraşul Râbniţa. In ciuda tuturor opreliştelor şi manoperilor comuniste, pruncii erau crescuţi cu mare grije la sânurile calde de iubire şi duioşie a maicilor lor.

Pericolul cel mare pentru copiii crescuţi cu atâta migală, cu atâta grije de sfintele lor mame, în curăţenie, în sfinţenie, în iubirea de Dumnezeu şi ruşinea de oameni, începea dela vîrsta. şcolarităţii. Tot ce zidise mama în căminul familial năruia şcoala în cultul unei singure autorităţi: *„autoritatea statală“*, trebuiau crescuţi copiii. Invăţătorii nu grăiau în şcoală nici pro nici contra lui Dumnezeu, dar în fiecare săptămână venea la şcoală *„Vojatăi“* conducătorul detaşamentului de pioneri şi strângea pe toţi şcolarii roată împrejurul statuii lui Stalin, ridicată în curtea şcolii şi le spunea: „Nu este Dumnezeu“—şi arătînd cu mâna spre statuie striga: „Acesta este Dumnezeu!“

Invăţătorii nu aveau voie să facă şcolarilor vreo dreaptă dojană, sau să le aplice vreo pedeapsă cât de mică.

Pentrucă fiecare şcolar era îndreptăţit să se înfăţişeze preşedintelui sovietului local şi să se jeluiască că a fost dojenit sau pedepsit de învăţător. Rezultatul: suspendarea din învăţământ a învăţătorului, două luni de închisoare şi, dacă nu era înscris în partidul comunist: „pahod na Sibir“. Copiii veneau la şcoală pe chefuri. Din cauza frecvenţii neregulate, ei nu puteau să-şi însuşească la vreme cunoştinţele predate şi la inspecţie, vinovatul era tot învăţătorul. Era învinuit de *„lipsă de tact pedagogic“* şi sancţiunea era sigură.

De nu se vor face sforţări uriaşe din partea Bisericii, a Şcolii şi mai târziu a armatei, copiii aceştia în're 7 şi 17 ani sînt complect pierduţi. Au priviri hidoase; nu salută, nu ascultă, nu se supun, sunt fără respect şi ruşine.

Starea psihologică. Molochişenii sînt timizi, fricoşi, temători şi foarte sentimentali! Cînd vor să-ţi spună ceva, îţi spun în şoaptă şi nu în drumul mare, nici în curte, ci în casă. Inchide bine uşile, ispiteşte de aproape ca nucumva să asculte cineva din umbră, apoi, când are deplina siguranţă că e pe deplin ferit, îşi revarsă tot aleanul, mai vârtos când arăţi oare care interes pentru sporovăiala lui.

Când îţi vorbeşte în materie de credinţă plânge şi suspină, apoi se aprinde, arde, arde ca un jar şi simţi că par'că te topeşti lânpă el la dogoarea credinţii lui. Pare un iluminat. Apoi se apleacă, face semnul Sf. Cruci şi rosteşte din plinul inimii sale un: „Gospodi pomiluiî“ (Doamne miluieşte!).

Starea economico-materială. Locuitorii din com. Molochişul-

Mare se zbat în sărăcie şi mizerie. Inainte de instaurarea regimului comunist, cele trei mii de hectare pămînt arabil din prejurul comunei aparţineau unui boier hapsîn şi rău la suflet, iar Moldovenii robi pe moşia muscalului. Robia se continuă mai amară, mai grea, mai istovitoare sub îngeni apocaliptci ai raiului bolşevic.

„Colhozul ni-o mâncat viaţa, Părinte!" se văicăresc bieţii oameni. Din clipa eliberării Transnistriei şi aşezării administraţiei româneşti, *„Colhozul"* a fost transformat în *„obşte de muncă"*. Aceasta este forma tranzitorie dela proprietatea colectivă la proprietatea individuală. Membrii *„obştei de muncă"* sînt grupaţi pe familii şi vecinătăţi, formând *„brigăzi de lucru"* de câte 40 familii, care au primit spre exploatare circa 200 hectare fiecare brigadă.

In linii fugare activitatea mea misionară, pastorală, gospodărească, filantropică, socială, culturală şi naţională s'ar cuprinde în:

Activitatea bisericească: *Restaurarea Bisericii.*

Activitatea misionară. *Prin cuvânt:* Predici în biserică, cuvântări şi lecţiuni de catehizare cu tineretul şi copiii satului.

Activitatea culturală

1. Infiinţarea căminului cultural moldovenesc: „Dimitrie Cantemir".
2. Infiinţarea bibliotecii populare cu circa 160 volume.
3. Scoaterea tineretului din „comsomol" şi organizarea lui în „Asociaţia culturală a tineretului din România".
4. Organizarea primului „Cerc pastoral" din Transnistria, care a ţinut patru şedinţe şi care este alcătuit din 9 parohii.
5. Repararea şcoalei româneşti şi punerea ei în bune condiţiuni de funcţionare. Era o paragină. Astăzi e cea mai falnică clădire de prin împrejurimi şi i-am dat numele de „Duca Vodă".

Activitatea filantropică

1. Organizarea cantinei şcolare pentru 50 de şcolari săraci.
2. Inzestrarea spitalului de stat din Râbniţa cu 50 de icoane.

Activitatea naţională

1. Ridicarea unei cruci monumentale la mormântul Eroilor din ţintirimul Bisericii.
2. Îngrădirea şi îngrijirea mormintelor Eroilor îngropaţi pe câmp.
3. Ridicarea unei falnice „Troiţe" în curtea şcolii, întru proslăvirea „Eroilor Desrobitori".
4. Am organizat 5 serbări patriotice.

Activitatea socială

1. Înființarea unei „băi populare".
2. Înființarea unei maternități.
3. Înființarea unui cabinet medical.
4. Înființarea unei case de ospețe.
5. Construirea unui frumos parc comunal*).

Pr. Gh. Bărbulescu dela parohia Vlădești-Vâlcea a activat în parohia Lăbușna

Dela 1 Iulie — 1 Noemvrie 1942,

. . . Am început munca pe teren religios-moral, cultural, național, higienic și administrativ, explicând în fiecare sărbătoare, pericopa evanghelică pe scurt și pe înțelesul tuturor, făcând aplicări la viața practică. Am vorbit despre sfintele taine, iar cu ocazia decedaților, am vorbit despre cultul morților. Cu ocazia serviciului înmormântării oficiată la cei peste 200 eroi, Români, Germani și Italieni ce străjuesc zi și noapte Lăbușna, făcând procesiune, aranjându-le mormintele, punându-le cruci la căpătâiu, și stropindu-le cu sfânta aghiasmă, am vorbit despre cultul eroilor, arătând sacrificiul cel mare ce l-au făcut pentru crucea Domnului.

Cu colegii învățători în număr de 15, am făcut cor pe două și trei voci: Tatăl nostru, S'apropie Iisus acum, Ce bine e când frații... Sus în raiul desfătării, Imnul Regal, La arme, Moartea viteză. Tricolorul, Pe al nostru steag, Deșteaptă-te Române. Fruntea sus, S'a dus cucul, Zău! zău!, Păc! păc!, etc., coruri ce sunt predate și elevilor școalelor technice — două școli— iar elevilor tuturor claselor, le-am predat rugăciunea la intrarea și ieșirea din clase, cântată. Am predat religia la toate clasele — II VII inclusiv.

Cu ocazia catehizărilor am stăruit mai mult asupra existenții lui Dumnezeu, și asupra sfintelor taine. cu care ocazie am împărțit în mod gratuit 80 cărți cu conținut religios-moral, adase cu mine din țară, editate de sfânta Mitropolie și 100 cărți de rugăciuni, trimise de Onor. Misiune. Aici am căutat pe toate căile să apropii sufletește tineretul care era puțin cam strein de biserica și credința lui Hristos, determinându-l să ardă ce a adorat și să adore ceace a ars.

La 20 Septemvrie c, am înființat Căminul cultural, împărțind comitetul pe secții, ca fiecare membru să se simtă obligat și legat în direcția lui, lucrând sub supravegherea subsemnatului ca președinte. Biblioteca am înzestrat-o cu 49 volume.

---

*) Pentru activitatea sa, C. Pr. I. Andreescu a fost decorat cu Coroana României și citiat prin ordin de zi pe județele Transnistriei.

Am făcut vizite pastorale, cu care ocazie am văzut pe enoriaşi la casele lor, la care am văzut icoane de o frumuseţe rară, la toţi, bine întreţinute, la locul lor de cinste. In drumul meu am întâlnit pe mulţi necăjiţi şi îndureraţi, prin pierderea părinţilor, fraţi şi rude, deportaţi, nu se ştie unde, după ce erau deposedaţi de avutul lor. Tuturora am căutat să le leg ranele adânci lăsate în sufletul lor.

In ziua când am sosit aici, am găsit biserica în stadiul lăsat de comunişti, biserica fiind închisă în 1935. Am pornit la lucru şi am refăcut o:

La 8 Noemvrie biserica a fost sfinţită. Tot odată Onor. Pretura Codima mi-a dat o casă pe care am reparat-o rămânând casă parohială, această casă fiind pe timpul sovietelor ca local de spital.

REFERAT

Ziua de 8 Noemvrie 1942, a fost o zi de mare sărbătoare în satul Lăbuşna, jud. Râbniţa, zi când enoriaşii acestei parohii au sărbătorit sfinţirea Bisericii cu hramul „Înălţarea Domnului", distrusă de bolşevici şi refăcută cu truda păr. Gh. Bărbulescu, care pentru munca depusă în ogorul lui Hristos pe meleagurile Transnistriei, a făcut cinste Clerului Oltean; iar din partea localnicilor s'a bucurat de cea mai mare încredere şi cinstire Dumnezeu să-l ţie cu bine şi să-i răsplătească truda cu darurile Sale cele bogate.

Subprotoiereu, (ss) Pr. I. GRIGORIŢĂ

Pr. I. Bârsănescu din parohia Padea-Dolj a activat în parohia Jura

11 Martie — 1 August 1942.

. . . Ajuns în parohie, primul pas pe care l-am făcut a fost acesta: Am cerut să văd biserica, gândind, că va fi, după cum mai văzusem biserici prin multe sate, dela Tiraspol până la Jura.

La întrebarea mea, mi s'a răspuns de d-l Primar al satului, Ariton Burlacu, că biserica a fost distrusă din temelie în anul 1936 (Sf. Paşti) de bolşevici, iar obiectele sfinte, cărţile şi veşmintele arse şi sf. vase două rânduri, fiind de aur, au fost luate de bolşevici.

Am rămas hotărît ca sala de teatru, să fie transformată în biserică.

Mai era al doilea local, unde a fost centrala Cooperativei, mărişor şi frumos, dar care nu putea servi decât de casă de rugăciune, fără trebuinţă de reparaţiune ori modificări.

In situaţia aceasta fiind, am convocat satul în sala de teatru pe ziua de 12 Martie a. c. şi am expus situaţia, propunând, ca sala de teatru să fie transformată în biserică, iar

până atunci, să facem servticiu divin în localul cooperativei. Lucrul acesta a fost aprobat de întreg satul, fiind şi dorinţa lor exprimată mai înainte.

In sat am găsit foarte multe din obiectele bisericii:

2 icoane mari, a sf. Gheorghe păstrate bine şi a D-lui Hristos la rugăciune, cu ochii scoşi, păstrată de un comunist, ca uşă la coteţul de păsări.;

Sf. Epitaf păstrat frumos;

Una sf. Evanghelie, iarăşi păstrată bine.

6 candele în bună stare şi una faţă de masă;

Pe ziua de 15 Martie am făcut prima slujbă în localul cooperativei, fiind mai întâi sfinţit. Un Tedeum apoi pentru M. S. Regele Mihai I şi D-l Mareşal I. Antonescu şi un parastas pentru eroi.

In acest local am făcut serviciu până la data de 2 Aprilie, când cu ocazia sf. Sărbători a Invierii, ne-am mutat în fosta sală de teatru, unde se făcuseră primele modificări şi reparaţiuni şi cari au continuat după Dumineca Tomii, până am complectat totul după deviz, afară de turlă, care nu s'a făcut din lipsă de fonduri şi materialul necesar.

Am făcut în satul Săpata 2 cruci de piatră, ca monumente istorice, una pentru eroii români şi alta pentru eroii germani, pe care le-am aşezat pe fostele statui a lui Lenin şi Voroşilov în felul următor: pe cea pentru români pe statuia lui Lenin, iar pe cea pentru germani, pe statuia lui Voroşilov.

Şi pe dânsele am scris următoarea inscripţie: „Pentru eroii români, dela noi românii transnistrieni"; iar pe cea germană: Für die Helden Dacen von muss Rumenien Transnistrienen.

Am scos şi cărat 150 m³ pământ, care forma o platformă în lungul fostei Sale de teatru în partea de m. n. şi apus şi pe care se suia muzica şi cânta în zilele de sărbători, ca un fel de propagandă în contra creştinismului.

Am adunat din Orhei şi Basarabia 3 rânduri de veşminte bunicele.

Cimitirul e în suprafaţă de 1,50 hect. Am refăcut gardul de jur în prejur, care era prăvălit şi cimitirul servea pentru vitele satului. Am adunat crucile care au fost în cimitir şi care erau aruncate pe drum, făcute punţi de trecere ori puse scări pe la casele comuniştilor, ori pe gardurile lor şi le-am repus în cimitir la morminte.

Am ridicat peste 150 cruci prăvălite jos şi acoperite cu pământ, de comunişti; care făceau exerciţiul de tragere cu arma, întrânsele, cu scop de batjocură şi nimicire.

Am văruit toate crucile şi scris iniţialele de pe dânsele;

Am refăcut mormintele, în majoritate rămate de porci şi le-am împrejmuit cu brazde de iarbă şi flori;

Am plantat în cimitir 100 pomi roditori;

L-am curăţat de burueni şi rădăcini de salcâmi;

Am pus la intrarea în cimitir o cruce mare, cu chipul răs-

tigairli Mântuitorului, închisă în lemn şi geam şi acoperită cu tablă de fier;

Am ţinut 8 şedinţe de catehizare, cu tineretul dela 16 20 ani, cu subiecte naţionale şi creştine.

Am ţinut 30 şezători cu poporul, pe stradă, la răscruce şi la muncă, cu scop de ai româniza şi creştina, în contrariu cu tema bolşevismului;

Am predat 40 ore de religie la o şcoală cu 10 clase.

Ca rezultate morale şi religioase am obţinut următoarele:

Datorită sfaturilor, îndemnurilor, predicilor şi cuvântărilor ţinute, am ajuns ca după 4 luni, biserica să fie plină de norod, ca la 800—1000 oameni.

Dragostea şi frăţietatea între oameni a fost restabilită, lucru care, la bolşevici, era din contră combătută şi urmărită cu asprime, fiind socotită de ei, ca o mare piedecă de comunizare.

Respectul pentru sf. Cruce şi foloasele rugăciunii au fost din nou sădite în sufletul norodului, însângerat de 25 ani.

Respectul de autorităţi şi îndeplinirea ordinilor şi legilor statului, au fost cultivate şi au răsărit frumos în viaţă şi în faptele jurenilor.

Ca rezultate pe tărâm naţional am obţinut: în urma cuvântărilor, sfaturilor, convorbirilor zilnice şi a şezătărilor avute cu norodul jurean, i-am făcut să înţeleagă şi să ştie, că sunt şi ei români ca şi noi, de un sânge şi de o lege, nu ca până acum. I-am făcut să înţeleagă, că sacrificiul şi jertfa depusă de români, în războiul acesta, nu este făcut cu scop material, ci este pornit din îndemn naţional şi spiritual, că adică de a desrobi pe fraţii noştri şi a le da libertatea credinţei, de ai scoate din întunerecul păgânătăţii şi din lanţurile robiei, de a aduna întreg poporul român într'o ţară mare, frumoasă şi bogată, coprinsă între hotarele sale firesti dela Traian şi Decebal, până la Mihai I, căruia i-a fost dat de Domnul sfânt să îndeplinească acest vis milenar, unirea tuturor românilor sub un domn şi o lege.

Am sădit adânc în sufletul şi în fiinţa lor, recunoştinţa şi respectul faţă de jertfa eroilor şi osteneala conducătorilor noştri români şi aliaţi, care luptă pentru binele şi fericirea lor.

Efectul a fost, că în zeci de rânduri, mi-au cerut să le dau chipul M. S. R Mihai I şi d-lui Mareşal I. Antonescu, ca să-i pue lângă sf. icoane ale lor, ca astfel să-i divinizeze. Efectul a fost că, la propunerea de a ridica 2 cruci, pe statuile foştilor diavoli comunişti Lenin şi Voroşilov, pentru eroii românii şi germani, au răspuns cu bunăvoinţă, tot norodul şi plata pentru sf. cruci s'a strâns într'o zi.

Am văzut oameni, cari, când trec pe lângă aceste cruci, îşi descoperă capul şi fac semnul Sf. cruci, în semn de respect pentru eroii români şi germani.

De acum ştiu şi ei că sunt români şi creştini liberi şi că pământul transnistrian e vatra lor strămoşească.

Că faţa trecutului bolşevic s'a spălat în Jura, o poate spune Căminul cultural judeţean din Orhei, unde pe ziua de 21 Iunie s'a dat o mare serbare religioasă şi naţională şi unde Jura a răspuns frumos creştineşte şi româneşte.

PROCES-VERBAL

Astăzi 19 Iulie 1942.

Subsemnatul Alexandru Podgurschi protopop al jud. Râbniţa, cu ocazia sfinţirei bisericei dela Jura am inspectat parohia şi am cercetat munca desfăşurată în parohia de mai sus de către vrednicul păstor P. C. Pr. Ion Bârsănescu.

Opera misionară înfăptuită în parohia Jura, de susnumitul preot misionar are un merit covârşitor... Din cele ce n'au fost p. c. păr. Bârsănescu a făcut lucruri mari şi frumoase.

Biserica a câştigat mult prin faptul că un număr mare de credincioşi (3·4000 de suflete) a fost redat bisericei. Toţi copiii nebotezaţi au fost încreştinaţi, concubinajul a fost stârpit; credincioşii s'au ataşat de biserica vie, prin munca neprecupeţită şi strădania păr. I. Bârsănescu, care a pus tot sufletul său şi puterile sale fizice pentru ridicarea măreţei „Case a Domnului".

A câştigat neamul nostru Românesc, Ţara noastră scumpă prin faptul că P. C. Sa a lucrat pe tărâmul naţional cultural.

A fost destul să asist la serbarea „Căminului Cultural" din Jura, înfiinţat de P. C. Păr. Bârsănescu, pentru ca să constat munca depusă pentru înfrăţirea, închegarea moldovenilor transnistrieni şi adăparea la cultura noastră.

Prin activitatea P. C. Sale a câştigat şi Misiunea Ort. Română în Transnistria, căci păr. Bârsănescu ne-a lăsat parohia foarte bine orânduită.

Notăm rodnica activitate a P. C. Sale, în ogorul înţelenit de aci, şi îi aducem laudele meritate şi calde mulţumiri.

Propop. (ss.) ALEX. PODGURSCHI

Pr. Anastasie Bădiţă dela parohia Racoviţa-Romanaţi a activat în parohia Petrovca

16 Septembrie 1942—15 Ianuarie 1943

Am găsit Biserica parohială redeschisă cultului de predecesorul meu Pr. Aurel Popescu.

M'am interesat de Biserica filială, căreia fosta stăpânire i-a dărâmat altarul. La satul meu locuitorii au contribuit benevol cu bani şi s'a înălţat din nou altarul. Odată cu venirea iernii lucrul a încetat pentru celelalte reparaţii.

Am început apoi să mă interesez cu sârg de cealaltă biserică, „a sufletului", căci am băgat de seamă că sistemul de educaţie îi îndepărtase de biserică pe aceşti oameni buni şi blânzi. Prin slujbe regulate, prin predici bine pregătite, din cari posed

15 în manuscris, prin cercetările părinteşti ce le-am făcut am reuşit să-i aduc la biserică în număr destul de mare.

In timpul liber m'am ocupat şi cu scrisul. Am observat diferite stări, am constatat multe neajunsuri, m'am minunat de frumuseţea multor obiceiuri şi le-am aşternut pe hârtie.

M'am îngrijit de educaţia religioasă a copiilor.

Am înmulţit inventarul Bisericii cu următoarele: Un rând de veşminte bisericeşti, cumpărate din banii Bisericii afară de sthar pe care l-am donat personal. Cărţi de ritual, Registru de cununaţi şi pecetea Bisericii.

Dându-mi seama de însemnătatea propagandei naţionale şi de ridicarea culturală a maselor, am înfiinţat căminul moldovenesc „Ion Creangă" înzestrându-l cu registre şi cărţi trimise prin intervenţia mea de către Ministerul Propagandei Bucureşti, Fundaţia Regală „Mihai I" şi Sfânta Mitropolie a Olteniei. Biblioteca Căminului are 196 cărţi.

Am împărţit şi gratis locuitorilor 170 cărţi trimise de instituţiile sus numite, precum şi 40 fotografii cu chipul M. S. Regelui şi Mareşalului I. Antonescu, 20 albume de răsboi şi 10 iconiţe.

Pe lângă sfatul ce l-am dat, în toate împrejurările, celor nevoiaşi, intervenind chiar la diferite lagăre ca să fie eliberaţi moldovenii din Petrovca, am mângâiat din puţinul ce am avut şi mizeria celor săraci: Le am împărţit 40 pâini şi şase puduri de făină de porumb, adunate de mine cu ocazia umblării cu „Iordanul". Am cutreerat cu primarul şi notarul pe la fiecare casă din sat strângând îmbrăcăminte de iarnă pentru ostaşi, care s'a depus la Pretura Raionului Cod'ma.

REFERAT

Modul cum a înţeles Părintele Anastasie Bădiţă dela parohia Petrovsca jud. Râbniţa să muncească în ogorul misionar Transnistrian, merită cu prisosinţă nota *foarte bine* şi-i aducem toate laudele noastre. Protoereu, (ss) Icon. ST. N. FILIMON

Pr. Oliviu Bobină dela parohia Bârzeiu de Pădure Gorj, a activat în parohia Stroeşti

23 Mai—1 Noembrie 1942.

Biserica fusese transformată în club. In furia lor nebună, bolşevicii au dat foc sfântului locaş, dar poporul drept credincios l-a scăpat. Prima grije ce am avut-o la venirea mea în parohie a fost repararea Bisericii, care sta tristă şi pustie.

Reparaţia a început la 15 Iulie a. c. şi s'a terminat la 20 Septembrie.

S'a reparat acoperişul, s'au făcut burlane pentru scurgerea apei s'au terminat şi văruit zidurile pe din afară, s'au reparat uşile şi ferestrele, s'a împrejmuit ograda cu zid de piatră şi s'au făcut două porţi mari la intrare.

In interior s'au tencuit şi văruit pereţii şi bolţe, s'a făcut

iconostas nou, cea mai mare parte lucrat în strung, s'a făcut cafas pentru cor, s'au făcut 3 scări pentru urcat la cor şi la clopotniţă. De asemenea s'a făcut sfântul prestol din lemn şi s'a vopsit toată lemnăria.

In ceiace priveşte icoanele, s'au întrebuinţat tot cele vechi, care au fost ascunse şi păstrate de drept credincioşi, ca să nu fie distruse de bolşevici.

In privinţa cărţilor de ritual Biserica este slab dotată. S'a donat de Sf. Mitropolie a Olteniei, o sfântă Evanghelie, un octoih şi un sfânt antimis care au fost aduse de subsemnatul. Personal am adus şi dăruit sfintei Biserici un sfânt potir, un sfânt disc, o sfântă copie şi procoveţele.

Biserica fiind lipsită de veşminte, iar cele aduse de mine nefiind personale, ca să le pot dona, m'am străduit şi am cumpărat un rând de veşminte, fără stihar, care au fost trecute în inventarul bisericii, la fel şi năframele şi covoarele donate.

Am întomit registre statistice de botezaţi, cununaţi şi înmormântări, de venituri şi cheltueli, de intrare şi eşire, etc.

Ca un pios omagiu pentru jertfa eroilor noştri am înfrumuseţat şi ridicat în mijlocul câmpului, la răscruce de drumuri, o cruce mare de piatră, iar în ziua de 29 Iulie după terminarea Sfintei Liturghii am făcut o frumoasă procesiune până acolo, sfinţind-o şi făcând apoi un parastas pentru eroi. Au luat parte la această procesiune peste 1.500 suflete, atât din sat cât şi din satele vecine. In timpul muncilor agricole, zilnic am fost în mijlocul lor la câmp.

Cu tineretul am organizat coruri, şi niciodată n'a pregetat de a veni. De asemenea în timpul verii, tot cu tineretul în timpul liber, am adunat plante medicinale pe care le-am predat Prea Cucernicului Părinte Protoereu al Raionului.

Am cununat 75 perechi, rămânând necununaţi numai aceia cari nu îndeplinesc condiţiile legale civile şi canonice. Am luat parte la sfinţirea a cinci Biserici.

Ziua de 4 Octombrie a fost pentru enoriaşii acestei parohii, o zi de bucurie, de înălţare sufletească, şi de luminare a cugetelor, când au văzut munca lor încununată de succes, pentru sfinţirea Bisericii, reparată numai şi numai prin dania şi munca lor. De acum înainte nu se va mai auzi în Biserică glas strident de muzică, nici chiuit de veselie, ci glas melodios de cântare bisericească, şi şoapta pioasă a rugăciunii de mulţumire, că prin jertfa eroilor noştri, pentru ei, s'au deschis iarăş cerurile.

REFERAT

Modul cum a înţeles Părintele Oliviu Bobină dela parohia Stroeşti, jud. Râbniţa să lucreze în ogorul misionar transnistrian, opera realizată cu reparaţia Bisericii din Stroeşti şi ajutorul dat operilor de asistenţă socială, îi dă dreptul la calificativul de *Bine*, aducându-i toate mulţumirile noastre.

Protoereu, (ss) Icon. ST. N. FILIMON

Pr. Ilie Bodescu dela parohia Pleşoiu-Romanaţi a activat în parohia Lipeţchii I

Dela 1 Decemvrie 1942 — 20 Martie 1943 *).

Parohia Lipeţchii I are o populaţie de 1200 familii în proporţie 98% Moldoveni şi 2% Ruşi; toţi de religie creştină-ortodoxă.

In timpul celor trei luni de iarnă s'au săvârşit conform registrelor; 57 botezuri la prunci sub şapte ani. S'a oficiat taina cununiei religioase la 20 perechi de tineri noui luaţi şi la 32 perechi ce se mai aflau în concubinaj, în total 52 de cununii. Nu mai există în parohie nici-o pereche de concubini.

S'a săvârşit prohodul înmormântării la 33 decedaţi, pe întinderi de 7—8 km.. Toţi decedaţii au fost spovediţi şi împărtăşiţi.

Conform registrului de activitate zilnică s'au făcut două sfinţiri de troiţe, 180 sfinţiri de case, 12 sfinţiri de fântâni.

S'au săvârşit circa 800 panihizi la biserică şi 300 de panihizi la locuinţe. De sfintele sărbători ale Crăciunului toţi parohienii dela copil până la bătrân, au fost spovediţi şi împărtăşiţi. In toate sărbătorile s'au ţinut predici cu explicarea evangheliilor respective. La sărbătorile naţionale s'au ţinut cuvântări în care s'a arătat însemnătatea zilei şi istoria ţării noastre. La cele 5 şcoli primare s'au predat Lunea şi Vinerea lecţiile de religie. S'au ajutat 3 familii sărace cu câte o odaie de casă care se află lângă casa parohială şi care n'avea nici-o întrebuinţare.

Am ajutat peste 20 familii nevoiaşe cu pâine, făină, mălai, cartofi, etc., cari ni se aduceau pentru serviciile religioase.

Am înfiinţat Căminul cultural „Ştefan cel Mare". Am împodobit sala de conferinţe cu tablouri, cu dulap-bibliotecă, un birou şi 4 canapele. La cele 5 şcoli primare sau înfiinţat cinci cantine şcolare la care zilnic iau masa 100 elevi săraci.

In cadrul căminului cultural s'au ţinut în fiecare Duminecă şezători culurale la care s'au explicat figuri şi locuri din istoria ţării noastre. Zilnic ne vin la cămin 6 ziare: Curentul, Basarabia, Dacia, Timpul, etc., cari sunt citite de enoriaşi.

Am înfiinţat un frumos cor parohial, iar la cămin cor instrumental. Datorită acestei organizări, deşi Biserica este spaţioasă, totuşi este neîncăpătoare faţă de poporul ce vine la slujbe. Afirmăm sincer şi pe răspundere, că sunt Dumineci când nu putem cădi decât din faţa icoanelor împărăteşti, din cauza îngrămădirii poporului.

In fiecare Sâmbătă după vecernie s'au făcut catehizări. Cu corul parohial şi cu ofrandele adunate din comună ne-am dus în ziua de Crăciun la cele două spitale de campanie din Birzula unde s'au cântat colinde şi coruri la 500 răniţi şi li s'au împărţit carne friptă, pâine, brânză, vin, etc..

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Am colectat din comună 7000 R. K. K. S. (mărci) pentru biserică. Am lucrat la Odessa icoanele împărăteşti, iar în prezent se lucrează la catapeteasmă. Casa parohială s'a reparat şi văruit frumos.

Am căutat să nu punem nici-o taxă pentru servicii, aşa că ei benevol ne dau cartofi, pâiue, făină etc., pe cari le împărţim la săraci.

Pr. I. Bistriceanu dela parohia Perişor-Dolj a activat în parohia Slobodca.

1 Iulie — 30 Decemvrie 1942

Comuna Slobotca este centru şi nod principal de cale ferată dublă, ce leagă Lembergul şi Odesa, cu procentaj de 10% moldoveni, restul ucranieni, în majoritate slujbaşi la C. F. R. T. Localitatea este luminată electric. Am mers să văd biserica satului. Primarului comunei, i-am cerut concursul ca în scurt timp, din această fostă magazie, să fac un sfânt locaş de închinare. Mi-a pus la dispoziţie tot ce am cerut, aşa că în vr'o câteva zile, faţa bisericii şi curtea, s'a transformat ca prin minune, dintr'un loc în paragină, într'o grădină cu alei aşternute cu nisip, ronduri cu flori şi bănci de poposit. In timp ce exteriorul şi curtea îşi schimbau înfăţişarea, şi desfătau privirea, am pus să se repare biserica în afară, să-i pun geamuri, să repar acoperişul de tablă ce era perforat de schije de obuz şi gloanţe, întru cât aici 15 zile Ruşii au rezistat atacului nostru. Ingrijesc a se face reparaţii generale, iconostas, sfesnice, prapuri, steaguri. Sunt informat apoi că în comunele vecine s'ar găsi un pictor. Il angajez să-mi facă pictura catapetesmei şi unele icoane din altar la suma de 800 mărci şi tain. In cel mai scurt timp mi-am strâns tot ca să pot sluji. In câteva ocazii, vorbindu-le cu talmaci, le-am cerut concursul, ca să le transform magazia în loc sfânt de închinare. Iubitor al muzicei, şi cu puţină dotaţie, având norocul a câştiga ş'un cantor bisericesc bun notist, cunoscător şi al muzicei psaltice, fiind dintre elementele muzicale ale operei dela Odesa, am organizat un cor, care unit cu muzica de altar, atrage atâta public la slujbele de Duminei şi sărbători, cum şi la cununii, boteze şi înmormântări că uimeşte pe tot omul care ne aude. Din colectă am reuşit a procura şi un rând de veşminte nou, aurit. Astfel prin o muncă încordată de patru luni am reuşit a da cultului, sub toate raporturile un locaş sfânt, muncă preţuită de cei ce m'au văzut la lucrul meu, Ierarhi, inspectori, protoierei, dându-mi-se notarea *„foarte bine"*. Au fost botezaţi toţi copiii, chiar până la 22 ani. Concubini au rămas puţini. In satul Valea pendinte de Comuna Slobotca, un vechi nucleu de evangheliţi, prin desele cuvântări şi lămuriri scripuristice avute, i-am readus la vechea credinţă şi i-am botezat pe toţi, fapt pentru care D-l misionar laic dela

Odesa mi-a adus laude. Cimitirul satului l-am ornat, înfrumuseţat, sfătuind pe enoriaşi ca acolo unde bolşevicii au svârlit sau fărâmat crucile depe morminte, să pună altele, fapt ce a avut adânc răsunet în sufletele lor, după care într'o zi întreagă la mormântul fiecăruia am trecut, sfinţind o cruce nouă şi făcând pomenirea tuturor, cari în decurs de 22 ani, n'au fost slujiţi după datinile creştine. La terminare, vorbindu-le cu cuvinte mişcătoare, cântându-le apoi pe un ton melodios, „Cruce Sfântă părăsită" au fost copriţi de un plâns şi o jale adâncă.

In trei sate componente a Slobotcei, cu denumirea actuală: Antonescu, Hitler şi Musolini, am botezat trei tineri Moldoveni, chipeşi-vânjoşi, cu numele celor trei atleţi ai lui Hristos, ale căror armate invincibile, exterminând în răsărit puterea hidrei bolşevice, cu care ocazie satele au îmbrăcat haina de sărbătoare, cântând bucuroşi, că au fost desrobiţi din mâna satanei.

Din îndemnul Prea Cucernicului Protoiereu Filimon am predat religia la cursurile de limba română cu toţi dinii învăţători ai Raionului „Codima", învăţându-i şi câteva coruri religioase, activitate reliefată în conferinţa d-lui Inspector şcolar Ţapovski, ţinută cu ocazia închideri cursurilor, aducând elogii nouă şi Ierarhiei superioare, eu însumi dirijind corul d-lor învăţători, la bucăţile religioase învăţate.

In şcoala primară şi superioară cu 7 clase am predat religia, învăţându-i şi coruri religioase. Am constituit căminul cultural, „Moldova dela Bug" al cărui iniţiator am fost, şi al cărui preşedinte am fost ales în unanimitate, pe care l-am dotat cu cărţi cerute şi sosite din ţară.

Am luat parte la sfinţirea a patru biserici, făcând să răsune prelung vibraţia glasului curat românesc al Olteanului, pe aceste pleiuri îndepărtate.

Cu ocazia vizitei în Transnistria a d-lor Miniştri Români şi streini aliaţi şi mai ales în cel mai bogat judeţ cu procentaj simţitor de moldoveni, pentru a se convinge de înfăptuirile noastre agricole, administrative, culturale şi misionare, i-am primit în Râbniţa într'o aleasă sărbătoare. Mulţumiţi de cele ce au putut constata, că s'a muncit pe toate tărâmurile, conducându-i la gară, am fost invitat a-i însoţi până la gara Slobotca, unde din ordinul meu, ne aştepta corul bisericii şi tot publicul slobotean. In trenul ministerial am întreţinut conversaţii lămuritoare asupra rodnicelor noastre acţiuni, de care în special d-nul Ministru Marcu al Propagandei s'a bucurat, auzind că sunt oltean dela Craiova, unde şi Domnia Sa şi-a făcut liceul. Distinşii noştri oaspeţi au lăudat iniţiativa marelui nostru Ierarh Prea Sf. Mitropolit Nifon, şi a luat act de rodnica muncă depusă de Onor. Misiunea ortodoxă dela Odesa. Ajunşi în gara Slobotca, ne-a întâmpinat întreg poporul cu braţe cu flori ce au fost împărţite aleşilor noştri oaspeţi.

Am sfinţit biserica în ziua de 1 Noemvrie a. c., S'a făcut parastas pentru ctitorii bisericii şi pentru eroii neamului. Vi-

branta cuvântare a Prea Cuc. Inspector Grosu şi a Prea Cuc. Protoiereu, a mişcat adânc sufletele credincioşilor, fiind satisfăcuţi pe deplin, prin cuvântul rostit în graiul ucrainean şi român.

In mijlocul publicului din faţa bisericii s'a cântat pe o melodie duioasă, Cruce sfântă părăsită, gustată des de sufletele arzătoare a acestor credincioşi, care a stors lacrămi. Poporul apoi în cântece de marşuri ale muzicei, a mers spre casa parohială, unde copii dela şcoală, au cântat imnuri naţionale: Trăiască Regele, Deşteaptă-te Române, Tricolorul, după care cu toţii am jucat „Hora Unirii" cu strofa finală cântată de subsemnatul cu accent şi simbolism al jertfelor de sânge şi munca depusă de noi toţi:

Hai la Nistru cu grăbire
Să-l secăm dintr'o sorbire
Ca să treacă drumul mare,
Pân la — noastre — noi hotare — (Bug).

PROCES VERBAL, Astăzi 29 Oct. 1942.

Subsemnatul Ic. St. Filimon Protoiereu jud. Râbniţa am inspectat parohia Slobotca jud Râbniţa păstorită de Cuc. Pr. Ioan Bistriceanu, venit din Eparhia Olteniei şi am constatat următoarele:

După trei luni de trudă, cu toate greutăţile inerente războiului, cu lipsa de materiale şi mâna de lucru în mijlocul unor cetăţeni în majoritate ucrainieni, Părintele Ioan Bistriceanu a ajuns să redea cultului un frumos locaş de închinare. Cancelaria parohiei şi gestiunea ţinută la curent. Cimitirul curat şi bine îngrijit. A format un bun cor la biserică şi a învăţat elevii şcoalei mai multe coruri naţionale şi religioase.

In permanenţă a catehizat şi predicat la biserică. A luat parte la centrul de instruire a învăţătorilor din Raionul Codima, predând cu alţi preoţi ai raionului Religia.

Bun muzicant, vrednic misionar, înzestrat cu mult simţ practic Părintele Ioan Bistriceanu, este cunoscut de noi ca unul dintre cei mai buni preoţi misionari.

Pentru opera înfăptuită în scurt timp, în mijlocul acestei populaţii horopsite de regimul comunist, noi îi aducem toate laudele şi-i apreciem activitatea cu „foarte bine".

Drept care am încheiat prezentul Proces-Verbal.

Protopop (ss) Ic. St. V. FILIMON

PROCES-VERBAL Aatăzi 2 Noemvrie 1942.

Mulţumesc Tatălui ceresc, care ne-a dat fericitul prilej să luăm parte la sfinţirea bisericii din parohia Slobotca, jud. Râbniţa. Vrednicul slujitor cu dotaţii alese, Păr. I. Bistriceanu aşa cum au permis împrejurările a stăruit să contribue la înalta operă de încreştinare a parohienilor săi. Dumnezeu, cel ce vede cele mai intime adâncuri ale sufletului omenesc, să-i răsplătească

faptele săvârşite de C. Sa, după justa lor valoare. Noi din partea Misiunei îi dorim să nu uite cuvintele sfinte din care rezultă că sluga cea bună, îşi va primi plata după faptele sale, şi cui mult i s'a dat, mult i se va şi cere.

(ss) Ic. Stavr. NICOLAE GROSU
Inspector misionar Transnistria

Ierom. Daniil Cărpiniş din Sf. Mânăstire Frăsineiu-Vâlcea a activat în parohia Crasna

20 Decemvrie 1941—30 Decemvrie 1942

Comuna Crasna din jud. Râbniţa se găseşte aşezată la 20 km. de oraşul Râbniţa. Serviciile religioase au fost făcute într'o capelă amenajată într'o şcoală primară cu aprobarea Părintelui Protopop, de către misionarii cari au trecut la început prin Transnistria, de oarece biserica din Crasna fusese prefăcută în club chiar în primăvara anului eliberator 1941, când au şi pătruns trupele române şi germane.

Am constituit mai întâiu o epitropie (prevlenie) a bisericii, precum şi un comitet de construcţie potrivit ordinelor. Prima dorinţă exprimată credincioşilor şi apoi consimţită şi de ei şi semnată în primul proces-verbal, a fost reconstruirea bisericii şi îngrijirea şi închiderea cimitirului. Un plan şi un deviz al bisericii a fost întocmit de un constructor, pentru rezidirea bisericii.

Planul pentru Crasna, pentru construcţie, a rămas ca o dorinţă, urmând ca realizarea să fie în anul viitor, când vom primi pe lângă contribuţia bănească a locuitorilor şi sprijinul material al autorităţilor noastre.

Capela din comuna Crasna era lipsită de veşminte şi de cărţile de ritual. Un apostol, un trebnic, un chivot pentru păstrarea sfintelor taine, una icoană cu Adormirea Maicii Domnului, una candelă, au fost aduse de subsemnatul dela Odesa. Am adus un număr de cruciuliţe şi iconiţe pe care le-am împărţit mai ales copiilor dela cele două şcoli primare în mod gratuit.

In afară de îndeplinirea serviciilor de ritual şi de opera de catehizare, în cadrul sfintei liturghii precum şi a celorlalte ierughii, am făcut o cristelniţă, şi m'am străduit a încreştina potrivit tradiţiei noastre pravoslavnice chiar şi copii de 10 ani.

Cimitirul din comuna Crasna era în ruină. Neîngrădit, crucile arse sau sfărîmate de nelegiuiţi zăceau în bălării, iar vitele treceau pe aceste morminte. După o stăruinţă de aproape trei luni şi cu concursul comitetului de construcţie, cimitirul este îngrădit.

Am ridicat în această comună două troiţe. Una lângă fântânile de la gospodăria Nr. 2, ca închinare şi mulţumire lui Dumnezeu, care ne-a mângâiat, printr'o ploaie din cursul lunei Iulie. Tot în cadrul misiunei am luat parte la mai multe sfinţiri de

troiţe sau biserici. Aşa la b'serica din Voroncău când a sfinţit-o însuşi I. P. S. S. Mitropolit Nifon.

Am înfiinţat căminul cultural din această comună.

Pentru copiii de şcoală am căutat a înfiinţa o cantină. Pentru cei deportaţi în Siberia sau din închisori, iar acum reîntorşi am căutat a-i sprijini să intre în căminele răpite prin acte false, iar pentru întărirea sentimentului naţional, căminul cultural a organizat cântece şi coruri în cursul zileior de după amiazi.

Pr. Solomon Ciobescu dela Catedrala Sf. Nicolae R. Vâlcii a activat în parohia Plochi

Dela 20 Mai 1942—1 Fevruarie 1943.

I. Am amenajat „Casa de rugăciune" în două săli ale şcolii aşezată lânga fosta biserică, prin despărţirea zidului din mijloc, înzestrând-o cu tot ce este de trebuinţă cultului divin.

II. Pe tărâm gospodăresc am efectuat următoarele:

1) Am reparat „casa diaconului", ajunsă în ruină, dând-o spre locuinţă unui locuitor venit de curând din părţile Siberiei, el şi familia sa.

2) La 22 Iunie 1942, am pornit zidirea noii biserici. La începerea lucrului n'am avut nici-un ban şi nici oameni prea devotaţi cauzei. Până în prezent satul a contribuit cu infima sumă de 550 R. K. K. S., toată greutatea fiind asupra mea, trebuind să bat pela uşa multora, spre a veni în ajutorul Bisericii cu tot ce este de trebuinţă unei asemenea opere. Azi, această biserică este pe jumătate acoperită şi este în posesia întregului material necesar: (tablă, eternită, scândură, etc.

III. Pe teren cultural:

1) Încă din primele zile ale venirii mele, între orele 6-8 p. m., am făcut instruire culturală cu învăţătorii satului, într'una din sălile şcoalei. Aci am discutat chestiuni de istorie naţională şi diferite probleme religioase.

2. Am organizat corul cu învăţătorii şi cu alte elemente tinere care arătau bunăvoinţă. Totodată s'au mai învăţat cântări cu duh creştinesc şi patriotic:

a) Imnul Regal; Pe al nostru steag; Trei culori; Hora unirii; Erol; Ne cheamă Ardealul şi Deşteaptă te române.

3) La 13 Sept. a. c. am înfiinţat „Căminul Cultural".

4) Am făcut catehizarea copiilor mergând la cele 3 şcoli şi am organizat catehizarea tineretului pe mahalale.

IV. Pe teren social:

N'am pierdut niciodată ocazia de a vorbi ascultătorilor mei, despre Ţara noastră şi despre virtuţile fiilor ei, căutând să le câştig inima pentru cauza naţională şi pentru cer. In timpul muncilor agricole, întovărăşit de starostele bisericii, am mers pe câmp printre oameni, îndemnându-i să muncească cu

dragoste. Aşa se face că această comună şi-a efectuat lucrul la timp, luând locul prim pe Raion.

V. Pe teren filantropic:

N'am pierdut din vedere de a fi generos. Din ceace am avut (bani sau alimente), am împărţit copiilor şi bătrânilor neputincioşi cu ocazia sfinţirii unei fântâni, la un parastas sau la o înmormântare, precum şi cu ocazia mergerei prin sat cu „molifta" postului, ajutând orfanii şi văduvele cu făină şi porumb şi chiar bani, când au fost.

Omul se bucură dacă vede la preot bunăvoinţă în faptă şi cuvânt.

REFERAT. Activitatea misionară în Transnistria a Părintelui Solomon Ciobescu dela parohia Plochi, jud. Râbniţa, o calificăm cu nota **foarte bine**. Singurul care până în prezent în jud. Râbniţa construeşte o Biserică din nou, reuşind s'o şi acopere. Îi aducem toate felicitările noastre.

Protoiereu, (ss) Icon. ST. N. FILIMON

Pr. Gh. Chiriţescu dela parohia Harşu-Craiova a activat în parohia Mocra

21 Mai — 1 Octomvrie 1942

.....Tineretul, constitue problema de căpetenie, care se ridică în faţa preotului misionar şi care se cere în mod imperios rezolvată. Tineretul din Mocra, mi s'a părut dintru început ostil faţă de Biserică şi de Preot. Cercetându-l însă mai atent, mi-am dat seama că este mai de grabă sălbăticit şi indiferent. Otrava marxistă şi jidovească n'a pătruns prea adânc în sufletele Moldovenilor. Constatând că aluatul nu este rău în esenţa lui, am purces la curăţirea şi frământarea lui, încet şi metodic, iar Dumnezeu „Care pe cele slabe le întăreşte şi pe cele neputincioase le vindecă", mi-a ajutat de am ajuns în patru luni de zile, la rezultate mai mult decât îmbucurătoare. De unde, la început, nu vedeai în Biserică un tânăr, nici băiat şi nici fată, iar prin sat, în afară de bătrâni, niminei nu-ţi zicea un „bună ziua" sau „sărut mâna", acum, la Mocra, frumoasa Biserică a satului este plină de credincioşi de toate vârstele, iar Preotul, mergând prin sat, trebuie să împartă în dreapta şi în stânga numai binecuvântări şi să dea mâna spre sărutare, după vechiul şi frumosul nostru obiceiu.

Chiar de se află tânărul în căruţă sau pe cal, coboară când vede pe Preot şi se duce de-i cere blagoslovenie, după ce-şi descoperă capul.

M'am străduit să-mi apropii tineretul, prin toate mijloacele posibile: catehizare, cor, înfiinţarea Căminului Moldovenesc şi a Asociaţiei Culturale a Tineretului Român, prin şezători culturale şi prin opera edilitară şi civilizatoare, la care am asociat şi pe tineri.

I. *Reparaţia radicală a Bisericei.* Am reparat acoperişul de tablă şi l-am vopsit de două ori. Am tencuit şi văruit de două ori pereţii exteriori, făcându-le diferite chenare colorate galben, burlanelor noui, le-am făcut scurgeri cimentuite, în cele patru colţuri ale Bisericei.

In interior, am ras pereţii, i-am tencuit şi am zugrăvit şi pictat Biserica *în ulei*, în diferite culori. Pe cele trei bolţi am făcut stele, îngeri şi porumbelul, iar pe pereţi, diferite cruci şi infloriturí artistice. La intrarea Bisericei, deasupra uşei, am pus icoana nouă a Hramului, iar în cele patru puncte cardinale, Ochiul lui Dumnezeu.

Am făcut din nou, o mândră *Catapeteasmă*, de lemn, crăsuită cu vopsele în lac şi cu bronz galben şi argintiu. Icoanele noui, le-am adus din Craiova.

Am înlocuit jumătate din duşumea şi întreaga duşumea am vopsit-o de două ori. Am făcut giurgiuvele la 6 ferestre pe care le-am vopsit dimpreună cu uşa, clirosul, mesele şi sfeşnicele de lemn.

Am cimentuit o parte din curtea Bisericei, la intrare.

II. *Zidul Bisericei.* Am făcut împrejurul Bisericei, zid de piatră, pe care l-am cimentuit. Am făcut şi o poartă dublă, de lemn, pe care am vopsit-o.

III. *Clopotniţa.* Am construit o mare clopotniţă, din piatră, cimentuită pe deasupra. Sus, de jur împrejur, are grilaj de lemn. Acoperişul este de eternită.

IV. *Cimitirul.* Am făcut îmbunătăţirile posibile cimitirului. văruind şi îndreptând crucile sfărâmate de bolşevici şi curăţind buruienile.

V. *Inzestrarea Bisericei cu contribuţia P. C. Preoţi din Craiova. A.* Am făcut un drum la Craiova şi am făcut colectă la Biserica „Sf. Gheorghe-Vechiu" şi „Harşu", cu ajutorul P. C. Pr. Parohi respectivi, strângând suma de lei *24.734* (adică douăzeci şi patru mii, şapte sute treizeci şi patru lei), cu care am cumpărat: ulei, vopsele, bronz, cuie; 2 icoane mari pe carton, 8 icoane mijlocii, 9 icoane pe placaj, 2 Registre cu certificate de Botez şi Cununie, 5 Registre de Cancelarie, 150 coale hârtie, 200 plicuri, tuşieră, tuş, cerneală, peniţe, pentru cancelaria parohială.

Am mai cumpărat 174 icoane pe placaj şi carton, cum şi cruciuliţe, care s'au vândut în folosul Bisericei.

Deasemenea, am adus 4 kgr. lumânări şi $^1/_2$ kgr. tămâie, dăruite de P. C. Pr. Gh. Demetrescu dela Biserica „Sf. Gheorghe-Vechiu" din Craiova, care s'au vândut în folosul Bisericei.

Tot dela Craiova, am adus dela Biserica „Sf. Gheorghe-Vechiu" 1 *un rând de veşminte preoţeşti*, 1 ceaslov, 1 catavasier, 4 candele, 1 faţă de masă, 3 icoane tablouri mari, 1 icoană mare cu Cina cea de Taină şi 1 icoană a Maicii Domnului.

P. C. Pr. Gh. Demetrescu, mi-a mai trimis *cele 4 Icoane Impărăteşti*, noui, în valoare de 12.000 lei, plătite de P. C. Sa,

cu bani colectaţi la Biserica Sf. Sale şi cu o mică parte, colectaţi de P. C. Pr. Ştefan Gronea, dela Biserica Harşu.

Dela Biserica Brânduşa, P. C. Pr. Teodor Mirescu mi-a dat Uşile Sf. Altar (cele Impărăteşti şi cele diaconeşti); cărora le-am luat pictura şi le am încadrat în uşile noului Catapetesme. Tot dela Brânduşa, am mai adus icoana Sf. Mihail.

Dela P. C. Pr. C. Bârneanu, am adus icoana Si. Nicolae.

Dela Biserica Harşu, P. C. Pr. Ştefan Gronea mi-a dat 2 icoane, 1 faţă de masă pentru prestol şi 2 ştergare.

P. C. Pr. C. Pârâianu, dela Biserica Hagi-Ienuşi, mi-a dăruit 1 Stihar şi 1 Copie.

Dela persoane particulare am adus deasemenea proscapa şi icoane.

Aşa dar, am împodobit absolut toată Catapetesma şi întreaga Biserică, numai cu icoane noui, dăruite din fără sau cumpărate de mine, cu bani colectaţi la bisericile amintite, din Craiova.

B. — Cu bani colectaţi de mine în com. Mocra, am cumpărat 4 clopote şi un policandru.

C. — *Contribuţia mea personală.* Am suportat cheltuelile drumului la Craiova, dus şi întors, cum şi cheltuielile a două drumuri la Tiraspol şi unul la Odesa, unde am fost pentru cumpărăturile necesare Bisericei.

Am umblat din casă în casă, cu sf. aghiazmă (670 case, în Mocra şi cele 5 cătune situate la câte 4 şi 5 km.), strângând obolul benevol pentru Biserică. Am făcut multe cumpărături cu banii mei, credincioşii au vrut să-mi restitue suma, dar n'am acceptat. Am făcut 1 Steluţă din tub de ghiulea şi trei perechi de Cununii.

Am luat parte efectivă la vopsitul Catapeteasmei şi zugrăvitul Bisericei.

VI. *Operă de caritate.*

a) Am vizitat şi mângâiat bolnavii din parohie, făcându-le Sf. Maslu şi molifte. Am împărţit şi puţine doctorii.

b) Am dăruit mereu săracilor şi bolnavilor, daruri dela parastase şi slujbe.

c) Am făcut multe slujbe gratuite.

d) Am dăruit personal la Spitalul din Râbniţa, 600 ouă.

e) Cu ocazia sfinţirei Bisericii şi a Hramului, am colectat pânză din sat şi am confecţionat cămăşi şi pantalonaşi pentru 5 copii sărmani şi orfani.

VII. *Catehizarea Tineretului.*

a) De cum am sosit la Mocra, a doua zi, am luat parte la examenul de fine de an, examinând elevii la Religie.

b) Am făcut lecţii de religie odată pe săptămână cu elevii din Şcoala Moldovenească şi odată cu cei din Şcoala Ucraniană. Mai târziu, am găsit că e mai bine să contopesc lecţiile, spre a face mai mare sudura sufletească între elevii celor două şcoli, mai ales că şi ucrainienii ştiu binişor româneşte.

c) Cu tinerii de ambele sexe, între 12—25 ani, am făcut lecţii de catehizare, în curtea Şcolii (au luat parte câte 200 persoane) Duminecile, între 6 — 8 seara, în lunile Iulie, August şi Septembrie.

VIII. *In latura culturală, naţională şi patriotică.*

a) Am înfiinţat Căminul Moldovenesc „Desrobirea", care este aprobat şi fiinţează dela 16 Iulie a. c.

b) Am organizat tineretul de ambele sexe, în „Asociaţia Culturală a Tineretului Român" (A. C. T. R), luând parte la diferite. manifestări

c) Am dat trei serbări culturale şi am luat parte cu Corul, la o mare serbare dată de A. C. T. R. la Râbniţa.

d) Am făcut cu elevii şi tinerii, lecţii de Istorie Românească şi i-am învăţat aproape toate cântecile patriotice.

e) Am înfiinţat cor pe 2 voci.

f) Am ţinut o prelegere apologetică la învăţătorii cursişti dela Râbniţa.

g) Am înzestrat Căminul şi Asociaţia, cu 2 drapeluri, 2 placarde 10 m. panglică tricolor şi cu tablourile M. S. Regelui şi al Mareşalului-Conducător. Toate acestea cu cheltuiala mea.

h) Am înfrumuseţat mormintele a 3 Eroi Români, din Cimitirul Mocrei, împrejmuindu-le cu gard de scânduri. La Căpătâi le-am pus o Cruce mare şi un drapel.

i) Am ridicat în curtea Bisericei, o *Troiţă pentru Eroii Neamului.*

j) Am oficiat numeroase parastase pentru Eroi şi Te-Deum uri, când a trebuit. Cu aceste ocazii, am rostit cuvântări patriotice.

k) Am dăruit Primăriei, personalu portretele M. S. Regelui, al M. S. Reginei-Mame şi al Mareşalului-Conducător. Am mai dăruit: 2 registre, 60 coale hârtie, 12 coale indigou, $^1/_4$ kgr. cerneală şi penite, fiind mare lipsă de acestea, la început.

IX. *Operă edilitară, socială şi civilizatoare.*

a) In afară de Troiţa pentru Eroi, am mai ridicat în mijlocul satului, o altă Troiţă mare, pe care am împrejmuit o cu gard frumos şi stâlpi de piatră. Inscripţia: *„Prin Cruce am biruit".*

b) Am construit local pentru Primărie.

c) Am terminat localul Căminului Moldovenesc, început de bolşevici pentru „Club" pierzător de suflete.

d) Am înfiinţat Dispensar.

e) Am făcut şosea model, pietruită, pe întindere de circa 2 km.

j) Am captat pe ţevi 3 izvoare, în mijlocul satului şi le-am împrejmuit artistic cu zid de piatră, cimentuit.

g) Am amenajat Parc Comunal.

h) Am înfrumuseţat şi construit acoperişurile mai multor fântâni, pe care apoi le-am sfinţit.

* * *

Pentru toate acestea, D-l Colonel Prefect Const. Popescu-Corbul, a hotărît să declare Mocra sat model, iar pe subsemnatul m'a propus pentru decorare cu „Coroana României", citându-mă şi prin ordin de zi pe judeţ. Iar P. C. Pr. Ion Apostol, Protoiereul Raionului Râăniţa, la inspecţia făcută, m'a notat cu calificativul „Excepţional".

CERTIFICĂRI:

„Activitate excepţional de prodigioasă.

A fost pentru mine o binefacere *că I. P. S. S. Mitropolitul Nifon al Craiovei, mi-a trimis astfel de preoţi cari sunt adevăraţi pionerii al credinţei şi civilizaţiei.*

Mulţumesc părintelui Chiriţescu pentru opera înfăptuită şi rog Misiunea a lua cunoştinţă de această activitate şi mulţumesc şi Misiunei care a binevoit a da tot sprijinul".

9 | 9 | 1942 Prefect, (ss) C. POPESCU-CORBUL

„Certificăm cu bucurie rodnica activitate desfăşurată în Transnistria de P. C. Părinte Gh. Chiriţescu".

9. IX. 1942. Protoierul jud. Râbniţa, (ss) PODGURSCHI

„Noi, Protoiereul raionului Râbniţe, adeverim pr n prezenta vizare, că cele relatate de C. Parinte misionar Gh. Chiriţescu, nu numai că sunt conforme cu realitatea, — dar sunt convins, că Sf. Sa, prin modestie în relatarea activităţii, spune mai puţin decât ar trebui să scrie. Din cele văzute personal, mărturisesc, că P. C. Sa „a sfinţit locul" şi a dus o activitate ca testitul „Popa Tanda" al literaturii noastre. Singur bunul Dumnezeu îi poate răsplăti truda, ostenelile şi greutăţile întâmpinate în această muncă grea.

Sfinţirea Bisericei, în ziua de 6 Septembrie 1942, a încununat opera sa, iar norodul din Mocra, nu-l va putea uita niciodată

Pentru care mărturisesc şi iscălesc propriu".

Protoiercu onorific al jud. Râbniţa,
(ss) Ic. Stavr. IOAN I. APOSTOL

PROCES-VERBAL, Astăzi, 2 Septembrie 1942.

Am inspectat biserica cu hramul „Sfântul Arhanghel Mihail", din parohia Mocra, jud. Râbniţa, unde slujeşte ca preot, Păr. misionar Gh. Chiriţescu, venit dela 22 Mai 1942, dela parohia Hârşu-Craiova.

In general, am să constat, că prin grija, prin truda şi contribuţia personală, Sf Sa a adus biserica în cea mai bună stare, înzodobind-o cu tot ce-i este trebuitor: odoare sfinte, icoane, Catapetesmă, sf. masă şi jerifelnic (făcute din-nou). Uşile Împărăteşti şi cele îngereşti—laterale—au fost aduse dela Craiova, de unde a colectat şi un fond de 25.000 (douăzeci şi cinci mii lei) pentru biserica din Mocra.

O clopotniță bine lucrată, s'a ridicat alături de biserică, cumpărându-se dela Odesa patru clopote, ce s'au așezat aici, ca să fie mărturie, prin sunetul lor, a biruinței Crucii, împotriva bolșevismului distrugător de biserici.

Ca donator principal la Biserica din Mocra, după cele ce ne arată C. Pár. Chirițescu, este și Pr. Gh. Demetrescu, dela Biserica „Sf. Gheorghe-Vechiu" din Craiova. Aduc aici, cele mai calde mulțumiri pentru P. Cuc. Sa, răsplătindu-i Dumnezeu, pentru tot ce a făcut pentru această sfântă biserică.

Mormintele eroilor din cimitir, s'au îngrijit, plantându-se flori și construindu-se un gard în jurul lor.

S'au ridicat 2 (doua) Troițe prea frumoase, pentru eroii Neamului. C. Sa a lucrat intens. făcând ca satul Mocra, să ajungă sat model. A construit în mijlocul satului, casa izvoarelor, captând prin canale trei izvoare și în jur făcând din ciment, împrejmuire durabilă.

A pus în construcție și a terminat în prezent, localul pentru Primăria comunei. A înființat Căminul Cultural „Deșteptarea" și „Asociația Culturală a Tineretului Român", apropiind — prin serbările organizate, — acest tineret moldovenesc, de Patria noastră și de Sfânta Biserică.

S'a interesat apoi, părintele misionar, de sănătatea enoriașilor, înființând Dispensar, iar pentru sănătatea sufletească a lor, a reînoit o casă și a făcut-o pentru Căminul Moldovenesc.

Pentru toată acesstă activitate prea frumoasă a C. Părinte misionar, religioasă, patriotică, gospodărească, sanitară și socială, notez pe C. Pr. Gh. Chirițescu, parohul Mocrei, jud. Râbnița, cu: *Excepțional.*

Drept care am încheiat prezentul Proces-Verbal în doui exemplare, înaintându-se unui cancelariei noastre la Râbnița

Protopop
(ss] Ic. Stavr. AL. PODGURSCHI

Pr. Petre Constantinescu dela parohia Vânători-Mehedinți a activat în parohia Slobozia

24 Mai — 24 Octombrie 1942.

.....Am fost numit întâi ca slujitor al bisericii din comuna *Cricinova jud. Golta.*

Mă așteptam, din informațiile pe cari le aveam, să găsesc aci și locuitori moldoveni. Ajuns în parohie nu am găsit insă decât foarte puțini moldoveni. Populația nu cunoștea câtuși de puțin limba română, iar eu nu cunoșteam de loc limba rusă.

Era pentru mine o situație cum nu se poate mai grea.

Intr'o atare situație mi-am început misiunea.

După oficierea primei liturghii, parohienii mi-au propus să facem un parastas pentru odihna sufletelor a trei eroi ronini, căzuți în luptele ce s'au dat în acea comună.

In timpul oficierii parastasului populaţia întregei comune în genunchi a lăsat să cadă lacrimi fierbinţi pe mormintele vitejilor noştri ostaşi. Plângeam cu toţii.

Populaţia era domnica de slujbe. Clopotul nu mai răsunase la ei de multă vreme.

Cum primăvara era secetoasă enoriaşii mi-au solicitat să fac o rugă pentru ploaie.

Astfel în Duminecа următoare, după oficierea sfintei liturghii, am mers în procesiune la câmp unde am făcut ruga. După aceasta am început slujba sfinţirii mai multor fântâni.

Am rugat Misiunea să mă transfere într'o parohie cu populaţie moldovenească.

Astfel am ajuns în comuna Slobozia, din jud. Râbniţa. Această comună a constituit pentru sovietici un centru în care şi-au desfăşurat cu intensitate propaganda lor ateistă. Din nenorocire această propagandă a prins rădăcini în comuna Slobozia.

Numărul credincioşilor la sfintele slujbe era foarte redus. Am folosit pe puţinii enoriaşi cunoscători ai limbii române, în transmiterea învăţăturilor mele creştine printre ceilalţi enoriaşi ucraineni.

Ca arme de luptă mă vedeam constrâns numai la îndeplinirea conştiincioasă a oficiului meu preoţesc, la viaţa corectă şi la atitudinea demnă.

Numărul credincioşilor începea să crească.

De cum am ajuns în parohie, am constituit epitropia şi consiliul parohial.

Biserica, sub regimul sovietic fiind ţinta tuturor atacurilor, a fost lăsată în completă părăsire.

Era aproape ruinată. Primul meu gând s'a îndreptat spre restaurarea sfântului lăcaş.

La 8 Septembrie 1942, într'un cadru sărbătoresc, s'a oficiat slujba sfinţirii bisericii de către delegatul Misiunii Ortodoxe Române P. C. Preot Inspector N. Grosu, ajutat de Părintele subprotoiereu V. Filimon şi mai mulţi preoţi.

Curtea bisericii fiind neîmprejmuită, am împrejmuit o în parte cu gard de scândură şi în parte cu sârmă.

Am îngrijit cimitirul parohial aducându-l în bună stare. Odată cu începerea anului şcolar am oficiat sf. aghiasmă şi am început catehizarea şcolarilor, ajutat fiind de un învăţător care face oficiul de tâlmaciu. Cei mai mulţi dintre şcolari, chiar dintre cei mai mari, nu ştiu să facă nici semnul sf. Cruci.

In tot timpul misionarismului meu nu am încetat de a face şi propagandă naţională.

REFERAT.—Am inspectat parohia Slobozia jud. Râbniţa, condusă cu vrednicie de Părintele Petre Constantinescu. Cu multă satisfacţie am putut constata că C. Sa a reuşit să câştige simpatiile tuturor enoriaşilor, atât prin credinţa sa plină de dem-

nitate cât şi prin lucrarea sa pastorală, misionară şi gospodărească, ce a desfăşurat o cu tot zelul şi conştiinciozitatea.

Pr. Constantinescu a fost modest în înşirarea realizărilor sale pozitive în parohia ce i-a fost încredinţată. C. Sa merită toată lauda pentru înfăptuirile şi lucrurile ce nu le a trecut în această dare de seamă şi care dau dovadă de priceperea sf. sale în ce priveşte o bună conducere a unei parohii.

Pentru cele văzute şi constatate în parohia Slobozia, îi aducem Pr. Constantinescu sincere mulţumiri.

(ss) Ic. St. NICOLAE GROSU
Inspector misionar

Pr. I. Corlăţeanu dela parohia Pristol-Mehedinţi a activat în parohia Buticeni

Dela 24 Mai — 15 Septemvrie 1942.

Am fost repartizat să merg în parohia Buticeni judeţul Râbniţa, unde pe ziua de 25 Mai 1942 am fost prezent în această parohie. Am găsit un preot local, moldovean de neam, originar din acea comună. Din anul 1930, fusese surghiunit în Siberia până în anul 1941, când după ocuparea Transnistriei de către trupele noastre, se reîntorsese în comuna natală.

Biserica am găsit-o aranjată de fostul preot şi se făcea şi serviciu. Aşa că am început a oficia serviciul religios la care nu-mi lipsea predica atât din punct de vedere religios cât şi naţional.

Împrejmuirea bisericii era deteriorată şi casa parohială cu desăvârşire ruinată. Am împrejmuit curtea bisericii cu zid de piatră şi am mai făcut şi un zid de piatră din nou prin care despărţeam curtea biserici de grădina casei parohiale, aşa fel ca în curtea bisericii să nu poată intra nici păsări nici alte vietăţi care fără acest zid n'ar fi putut fi oprite.

Cum în curtea bisericii era mormântul unui fost preot, profanat de bolşevici, iar alături de mormântul preotului mai fusese îngropat şi un soldat român care căzuse când au trecut trupele noastre pe acolo, la 27 Iulie 1941, le-am aşezat două cruci de piatră, le-am scris pe ele numele şi data morţii şi le-am sfinţit făcându-le şi parastas.

Pe soclul unde fusese bustul lui Lenin am ridicat o cruce mare de piatră pe care am scris că s'a ridicat în memoria soldaţilor români ce au căzut pe front pentru desrobirea Transnistriei.

Din punct de vedere cultural am adunat pe toţi învăţătorii şi fruntaşii satului şi am pus bazele Căminului cultural cu numele *„Voevodul Ştefan cel Mare"*. Am dat câte-va şezători cu elevii şcoalei primare şi cu învăţătorii, învăţându-i şi câte va cântece româneşti.

Între timp am împrejmuit cele două morminte din curtea bisericii cu grilaj de fier, şi am plantat cu flori cele două morminte. Am reparat biserica pe dinafară şi am văruit-o frumos căci nu fusese văruită niciodată de când o stricaseră bolşevicii.

Pr. I. Craioveanu dela parohia Fişcălia-Vâlcea a activat în parohiile Caterinovca şi Podoima

Dela 1 Iulie 1942 – 1 Fevruarie 1943.

Activitatea gospodăreasca. La sosirea în parohie am găsit sfânta biserică în bună stare şi redată cultului. Nefiind grav avariată, imediat după izgonirea bolşevicilor, fusese restaurată de enoriaşi prin contribuţia lor în natură şi bani şi cu concursul armatelor române dezrobitoare.

Procurarea celor necesare cultului. Sfânta biserică nu avea însă obiecte de cult suficiente şi nici vestminte preoţeşti. In luna August 1942 am apelat la contribuţia benevolă a enoriaşilor, instituind o colectă în bani. La plecarea din parohie, am lăsat în seama comitetului bisericesc suma de 800 R. K. K S., destinată cumpărării obiectelor de cult necesare.

Ingrijirea curţii sfintei biserici şi a cimitirului. Cu concursul comitetului bisericesc şi al autorităţilor administrative locale am curăţit curtea sf. biserici şi a cimitirului de burueni. Am dat o atenţie deosebită mormintelor ostaşilor înmormântaţi în cimitir şi în raza comunei, îngrijindu-le şi împrejmuindu-le cu gard de lemn bine fasonat. Am luat iniţiativa şi am dus la bun sfârşit lucrările pentru împrejmuirea curţii sfintei biserici.

In amintirea ostaşilor români căzuţi penrru biruinţa crucii, am luat iniţiativa construirii unei troiţe la drumul principal ce străbate satul. Lucrările s'au desăvârşit după transferarea mea la parohia Podoima.

Activitate pe terenul gospodăriei săteşti. In timpul campaniei sanitare şi de înfrumuseţare a satului am dat tot concursul autorităţilor locale şi de raion. Astfel am supravegheat şi condus lucrările de asanare a fântânilor, de curăţirea şi buna întreţinere a caselor şi gospodăriilor.

Lucrarea misionară în parohia Podoima

Activitate învăţătoare. In desfăşurarea acestei activităţi, am folosit toate ocazunile ce mi s'au oferit. Predici didactice pentru vârstnici, în care am stăruit asupra adevărurilor fundamentale ale credinţei creştine.

Catehizarea tineretului: Catehizarea adulţilor nu s'a putut face în măsura trebuitoare, din cauza muncilor agricole, cari nu le-au dat răgazul şi posibilitatea a se aduna. S a făcut numai în cadrul serviciului divin din Duminici şi sărbători.

Catehizarea tineretului şcolar: S'a făcut regulat in cadrul

învăţământului religios predat la şcoala de 7 clase din localitate, câte 2 ore pe săptămână de fiecare clasă.

Activitatea gospodărească. La sosirea în parohie, am găsit casa de rugăciune în stare de a putea fi folosită. Biserica fusese distrusă din temelie de bolşevici. In locul ei a fost clădită o şcoală mare cu parter şi etaj. Am aflat că, în lipsa sf. biserici, casa de rugăciuni s'a amenajat de enoriaşi în localul fostului club sătesc. Am luat iniţiativa şi cu concursul autorităţilor locale, în cursul lunilor Septemvrie şi Octomvrie, s'au efectuat următoarele lucrări: S'a vopsit în întregime—pe ambele părţi—iconostasul ex stent. S'a construit din zid de piatră o cameră pentru păstrarea obiectelor de cult necesare acestor servicii. S'a instalat în partea de răsărit o fereastră mare pentru a se putea obţine lumina necesară sf. altar. S'au vopsit uşile şi toate ferestrele precum şi toată mobila din interiorul casei de rugăciuni.

Activitatea culturală. Am luat iniţiativa şi am înfiinţat căminul moldovenesc „Duca Vodă". In cadrul lui am început a regrupa, completa şi organiza renumitul cor sătesc din Podoima. Deasemenea cu concursul învăţătorilor dela şcoala din localitate — pe care i am hotărît la lucru — am organizat echipa de cântece şi jocuri naţionale a şcoalei. De sfintele sărbători ale Crăciunului şi Anului nou, am organizat o echipă de colindători.

Caritate, Pentru ajutorarea săracilor din parohie pe cari i-am identificat cu ocazia mergerii cu molitva postului, şi cu Iordanul, am înfiinţat comitetul şi cantina şcolară cu denumirea „Iubirea aproapelui". De sfintele sărbători am împărţit ajutoare în bani şi natură în valoare de 400 R. K K. S..

Colportaj. Am distribuit gratuit 55 broşuri religioase şi cărţi de rugăciuni. Din acestea 20 au fost trimise de sf. Mitropolie a Olteniei, iar 35 au fost aduse de subsemnatul la venirea în Transnistria, dela parohia din ţară. S'au distribuit deasemenea 60 cruciuliţe, din care 30 donate de aceeas sf. Mitropolie, cu ocazia vizitei în Transnistria a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Niton, iar 30 cumpărate de subsemnatul dela Institutul Biblic din Bucureşti. Tot dela acel Institut am cumpărat şi donat şcoalei 5 icoane de mărime potrivită şi din partea enoriaşilor 5 icoane mici. După sfintele sărbători s'au distribuit în parohie 200 calendare trimise de sf. Mitropolie a Olteniei.

Donaţii făcute sfintei Biserici. Pentru completarea cărţilor de ritual am adus din ţară. Din partea parohiei unde funcţionez, Mineiul pe 8 luni. Din partea sf. Mitropolii a Olteniei am donat Casei de rugăciuni un Liturghier vechi în bună stare. Ambele cărţi sunt tipărite cu litere cirilice, putând fi folosite cu uşurinţă de dascăli locali. Tot din partea sf. Mitropolii a Olteniei am dăruit un sf. Antimis nou, iar din partea parohiei mele din ţară 1 kgr. tămâie.

Activitate în afara parohiei. Am suplinit pe confraţii din raion când au fost în concediu şi am fost trimis de Prea Cucernicul părinte Protopop în parohiile ară preoţi când nevoia cerea.

Aceasta este modesta activitate a subsemnatului, din timpul celor 6 luni şi 20 de zile cât am slujit ca preot misionar în Transnistria.

23 Ianuarie 1943.

Cele cuprinse în raportul de faţă corespund realităţii.

Părintele Craioveanu s'a achitat cu o rodnică şi conştiincioasă datorie faţă de miaunile ce i s'au încredinţat.

Consilier Referent Ad-tiv, (ss) Ic. NICOLAE GROSU

Pr. I. Dănău dela parohia Gârbov-Gorj a activat în parohia Raşcov

1 Noemvrie 1942—7 Fevruarie 1943

.....Am fost numit misionar în parohia Raşcov, jud. Râbniţa. Toţi locuitorii, chiar şi Moldovenii vorbesc aci limba ucraineană.

Timpul de misiune a fost o şcoală sfântă pentru mine, o revelaţie. Am constatat multe adevăruri numai în cadrul cărora poate activa un preot pentru ca munca lui să fie rodnică.

Un preot nepătat şi entusiast în îndeplinirea îndatoririlor sacramentale este pentru ei un sfânt şi se bucură de respect, aproape de veneraţiune.

De sigur, activitatea mea s'a mărginit în cea mai mare parte la îndeplinirea actelor cultice. Am oficiat sf. liturghie cu vecernia şi ceasurile. Am rostit predica la toate slujbele, care a fost tradusă de învăţătorii locali.

Am oficiat rugăciuni atât pentru sănătate, cât şi pentru fericita odihnă şi iertarea celor săvârşiţi din viaţă.

Am înzestrat parohia şi anume: biserica Sf. Treime cu 2 sfeşnice împărăteşti cumpărate cu 300 R. K. K. S. şi biserica Adormirea Maicii Domnului cu un sf. antimis, un disc, o stea şi o linguriţă. Acestea din urmă în valoare de 50 R. K. K. S.

Necunoscând limba locală, ucraineană, am dat instrucţiuni învăţătorilor locali despre modul cum să predea religia, schiţându-le un program.

Am reorganizat corul parohial.

Am cercetat şi găsit un document al bisericei parohiale „Sf. Treime" în care se arată situaţia şi averea de care dispunea această biserică înainte de regimul sovietic.

Am înfiinţat în parohie societatea pentru ajutorarea celor săraci „*Samarineanul milos*", colectând un fond de 318 R. K. K. S., din care am împărţit ajutoare de 133,50 R. K. K. S. Am alcătuit fişa parohiei cu datele culese şi după documente.

Am cules informaţii şi date şi am alcătuit monografia parohiei Raşcov, jud. Râbniţa, redactând-o într'o formă literară şi la urmă am trimis'o onor. Prefecturei jud. Râbniţa care mi-a ceruf-o. Am întocmit registrele de cancelarie şi dosarele respective.

La slujbă asistă lume multă şi de toate vârstele: unii—cei

bătrâni din credință; alții—tineretul—crescut în doctrina politică atee, din curiozitate. Primii cu duioșie, râvnă și cucernicia bătrânilor și mă durea lipsa de interes și bătaia de joc pentru cele sfinte, arătată de tineri prin atitudine necucernică și lipsă de respect în momentele sacre.

Mi-am topit întreaga putere și ființă în elanul rugăciunii spre a mă transforma în Domnul ca la rându-mi să pot comunica și asistenței acest profund sentiment.

Dumnezeu mi-a trimis binecuvântarea divină. Toți, credincioși și necredincioși au fost impresionați. Duhul Sfânt le-a atins și le-a cutremurat inimile. Deși pentru ei a fost neînțeleasă slujba sf. Liturghii, fiind săvârșită în limbă nepricepută de ei, totuși muzica, arta și jertfa, a dobândit această mistică biruință, căci aceste aripi cu care Bunul Dumnezeu a înzestrat duhul omenesc n'au granițe naționale, și deci pot sfărâma orice piedici, chiar și stâncile nepăsării și ale ateismului din calea lor.

După sfânta Liturghie am rostit mici predici, având ca temă dragostea, rugând apoi, că dacă printre asistenți se află vreunul care știe moldovenește, să tâlmăcească și celorlalți sfintele învățături.

La 15. XI 1942. „Am slujit sf. Liturghie la biserica filială „Pocrova". Deși, de dimineață, a fost foarte ger, la biserică, în timpul slujbei a existat un număr impresionant de enoriași. La terminarea slujbei am predicat în limba română, rugând pe singura bătrână, care pricepea puțin din graiul moldovenesc, să tâlmăcească apoi și ucrainienilor.

Suferința este pretutindeni. Prin ea omul înțelege și se apropie de Dumnezeu. Am fost prietenul, fratele bolnavilor. Doamne, alină durerile celor ce prin rugi fierbinți se îndreaptă cu nesovăelnică nădejde spre Tine, singurul liman tămăduitor.

Pr. Gh. I. Doară dela parohia Stroești-Vâlcea a activat în parohia Budei

Dela 1 Iulie 1942 — 31 Decemvrie 1942.

Parohia este compusă dintr'un număr de 1064 familii, cu peste 4500 suflete într'o singură comună. Populația este toată ucraniană, cu excepția a câtorva polonezi, cari s'au pierdut aproape în masa cea mare, prin căsătorii mixte. Afară de acești polonezi, cam 20 la număr, cari sunt catolici, toți ceilalți sunt ortodocși.

Secte, nu sunt.

Conștiința religioasă și datinele s'au păstrat și în timpul prigoanei, la un procent de peste 50%.

Biserica. A fost construită în 1897 din inițiativa Preotului Melentie Grigorovici.

Biserica, era o construcție măreață, cu 6 turnuri. Deși era de lemn, dar a fost așa de minunat construită că nici nu se

cunoaşte din depărtare că nu e de zid. Este mare şi a avut 2 altare.

In anul 1920, pe Preotul C. Mihail l-au torturat în casă, apoi l-au răstignit pe perete afară şi în jurul capului au tras 24 gloanţe de pistol. In scurt timp a murit; un copil a înebunit de groază şi s'a spânzurat, iar ceilalţi 4 s'au împrăştiat dar trăesc. Au urmat apoi până în 1935, un şir de preoţi cari au stat câte puţin. Locuitorii au plătit în fiecare an, dări mari şi progresive, până când a venit în ziua de Sfânta Treime, o echipă de Comunişti în 1935, i-au doborât turlele, au devastat o de icoane şi odoare şi au transformat o în club

La venirea mea începuse restaurarea din iniţiativa P. C. Protoereu V. Filimon. Casa parohială a fost devastată şi făcută şcoală cu 4 posturi.

Realizări. In acţiunea de refacere a Parohiei.

Biserica. S'a refacut complect, afară de turle, pentru care s'a obţinut numai materialul lemnos. Construirea turlelor cere încă timp şi fiind bine coperită şi tăvănită, încă nu s'a perdut din aspect.

S'au aşezat la loc, ornamentele şi sfintele icoane, salvate, s'a revizuit cu pictură icoanele profanate, şi s'au acoperit insignile comuniste.

Am înzestrat-o cu toate odoarele şi cărţile încât poate să servească ca sfânt Locaş de Cult. I s'a refăcut curtea şi este gata pentru sfinţire.

In casa Paznicului, am instalat *„Casa pentru Orfani"*.

Opera de refacere morală, religioasă şi culturală. Am stărpit aproape complect concubinajul. S'au botezat toţi cei ce rămăseseră din 1935 nebotezaţi. Avem în prezent 2 coruri: unul mixt şi unul bărbătesc. Frequenţa este din zi în zi în creştere.

Catehizarea. Am găsit în fiecare şcoală Cărţi de Religie din cele vechi. După aceste cărţi am predat cu interpret şi cu concursul Domnilor Invăţători, materia până la Botezul Domnului.

Pentru cei maturi am slujit în limba slavonă şi i-am pus în curent cu Sfânta Scriptură pe cât a fost posibil.

Colportaj. Am împărţit 100 cărţi de rugăciune şi 100 icoane.

Datini şi obiceiuri Creştine. S'au învăţat colinde şi în româneşte.

Căminul Cultural. La 19 Iulie 1942, am înfiinţat Căminul Moldovenesc „Mareşal Ion Antonescu".

Acest Cămin mi-a servit mult ca instrument de apropiere a tuturor elementelor capabile, locale. S'au ţinut şezători, pentru înviorarea sentimentului de colaborare cu noi, a elementului ucrainean.

S'a învăţat Imnul Regal şi colinde.

Caritatea Publică. La acest Cămin avem o secţie a Caritătii publice, sub conducerea directă a preotului. Am ajutat

totdeauna pe săracii din sat, iar pentru orfani, am înfiinţat Casa lor unde adăpostim şi îngrijim 4 orfani de tată şi mamă şi primim oricând pe acei cari nu au hrană şi adăpost. Această operă de ajutorare am susţinut-o din darul ce vine la biserică şi din ajutoare obţinute prin Pretură.

La opera de Caritate s'a înscris şi Inalt Prea Sfinţitul Nifon al Olteniei, cu suma de 2000 lei. A trimis cărţi în valoare de 2000 lei.

Bibliotecă parahială. Am adunat 22 volume cu conţinut religios şi istoric, medical, etc.

La Parohia Smolonca

Această Parohie o suplinesc din luna Septembrie. Are 400 familii, toţi ucraineni.

Biserica refăcută pe cât s'a putut, am înzestrat-o cu Sf. Antimis şi toate odoarele ce-i lipseau, aşa că se oficiază şi acolo Sfânta Liturgie.

Este o comună săracă, dar Biserica se poate sfinţi oricând.

Este acolo un corp învăţătoresc foarte ales în special Directorul, care s'a împărtăşit cel dintâi.

Corul parohial este în formaţie.

Tot ce s'a putut realiza, cu ajutorul lui Dumnezeu s'a făcut şi cu îndrumarea fără preget şi colaborarea Prea Cucernicilor Protoerei, cari, mai mult decât noi, au împlinit atâtea lipsuri în parohii vacante şi au înfruntat greutăţile de tot felul, la începutul unei opere, ce a fost încredinţată de Dumnezeu pentru prima dată Clerului Bisericii ortodoxe Române.

Am reuşit cred în bună parte, să-i facem să dorească şi ei ordinea lăsată de Dumnezeu în conducerea popoarelor.

Mărturii din popor *)

.....Locuitorimea în rândul prim după ruinarea bisericii în com. Budăi au întâlnit păstor, cu mare interes şi simţire, aşa cum suntem încredinţoş şi tare iubiţi de preotul nostru care s'a luat de s'a înoit în comuna noastră credinţa în Dumnezeu şi în Iisus Hristos şi Sufletul Sfânt. De aceea vă rugăm Domnule Pretor de scriţi la organele mai înalte, despre asta ca preotul Gheorghe Doară se împlinească tocmirea Protopopului în comuna Budăi şi să fie lăsat nouă în comuna Budăi, până la acel timp, până când se va aşeza vieaţa normalinică în ţara noastră.

. . . . . .

*) Spicuim dintr'o scrisoare adresată de locuitorii Com. Budăi, judeţul Râbniţa, având 51 de semnături, Pretoratului Codima; acel judeţ, privind activitatea preotului misionar Gh. Doară.

Ierom. Vitalie Florescu dela Sf. M-re. Govora Vâlcea activează în parohia Borş

22 Mai 1942—26 Martie 1943 *)

Asupra activităţii P. C. Ierom. V. Florescu ne-a sosit menţiunea P. C. Protoiereu respectiv din Procesul Verbal de faţă. Darea de seamă încă nu ne-a parvenit până la încheierea acestei pagini.

PROCES-VERBAL. — Am inspectat parohia Borş-Raionul Birzula. Preotul deservent este Părintele Ieromonah Vitalie Florescu şi cantor Filip Berezoski. Părintele Vitalie a venit în parohie pe data de 22 Mai şi de atunci a început frumos să activeze în parohie. A amenajat destul de bine casa de rugăciune (Biserica fiind distrusă în anul 1938).

A constituit Consiliul Parohial şi comitetul economic, care se îngrijeşte de starea materială a casei de rugăciune şi ajutorul săracilor.

Notăm rodnica activitate a Părintelui Ieromonah Vitalie, în toate ramurile: bisericească, cultural-naţională şi de caritate. Remarcăm faptul cum că P. C. Sa pune mult suflet pentru îndreptarea şi înlăturarea sărăciei în care au căzut multe gospodării lipsite de pâinea de toate zilele.

Ne bucurăm mult de hărnicia Păr. Vitalie şi inima milostivnică cu care e înzestrat. O cât de frumos este când Părintele bate drumuri pela Pretură, Prefectură, cu scopul pentru a dobândi hrană pentru cei lipsiţi.

E lăudabil faptul că Păr. Vitalie a reuşit să câştige aprobarea dela Dl. Prefect ca, colhozul să libereze pâine pentru cei săraci, căci aceasta este misiunea preotului: A se ruga, învăţa şi a face bine. Cimitirul se găseşte îngrijit şi curăţit.

Cancelaria e pusă la punct.

Relaţiile între cler şi învăţători sunt bune, precum şi între cler şi autorităţi. In deosebi e necesar aci în Transnistria, (cum de altfel şi în Ţară) să fie legături bune între păstorul sufletesc şi învăţători.

Ne bucurăm în Domnul că aci în parohie am găsit totul bine: Preotul se bucură de autoritate, poporul e bine voitor şi ascultător.

Dumnezeu să-i ajute a continua şi mai departe lucrarea frumoasă, plină de roadele duhovniceşti, vrednicul întru Hristos Frate Vitalie Florescu.

Protopopul judeţului Râbniţa,
(ss) Ic. ALEX. PODGURSCHI.

---

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Pr. N. D. Grecu dela parohia Nenciulești-Vâlcea a activat în parohia Zagnitca

1 Decemvrie 1942—26 Martie 1943 *)

.....Mie nu mi-a plăcut lingușirea, dar o spun fără înconjur, că ați biruit Inalt Prea Sfințite, prin noi ostașii duhului. Ați biruit valul de întuneric și ați trimis aici licăriri în besnă; țâșniri de lumină care strălucește azi în mii și mii de suflete reincreștinate, lumină care picură din însoritul Cer creștin, în suflete pline de mohorâre și obidă.

Este aceasta o constatare și o verificare a noastră pe teren. Preoții olteni la reîntoarcere în țară sunt petrecuți cu lacrimi până la margini de sate.

Dela început am fost lovit de multa neîncredere mai ales a tineretului, crescut sub instrumentismul diabolic al colhozurilor. N'am descurajat însă.

Am luat măsuri urgente pentru punerea în funcțiune a casei de cult, care a luat locul monumentalei biserici zidită pe la 1750 și înzestrată cu icoane de aur, cu cruce, disc și potir de aur masiv, distrusă până în temelie în 1936 și odoarele ridicate și trimise cu destinație necunoscută, înzestrând-o cu cele ce lipseau. Am reorganizat corul bisericesc, sporindu-l la 40 persoane, cor mixt pe 5 voci, format din bătrâni, vârstnici și tineret.

Când am slujit în noaptea Nașterei Domnului, pregătind în ucrainește Evanghelia și 70% din restul slujbei (în parohie sunt 6700 ucrainieni și 190 moldoveni din care 40 abia mai știu moldovenește) pe furiș mi s'au strecurat lacrimi de emoție și de bucurie.

A fost Inalt Prea Sfințite, ziua de Crăciun prima zi de biruință a mea și cea mai luminoasă zi din viață, care a făcut să uit toate necazurile și lipsurile. După 6 ore de slujbă nu mă simțiam câtuși de puțin obosit.

De atunci și până în prezent am biserica plină de asistență și tineretul nu se mai desprinde de ea.

In ziua Dumnezeeștei Arătări:.... pe un ger și viscol siberian, prin troiene până la brâu, am străbătut îmbrăcat în veșminte, 2 km. de drum până la fântâna rânduită dinainte pentru sfințirea apei, însoțit de peste 2000 credincioși. Am scăpat, prin mila Cerului, fără nici cea mai mică răceală.

A doua zi am plecat potrivit tradiției—cu botezul caselor și 10 zile am mers din casă în casă—nu cu zorul interesului, ci cu răbdarea însărcinării. Dacă primeam ceva dela o casă îmbelșugată, lăsam la alta unde lipsa și mizeria mijea pe fețe gălbejite. Am fost bine primit de popor; primit cu răceală și indiferență de așa zisa intelectualitate a satului: învățători, pers. sanitar, șef și personal de ocol silvic, care absolut niciunul nu

*) Se găsește încă în Transnistria.

s'a închinat când au sărutat Crucea şi nici la Biserică n'au venit în sărbători.

Dar grosul, poporul, a fost mulţumit de truda mea.

Alte înfăptuiri:

1. Am păşit la organizarea unui Cămin Cultural căruia i-am dat fiinţă legală şi l-am organizat după principiile din ţară.

2. Am păşit la organizarea consiliului parohial al bisericii şi la punerea în ordine a scriptelor parohiale, care erau inexistente.

3. Am alcătuit monografia comunei Zagnitcov, după toate îndrumările cărţii d-lui Stahl.

4. Am făcut identificarea elementului moldovenesc din parohie, făcând şi statistica nominală. De unde oficial contau 44 moldoveni, eu am descoperit 190 de suflete în 57 familii şi 23 răzleţi.

5. Am organizat o serbare a datinilor de Crăciun.

Plan de lucru pentru viitor: *a)* Constituirea comitetului şi strângerea mijloacelor de construire a Bisericii; *b)* Organizarea unui parc, în centrul Târgului, cu un monument măreţ pentru Eroii neamului şi ai Crucii; *c)* Organizarea unei cantine obşteşti; *d)* Organizarea întregei obştii religioase.

Ierom. Inochentie Hăţiş din Sfânta M-re. Bistriţa-Vâlcea a activat în parohia Ghiderim

19 Februurie 1942 — 26 Martie 1943*).

Repartizat la această parohie unde totul era de făcut dela început am pornit la lucru înfăptuind cele de mai jos. Am procurat pentru biserică: 800 cărămizi gratuit cu aprobarea primăriei Birzula. 50 bucăţi de sticlă pentru biserică şi casa parohială gratuit. Vopsitul acoperişului bisericii şi al casei parohiale. Am făcut una magazie în spatele casei parohiale. Am făcut un bordei pentru iarnă. Am adus material gratuit pentru 5 uşi cu aprobarea d lui Pretor, pe care l am întrebuinţat la casa parohială. Materiale pentru dublarea a 6 ferestre, gratuit; 408 bucăţi de eternit pentru acoperişul magaziei gratuit. 2 ceaone de tuci, unul de 10 deca, altul de 20 deca, gratuit. Refacerea a 3 camere la casa parohială din nou. Construirea din nou a 2 cuptoare la bucătărie, cu plită şi una sobă în camera de locuit. 800 kgr. ciment adus pentru construitea a una scară în faţa bisericii şi reparaţia la temelia bisericii, gratuit. Un rând de veşminte noui complect şi procoveţe care costă pe piaţă 500 mărci; eu le-am dăruit bisericii. Am făcut un raft în sf. Altar pentru veşminte. Am pus 8 cruci pe biserică după cum au fost. Alte binefaceri la şcoala primară; am făcut cerere cu d-nii învăţători la Ministerul Culturii Naţionale pentru cărţi şi ne-a trimis pentru clasele I, II, III şi IV, gratuit.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Am curăţit cu grebla curtea bisericii de atâtea murdării făcute cu mâncarea vitelor, de oarece nu a avut nici-o închisoare. Am dus un băiat bolnav la spitalul din Birzula, la care spital a stat numai 15 zile, nefiind cu ce i se trata boala pe care o avea. Eu văzând din nou i-am făcut acte şi l-am dus la Odesa. Acest băiat avea 19 ani. Deasemenea pe o femeie bolnavă am cercetat-o şi în unire cu d-l Primar i-am dat existenţa zilnică şi îngrijirea necesară.

Am mai făcut şi alte lucrări cu ajutorul enoriaşilor spre exemplu: Imprejmuirea curţii bisericii cu stâlpi şi scânduri. Vopsitul bisericii înlăuntru complect, care a costat 4500 mărci. Am cumpărat 13 metri cubi brad pentru refacerea clopotniţei şi a turnului din mijloc al bisericii. Am cumpărat 1 metru cub stejar. Am făcut porţile la curtea bisericii. Am cosit iarba prin curtea bisericii.

Am urmat la şcoală regulat după programul dat pentru a preda educaţia religioasă la copii.

Pr. T. Herăscu dela parohia Frăţila-Vâlcea a activat în parohia Stanislavca

1 Noemvrie 1942 — 26 Martie 1943*).

In fiecare Duminecă şi Sărbătoare am oficiat serviciul Divin, răspunsurile fiind date de un cor bărbătesc pe ucrainieşte.

După terminare am ţinut predica zilei având translator pe d-nii Invăţători, aceasta, fiindcă se află în parohie un număr de familii de ucrainieni în număr de 567, cari sunt creştini ortodoxi pe lângă un număr de familii români de 180 familii. Se află şi 49 familii catolici cari au început a veni la ortodoxism.

Am botezat până în prezent un număr de 51 băieţi şi fete dela etatea de 18 ani în jos, dintre cari 7 au fost de confesiune catolică.

Am cununat 29 familii, dintre care 2 familii catolici.

Cu ocazia ajunului Naşterei Domnului, am umblat cu icoana la toţi enoriaşii fiind primiţi şi de catolici.

Primind ca dar pâine, am împărţit la familii sărace. Asemenea am făcut şi la ajunul Botezului.

Am lucrat statistica generală a acestei parohii.

Am întocmit monografia comunei.

Cu Căminul Cultural „Regele Mihai I" s'au ţinut patru şezători religioase. Eu sunt Preşedinte.

S'au împăcat cinci cazuri de ceartă între enoriaşi.

Cu consiliul Parohial am strâns cinci sute de mărci spre a plăti tabla ce s'a întrebuinţat la repararea Bisericii. Am curăţit cimitirele şi crucile aşezate.

---

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Predau religia la şcoală Joia şi Sâmbăta. Pangarul funcţionează cu lumânări de ceară curată cu un fond de 800 mărci. Am împărţit cele 200 calendare de perete la enoriaşi, ce mi s'au trimis dela Sf. Mitropolie a Olteniei.

Pr. Stan Iancu dela Parohia Pietrari-Bârlog-Vâlcea a activat în parohia Dumitraşcova

27 Maiu — 1 Decemvrie 1942

M'am bucurat dela începutul activităţii mele în Transnistria, constatând că sufletul poporului care deşi a trăit aproape un sfert de veac lipsit de orice educaţie religioasă a rămas totuşi neprihănit.

Mi-am început activitatea misionară în parohia Ghiderim, sat curat moldovenesc, aşezat dealungul Nistrului. Biserica satului a scăpat nedistrusă de furia iudeo-comuniştilor fiind numai prefăcută în sală de club. Am luat imediat măsuri pentru reparaţia ei, înfiinţând un comitet de reparaţie. Cu toate lipsurile şi greutăţile timpurilor de faţă am reuşit ca în timp numai de o lună să termin reparaţia generală în exterior, vopsitul acoperişului, zidul împrejmuitor din piatră şi Catapeteasma, lucrată din lemn.

In curtea bisericii, unde sunt înmormântaţi 23 eroi români, căzuţi la datorie când au ocupat acest sat, am ridicat o frumoasă troiţă de piatră ce le va străjui mormântul comun în care-şi dorm somnul veşniciei. In fiecare Sâmbătă seara, după terminarea vecerniei, am făcut catehizarea tineretului, care la început venea din curiozitate dar mai târziu din dragoste şi dorinţa de a cunoaşte învăţătura sfântă, nouă pentru ei. Mi-am întrerupt activitatea aci, fiind transferat din ordin la Parohia Popeluhi-Rudniţa din raionul Piseceanca.

Nu am activat aci însă decât scurt timp, fiind din nou transferat la cerere, în parohia Dumitraşcova, unde deservesc şi în prezent.

Totuşi şi aci, în puţinul timp cât am fost, am reuşit să obţin înfiinţarea unei case de rugăciune în Rudniţa, începând lucrările de amenajare în acest scop şi să înfiinţez primul cămin cultural din raion.

Parohia Dumitraşcova unde am activat în ultima vreme, până la împlinirea stagiului, este o comună compusă din numai puţin de 856 de gospodării şi are în mijlocul ei, cea mai mare biserică din tot judeţul Râbniţa, scăpată ca prin minune, de distrugerea comuniştilor. Am găsit-o însă într'o stare de nedescris.

Prin muncă fără preget, zi de zi, timp de o lună şi jumătate s'au executat următoarele lucrări: Reparaţia acoperişului, reparaţia generală în interior şi pictura iconostasului (catapetesmei). Toate acestea terminate, în ziua de 26 Octombrie a.

c. într'un cadru impresionant şi în prezenţa miilor de credincioşi veniţi de prin satele vecine, s'a făcut sfinţirea bisericii din parohia ce deservesc.

Pe teren cultural, am înfiinţat în parohie un cămin cultural denumit „Erou Sublt. Gabina Petre" care şi-a început activitatea odată cu înfiinţarea, în ziua de 23 August, printr'o frumoasă manifestaţie culturală. De atunci, în fiecare lună, în cadrul căminului nostru cultural, s'a dat câte o serbare atât în localitate cât şi în comunele vecine şi la reşedinţa raională. Cu ocazia zilei de 8 Noembrie, ziua onomastică a M. S. Regelui, după oficierea cuvenitului Te-Deum, Căminul cultural a dat o serbare cu un program compus din coruri, dansuri naţionale româneşti şi o conferinţă despre „Insemnătatea zilei". Tot în cadrul căminului cultural şi din fondurile strânse cu ocazia serbărilor date, s'au obţinut anumite cantităţi de alimente, pentru *o cantină şcolară*, care să servească zilnic pâine şi lapte unui număr limitat de elevi dintre cei mai lipsiţi. Se mai urmăreşte înfiinţarea unei farmacii populare care să pună la dispoziţia sătenilor, medicamente, în limita posibilităţilor. De aceasta se simte mare nevoie.

Rezultatele obţinute sunt foarte mulţumitoare. Numai în parohia Dumitraşcova, au fost 152 cununii religioase şi 29 botezuri dela 1—10 ani. Numărul celor ce încă nu au primit aceste sf. Taine este acum destul de neînsemnat şi sperăm că în curând va dispare complect.

Dela data de 27 Octomvrie, mi s'a încredinţat subprotoieria raionului Piseceanca. In această calitate am dat dispoziţiuni ca în fiecare parohie, cât mai curând posibil să ia fiinţă un cămin cultural, ca fiind cel mai bun mijloc de propagandă naţională, culturală şi chiar religioasă.

Pr. Ianoş Marin dela parohia „Sfinţii Apostoli" Băileşti-Dolj a activat în parohia Lipeţchi II

1 Decemvrie 1942—26 Martie 1943 *)

Darea de seamă, aceiaş, pentru ambii preoţi încadraţi în aceiaşi localitate s'a tipărit la pagina 125 sub semnătura C. Preot Ilie Bodescu.

Pr. Adrian Iliescu dela parohia Vlăduceni-Vâlcea a activat în parohia Lăbuşna

Dela 1 Noemvrie 1942 — 15 Ianuarie 1943.

.....Am activat ca preot misionar în parohiile: Lăbuşna şi Franţuşca, raionul Codima, judeţul Râbniţa.

Am colaborat la repararea, înzestrarea şi sfinţirea din am-

*) Se găseşte încă în Transnistria.

bele parohii a bisericilor, dând personal sf. Antimis, veşminte, sf. vase, procoveţe, cărţi, etc.. Am făcut catehizări în fiecare dimineaţă şi seară, cu elevii, învăţătorii şi sătenii şi am realizat în cea mai mare măsură, reclădirea şi repararea sufletelor pe temelia creştină. Am slujit exemplar, toate ierurgiile şi sf. Taine, uzitând cu puţine excepţii slavona, având cel puţin 90% frequenţă. Am luptat cu real succes împotriva comunismului şi a rezidurilor lui. Am vizitat de 2 şi 3 ori cele 1500 familii din cele 2 parohii, făcând şi recensământul lor, complex şi greu. Am pus ordine şi cinste în bugetul, treburile şi arhiva parohiei Am înfiinţat Căminul cultural „Mareşal Antonescu" şi am ţinut la 26 Decemvrie 1942 serbarea pomului şi datinelor de Crăciun, unica pe raion şi judeţ. Le-am predicat, am făcut religia şi

Cruciaţii desrobitori, liberând prin foc şi jertfe, pământuri şi noroade, din robia satanică a Moscovei păgânizate.

limba română regulat, atât cu învăţătorii cât şi cu elevii celor 6 şcoale primare. Am „pecetluit", îngrijit şi pus cruci la mormintele ostaşilor germani. Am ajutat întotdeauna sătenii, ascultându-le doleanţele, nu rareori fiind şi medic. Am avut pilduitoare raporturi cu bătrânul, dar cultul preot vecin, ucrainian, cu toţi sătenii şi elita satelor. Am ajutat personal cu 200 R. K. K. S. Am realizat şi mobilat casa parohială şi sediul căminului.

Am achitat toate datoriile parohiilor către Onor. Misiunea din Odessa şi plata lucrătorilor la biserici, de 4200 R. K. K. S. Am reparat din obuze: clopote, cruci, miruitori, litier, sfeşnice, etc., la biserici. Toată bogata cantitate de colaci, făină, porumb, cartofi, etc., daţi cu ocazia umblării cu botezul, am distribuit-o gratuit sătenilor. Am avut o conduită pilduitoare, lucrând cu

timp şi tără timp, asigurând astfel „Preoţiei", adevàratul loc de cinstire în sufletele credincioşilor. Mi s'a spus la început: „Nu este Dumnezeu, nu trebuie preot", pentru ca la urmă plecarea mea să-i mâhnească până la lacrimi. Nu am primit salariul până azi, iar timp de o lună, lipsindu-mi complet moneda respectivă, a trebuit să cerşesc hrană şi locuinţă. Terorizat moralicește şi materialicește, am cerut cu disperare concursul Onor. Misiunii. Cu toate aceste lipsuri, pe un ger de 36°, lipsit complet de echipamentul respectiv, mi-am făcut cu prisosinţă şi demnitate datoria, purtînd cu cinste ireproşabilă, sdrobitoarea povară a încrederii Inalt Prea Sfinţitului meu stăpân şi Mitropolit, mărturisind smerit, profunda mângâiere ce mi-au făcut singure răspunsurile P. C. Părintelui C. Brânzeiu, pentru cari nu am cuvinte să-i mulţumesc.

Pr. Gh. Ionescu dela parohia Ştefăneşti-Vâlcea a activat în parohia Crasna

1 Nov. 1942 — 27 Martie 1943 *)

Misiunea în Transnistria am început-o în parohia „Popencu". Aici am înfiinţat Căminul Cultural „Deşteptarea", şi Asoc. Cult. a Tineretului Român. In cadrul lor am organizat 3 serbări iar la ultima a fost de faţă şi D-l Comandant al Legiunii, Căp. Ştefănescu.

La Biserică — am închis cu scândură — turla clopotniţei şi am comandat 2 cruci mari în faţa altarului. Am lăsat un venit frumos Bisericii.

Am fost transferat la „Crasna" pe data de 18 Dec. 1942, un centru eminamente comunist, cu Biserica distrusă din temelie şi unde era enorm de lucru.

Intr'o săptămână, ajutat de cei 18 D-ni Învăţători, am organizat „Datinile de Crăciun".

Am format 5 echipe de colinde — afară de cei ce umblau cu sorcova, capra, buhaiul şi pluguşorul — şi datorită acestor colinde, am desfiinţat sărbătorile vechi şi am strâns pentru Biserică 2115 mărci.

Am botezat 15 copii între 3 — 15 ani — am cununat 40 de perechi. Am dărâmat clubul bolşevic, ce era făcut din materialul bisericii. Am strâns tot materialul necesar construcţiei bisericii, ajutat fiind de D-l Prefect.

Duminică 14 Martie 1943 am sfinţit o troiţă, ridicată pentru „Eroii noştri de aici" iar pentru Duminica viitoare, am invitat toate autorităţile pentru a lua parte la „punerea pietrii fundamentale" a nouei biserici.

In afară de materialul strâns pentru Biserică, am colectat până azi suma de 14500 mărci.

Cu Căminul şi Asoc. Cult. a Tin. Român am dat 5 serbări.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Pr. Gh. I. Lazăr dela parohia Dăeşti-Vâlcea a fost rânduit în parohia Podoimiţa

1 Iulie 1942—27 Martie 1943 *)

Am fost repartizat la parohia Podoimiţa, parohie moldovenească şi fără preot.

In primele zile gândul de căpetenie s'a indreptat către localul bisericii, în care n'am făcut slujbă decât de două ori şi l-am luchis, fiind complect ruinat şi acoperişul stricat, din care cauză ploua peste tot. Am găsit mult sprijin la enorlaşi. Am mai

Ca într'un răsuflu uşurat, după o revenire din grele sbuciumări, la viaţă senină, poporul transnistrian liberat, întâmpină pe Ierarhul Olteniei, în unul din satele lui, în veşmânt de lacrimi, de fiori şi de pietate adâncă.

avut şi ajutorul Preturei, de unde am luat tablă pentru acoperiş şi al Prefecturii, dela care am primit 500 kg. ciment, pentru refacerea scărilor.

Cea mai frumoasă şi mai impresionantă lucrare în interior care poate rivaliza cu cele mai frumoase asemenea lucrări nu numai din Transnistria ci şi din ţară este Iconostasul. Este copiat întocmai după iconostasul dela Sf. Mănăstire Jabca, ce este pe cealalt mal al Nistrului, numai la vreo 100 de metri în faţa acestei parohii. A fost executat în timp de aproape două luni de 5 meşteri specialişti, în excepţionale condiţiuni tehnice. Nici pictura acestui iconostas n'a rămas mai prejos, fiind aduşi meşteri tocmai dela Crajopole, cu bun renume de pictori.

Toate lucrările de renovare, în afară de materialele luate gratis ca: tabla pentru acoperiş, ciment şi în afară de toate

*) Se găseşte încă în Transnistria.

transpoartele făcute gratis, au costat: 2200 R. K. K. S. (adică în lei 132.000); iar în natură, întrucât enoriaşii nu aveau bani, au dat alimente. Cu preşuri şi covoare donate tot de enoriaşi am aşternut complect altarul şi în faţa altarului pe o lăţime de circa 4 m.

O dată cu deschiderea bisericii, prima grije a fost de a atrage la sânul ei pe cât mai mulţi, a-i face să se supună dispoziţiilor bisericii în privinţa calendarului, convingându-i în acelaş timp să-şi boteze imediat copiii ce mai sunt încă nebotezaţi şi a se cununa cei necununaţi. Rezultatele au fost din cele mai satisfăcătoare. Am organizat din tineret un cor bisericesc pe patru voci ce poate concura cu oricare alt cor depe aceste meleaguri.

Am predat în mod gratuit învăţământul religios în şcoala primară şi am adus copii cu învăţătorii la biserică. După ce am vorbit cu elevii, ducându-i din întrebare în întrebare spre cel ce a făcut toate în lumea aceasta şi le ţine pe toate, când am întrebat cine credeţi că este „Acesta", mi-au răspuns: Statul, Fabrica şi n'am mai insistat de teamă să nu spună vreunul chiar pe Stalin. M'am cutremurat atunci şi mi-am înţeles rolul.

Cu ocazia sfintelor sărbători ale Naşterii Domnului, am organizat 18 echipe de colindători din oameni şi bieţi tineri, sub conducerea unui bătrân. Numai cine ar fi fost aici, s'ar putea da seama ce momente impresionante am trăit atunci, când în seara zilei de Naşterea Domnului, stam şi ascultam cu lacrămi în ochi cum se vesteşte marea minune a Naşterii Domnului în acest ţinut ieşit din robia morţii.

Se făcea acest lucru după mulţi ani şi era o bucurie generală de nedescris. Aceste echipe au colectat pentru Biserică cu ocazia colindei suma de 650 R. K. K. S. (adică lei 39.000) ce reprezenta truda lor, pe care au cedat-o bisericii. Această sumă a fost repartizată astfel: 500 mărci pentru a se cumpăra sf. vase, cununii şi alte obiecte de cult, cu care chiar am cumpărat un rând complect de sf. vase, compus din: potir, disc, steluţă, cruce, linguriţă, cană pentru căldură şi două talere, unul pentru susţinut căldura, iar altul pentru acoperit potirul, toate aurite şi un rând cununii, iar restul de 150 mărci s'a dat fondului de ajutorarea săracilor.

Am înfiinţat căminul cultural: „Gheorghe Lazăr", al cărui preşedinte sunt.

Am săvârşit în acest timp 82 cununii, 52 botezuri şi 10 înmormântări. Am supliniţ pe Prea Cuc. Părinte Protoereu al raionului şi pe alţi Cuc. Preoţi vecini, când au fost în concediu, săvârşind cu această ocazie, deci în afară de parohie, 15 cununii, 5 botezuri şi 10 înmormântări.

Gestiunea parohială. Bugetul parohiei întocmit şi aprobat la venituri cu suma de 930 R. K. K. S. prin activitatea depusă a fost depăşit cu mult, realizându-se la venituri suma de 3847 R. K. K. S., iar la cheltueli 3560 R. K. K. S. rezultând ca sold

în cassă suma de 287 R. K. K. S. plus lumânări cumpărate şi nevândute de 200 R. K. K. S., plus 5 kg. ceară de albine, din care se vor face lumânări pentru pangarul parohial.

Pr. Ilie Lăcătuşu dela parohia Pluta-Mehedinţi a activat în parohia Şerşeniţa

1 Noemvrie 1942 — 27 Martie 1943 *)

Am acordat întreaga atenţiune predării învăţământului religios-moral, civic. Deaceea cu regularitate m'am prezentat la cele două şcoale, unde cu tot dragul am predat materia prevăzută de lege şi am obişnuit copiii cu cântarea bisericească.

In vizitele parohiale ce am făcut, pe lângă sfaturile calde date din belşug după împrejurări, am distribuit credincioşilor iconiţe, cruciuliţe, broşuri, precum şi preţioasa revistă: „Lumina creş ină" şi frumoasele calendare, trimise de sf. Mitropolie a Olteniei.

Am sfătuit în tot locul pe enoriaşi şi gospodine, să contribue cu toată larga înţelegere la confecţionarea obiectelor necesare în timpul iernii ostaşilor noştri desrobitori, luptători şi azi pe front. S'au dovedit înţelegători, dăruindu-ne daruri, pe care le am prezentat forurilor superioare.

Pentru cei săraci, la îndemnurile noastre, cele patru obştii, au dat lemne pentru încălzit şi alimente, iar tot în cadrul Căminului cultural, după Crăciun, a luat fiinţă câte o cantină şcolară, la şcoalele din localitate, servindu-se câte o masă la prânz la 10 copii orfani.

M'am arătat destul de binevoitor, faţă de părinţii şi soţiile acelora, cari au luptat în armatele duşmane, iar astăzi sunt prizonieri în lagăre, cărora la cerere le am scris cuviincioase plângeri, precum şi scrisori în graiul românesc. In comun acord cu autorităţile comunale, după prealabile cercetări şi dobândirea de informaţiuni precise asupra purtării acelora sub regimul bolşevic, pentru cei cu merit am dat referate favorabile spre a fi eliberaţi din lagăre şi a se reintoarce în căminurile lor.

Grije deosebită s'a purtat pentru Troiţa Eroilor, precum şi de mormintele şi crucea celor căzuţi pe câmpul de onoare pe teritoriul acestei parohii, a căror memorie a fost cinstită pomenindu-i la sf. slujbe.

Găsind biserica fără geamuri la turle am procurat materialul necesar pe care l-am aranjat la locul său cu gust, aşa că, în biserică gerul nu mai pătrunde şi nici nu viscoleşte. In interiorul bisericii s'au aşezat icoane, cruci şi sfeşnice. Curăţenia a fost riguros observată. Fondurile parohiale au fost mărite şi cinstit administrate. Consiliul parohial a ţinut şedinţele reglementare fiind consultat asupra bunului mers, în administraţia bisericii.

*) Se găseşte încă în Transnistria

Cu concursul autorităţilor locale, cu ocazia vizitei dela Bobotează am întocmit statistica generală a parohiei, care rămâne ca o lucrare de mare importanţă pentru parohie.

Am luat parte la sfinţiri de biserici la Ghiderim şi Haraba. Dela 1 Ianuarie 1943 am suplinit şi parohia Grabova, oficiind servicii religioase şi îngrijindu-mă de curăţenia şi buna rânduială din această casă de rugăciune.

29 Ianuarie 1943

Pentru modul cum a înţeles Părintele Ilie Lăcătuşu dela parohia Şerşeniţa să lucreze în ogorul misionar Transnistrian îl apreciem cu nota *foarte bine*.

Protoiereu, (ss) Icon. ST. FILIMON

Pr. Gh. Luca dela Catedrala Sf. Mitropolii Craiova a activat în parohia Ghiderim

1 Iulie — 10 Decemvrie 1942.

In com. Ghiderim, jud. Râbniţa unde am fost repartizat, a fost mult de lucru, întrucât biserica a fost devastata în Sâmbăta spre Invierea Domnului din 1935 şi prefăcută în club şi local de petrecere, iar cele din interiorul Sf. Biserici, au fost luate şi distruse.

Prin contribuţia enorlaşilor la care a trebuit să merg din casă în casă, s'a făcut restaurarea bisericii devastată de bolşevici, făcându-i se reparaţiile interioare şi exterioare de zidărie.

S'au aşezat două cruci de fier pe cele două turle ale bisericii, la locul celor vechi, trase jos de bolşevici.

In locul iconostasului vechiu şi aurit, distrus de hoardele bolşevice în noaptea Invierii din 1935, s'a ridicat un nou iconostas, lucrat de meşteri localnici.

Pentru iconostasul nou, am făcut şi o pictură nouă. Icoanele care alcătuesc iconostasul, sunt în număr de 20 bucăţi, plus două motive religioase.

Am făcut un frumos prestol din piatră cioplită.

Am pus rame şi geamuri tuturor icoanelor din biserică.

Am procurat şi am aşezat două Sf. Cruci pictate: una lângă iconostasul cu icoana zilei şi una lângă cel cu icoana Sf. Fecioare.

In locul cafasului vechiu, dărâmat de bolşevici, am făcut altul nou, mai mare decât cel dintâiu.

Am obţinut dela autorităţile civile şi militare autorizaţie pentru ca doi oameni cu o căruţă să treacă în Basarabia şi să strângă lucruri pentru înzestrarea bisericii.

Am aranjat în curtea bisericii un mic cimitir unde au fost aduşi de enorlaşii de aici, o parte din eroii morţi în jurul comunei şi îngropaţi la întâmplare. Din îndemnul meu, cimitirul a fost împrejmuit cu un gard mic, la fiecare mormânt s'a aşezat o cruce monument din piatră. Intr'o scobitură a crucii s'a

aşezat o candelă, care arde totdeauna în timpul Sf. Liturghii.

Pentru cumpărarea unor clopote, am strâns până acuma suma de 2760 lei. In locul Statuei lui Stalin situată vis à vis de biserică şi în faţa casei parohiale, care a fost sfărâmată de ostaşii noştri, cu îndemnul şi stăruinţa mea s'a ridicat o troiţă, a cărei sfinţire s'a făcut cu mare fast.

Cimitirul care de asemenea a fost profanat de bolşevici şi lăsat uitării, a fost curăţit, crucile ce lipseau au fost puse şi gardul stricat a fost reparat.

Am ţinut predici speciale pentru tineret.

Am botezat şi am cununat pe toţi cei ce nu primise aceste sf. taine din lipsă de preoţi. Au mai rămas doară necununaţi şi

Sfântul lăcaş al Bisericii din Ghiderim, jud. Râbniţa, sfinţit la 5 Noemvrie 1942.

anume aceia care au avut impedimente la oficierea căsătoriei civile.

Am vizitat bolnavii ce i-am avut în sat, spovedindu-i şi împărtăşindu-i.

Am predat regulat religia la şcoalele din localitate. Cu sprijinul învăţătorilor localnici, am organizat un nou cor pe patru voci. Am înfiinţat „Asociaţia Culturală a Tineretului Român" filiala Ghiderim. Am înfiinţat căminul cultural moldovenesc „Toma Jalbă". Am pus bazele unei biblioteci, dăruind personal 10 (zece) volume. Am organizat câteva serbări cu caracter naţional şi cultural.

Pe teren Naţional. Cu prilejul sărbătorilor naţionale şi în alte diferite ocazii, am vorbit totdeauna poporului despre origina lui, căutând să trezesc conştiinţa naţională românească adormită.

In sat am făcut să se stărue asupra unei curăţenii desăvârşite atât în interiorul cât şi în exteriorul locuinţelor.

Gardurile să fie reparate, iar casele şi în special cele cu

pae şi stuf, să fie bine acoperite. Fiecare să tae buruenile pe drum în dreptul casei lui, iar drumul să fie din când în când măturat. Fântânile să fie curăţite şi desinfectate şi fiecare să aibă găleata sa, spre a se evita propagarea boalelor, prin sistemul obişnuit în acest sat, ca fiecare să scoată apă cu găleata lui.

Personal, am contribuit pentru interesele bisericii din localitatea unde păstoresc, cu suma de 3750 lei. Pentru împodobirea icoanelor din biserică, am donat cele mai frumoase şi mai bune şervete primite dela enoriaşi cu prilejul săvârşirii diferitelor slujbe. Am stăruit pentru înfiinţarea unei cantine şcolare pentru copiii cu totul lipsiţi, lucru mai greu de înfăptuit aicea decât în ţară.

Populaţia de aici şi în special cea moldovenească, este o populaţie cu o fire paşnică, supusă şi ascultătoare. Cu privire la limbă şi obiceiuri, cu toată influenţa apăsătoare a stăpânirei sub care au trăit, nu şi-au pierdut graiul şi nici obiceiurile care sunt ca şi la Prut şi Carpaţi. In majoritatea cazurilor, oamenii au o religiozitate pronunţată.

Pr. Gh. Lungu dela parohia Şegarcea III Dolj a activat în parohia Stanislavca

1 Iulie — 30 Noemvrie 1942

.....Populaţia este în majoritate ucraineană, numai cătunele Izvoraşu şi Pervomoisc având întreaga populaţie de moldoveni în număr de 150 familii.

Biserica se află construită din anul 1910. Pe timpul stăpânirii bolşevice, a fost transformată în local de petrecere, unde, în anumite zile, populaţia satului — în special tinerii — se adunau, cântau şi jucau.

Turla a fost dată jos şi întreaga biserică a fost lăsată în paragină, sfinţii de pe pereţi fiind acoperiţi cu var, de nu se mai cunoaşte nimic. Insuşi drumul ce duce la biserică a fost lăsat în voia vremii, mâncat de ape, încât era peste putinţă de a merge cu căruţa până la biserică.

S'au făcut deoparte şi de alta a drumului şanţuri, pe care să se scurgă apa la vreme de ploaie.

Pe toată lungimea drumului, la distanţă de 5 m. sunt aşezate pietre de o parte şi de alta.

La refacerea întregului drum ce duce la biserică, s'au întrebuinţat 300 căruţe de piatră, 500 kg. ciment şi circa 2000 căruţe de pământ.

Biserica este în formă de cruce, având în plus două camere, deoparte şi de alta a sf. Altar. Are o lungime de 35 m. şi lată de 8 m. şi înaltă de 12 m.

Coperişul este din tablă de fier, afară de tinda adăogată de mine, care este acoperită cu şiţă.

In altar, s'a făcut sf. masă în întregime — cu picior — din

piatră masivă, acoperită cu două rânduri de îmbrăcăminte din pânză de cânepă frumos lucrată de moldovencele din Izvoraşu.

Sus, cât ţine biserica, sunt trase trei linii în culorile naţionale: roşu, galben şi albastru, iar între ele sunt făcute floricele, tot în culorile naţionale. Deasupra fiecărei ferestre, sunt făcute flori în culorile naţionale, având fiecare la mijloc o cruce din care pornesc raze.

La intrarea în biserică — deoparte şi de alta — străjuiesc *două troiţe* din piatră masivă: cea din dreapta în cinstea Eroilor Români şi pe care se află inscripţia săpată şi vopsită în

Solemnitatea sfinţirii bisericii din parohia Stanislevca, jud. Râbniţa

culorile naţionale: *Eroilor Români Inchinare*, iar cea din stânga în cinstea Eroilor Germani şi pe care se află inscripţia săpată şi vopsită: *Der Deutschen Helden Gefallen für heilige Kreuz und für ein neues Europa.*

Troiţele sunt în înălţime de 3 m. iar deasupra lor fâlfâe drapelele respective, sprijinite pe piloni subţiri, vopsiţi în culorile naţionale respective.

S'au pecetluit mormintele din două cimitire, sfătuind pe credincioşi, să aşeze crucile pe mormintele ce n'aveau. Mi-au răspuns, că n'au avut voie să aşeze cruci la morminte sub bolşevici, iar care erau, au fost scoase şi arse de bolşevici.

Obiceiurile lor le-am respectat întru totul. S'a reparat o casă a unui deportat în Siberia, destinată a fi casă parohială. În urmă a fost rezervată pentru maternitate.

În unire cu D-nii învăţători şi D-l primar, am făcut trei troiţe, două la două şcoli, pe locul unde fuseseră aşezate mor-

minte de ale funcţionarilor bolşevici, iar una la întretăierea drumului principal cu cel ce duce la primărie.

La unul din colhozuri, unde rămăseseră semnele bolşevice: secera şi ciocanul cu steaua în cinci colţuri deasupra lor, am dat ordin să se distrugă.

Pe credincioşi am căutat să i apropii sufleteşte de mine şi de autorităţile româneşti.

Tineretul am căutat să-l apropii de biserică, în care scop la sfinţirea bisericii, le-am dăruit gratuit pânză pentru cămăşi la 7 copii săraci şi împărţit 300 cruciuliţe. Am înfiinţat căminul cultural moldovenesc, M. S. Regele Mihai I care, ca prim program de lucru a avut refacerea bisericii.

Administraţia românească se prezintă din toate punctele de vedere la înălţimea chemării vremurilor de azi: Este înţelegătoare nevoilor tuturor cetăţenilor şi arată multă îngăduinţă cerinţelor lor. Refacerea bisericilor, a şcolilor, a drumurilor, a prilejuit tuturor mulţumire şi încredere.

Moldovenii s'au convins, că ceasul aşteptărilor lor nu a fost zădarnic. Mulţumiţi şi mângâiaţi, lucrează şi dau tot concursul autorităţilor româneşti. Îşi respectă cu sfinţenie obiceiurile creştineşti şi moldoveneşti şi sunt mândri, că azi sunt liberi mai ales din punct de vedere religios.

Aşteaptă cu nerăbdare şi cu credinţă în Dumnezeu, ca şi cei deportaţi în Siberia să-şi revină la căminurile lor, după cum cei ce au fost scoşi din case şi lăsaţi pe drumuri, şi-au revenit la vetrele lor. Ţi se moaie sufletul şi credinţa prinde aripi, văzând credinţa lor.

Cum intri într'o casă, te izbeşte lumina sf. icoane, aşezată pe peretele — de obicei — în colţul din faţa uşii. Este icoana pe care femeia a primit-o dela părinţi la nuntă, sau pe care femeea a cumpărat-o, spre a o da la ziua nunţii fiicei sale. Moldovenii spun cu mândrie, că la ordinele bolşevicilor de a da icoanele jos, nu s'au supus şi icoanele au rămas în acelaş loc de ani de zile.

La sfinţirea bisericii — după sf. slujbă — vorbind credincioşilor în limba română, am vorbit după aceasta şi în limba germană D lui Căpitan Enric Glesser comandantul german din Râbniţa. Domnia sa mi-a mulţumit la masă în cuvinte emoţionante. Nici acest prilej de înfrăţire româno-germană nu-l vom uita, convins fiind, că frăţietatea de arme româno-germană dovedită şi cu acest prilej, va duce la biruinţa definitivă a armatelor noastre şi ea va dura deapururea.

REFERAT. — Lucrarea Pár. misionar Gh. Lungu, dela parohia Stanislavca, jud. Râbniţa, este exact cum s'a descris mai sus. In plus, are fapte de milă făcute cu diferite prileiuri şi pe care nu le-a descris, potrivit cuvintelor sf. Scripturi. „Să nu ştie stânga ce face dreapta ta"... Şi fapte de caritate a făcut multe!...

Deşi a lucrat într'un sat ucrainian, a lucrat frumos şi cu folos. Pe tărâmul naţional a lucrat cu deosebită dragoste.

Dăm, cu părere de rău, *aviz favorabil* de plecare în Ţară. Opera sa misionară se închee *cu foarte bine*, rugând pe Păr. misionar, când vremurile îi vor permite, să mai revie să lucreze pe pământul Transnistriei.

Protopop al jud Râbniţa
(ss) Ic. St. IOAN I. APOSTOL

Pr. Gh. Mateucă dela parohia Lipovu II-Dolj a activat în parohia Timcău

22 Maiu — 16 Octomvrie 1942

Biserica din satul Timcău a fost distrusă în anul 1936, iar cea din Broşteni în anul 1941, în ultima zi de retragere a bolşevicilor.

Pe locul bisericii din Timcău, bolşevicii au ridicat o sală de teatru şi cinematograf.

După ce comuna Timcău a fost luată de Români, s'a găsit cu cale ca din acea sală de teatru să se facă o Casă de rugăciune şi astfel în toamna anului 1941 s'a sfinţit. Totuş îi lipseau multe şi era neterminată pe dinafară.

De îndată ce-am sosit în Timcău, am căutat ca această casă de rugăciune să aibe cât mai mult asemănarea unei biserici.

Am cumpărat trei cruci de o înălţime de 1.50 m., cu Domnul nostru Iisus răstignit. Am cumpărat de asemenea sfinte vase, procoveţe, cărţi de ritual.

Am apelat la locuitorii mai înstăriţi să contribuie pentru procurarea unei feţe de mese pentru Sf. Masă şi a unui covor pentru pus în Sf. Altar şi astfel am putut da Altarului o înfăţişare frumoasă. Am procurat cât mai multe icoane.

In faţa bisericii fiind o râpă am astupat-o şi am zidit din piatră şi ciment o scară în înălţime de 5 m. pe o adâncime de şapte trepte.

Dela scară şi până la biserică fiind o distanţă de patru metri, am potrivit terenul şi am pavat cu piatră, făcând o frumoasă terasă în faţa bisericii.

Fiindcă această Casă de rugăciune este zidită pe un maidan, a trebuit ca în partea de miază zi să fac săpături şi să car pământul într'altă parte, ca astfel biserica să poată fi ocolită la Vinerea Patimilor.

Am făcut apel la enoriaşi şi am procurat material de am împrejmuit-o.

Pe locul bisericii din satul Broşteni, am ridicat o cruce de stejar în înălţime de 5 m. cu chipul Domnului răstignit, sculptat de un meşter şi am sfinţit o pe ziua de 14 Octomvrie, slujba fiind făcută de un sobor de patru preoţi.

Deasemenea, am ridicat o cruce şi pe locul bisericii din Timcău, cruce ce s'a sfinţit la 8 Noemvrie.

Am reparat biserica numai cu sprijinul locuitorilor.

Totdeauna şi de toţi locuitorii am fost ascultat.

Fiindcă majoritatea locuitorilor sunt Moldoveni, la toate serviciile le predicam atât credinţa în Domnul şi în Evanghelia Sa; cât şi românismul nostru care luptă pentru salvarea civilizaţiei, întronarea binelui şi a dreptăţii în omenire,

Cu autorităţile comunale, domnii învăţători, cu fruntaşii comunei şi cu toţi locuitorii am avut raporturi bune, frumoase, în cât la toţi le pare rău că-i părăsesc, deşi le-am lăsat preot în loc.

CERTIFICARE. Noi Protopopul jud. Râbniţa, certificăm prin prezenta, că cele relatate de Cuc. părinte misionar Gh. Mateucă — dela parohia Timcău-Râbniţa — sunt conforme cu realitatea. Cuc. Sa a lucrat cu tragere de inimă şi cu dragoste pentru Biserica Mântuitorului Hristos, — care vreme de 25 de ani, blestemaţii comunişti au profanat-o.

Nu ca o certificare oficială, ci ca un cald cuvânt de mulţumire pentru lucrarea misionară înfăptuită, dăm Cuc. Părinte Mateucă, — ce în prezent pleacă la familia sa, — *calificativul de bine*. Dumnezeu să i răsplătească pentru munca ce a dus-o pe plaiurile Transnistriene şi binecuvântat să fie gândul Celui ce a trimis la lucru pe misionarii olteni.

Protopopp al jud. Râbniţa, (ss) ICON. STAVR. IOAN I. APOSTOL

Pr. Ilie Meilă dela parohia „Adormirea Maicii Domnului" — T. Severin a activat în parohia Popencu

24 Mai — 30 Decemvrie 1942

Satul Popencu are o populaţie de 406 familii din care 236 sunt de origine etnică moldoveni, iar restul ucrainieni.

Biserica satului este zidită din piatră, nu se cunoaşte anul. Bolşevicii au folosit-o drept „colbut" (loc de joc, adunări, etc.) Au prădat-o de toate odoarele şi i-au lăsat un clopot (din cele 5) cu rostul de a vesti incendiile. Din curtea bisericii au distrus crucile dela mormintele ctitorilor, pe cari le-au profanat, desgropându-i spre a-i despoia de giuvaericale, deoarece ei au fost boerii satului (3 fraţi Goilav). Locuitorii în general sunt oameni buni. Stăpânirea apusa i-a făcut bănuitori şi neîncrezători.

Toţi vorbesc moldoveneşte chiar şi cu ucrainienii se poate orice român înţelege.

Am fost strălucit secundat în lucrarea mea de un bun cor religios. cu care am participat şi la sfinţiri de biserici în satele vecine (Vorăncău, Mocra) şi pe care l-am îndrumat spre cântări în limba română.

Am stabilit legături cu învăţătorii locali, căutând să le ridic nivelul potrivit poziţiei lor sociale, să le despic rostul lor de îndrumători intelectuali pe o altă treaptă socială decât a obişnuiţilor colhoznici.

Am înfinţat căminul moldovenesc „Deşteptarea" având director pe Petre Atamanenco-directorul şcoalei. S'a produs cu câteva serbări româneşti cari au plăcut săteniilor. S'a alcătuit un comitet, care lucrează în cadrul A. C. T. R. din Râbniţa.

In cadrul căminului şi cu elemente tinereşti s'a organizat şi o fanfară, pe care am pregătit-o să se producă cu Imnul Regal, Deşteaptă-te române, Pe-al nostru steag şi Hora Unirei.

Am distribuit în popor 100 cruciuliţe şi 100 iconiţe trimise de sfânta Mitropolie a Olteniei şi încă 150 iconiţe şi alte broşuri procurate prin Protoieria Râbniţa.

Am procurat la biserică, parte din veşminte, obiecte de cult, feţe de masă, covoare şi prosoape. S'au făcut reparaţiile interioare la scândură, clopotniţă, scări la clopotniţă, s'a aşezat clopotul şi s'a spălat întreg interiorul cu var, vopsele şi ulei.

S'au reparat jghiaburile de scurgerea apei şi s'a reparat şi în parte s'a făcut din nou zidul înconjurător al curţei. S'au făcut 2 porţi din nou la intrările laterale în curte şi s'au vopsit.

Cimitirul a fost curăţit, s'au ridicat crucile aruncate şi s'au tăiat arbuştii. La şoseaua mare (Râbniţa-Tiraspol) unde face cruce cu drumul sătesc s'a ridicat o Troiţă de piatră şi alte 2 simple de lemn. Am priveghiat şi la starea higienică a locuitorilor, observând împreună cu celelalte autorităţi ca să se păstreze curăţenia caselor. Am făcut începutul arhivei parohiale.

Locuitorii, rezervaţi, necăjiţi, sărăciţi, fac impresia că încă nu-şi dau seama de stările prin care trec. Tirania bolşevică i-a făcut să vorbească şi vorbesc încă de bine stăpânirea de ieri.

Pe de altă parte însă se rostesc: „Să se mântuie odată cu colhozul ista" ca să se ştie fiecare stăpân pe propria lui muncă. Mult mai mult s'ar putea produce dacă iniţiativa şi hărnicia individuală nu ar fi topită în angrenajul colhozului.

Firea poporului, tradiţiile şi datinile lui nu se deosebesc de ale basarabenilor şi de ale românilor în genere. Cuvinte la fel, unele obiceiuri privind pomenirile, nunţile, botezurile, ba chiar şi în folclor am găsit identităţi.

Se confirmă prin acestea teoriile D-lui Profesor Sim. Mehedinţi, că Nistrul nu-i decât un râu al Moldovei, iar hotarul românismului e mult mai departe spre Răsărit şi nu poate fi identificat decât căutând acum 150 ani în urmă, de când au început salturile moscovite spre apus.

ORDIN DE ZI No. 4. 19 Noembrie 1942. — Pentru munca şi priceperea pusă în serviciul credinţei strămoşeşti de către Părintele Ilie Meilă din Eparhia Olteniei şi pentru ajutorul

dat administrației românești din comuna Popencu, unde a păstorit cu cinste și demnitate îi citez prin ordin de zi pe județul Râbnița, Balta și Jugastru.

Prefect și Inspector General Administrativ
Colonel CONSTANTIN D. POPESCU CORBUL

Noi Protopop al jud. Râbnița-Transnistria certificăm că Păr. misionar Ilie Meilă, dela Popencu-Râbnița, a dus activitatea sa cu zel, căutând a trezi și conștiința națională a moldovenilor de aci. Munca sa a fost dusă cu conștiinciozitate căutând ca viața religioasă și morală să ajungă la apogeu. Ceeace a și reușit. Pentru seriozitatea cu care a lucrat, îi aducem Cuc. Sale cele mai calde mulțumiri, rugând pe bunul Dumnezeu, să-l răsplătească din darurile Sale bogate.

Adeverim și activitatea Cuc. Sale, dusă pe tărâm național, social, gospodăresc și a ridicării stării sănătății locuitorilor din Popencu.

(ss) Protopop, Icon. Stavr. IOAN I. APOSTOL

Pr. Gh. Mihaiu dela parohia Rusănești-Vâlcea a activat în parohia Coșari

1 Iulie 1942—1 Ianuarie 1943

Biserica. Am deschis cultului și reparat Casa de rugăciuni lăsată în părăsire din 1929. La fel casa parohială. Am inventariat obiectele bisericești, adunate dela credincioșii ce le au ținut ascunse și am completat pe cele ce lipseau.

Vizite pastorale. Am vizitat absolut toate casele creștinilor din parohie. Le am dat sfaturi religioase, igienice și i-am îndemnat să așeze sf. icoane în locul lor de cinste.

Am dat concurs real armatei la toate nevoile avute în parohie cu colecte pentru răniți, munci agricole, etc.

Deasemenea am dirijat administrația comunală, eu fiind singurul reprezentant al Guvernului român în această comună.

Școala. Am reparat și sfințit cele 3 școli din comună, le-am înzestrat cu sf. icoane și am făcut educația religioasă a tineretului în orice împrejurare.

PROCES VERBAL. — Subsemnatul protosinghel Severian Barancea, subprotoiereul raionului Birzuia am inspectat parohia Coșari constatând cele ce urmează:

Sfintele slujbe se săvârșesc în românește și pe alocurea și în slavonește, spre bucuria credincioșilor. In biserică este bună rânduială și curățenie. S'au procurat 4 icoane împărătești cu care s'a împodobit biserica.

Cimitirul este în bună rânduială, rămânând a se completa crucile la unele morminte.

Casa parohială: Este la un loc cu casa de rugăciune. Este în bună stare și întreținută curat.

Cancelaria parohială: Se prezintă bine.

Registrul de activitate zilnică, este la zi şi curat.

Relaţiile cu credincioşii şi autorităţile sunt bune ajutându-se unii pe alţii întru desfăşurarea activităţii.

Învăţământul religios se predă regulat, dar necunoscând limba localnicilor, se mărgineşte numai la învăţarea rugăciunilor şi facerea semnului crucii.

Se constată multă râvnă şi dor de a lucra cât mai mult, pentru întărirea credinţei, educarea tineretului şi vieţuirea creştinească a enoriaşilor.

Părintele paroh Gh. Mihai are un merit deosebit în activitatea pastorală, deoarece, deşi în parohie de ucrainieni, a reuşit să-şi câştige iubirea şi respectul enoriaşilor şi să desfăşoare o activitate vrednică de laudă.

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal,

Subprotoiereu, (ss) Protos. S. BARANCEA.

Pr. Adrian Năpruiu dela parohia Corşor-Gorj a activat în parohia Stroeşti

Dela 1 Decemvrie 1942 – 27 Martie 1943 *)

I. *Pe tărâmul cultural.* 1) S'au organizat cu elevii şcoalei primare colindul şi s'au învăţat cântece patriotice, cântări religioase şi naţionale. 2) A doua zi de Crăciun, echipa culturală a şcoalei primare sub conducerea mea a dat o serbare în sala de spectacole a spitalului de răniţi din oraşul Râbniţa, executând un program artistic de 25 de numere, în faţa ostaşilor răniţi şi a numeros public din oraş în frunte cu notabilităţile judeţului. 3) S'a organizat, de comun acord cu d-nii învăţători, „Pomul de Crăciun" (sau „Iolca" cum îl numesc ei aici). 4) S'a predicat norodului în Biserică, la Şcoală şi li-s'a vorbit şi la adunarea de seară pentru lucrul de a doua zi (neread) îmbunătăţindu-se considerabil frequenţa la Biserică.

II. *Pe tărâmul asistenţei sociale.* 1) S'a constituit un comitet de asistenţă socială, care a distribut cu ocazia sfintelor sărbători ale Naşterii Domnului, la 26 de familii sărace şi în special la familiile celor deportaţi în Siberia, cantitatea de 620 kgr. făină de porumb, socotit câte 10 kgr. de suflet şi câte o sanie de pae pentru încălzit, de fiecare familie. S'a împărţit la ostaşii răniţi din spitalul militar din Râbniţa, cu ocazia serbării dela 26 Decemvrie 1942, cantitatea de 25 kgr. turtişoare dulci şi 5 kgr. nuci. Copiilor, cu ocazia pomului de Crăciun, aşijderea li-s'a împărţit cantitatea de 15 kgr. turtişoare dulci.

III. *Pe tărâmul moral.* 1) S'a stăvilit complect tendinţa de divorţuri (răsvod) după mentalitatea sovietelor şi s'a pus teme-

*) Se găseşte încă în Transnistria.

lia de prestigiu şi trăinicia familiei prin accentuarea actului de căsătorie şi obligativitatea faţă de familie.

IV. *Pe tărâm misionar.* 1) S'a umblat cu molitva postului (după obiceiul locului) în toată parohia. 2) La fel cu apa sfinţită (Iordanul). 3) S'au săvârşit un număr de 38 cununii; din care 23 în com. Stroeşti, 12 în com. Raşcov, la o distanţă de 14 km, 1 în com. Caterinovca la o distanţă de 8 km., 2 în com, Beloci, la o distanţă de 4 km.. 4) S'au săvârşit un număr de 35 botezuri; din care 18 în com. Stroeşti, 16 în com. Raşcov, în com. Slobodca-Raşcov şi 1 în com. Beloci, la distanţele arătate mai sus. 5) La fel s'au făcut un număr de 10 înmormântări: 4 în com. Stroeşti, 5 în com. Raşcov, şi 1 în com. Caterinovca. 6) S'a săvârşit sf. Liturghie la toate sărbătorile, iar în săptămâna primă a postului mare s'a slujit în fiecare zi, s'a spovedit o parte din norod şi s'au împărtăşit învăţătorii şi elevii şcoalei.

Pr. V. P. Niţescu dela parohia Horezu-Poenari-Dolj, a activat în parohia Zozuleni

21 Mai—2 Noemvrie 1942

Comuna Olatinţi unde am fost repartizat mai întâi este o veche aşezare de moldoveni, pe malul Nistrului, în drept cu Orheiul. Dela boerul Matei Sofronovici a rămas satului o Biserică frumoasă.

In afară de faptul că în prezent s'a reparat împrejmuirea de zid a Bisericii şi s'a restaurat clopotniţa, biserica comunei Olatinţi, care a fost mai puţin atinsă de pângărirea comunistă am găsit-o redată cultului divin.

Desevent al acestei Biserici am găsit un preot bătrân ucrainean, care nu ştie limba moldovenească.

Primul serviciu divin l-am făcut aci în Duminica Rusaliilor şi am constatat lipsa de credincioşi la Biserică. Mai multe zile olatinţenii au rămas cam rezervaţi faţă de mine. Şi dacă am văzut că nu vin ei la mine, m'am dus la ei. Pe unde îi întâlneam le povesteam din vieaţa noastră românească, de binele ce-l doreşte Mareşalul tuturor Românilor, de cumineţenia conducătorilor noştri, etc., etc. Le acordam toată atenţia, toată vorba bună, dar şi toată iubirea mea.

Cu plăcere am putut constata, că în mai puţin de o lună de zile, dela venirea mea aici, în afară de credincioşii obişnuiţi, frequentau biserica multe familii din sat, faţă de care reuşisem să mă apropii sufleteşte.

Am colaborat în deaproape cu învăţătorii acestei comune.

Am fost transferat apoi la parohia Zozuleni.

* * *

Cu 3 km. la sud de Olatinţi, se află comuna Zozuleni, având ca populaţie 232 familii de moldoveni şi 50 familii de colonişti ruşi.

In vatra satului se află Biserica, ctitorie bătrânească, care până acum un an a fost după spusa localnicilor, o „moghilă de cheatră"; căci sub regimul comunist a suferit mari stricăciuni. A fost desvelită de acoperiş, bolta i-a fost spartă, tencuiala interioară şi exterioară ruptă, iar pardoseala, iconostasul (catapeteasma), pristolul şi celălalt mobilier, precum şi clopotniţa, distruse ori date la alte întrebuinţări şi focului, rămânând această biserică, în mijocul satului, o ruină acoperită de bălării. 1000 de ruble a fost preţul dărâmării.

Nu mult după desrobire, o seamă de gospodari, vrednici

La Biserica din Zozuleni.

de toată lauda au luat iniţiativa restaurării. Fie în dar, fie în plată, ei au reuşit să-şi procure mai toate materialele trebuincioase reparării. Din toamnă, chiar, s'au ridicat schelele şi s'a acoperit biserica cu tablă de fier. Tencuitul s'a început tot din toamnă, dar îngheţând varul pe zid s'a terminat în primăvară.

In acest stadiu am găsit lucrarea Bisericii, când am fost transferat la parohia Zozuleni. Renovarea s'a continuat. Am procedat la o organizare şi grăbire a lucrărilor.

In 14 zile, s'a construit clopotniţa din piatră şi s'a împrejmuit ograda Bisericei, cu un zid lung de 110 m.

Şi fiindcă mâna de lucru a meseriaşului era scumpă, m'am hotărît ca personal, luând unelta în mână, să ajut mai intens restaurarea. Aspectul exterior al bisericii l am schimbat pictând faţadei un decor cu „Ochiul Atotvăzător", apoi am turnat pris-

tolul din beton, iar la ograda bisericii am lucrat estetic două porţi cu acoperiş în stil românesc.

Vânzând—şi e vrednic de notat lucrul acesta—purcei, păsări, perje (prune), ba strângând ouă şi făină de porumb şi desfăcând-o pe pieţele Odesei, locuitorii, prin acest măreţ efort, au terminat cu bine Sf. lor Locaş de închinăciune. N'au lipsit nici donatorii. De ziua praznicului—14 Octombrie 1942—a avut loc sfinţirea Bisericii.

Am înfiinţat în comuna Zozuleni căminul moldovenesc „Înfrăţirea", în cadrul căruia, de către toţi s'a activat mulţumitor. S'a renovat şi amenajat, corespunzător scopului, un local pentru cămin. S'a înfiinţat un cor al căminului compus din tineretul satului—flăcăi şi fete mari, o orhestră din instrumente cu strune, o echipă pentru dansuri naţionale, iar fanfara existentă a satului s'a organizat în cadrul căminului cultural. Producţiile am hotărît să fie moldoveneşti, locale şi româneşti.

Căminul nostru moldovenesc „Înfrăţirea" a avut şi vizite de înfrăţire cu fraţii basarabeni din comuna Lalova, judeţul Orhei şi, în entusiasm comun, s'au dat reprezentaţii înălţătoare şi edificatoare.

Religiositatea locuitorilor, în genere, e mai mult decât satisfăcătoare, căci cu toată prigoana bolşevică şi fără de Dumnezeu, credinţa şi obiceiurile moldoveneşti străbune n'au fost uitate nici rusificate. Putregai se mai află încă în căpăţânile îmbăcsite de propagandă comunistă ale celor mici la suflet şi foşti „nacealnici" (conducători) şi amăgiţi sovietici, prin urechile cărora încă mai şueră vântul nebuniei; căci în trecut ei n'au ştiut ce e munca, ci numai jaful şi prada.

REFERAT. Prin care întărim, că cele relatate, de C. Păr. misionar, sunt conforme cu realitatea. Deşi în mod tăcut, — deci fără mare reclamă — C Sa a lucrat mult şi cu dragoste şi şi-a căpătat deplina iubire a enoriaşilor, încât ei regretă plecarea sa. A lucrat frumos — pe tărâm bisericesc, dar mai ales pe tărâm naţional, trezind conştiinţa că sunt români — a transnistrienilor din parohia Zozuleni. Dăm *aviz favorabil* de plecare în ţară, cu calificativul: *foarte bine.*

29. X. 1942. Protopop, (ss) Ic. IOAN I. APOSTOL

Pr. Gh. Ochea dela parohia Fălcoiu-Romanaţi a activat în parohia Şerşeniţa

Dela 24 Iunie — 24 Noemvrie 1942.

Comuna Şerşeniţa jud. Râbniţa, situată între dealuri pe o lungime de 7 km., cuprinde în sine 960 familii, cu 3200 suflete; din care jumătate moldoveni, jumătate ucraineni. Totuşi mi-am zis: „Dacă totul va fi pentru câştigul lor, voiu învinge".

Şi atunci, am început a scormoni jarul credinţei lor şi vi-

zitindu-i, să încerc a i apropia. Mi-am format un grup de oameni nepătați. Pe aceștia i-am ales consilieri în număr de 22 și 2 epitropi. Personal n'am lăsat a mă impune ci în mod indirect, m'am impus, fără ca ei să simtă, observând că tot ce spun eu este bine. Iar dacă tineretul a dat mult de gândit, tot așa prin Căminul cultural „Maria Mareșal Antonescu" pe care l-am înființat, adăogând la el, trei secții: Corala la care au activat circa 30 elemente, executând coruri naționale și răspunsuri la sf. Liturghie (jumătate moldovenește, jumătate rusește); Secția cantinei, la care săptămânal dădeam 2 zile de hrană, pentru câte 25 copii, și secția Culturală la care urmau d nii învățători și preotul rânduit să țină conferințe, serbări, etc.

Am făcut pe bază de contract de executări prin licitație, reparația totală a bisericii pe dinafară și vopsitul ei în ulei. Am instalat lumină electrică în biserică și am făcut policandru cu 24 lumini. Am înconjurat curtea bisericii cu zid, vopsindu-l cu var. Am ridicat „Troița eroilor" din lemn masiv, pe postament formă „piramid" din tablă de fier și piatră.

Toată această reușită se datorește și autorităților, care au avut multă bună voință și în special D-lui primar Cobzaru Terente, din Șerșenița, cum și consilierilor bisericii.

Încoronarea acestora, am făcut o prin sfințirea oficială a bisericii în ziua de 3 Noemvrie, ca delegat fiind Prea Cucernicul Părinte Inspector Nic. Grossu.

Mărturisesc, că procesiunile oficiale, la mormântări de eroi fântâni, urmată aci de mici conferințe, au avut foarte mult efect.

MISIUNEA ORTODOXĂ ROMÂNEASCĂ IN TRANSNISTRIA

N-. 6691. Odesa, 24 Noemvrie 1942

Părintele Gh, O hea din parohia Fălcoiu, j.d. Romanați, a fost în slujba *Misiunii, timp de 6 luni.*

In tot acest timp a muncit cu multă râvnă misionară, obținând rezultate frumoase.

Vă rugăm să primiți mulțumirile noastre cele mai vii, pentru grija ce purtați Misiunii, trimițând preoți vrednici.

Primiți, Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, încredințarea simțirii noastre de supusă iubire în Domnul.

Șeful Misiunii, (ss) Icon. DIM. POPOVICI

Directorul Cancelariei, *(ss) Pr. Ionașcu*

Pr. I. G. Pănoiu dela parohia Cacoţi-Mehedinţi a activat în parohia Hârjeu.

1 Iulie — 1 Decemvrie 1942 *)

....Am activat în parohia — Hârjeu jud. Râbniţa — compusă din satele: Hârjeu, Sărăţei şi Mihailovka, cu 783 capi de familie şi 3470 suflete, din cari numai 10% moldoveni.

Această stare de fapt, la început mi-a dat mult de gândit şi m'am întrebat: *„Ce voi putea realiza eu ca misionar, în această parohie*, pentru sufletele acestor creştini, în scurtul timp de care dispun.

Prima legătură de comuniune, prin dragoste, am căutat a o sălăşlui, între mine şi D-nii învăţători ai comunei, arătându-le că preotul este şi ştie să fie cel mai bun prieten şi frate. Vedeam cum poporul, care numai pe ei îi cunoştea şi le înţelegea graiul îi întreba: *„Ce fel este părintele care ne-a venit!* lucru ce mi-l spuneau şi ei şi aşa în mod indirect, mi-am legat şi enoriaşii sufleteşte şi am putut să-i şi cunosc în parte.

Dar porunca pentru care venisem era Biserica: Z dul-casa şi sufletele lor, amândouă în ruină.

Pentru suflet am găsit o capelă, unde slujiam sf. Liturghie şi toate celelalte servicii. Biserica bătrână, frumoasă pe timpuri, fusese transformată în club şi apoi dărâmată. O priveam şi înţelegeam cum spunea: *„Nu mă lăsa pieirei"*. Cu greu am apropiat aceşti oameni şi am alcătuit un comitet. M'am hotărât a începe lucrul întâiu prin mici colecte în parohie. Greu a fost căci, e timp de războiu, material de loc; dar Dumnezeu *ajută pe cel ce crede. Şi cel ce îndrăsneşte prin voinţă birue.*

Mare şi preţios a fost ajutorul ce mi l-a dat Domnul Colonel Popescu – Corbul – Prefect al judeţului Râbniţa; prin materialele ce a pus la dispoziţie, gratuit, ca: var, ciment, lemne, gips; pentru care drept mulţumire şi recunoştinţă l-am declarat ctitor de onoare al bisericii din Hârjeu. Şi aşa prin muncă, strădania zilnică a mea – ajutorul D lui Prefect – al enoriaşilor, am putut restaura frumoasa şi marea biserică de pe malul bătrânului Nistru; sfinţită – în ziua de 15 Noemvrie 1942, de P. C. Sa Păr. T. Rudiev – Inspector misionar, delegat al Onor. Misiunei Ortodoxe din Transnistria. O frumoasă troiţă, a fost sfinţită în ziua de 25 Noemvrie 1942, de P. C. S. Protopop de raion Ion Apostol.

Pentru memoria mamei mele „Ana" răposată, am adus din ţară şi am dăruit 26 icoane, ce împodobesc catapeteazma Bisericii şi mângâie sufletele creştinilor. Am înzestrat biserica cu sf. vase şi acoperăminte, cu sf. Evanghelie şi sf. Antimis, dăruit de sfânta Mitropolie a Olteniei.

Pe tărâm social-Sanitar şi Administrativ. Pentru a nu fi

*) Reînscris în voluntariat misionar şi pentru anul 1943.

suspect acestor oameni, am căutat să le cunosc: Casa, viața la diferite evenimente ca: „Sfințiri de fântâni, case, etc., când ei doreau pe preot în mijlocul lor. Am cunoscut obiceiurile și felul în care înțeleg ei a trăi viața și ține curățenia, dându-le sfat părintesc, a lăsa cele rele și a urma cele bune.

Prin opera de ajutorare, i-am legat mai mult de mine, determinându-i a vedea ca preotul Român, este nu numai un bun învățător dar și un bun Samarinean și așa din farmacia mea personală, ce am adus, am împărțit medicamente și am făcut pansamente; iar pe cei ce au cerut ajutorul și sfatul și cu fapta, după putere, i-am ajutat. Cu organele administrative, am căutat a trăi în cea mai frumoasă înțelegere, dându-le sfatul, când mi l-au ceru, fără a le stirbi drepturile lor.

Tuturor acestor comportări, se datorește faptul, că m'am făcut înțeles de toți, de unde la început, nu credeam, putând să colectez aproape 2500 R. K. K. S. dela enoriași pentru a restaura frumoasa biserică, în valoare de 10500 R. K. K. S. lucrare executată.

Pe tărâm cultural. Pentru catehizarea tineretului mic până la 10 ani n'am avut alt mijloc în afară de predică, de cât purtarea prietenească și cinstirea după sfânta Liturghie, a copiilor și fetelor mici, cu bunătăți dela altar. Rezultat: Până aci, eram ocolit eu și biserica; dar de aci înainte, copiii bucuroși, când mă vedeau, îmi eșau în cale și doreau a vorbi cu mine, dând frumos: „bună ziua", iar la biserică veneau grămadă.

Pentru cei mari a rămas predica.

N'am neglijat a da minți și sufletului, cel mai bun prieten, cel mai luminat învățător: „cartea" și am stăruit și căpătat dela București Casa Școlelor și a Propagandei, mulțumită D lui Em. Bacuță, o bibliotecă de 115 volume, ce o las căminului Cultural „Floarea Romaniei Mari" pe lângă Școala primară Hârjeu.

Pe tărâm Social Filantropic. Pentru a-i determina să îndeplinească îndatoririle creștine ca: botez, cununie, am desființat orice taxă, la cei săraci, oficiind gratis, iar restul prin taxe benevole. Acestea sunt puținele și micile înfăptuiri ce am putut realiza pentru biserica mea, Creștină Ortodoxă, lauda lui Dumnezeu și cinstirea Ierarhului meu I. P. S. Sa Mitropolitul Nifon al Olteniei, iar mie, să nu-mi fie a mă lăuda decât în Sf. cruce a Domnului, lăsând biserica cu un inventar de 75 articole, adică, tot strictul necesar.

REFERAT Cu cea mai camaraderească dragoste îi mulțumim din suflet Părintelui Ion Pănoiu pentru munca neprecupețită pusă în servisiul Credinței strămoșești și al administrației românești din Comuna Hârjeu devenită prin realizările frumoase ale Părintelui „Sat model".

Îi acord toată stima mea Părintelui Pănoiu și-l îmbrățișez cu toată căldura frățească.

(ss) Colonel Const. D POPESCU-CORBUL
Prefect și Inspector Gl. administrativ al
Râbnița, Jugastrului și Balta.
Cavaler al ord. „Mihai Viteazul"

20 Noemvrie 1492, Râbnița

Pr. Virgil Pârvănescu dela parohia Radovan-Dolj a fost repartizat la parohia Pisarevca

1 Noemvrie 1942 — 15 Ianuarie 1943*).

.....Asupra activităţii mele din Transnistria, com. Pisarevca, raionul Codima jud, Râbniţa, cu deosebit respect Vă comunic: Am făcut o casă de rugăciune şi am curăţit cimitirul. Timpul scurt şi vremea şederii mele acolo, fiind friguroasă, altceva gospodăresc n'am putut realiza.

Pr. Gh. Petculescu dela parohia Golenţi-Dolj a activat în parohia Haraba

5 Iulie—10 Noemvrie 1942

Activitatea Bisericească

Restaurarea bisericii: 1) Reparaţie exterioară: a) tencuţă în var şi ciment; b) vopsitul acoperişului în ulei, în valoare de 2500 R. K. K. S.

2. *Reparaţie interioară:* a) Construirea catapetesmei în valoare de 1.300; b) Pictarea catapetesmei 1.700; c) Renovarea picturei vechi 1.600; d) Vopsitul în ulei al bisericii şi lemnăriei sale 1.900; e) Construirea cafasului 650; f) Construirea unui dulap pentru pangar 220; g) Inzestrarea cu obiecte de cult 800 R. K. K. S. Total 11.270 R. K. K. S. (lei 676.200);

3. Am insistat asupra întreţinerii cimitirului. Această sumă am realizat-o în felul următor: Dela Prefectura judeţului Râbniţa 2200 R. K. K. S. Dela Primăria comunei Haraba 3.500 R. K. K S. Colecte dela enoriaşi 6.570 R. K. K. S. Total 12.270 R. K. K. S

Activitatea misionară

Prin cuvânt: 1. Am ţinut predici în biserică. Deoarece credincioşii sunt în majoritate ucrainieni, predicile au fost tălmăcite de către d-nii Notar, Primar şi Epitrop, cari ştiu limba. 2) Am vorbit enoriaşilor despre diferite obligaţiuni ce le au faţă de biserică, faţă de armată, de administraţia şi Statul Român.

Prin cultul Divin: 1) Am oficiat 18 Sfinte Liturghii, la care au participat între 300 - 400 credincioşi. 2) Am săvârşit 57 botezuri. 3) Am săvârşit 42 cununii. 4) Am organizat corul bisericesc, învăţându-i câte ceva din răspunsurile şi. Liturghii.

Activitatea filantropică

1) Am făcut colectă pentru săraci, *împărţindu-le de ale mâncării.* 2) Am dăruit mai multor săraci, din ofrandele aduse la sfânta biserică, mai ales cu ocazia parastaselor.

---

*) Revenit mai înainte de împlinirea stagiului în Ţară a avut durerea să-şi piardă soţia.

Activitatea națională

1) Aranjarea mormintelor și punerea crucilor, celor 6 eroi Români, îngropați în curtea bisericii. 2) Ridicarea unei troițe în curtea școlii, întru cinstirea eroilor desrobitori. 3) Am luat parte activa la orgaizarea serbărilor cu caracter național din Parohia vecină Molochișul-Mare, și anume a) Am organizat și condus corul tineretului, cu ocazia vizitei Inaltului Guvern și a Corpului Diplomatic din 23 August a. c., b) La fel cu ocazia vizitei învățătorilor din jud. Râbnița, în ziua de 26 August a. c., cât și cu ocazia cercului pastoral ținut în ziua de 22 Iulie a. c.

Activitatea socială

1. Organizarea dispensarului comunal. 2) Construirea unui parc comunal, în care am ridicat și o cruce. 3) Am dat concursul la ridicarea unui pod peste pârâu.

Activitatea mea misionară a fost încoronată cu actul sfințirii bisericii.

Pr. D. Popa dela parohia Siliștea Crucii-Dolj a activat în parohia Beloci

Dela 1 Iulie — 24 Septemvrie 1942

..... Biserica a servit ca magazie de grâu. Deci așa stând lucrurile s'au făcut următoarele reparațiuni: S'a închis curtea bisericii, o latură a împrejmuirii fiind lipsă, cu sârma ghimpată. S'au făcut două uși la curte prin care intră credincioșii și apoi s'a curățit terenul de buruieni. La exteriorul bisericii s'a tencuit și văruit unde a fost cazul. S'a închis cimitirul, reparându-se curtea care era distrusă. Înlăuntru bisericii curățit, tencuit și văruit, întrucât din vechea pictură nu s'a păstrat nimic. În locul picturii s'au pus aproape în întregime icoane la locurile cuvenite. Am făcut sfințirea mică și astfel la numai 10 zile, am început să fac serviciul Liturgic, întrucât am avut Sf. Antimis dela Sf. Mitropolie a Olteniei, dat gratuit de înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nifon. S'a făcut o frumoasă Troiță în centrul comunei, lucrată din piatră, pe care am scris următoarele: „Creștine! Fost-ai eliberat. Du-te în Biserică și mulțumește lui Dumnezeu. De acum înainte în casa ta și'n viața ta, trăiește în legea creștină Ortodoxă".

Intrucât la 27 Iulie 1942 se împlinea un an de când trupele române s'au luptat pe aceste meleaguri, cu hoardele bolșevice, am căutat să sărbătorim această zi cu tot fastul cuvenit. Ca atare am hotărît ca în această zi să sfințim și *Troița*. Programul s'a desfășurat în sus arătata zi în chip impresionant.

Am stăruit pentru botezarea celor ce nu se botezase, și în decursul acestei luni s'au mai botezat 12 copii. Lupta cea mare am dat-o, pentru convingerea celor ce trăiau în concubinaj de aproape 20 ani. A fost una din bucuriile ce le-am avut în misiunea mea, de a convinge tată și fiu, să primească sf. Taină a căsătoriei religioase.

Intrncât mi se fixase data sfinţirii pe ziua de 13 Septemvrie până la această dată, am căutat să complectez ultimile lipsuri, ce mai erau pentru marele act. Exterior, în curtea bisericii, dela cele două porţi dela intrarea în curte şi până la intrarea în sf. locaş, am făcut două alei, mărginite de o parte şi de alta cu piatră frumos aranjată şi împietruite. La morminiele celor doi Preoţi, ce au fost înmormântaţi în curtea bisericii, în decursul timpului, înainte de urgia bolşevică, morminte cari nu se mai cunoşteau, le-am închis şi am ridicat cruci de piatră, la cari bătrânii din sat şi pietrarii meşteri au luat parte, cu cea mai mare bună voinţă, desăvârşind lucrul în câteva zile numai.

La 13 Septemvrie a avut loc sfinţirea bisericii. S'a adus cuvânt de laudă lui Dumnezeu, şi s'a îndemnat poporul la viaţă paşnică şi în credinţă ortodoxă. Toţi ni-am înălţat cugetul către mai marii noştri. De către toţi înalţii oaspeţi, mi s'a adus cuvânt de laudă pentru cele înfăptuite de mine şi constatate de Domniile lor, la această sărbătoare. Am răspuns tuturor, mulţumindu-le pentru prezenţă şi spunând că mă simt cu conştiinţa împăcată, că mi-am făcut datoria pe deplin şi am împlinit porunca înalt Prea Sfinţitului meu Stăpân, Mitropolitul Nifon al Olteniei. Astfel s'a terminat înălţătoarea serbare a Sfinţirii Bisericii din com. Beloci judeţul Râbniţa.

La data de 17 Septemvrie a. c., în urma convocării mele, împreună cu d-nii învăţători, învăţătoare, autorităţi comunale şi fruntaşi ai satului, am pus bazele *Căminului cultural*, după cum se constată din procesul verbal încheiat atunci.

REFERAT din 24 Septemvrie 1943.

In prezenta dare de seamă generală, a Cucernicului Părinte Misionar Dumitru Popa dela parohia Beloci jud. Râbniţa, se cuprind toate trei dări de seamă, trimise oficiului nostru protopopesc, pe lunile: Iulie, August şi Septemvrie 1942. Ca atare, fiind văzute de noi, adeverim realitatea faptelor. Din inspecţiile făcute, am constatat grija deosebită a Cuc. părinte misionar, de a lucra, cu timp şi fără timp, pentru Biserica lui Hristos.

Munca sa, a fost tăcută şi fără mare reclamă, bucurându-se la sfârşit de încoronarea lucrării sale misionare. Sfinţirea locaşului Domnului. Activitatea sa în mod oficial, noi o notăm cu *foarte bine*. Spunem însă că numai bunul Dumnezeu, va putea răsplăti munca S-sale, dusă în satul Beloci, zi de zi. A întâmpinat mari greutăţi şi deci cu atât mai mult opera sa are valoare mai mare. Este de menţionat faptul că sf. sa, a activat într'un sat numai de ucraineni. După sfârşitul a trei luni, credincioşii săi, cu greu se pot despărţi de Cuc. Sa. Dragostea, ce a căpătat din partea enoriaşilor, spune mai mult ca orice relatare oficială. Drept care am dat prezenta întărire a activităţii sale, iscălind propriu.

Protopop,
(ss) Icon. Stavrofor IOAN I. APOSTOL

Pr. I. Popescu-Bulzeşti dela parohia Horez-Curtişoara Romanaţi, a activat în Parohia Voroncău

24 Mai 1942—1 Aprilie 1943 *)

.....Cel dintâiu obiectiv propus şi atins a fost restaurarea bisericii, care sub trecutul regim de tristă amintire, fusese transformată în club, sală de adunări pentru comunişti, folosită şi pentru teatru, cinematograf, dans şi petreceri, dar care dela 10/XI/1940 fusese părăsită din cauză că, cutremurul deplasase zidurile şi dărâmase o parte din ele.

Biserica din Voroncău sfinţită de I. P. S. Mitropolit Nifon la 30 Iulie 1942

Această biserică a fost complect restaurată şi mărită. Cu multă stăruinţă, în 2 luni biserica a fost terminată şi a fost sfinţită din nou, chiar de I. P. S. Mitropolit Nifon, la 30 Iulie 1942.

Cel mai vechiu cimitir al satului transformat de hoardele bolşevice şi vreme în loc viran şi islaz de gâşte şi porci a fost împrejmuit cu gard de piatră şi la fel şi cimitirul actual a fost împrejmuit.

Am reparat şi amenajat o casă pentru Dispensar şi Maternitate. Am reparat şi amenajat o clădire proprie pentru Căminul Cultural, în care să se poată ţine pe timpul iernii şezătorile căminului.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

Am amenajat şi înfrumuseţat o grădină publică „Parcul comunal" în care se ţin şezătorile Căminului sub cerul liber, când timpul e frumos. In mijlocul ei am ridicat o frumoasă terasă de unde cântă corul şi muzica.

In fiecare Duminică şi zi de sărbătoare s'a predicat regulat la biserică Cuvântul Evangheliei zilei şi în fiecare Duminecă la şezătorile Căminului şi în orice împrejurare s'a cuvântat ocazional, biciuind păcatele şi fără delegile.

A n ţinut de două ori pe săptămână cursuri de catehizare cu tineretul, la cari au luat parte şi bătrâni. Scopul a fost atins, tineretul îndrăgind Biserica. Am înfiinţat Asociaţia Culturală a Tineretului Român.

S'a înfiinţat şi organizat o echipă de jocuri şi sport, un cor mixt pe 4 voci, o orhestră de mandoline, chitare şi balalaici, şi fanfară.

S'a organizat corul bisericesc, cor mixt pe 4 voci, transpunându-i pe româneşte, la melodiile locale, răspunsurile Sf. Liturghii,

O viaţă nouă a răsărit! Duminica şi'n zilele de Sărbătoare, biserica satului mărită e plină până la ultimul loc. Pe feţele tuturor curg lacrimi. La unii sunt lacrimile bucuriei de a fi văzut din nou biserica deschisă şi'n splendoarea de altă dată, iar cum zic unii mai mult de cum a fost, la alţii sunt lacrimile pocăinţii pentru rătăcirea în care au căzut şi din care şi-au venit în fire întocmai ca fiul pierdut din Sf. Evanghelie.

Au fost vizitate mai ales casele orfanilor, văduvelor, bolnavilor bătrânilor neputincioşi şi ale săracilor şi totdeauna cuvântul a fost însoţit de un ajutor material mai mare sau mai mic, după mărimea nevoilor fiecăruia.

Casele satului care la venirea mea semănau a grajduri de vite, la vre-o lună străluceau de lumină, în urma stăruinţelor şi sfaturilor date obţinându-se pentru toţi gratuit, varul necesar dela fabrica de var din localitate.

Comuna fiind lipsită de şosele şi fântâni higienice, cu îndrumări şi supraveghere directă s'au ridicat zeci de kilometri de şosea, împietruindu-se în parte şi s'au făcut 4 poduri şi 6 podeţe. S'au reparat 28 fântâni şi s'au făcut din nou altele, dintre cari una, denumită de popor „Fântâna Popii", unde în două bazine, personal Preotul a captat 6 isvoare, iar deasupra bazinelor sunt lucrate două troiţe.

„Am inspectat Parohia Voăncău şi Biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului". Aici funcţionează ca Paroh Păr. misionar, Ioan I. Popescu-Balzeşti, venit din ţară, dela Parohia Horez-Curtişoara, Jud. Romanaţi. In general se cuvin, cele mai alese laude şi mulţumiri Păr. misionar Ioan Popescu, care a muncit intens şi fără preget la aducerea într'o stare înfloritoare a bisericei, iar situaţia religioasă din parohie a fost schimbată complet spre bine. Cucernicia Sa, a vizitat aproape toate

casele din parohie, în deosebi pe credincioşii săi cei mai săraci, împărţind cruciulţe, iconiţe, cărţi şi mângâind sufletele obtite. Tineretul l-a apropiat de biserică şi încetul cu încetul speră, că tot tineretul îl va apropia. A înfiinţat Căminul Cultural „Desrobirea", prin care mângâe şi luminează inimile şi minţile credincioşilor, iar prin „Asociaţia Culturală a Tineretului Românesc" apropie tineretul de biserică şi-i dă educaţie naţională, de iubire de Neam, Rege şi Conducător. Este cor. Consiliul şi epitropia, funcţionează în chip deosebit, cu grijă de îndrumările date de C. păr. Paroh.

„Notăm activitatea C. Sale, ca cea mai meritorie şi fără a spune decât numai adevărul, încheem primul proces-verbal cu „foarte bine".

„Drept care am încheiat prezentul, din care o copie se va trimite la oficiul protoieriei de raion Râbniţa.

Protopop raion Râbniţa,
(ss) Ic. IOAN I. APOSTOL.

Mărturii din popor *)

INALT PREA SFINŢITE STĂPÂNE,

.....Noi locuitorii comunei Vorăncău jud. Râbniţa nu avem cuvinte să vă mulţumim că ne-aţi trimis un preot cum nu am avut, care ne-a fost un adevărat părinte şi multe lucruri bune ne-a făcut până acuma.

Astăzi când ne-am obişnuit cu părintele ce ne-aţi trimis, Ion Popescu-Bulzeşti am auzit că trebuie să plece dela noi la 1 Aprilie pentru ca să vină la Biserica sa.

Cu stăruinţă şi lacrimi vă rugăm că dacă nu se poate să ni-l lăsaţi pentru totdeauna, să ni-l lăsaţi cel puţin să facem împreună Sf. Paşte ale acestui an.

Noi însă vă rugăm să ni-l lăsaţi cât mai mult timp pentru că tare bine ne predică, ne învaţă şi de mult folos ni-a fost, şi ne este în toate împrejurările.

Vă sărut mâinile,
Primar, IOAN GRIGOR.

Pr. Petre I. Popescu dela parohia Obislavu-Vâlcea, a activat în parohia Nestoiţa

24 Mai — 20 Octomvrie 1942.

Prima grije mi-a fost să mă interesez de Biserică. Biserica existase şi sub bolşevici făcându-se chiar slujbe, deşi era mică şi devenise neîncăpătoare pentru mărimea satului. totuşi era bogat înzestrată cu aur şi pietre scumpe. In anul 1396 fiind

*) Rugăminte trimisă de către obştea satului Vorăncău-Râbniţa, având 57 semnături, prin care se înfăţişează strădania Preotului I. Popescu-Bulzeşti, cerându-se rămânerea lui mai departe în acea parohie.

primar al satului un jidov anume Brener a poruncit s'o dărâme.

La venirea mea am găsit deschisă o casă de rugăciuni în localul şcoalei moldoveneşti, fiind însă într'un hal de murdărie insuportabil. Prima măsură luată a fost de a se curăţi atât în interior cât şi în exterior.

Cărţi de slujbă nu avea aproape deloc, aşa că imediat m'am adresat Subprotoeriei de Raion luând un rând complect de cărţi de ritual pe slavă veche, dintre acelea donate de către bisericile din restul Ţării, cu deosebire din Moldova.

De la Odessa am cumpărat din banii colectaţi: 2 steaguri, 1 cruce, 2 perechi de cununii, 1 cădelniţă, Sf. Potir, Sf. Disc, steluţă, copie şi linguriţă. In acelaş timp am determinat pe enoriaşul Atanasie Stanislavschi să cumpere singur Policandrul.

In cursul lunei Septemvrie am început amenajarea unei noui Case de Rugăciune (Biserică) în com. Comorova, compusă din 9 sate ucraineşti, ce ţin toate de parohia Nestoita.

In satul Nestoita, potrivit dorinţei tuturor enoriaşilor moldoveni am luat iniţiativa construirei unei biserici. Am alcătuit un Comitet de construcţie şi îndată am pornit la strângerea de fonduri. D l Prefect al judeţului Râbniţa, Colonel Popescu-Corbu ne-a dat tot sprijinul.

Pentru propaganda culturală între moldovenii t ăiţi numai între slavi, am răspândit tot felul de foi religioase şi broşuri de propagandă creştinească şi românească. In deosebi strădania de fiecare zi mi-a fost pentru redeşteptarea sentimentului religios şi naţional.

Incepând anul şcolar am avut un mai larg câmp de activitate. Bolşevismul a făcut nenumărate cazuri de nedreptate socială, aşa că acum toţi cei necăjiţi şi obidiţi, aleargă la preot să-şi spună durerea şi necazul lor, spre a căpăta un sfat sau o mângâiere. N'am pregetat niciodată să dau asemenea sfaturi, şi unde a fost posibil am intervenit chiar pe teren pentru împăcarea nedreptăţilor. Am făcut o întinsă propagandă sanitară.

In ceeace priveşte opera filantropică, am ajutat pe cei nevoiaş şi în sărăcie, fie cu bani, fie cu prinoasele ce se aduc la biserică şi din care am întreţinut câteva familii.

Prin vizitele duhovniceşti făcute în parohie la 60 familii am reuşit să împiedic răspândirea periculoasei secte a Evangheliştilor, care se incuibaseră în sat încă din vremea bolşevismului şi prin propagandă religioasă am reuşit să-i izolez de ceilalţi creştini, împiedicând prozelitismul lor.

Pr. Atanasie Popescu dela parohia Bistreţ-Dolj a activat în parohia Timcău

1 Noemvrie 1942—15 Martie 1943

.....După o săptămână de informaţii, bilanţul se încheia cu lămuriri în parte; iar în prima Duminică după sosirea mea am ajuns să mă orientez sigur în locurile unde mă aflu.

Tot atunci până în târziu de noapte, când liniştea stăpânea totul şi numai fânul de pe jos care înlocuia preşurile de acasă, începuse să foşnească, sub presiunea vântului cu spic de zăpadă, care se furişa în umila-mi cameră printr'o spărtură de geam—la opaiţ—am conceput planul de lucru.

Pe ziua de 14 Noemvrie am convocat pe toţi d-nii Învăţători şi celelalte autorităţi şi absolut toţi — cum în părţile noastre din regat nu se întâmplă — mi-au răspuns cu multă bunăvoinţă şi s'au alăturat plini de încredere.

Le-am cerut pe loc ca să înfiinţăm în comună, *„Căminul Cultural"*. A luat numele simbolic de „Reînfrăţirea".

Am dat fiinţă lecţiunilor de catehizare pe care le ţin în fiecare seară pe mahalale. Astăzi enoriaşii se întrec în a veni şi a le asculta. Îmi cer să le grăiesc din trecutul sbuciumat al Neamului şi sunt mândri când le spun, că sunt coborîtori din atâţia viteji ai poporului nostru. Urmarea acestor lecţiuni este, că astăzi biserica este plină.

Pe d-nii Învăţători mi i-am apropiat atât de mult sufleteşte, încât cedează cu drag ore în plus rugămintei mele, pentru dorinţa şcolarilor şi asistă ei înşişi la aceste ore.

In toate am lucrat până în prezent după zisa sf. şi dumnezeescului Apostol Pavel..., cu timp şi fără timp. Dacă vremea acum, nu mă lasă ca să ridic z'duri sau să le amenajez aşa după cum au făcut cei înaintea noastră destul de onorabil, vreau şi eu să înalţ catapetezme vii, să fac ca enoriaşii mei să moară păcatului, ca să învieze întru Isus Hristos Domnul nostru. Să formez personalităţi creştine. Să desvolt conştiinţe morale.

Pr. Aurel G. Popescu dela parohia Gângiova-Dolj a activat în parohia Petrovca

.....Aci toţi învăţătorii sunt foarte săraci şi nu se deosibesc cu nimic de ceilalţi muncitori, primarul satului putând să-i trimită la munca câmpului ca pe orice lucrător, în zilele când n'au clasă. Oferindu-se să mă primească—am găsduit la casa unuia din ei—unde am rămas o lună de zile. Incă dela început, prima privire asupra satului, m'a făcut să-mi dau seama de mizeria în care trăia toată lumea. Casele toate, deci şi aceea unde şedeam eu, erau acoperite cu pae şi făcute de pământ bătut. Tabla de pe toate casele din sat fusese luată în 1933 de stat, ca să fie nivelaţi toţi în mizerie. In afară de aceasta, în mai toate casele, camerile erau aşa de mici şi joase, că te loveai cu capul de tavan, dacă erai cumva mai înalt de statură. Odată cu instalarea mea la acest învăţător, am început să aflu din aşa zisele „b'nefaceri" ale comunismului. In primul rând, mi s'a confirmat că sub regimul comunist nimeni nu are nici pământ, nici vite, plug, grapă, în fine, nimic al lui personal.

Mi s'a spus deasemenea că, la începuturile acestui regim, în 1918, propaganda comunistă a prins mai întâiu în fabrici. Lucrătorii din uzine, neinvestind niciun capital în fabrica la care lucrau, le convenea de minune ca fabrica să fie comunizată și toți să fie tovarăși la câștig. Nu tot așa a fost însă și cu țaranii care nu voiau în ruptul capului să și predea pământul, plugul, grapa, caii și toate vitele la grămadă, în colhoz. Față de această situație, regimul comunist a lucrat cu tactică: A făcut mai întâi apel la țăranii cari vor să se întovărășească, să înființeze obști sau colhozuri. Acestora, statul le acorda mari înlesniri. Le da tractoare și tot felul de mașini agricole și în schimb, statul nu le lua mai nimic. Astfel a mers până în 1933, când abia jumătate din țăranii gospodari intraseră în colhoz sau tovărășie. Restul, nici nu voia să audă să-și dea pământul și vitele la grămadă. Atunci regimul comunist a socotit că are destui oameni spre a se impune cu forța. Și-au început agenți de ai lor să meargă prin sate și luau declarații dela cei cari, în urma presiunii lor și spre a nu mai fi persecutați, se arătau gata să intre în colhoz. Ceilalți, cari erau periculoși pentru regim și făceau propagandă ostilă comunismului, erau chemați noaptea din casă, la poartă, și suiți în duba neagră și deportați în Siberia, unde li se da proprietate individuală, dar mureau de frig și nu mai auzea nimeni de ei. Li se spunea: „Vrei proprietate individuală? Mergi în Siberia. Acolo îți dim. Aici tot pământul e al statului!". În fine, față de restul celorce, fără să fie periculoși, rămâneau în afara colhozului, adunarea dela Moscova găsise de cuviință că, numai lăsându-i să moară de foame, vor cere și aceștia să intre în colhoz. Și au trimis atunci jandarmi, oameni de ai regimului și le-au luat totul cu deasila. Dar absolut dela toți, ca să nu se mai poată împrumuta unul dela altul. Nu le lăsa nici bob de grâu, de secară, de porumb, mei, în fine nimic. Dărâmau—spun acum toți—dărâmau sobele și zidurile caselor, să nu aibă ceva ascuns de mâncare. În felul acesta, a doua zi chiar, aproape toți au cerut să intre în colhoz, unde trebuiau să-și pună puterea, de muncă la dispoziția lor. Munceai unde te puneau ei, și ți dau să mănânci cca. 200 gr. crupe—un fel de urocie fierte—pe zi, numai atât ca să nu mori de foame. Asta ca o pedeapsă că, ani de-arândul, n'ai vrut să intri în colhoz. Atunci, în 1933, au murit în toată Rusia milioane de oameni. În satul Petrovca, sat cu 290 de familii, au murit 240 de persoane din cauza foametei. Se umflau și cădeau zilnic 20—30 inși în fiecare sat. Cei cari strângeau cadavrele în căruțe, erau hrăniți mai bine, să aibă putere să ducă la groapa comună atâția inși.

Îmi spuneau învățătorul și primarul cum cei cari strângeau cu furcile pe cei morți, când găseau în casă un mort sau doi, iar pe altul sbătându-se cu moartea, îl luau și pe acesta, așa viu, și-l îngropau, că tot știau c'au să-i găsească morți peste 2—3 zile, când ajungeau cu strânsul lor pe aceiaș uliță. O

femee bătrână, soția lui Badea Axinte, vecinul meu, îmi povestea cum lor le-au murit 2 copii de foame, iar ceilalți din casă și-au dus zilele numai cu sămânță de lipic adunat depe câmp. Învățătorul Ciobotaru mi-a declarat cum, din clasa lui, la școala din com. Plochi—departe 7 km. de Petrovca—2 elevi au fost tăiați și mâncați de părinții-lor.

Și ce făcea regimul comunist cu bucatele pe care le luase dela gura atâtor milioane de Ruși, mai ales că anul 1933 fusese unul dintre cei mai roditori ani în pravoslavnica Rusie? Prin indiscreția foștilor comuniști din sat, am aflat că acest grâu fusese exportat în alte țări cu preț de nimic, ca să atragă atenția Europei asupra bogățiilor Rusiei. In al doilea rând, să prindă în străinătate propaganda că sub regimul comunist se produce extraordinar de mult și că traiul este foarte ieftin și în fine, ceiace este mai grav, regimul comunist voia să distrugă economicește statul român, care risca în felul acesta, să rămână cu grâul nevândut pe piețele străine. Și toate acestea se petreceau, în timp ce populația rusă murea de foame și se mâncau unii pe alții!

Căsătoria. In privința căsătoriei, omul se căstorește cu cine vrea. Chestiunea averii nu se mai pune, căci toți sunt săraci și n'au nimic. Se duc la primărie, se trec în registru, chiar dacă s'ar opune părinții, cari nici nu au acest drept, după legile lor, iar peste o zi, două, de nu-i mai plăcea omului de femee, declara la primărie c'o lasă; și dacă plătea 50 ruble ca taxă, căsătoria era desfăcută.

La destacerea căsătoriei a 2 a, trebuia să plătească statului 100 de ruble; la a III a, 150, ș. a. m d. Dacă cu vre o femee aveau copii, trebuiau să le plătească întreținerea. La fiecare primărie exista registru unde, după alfabet, se găsea trecut fiecare cu partida lui, câte femei a ținut. A fost cel mai interesant reegistru pe care l-am găsit în primăria satului unde am fost trimis. Numai câțiva inși erau cu partida mai simplă, trăind tot timpul cu prima soție. Ceilalți aveau rubricile pline.

In privința copiilor, ei erau crescuți de părinți acasă. Pe timpul muncii însă, fiecare brigadă de muncă avea câte o gheretă de scânduri, cu uși și ferestre, pusă pe 4 roate, și trasă de 2 cai, în care erau leagăne pentru copii.

Dimineața, plecând femeile la muncă, puneau copiii în leagăne și-i dau în primirea unei femei, care era plătită să îngrijească de ei. Ghereta era adusă la capul tarlalei și, la 2—3 ore, când brigadierul da repaos dela muncă, mamele își alăptau copiii. Seara, această gheretă era adusă la primărie, iar mamele isi luau prunciii la piept, acasă. Așa se creșteau copiii până la 3 ani Dela 3—5 ani, copiii erau crescuți la „iesle". Ce era ieslea? O casă mare din sat, în care erau paturi și aci erau lăsați, în seama unor femei, toți copiii satului, între 3—5 ani, ca să nu rămână nesupravegheați acasă, când părinții lor

erau la muncă. Acolo li se da masa de 3 ori pe zi, hrana privind colhozul.

Dela 7 ani în sus, toţi copiii trebuiau să meargă la şcoală, dar nu-i puteai forţa să înveţe carte. Copiii îi spuneau învăţătorului pe nume. Aşa era la ei: Toţi erau tovarăşi. N'aveai voe să atingi vreun copil, după cum nu-ţi era permis nici să-ţi baţi femeia.

Învăţătorul la care stam eu în gazdă, luase 1 an „furdigă" (închisoare) pentrucă apucase de ureche un elev. Deasemenea, într'una din zile, când dedese o palmă soţiei sale şi aceasta ţipase, fiind auzită de-o „mahaleancă", cum zic ei, iar aceasta spunând la „cel soviet" (primărie), primarul l-a chemat să cerceteze cazul. Învăţătorul însă, ca să scape de închisoare, a tăgăduit, spunând că nu e adevărat. Fiind trimis să vie cu femeia a trebuit să cadă în genunchi înaintea ei, s'o roage să-i ierte şi să nu spună adevărul, că-l trimeteau la puşcărie. Şi ea -a scăpat.

Dacă 2 elevi se plăce u, se duceau la primăria oraşului Tiraspol şi declarau că se căsătoresc şi-şi luau (zaxa) certificatul. Atunci li se da pat comun, iar dimineaţa intrau la cursuri, şezând în acelaş bancă. Dacă peste câtva timp, nu-i mai plăcea elevului de ea, o putea lăsa, cum am spus mai înainte.

Biserica sub bolşevici

Cu toată prigoana împotriva preoţilor şi a bisericii, poporul rus şi-a păstrat credinţa în ascuns. Li s'au distrus bisericile, dar nu li s'a putut smulge din sufiete credinţa. Astfel, din cele ce am văzut cu ochii, pot spune că o mare parte din biserici au fost distruse din temelie, altele au fost distruse parţial, iar altele au fost lăsate întregi, dar prefăcute în case de sfat, teatre sau magazii. Bisericii din satul unde fusesem trimis, fiind de bârne, îi distruseseră bolşev'cii sânurile laterale, îi deedseră jos turlele, clopotele le spărseseră, şi-o prefăcuseră în club. Aci ţineau şedinţele şi banchetele la sărbători revoluţionare ca 1 Mai, etc. Pardoseala altarului fusese săltată cu 1 m. pentru a servi de scenă. In timpul luptelor înverşunate, care duraseră 13 zile în această comună, bolovani mari de piatră fuseseră scoşi din temelie şi aci, sub temelia Sf. Lăcaş, căutaseră să se adăpostească de mânia lui Dumnezeu, în toiul bombardamentelor, cei fără credinţă. Aşa că, fosta biserică, din Petrovca a servit sub ţari, ca locaş de închinare, sub bolşevici ca teatru şi club şi mai ales casă de petreceri, iar acum după victoria aliaţilor şi trimiterea noastră, a preoţilor misionari, i s'a dat destinaţia dela început, de Casă a lui Dumnezeu şi liman de mângâere sufletească.

In timp de-o lună de zile, prin stăruinţa autorităţilor şi munca întregului sat, am putut reface în întregime temelia bisericii, acoperişul ciuruit de gloanţe şi sânurile laterale. Am făcut

catapeteasma care fusese distrusă de tot, am adus maistori dela Odesa cari au zugrăvit icoanele şi în fine, tot dela Odesa, am cumpărat potir, discos, cădelniţă, candele, cununii, sfeşnice şi tot ce trebue în biserică, căci nu mai găsisem nimic din toate acestea.

Dela bătrânii satului, oameni de-o credinţă cum n'am mai întâlnit, am aflat că, până în 1927, fusese în toată Rusia, deplină libertate religioasă. Dela această dată, nu numai că statul nu

Mărturii ce grăesc despre concepţia transformatoare a unei administraţii de Stat cu veleităţi de dominaţiune asupra Europei şi a lumei. (Dintr'o monumentală biserică a rămas clopotniţa folosită ca foişor de pază pentru incendii).

mai dăduse nimic pentru biserici, dar le-a impus la birnri grele. Cine vrea să mai ţină biserica deschisă, trebuia să plătească, în termen de câteva zile, cutare sumă de bani. Nu se plăteau banii aceştia, se închidea biserica. Până în 1935, prea puţine sate, cele mai sărace, rămăseseră cu taxele neplătite şi deci li se închiseseră bisericile. Celelalte însă strânseseră sumele cerute de conducătorii fără Dumnezeu, şi-şi păstraseră deschise Sfintele Locaşuri. In acel an, adică în 1935, a venit ordin ca tot avutul bisericilor să fie ridicat de stat. Mi-au spus bătrânii satului că, chiar învăţătorul, la care stam eu în gazdă, pusese revolverul în tâmpla pălimarului de-atunci şi-l forţase să predea cheile şi avutul bisericii din Petrovca. Şi acesta le-a predat, cum de-altfel s'a făcut în toate satele.

In satul vecin, numit Budăi, sat de 1200 familii, preotul fiindcă se opusese, fusese pus să joace pe o tablă înroşită, apoi

a fost răstignit în fața casei sale bătându-i-se piroae în mâini și trăgându-i-se gloanțe de jur împrejurul capului, pentru a-l înebuni de groază. Cele mai diabolice fapte s'au petrecut atunci în Pravoslavnica Rusie. Puterea diavolului ajunsese fără margini. Învățătorii din sate, căci învățătorii fuseseră oamenii devotați ai regimului comunist au încărcat în căruțe toate odoarele de aur ale bisericii și icoanele scumpe, iar în com. Petrovca jud. Râbnița, învățătorul Afanase Marcovici-Ciobotaru, la care stătusem în gazdă, îmbrăcat în veșmintele preoțești, și cu cădelnița în mână, mergea în fruntea căruțelor încărcate, cântând „Doamne miluește", în hazul tuturor comuniștilor. Icoanele de lemn au fost tăiate cu barda de același învățător, în fața copiilor de școală, iar ușa care serește de oblon la podul școalei din Petrovca, a fost cândva icoană dela catapeteasmă. In afară de aceste barbarii, activitatea învățătorilor nu se limita la atât, ci ei trebuiau să facă propagandă cât mai multă împotriva religiei, în școală, asupra sufletelor fragede ale copiilor.

Intr'una din zile, venind să-mi aducă lapte o fetiță din clasa IV-a primară, am întrebat-o cum îi învățase până aci la școală, învățătorii. „Că nu e Dumnezeu", răspunse ea. „Și voi ce credeați?". „Credeam că este, că așa ne spuneau părinții". „Dar pe urmă?". „Pe urmă, anul trecut, și la școală au început să ne înveț rugăciuni". „Și voi ce-ați zis?". „Noi am întrebat pe (învățător) Fanase Marcovici, tu spuneai că nu e Dumnezeu. Acuma este? „Este acum, a răspuns el, căci l-au adus Nemții și Românii". Iată până unde mergeau învățătorii aceștia cu zeflemisirea, neavând ce să mai răspundă la întrebările simple, dar precise ale copiilor. Și iată pentru ce au fost trimiși și vor fi trimiși mereu preoți în Rusia, să lumineze pe acești comuniști și să predea religia la tineretul crescut fără Dumnezeu.

PROCES-VERBAL. — Astăzi 21 Iunie 1942,

Subsemnatul Alexandru Podgurschi, Protopop al jud. Râbnița am inspectat Parohia Petrovca, constatând următoarele:

P. C. Păr. A. Popescu în scurt timp a putut, prin felul lui de a se purta și conduce pe credincioși să repare biserica din parohie, să adune „Turma Cuvântătoare" în jurul său și însfârșit să împrejmuiască cimitiral parohial, care, după cum sunt de obicei aproape toate cimitirele din parohiile Transnistriei, se găsea într'o stare de plâns.

Fapta aceasta, merită cu atât mai mult lavdă, cu cât aci, în cimitirul parohiei Petrovca, odihnesc osemintele celor 44 Eroi, cari, prin sângele lor, au stropit pământul Transnistriei și au adus nepieritoare Mărire scumpei noastre Țări. Notăm că cimitirul, în suprafață de 1,25 Ha, a fost bine împrejmuit.

Relevăm și raportul frumos care există între Pr. A. Popescu și credincioși, precum și între P. C. Sa și autorități.

Intrucât rezultatele frumoase în ogorul lui Hristos, au făcut

să putem aprecia meritele P. C. Păr. Aurel Popescu, notăm faptul, cum că Sf. Mitropolie a Olteniei, în persoana Sf. Sale, ne-a trimis un element vrednic, de care poate să se bucure, precum ne bucurăm şi noi.

Protopop Jud Râbniţa,
(ss) ALEX PODGURSCHI

PROCES-VERBAL. — Astăzi 10 Iunie 1943.

Subsemnatul Locotenent Brohanschi Nicolae, Comandantul militar al staţiei Abamelicovo-Petrovca, în inspecţia făcută potrivit ordinelor mele militare, am vizitat şi Biserica din satul Petrovca, pusă sub conducerea Sf. Sale Pr. Aurel Popescu, Pr. Misionar al Sf. Mitropolii a Olteniei.

Am rămas cu adevărat mult impresionat de felul cum acest Locaş de închinăciunie se prezintă, atât ca exterior cât şi interior. Ca unul care cunosc starea de plâns a acestei biserici ce n'a fost cruţată de urgia iudeo-bolşevică, nu pot decât să aduc meritoriile laude acelor ce s'au dăruit, neprecupeţiţi cu trup şi suflet, în serviciul acestei frumoase şi vrednice lucrări.

Pr.I. Purdescu dela parohia Brădetu-Mehedinţi a activat în parohia Rozalievca

Dela 20 Septemvrie — 1 Fevruarie 1943.

.....Ajuns pe aceste meleaguri mi-s'a încredinţat spre păstorire parohia Rozalievca jud. Râbniţa. Am găsit Biserica în stare de reparaţie, luând la rândul meu imediat toate măsurile de directă supraveghere.

Parohia Rozalievca, ca şi celelalte parohii, are un cor foarte bine organizat din bărbaţi şi femei, pe 4 voci. La strană sfânta slujbă se citeşte şi se cântă în limba slavonă şi cunoscându-se bine regula tipicului, totul poate să meargă minunat. Dela Cucernicii preoţi se cere în primul rând predica faptelor şi apoi puţin câte puţin se poate zice câte o ectenie şi vozgas pe slavoneşte, că nu-i greu de învăţat.

.....In anii 1915—1916, Protoiereul Ioná dela Odesa, un prea vrednic şi credincios preot, la chemarea credincioşilor din Rozalievca a venit să le binecuvinteze satul şi a fost aşa de bine primit, aşternându-se pe jos, înaintea Sfinţiei Sale, veştminte şi presărându-se flori, încât a plâns, spunâud că nu-i vrednic să i se facă primirea în felul în care i s'a făcut.

Protoiereul Ioná s'a aşezat lângă o fântână, le-a vorbit credincioşilor ceasuri întregi despre pocăinţă şi mântuirea sufletului şi prin inspiraţie dela Dumnezeu, fiind şi înainte văzător, le-a făgăduit o sfântă cruce pe care o avea ca un mare dar şi blagoslovenie primită din însăşi mâinile I. P. S. S. Patriarh al Ierusalimului de pe locul Golgotei. I-a sfătuit ca mai întâi să facă o cruce mare de stejar. Când crucea de stejar a fost gata, Pro-

toiereul Ioană a adus dela Odesa darul făgăduit, a fixat sfânta Cruce dela Ierusalim în partea de sus a crucii de stejar, care are 8 — 9 metri lungime şi a aşezat-o chiar pe locul de unde le-a vorbit mult despre credinţă şi pocăinţă, nu departe de locul unde este astăzi sfânta biserică. Fântâna de alături are o apă cu gust puţin sărată, din care a băut Protoiereul Ioană şi pe care localnicii o numesc „Fântâna Părintelui Ioană".

Părintele Ioană a prezis: „Aici în sat şi pe aceste locuri va fi biserică şi apoi va fi mănăstire. Dar va veni vremea când cei dintre voi vor strica biserica şi nu alţii din altă parte. Va veni vremea când credinţa poporului rus va trece prin mari necazuri şi încercări şi un popor dela Apus, socotit de ei ca un popor mic şi prost, dar smerit, îi va stăpâni pe ei şi le va pune bună rânduială şi păstori de peste hotar îi va păstori pe calea cea bună, că cei din neamul lor au pierdut smerenia înaintea lui Dumnezeu"..... Protoiereul Ioană a fost ucenicul lui Ioan de Kronştadt, dela care a primit binecuvântarea. Poporul rus numeşte pe Ioan Kronştadschi: „Ingerul dela Miazănoapte", iar pe Protoiereul Ioană: „Ingerul dela Miazăzi".

In această biserică au slujit cca. 12—15 preoţi, cari când pe rând erau ridicaţi de bolşevici şi porniţi în direcţii necunoscute, desigur spre Siberia, dacă nu cumva li se scurta viaţa înainte de-a ajunge acolo din cauza chinurilor la care erau supuşi şi ferice de toţi aceia cari au primit să sufere în numele Domnului.

Iar acum începând dela 25 Octomvrie 1942, se aduc iarăşi cântări de laudă şi mulţumire Bunului Dumnezeu, în acest sfânt locaş, care a cunoscut trecătoarele vremuri de batjocură păgânească, dar şi vremurile de reînviere cu nădejdi spre o nouă viaţă plină de bucurii veşnice.

PROÇES VERBAL, astăzi 25 Octomvrie 1942,

Sfinţitu s'a biserica din com. Rozalievca, cu sfinţire mică, de către noi, protosinghelul Sevarian I. Barancea, Subprotoiereul raionului Birzula, însoţit fiind de Cucernicul Preot Ioan Purdescu, parohul acestei enorii, prin a cărui strădanie s'a reparat şi redat cultului acest sfânt loçaş al Domnului.

Au participat la această înălţătoare solemnitate toate autorităţile raionale şi săteşti, în frunte cu d-l Pretor Vasile Ioniţă, de al cărui concurs s'a bucurat şi această parohie, atât întru cele materiale, cât şi întru cele spirituale.

Am vorbit poporului în slavonie, după putinţă, despre faptul sfinţirii bisericii şi despra viaţa cu adevărat creştinească a credincioşilor.

Cu acest prilej solemn am instalat pe Cucernicul Preot Ioan Purdescu, numit de Onor. Misiunea Ortodoxă la această enorie. Cu înfăţişare de monah, blând şi îngăduitor, cuc. preot

Ioan Purdescu, chiar dela început şi-a atras simpatia şi respectul credincioşilor săi, deşi încă nu cunoaşte limba localnicilor.

Cu acest început, nădăjduim că parohia reînfiinţată, după 23 de ani îşi va reveni la viaţa religioasă şi morală, de altădată.

Subprotoiereu, (ss) Protos. SEV. BARANCEA

Pr. Emilian Raicu dela parohia Lacul-Mehedinţi a activat în parohia Colbasna

1 Decemvrie 1942 – 3 Martie 1943

.....Pe ziua de 1 Decembrie 1942 am sosit în această parohie, care este compusă din satele: Colbasna, Andreevca şi Domniţa, cu un număr de 1000 familii; din aceştia jumătate fiind Moldoveni, iar cellalţi Ucraineni şi Ruşi.

Am fost instalat la o gazdă ucraineană, unde din cauză că nu aveam combustibil am dormit o săptămână fără foc, din care cauză m'am ales cu reumatism la şira spinării.

Am început imediat împreună cu C. Sa Părintele Dricu activitatea de apostoli ai credinţii şi ai naţionalismului românesc pe aceste plaiuri. desfăşurând o prin slujbă regulată, făcută în sobor la capela instalată în locaşul fostei biserici distrusă de bolşevici, prin predici, cu timp şi fără timp şi prin înfiinţarea unui cor religios la care personal am activat învăţând pe moldoveni să cânte colindele şi cântecele noastre de stea, răspunsurile în româneşte la Sf. Liturghie, etc. Am predat religia la şcoala moldovenească, rugând pe învăţătorii şi învăţătoarele dela această şcoală să asiste la lecţiile de religie, aceasta pentru că observasem că cunoştinţele lor în această direcţie erau reduse. C. Sa Părintele Dricu preda religia la şcoala Ucraineană. Prin vizite făcute la enoriaşi, fără a obliga pe cineva să mă servească cu ceva, fiind ei de altfel foarte săraci, am căutat pe cât mi-a fost posibil să cunosc păsurile lor şi să le alin suferinţele. Peste toate lipsurile şi suferinţele proprii, isvorâte din multele nevoi omeneşti, precum şi cheltuielile drumului, suportate cu bani de împrumutat, am trecut şi trec, că acestea sunt nimic faţă de frumuseţea şi importanţa misiunii noastre divine.

Pentru timpul cât am stat acolo nu mi s'a plătit nimic, rămânând dator la C. Sa Părintele Dricu suma de lei 4000, cu care am venit acasă.

Pr. I. Rada dela parohia Filiaşi I-Dolj, a activat în parohia Hruşca.

20 Mai — 10 August 1942 *)

....Prima grije pe care am avut-o în vedere a fost aceia de a restaura biserica din parohia Hruşca, distrusă de avalanşa bolşevică şi pe care sfânt locaş încercase să-l restaureze enoriaşii.

I s'a făcut bisericii reparaţii radicale. Imprejmuirea curţii sf. locaş fusese lăsată în părăginire. A fost refăcută cu multă uşurinţă, întru cât regiunea avea multă piatră.

Prin buna voinţă a preotului vecin de peste Nistru, Mihail Groapă, din comuna Nemerenca jud. Soroca, am putut înzestra strana cu cărţi în limba slavonă, după care putea citi foarte bine cântăreţul local, un bun moldovean şi cu frumoase sentimente româneşti.

Astfel biserica reparată şi înzestrată cu diferite podoabe a fost sfinţită şi pusă în funcţiune.

Cimitirul din com. Hruşca, ce fusese ales de bolşevici ca loc de tir pentru garnizoana ce se afla aci, a fost curăţit, imprejmuit cu sârmă, iar crucile celor decedaţi şi care mai erau în bună stare au fost aşezate la locurile lor.

Am făcut lecţii de catehizare.

Impreună cu autorităţile române administrative am dus o campanie sanitară sfătuind populaţia să-şi facă curăţenie în casă şi gospodării, întrucât în parohie, erau cazuri de tifos.

Am dat tot concursul pentru reparaţia şi curăţenia şcoalelor din localitate, înfrumuseţarea primăriei, precum şi la facerea drumurilor din comună.

MĂRTURII... Noi creştinii din com. Hruşca am ajuns la o mare bucurie, întâlnind la 20/V/942, pe Sf. Sa Părintele Ioan Rada din România, care nouă creştinilor ne-a arătat calea, făcându-ne multe botezuri şi cununii.

Părintele Sf. Sa a stat în comuna noastră un timp scurt, dar ne-a ţinut multe cuvântări despre creştinătate şi credinţă. Cuvintele Părintelui Ioan rămân întru fiecare creştin credincios ca o amintire pe totdeauna.

Suntem mulţumiţi că Părintele ne-a adus pe noi creştinii la o cale pe care vom merge înainte. Timpul cât Părintele a stat cu noi dela 20/V/942 până la 10/VIII/942, ne-a părut ca o zi şi dorim ca Dumneata Părinte să vă întoarceţi în comuna noastră.

Părinte Sf. Ta rămâneţi pomenit în inima fiecărui creştin credincios şi aşteptăm peste un timp să ne întâlnim.

Vă dorim părinte multă sănătate, să vă ajute Dumnezeu să ajungeţi cu bine în Ţară şi să vă întoarceţi la noi.

Comitetul Bisericesc din com. Hruşca. Urmează 25 semnături.

*) C. Pr. I. Rada îşi va continua lucrarea misionară în decursul anului 1943.

Pr. I. Sanda dela parohia „Sf. Ioan Botezătozul" T-Severin a activat în parohia Culnaia-Veche

20 Mai 1942—1 Aprilie 1943 *).

..... Satul Culnaia Veche, în care am fost repartizat să lucrez ca misionar este alcătuit din 600 de familii de moldoveni, plus două sute de ucraineni. E aşezat într'o regiune deluroasă la 25 km. depărtare de Nistru spre răsărit şi la 18 km. de cea mai apropiată gară, Birzula.

Vârsta satului este de aproape 350 de ani după informaţiile pe care le-am putut găsi, iar îndeletnicirea străbunilor acestui sat era creşterea oilor şi a vitelor cornute, pe care le purtau încoace şi încolo, pe întinsul Rusiei. Când au venit vremi mai liniştite iar Tătarii şi Turcii au mai contenit cu prădăciunile lor, crescătorii de vite s'au apucat să muncească pământul acestor locuri unde au pus început de aşezare omenească.

Numele de Culnaia a rămas satului dela cali şi măgarii sălbatici, ce purtau numele de „coluni" şi veneau să se adape la izvorul din mijlocul satului. Aceasta este mărturia bătrânilor, care o moştenesc dela bunii lor, în ce priveşte numele.

Când am venit în sat, cooperativa devenise biserică, fără prea mare schimbare. O masă în mijloc, pe care era pus Sf. antimis şi câteva icoane pe lângă pereţi. Erau încă înşirate rafturile şi dulapurile, în care fusese altădată marfă şi băutură. Clădirea fusese sfinţită cu sfinţire mică de un preot „jivist".

La 8 Septemvrie c., când era şi hram în sat, s'a făcut Sfinţirea Casei de Rugăciune din Culnaia.

Am vizitat 450 de gospodării, dând sfaturi şi stând de vorbă cu creştinii, în deosebi cu privire la stil.

Am făcut 30 lecţii de catehizare cu copiii de şcoală şi 12 şezători cu tineretul, la care s'au învăţat coruri religioase şi patriotice şi am întemiat Căminul Cultural „Sf. Cruce".

Am mai făcut 1 procesiune pentru ploaie. Între lucrările cu caracter gospodăresc, care mi-au luat foarte mult timp a fost deasemenea reparaţia casei parohiale, pe care am reuşit s'o fac bună de locuit, din dărăpănată cum era.

Pe cât mi-a stat în putere am dat tot sprijinul pentru munca ogoarelor. Am împărţit revista „Albina" şi cărţi de rugăciune din cele editate şi dăruite de Sf. Mitropolie a Olteniei.

In ce priveşte frequentarea bisericii nu se pot spune decât cuvinte de laudă. Biserica este neîncăpătoare totdeauna. Dintre săteni s'a organizat un frumos cor, care dă răspunsurile parte 'n româneşte, parte 'n ruseşte.

Moralitatea prezintă înfăţişări cum nu se poate mai variate. Sunt printre aceşti moldoveni, oameni simpli cu conştiinţe de un scrupul extraordinar şi cu trăiri religioase de toată fru-

*) Se găseşte încă în Transnistria.

museţea. Se pare că frica de Dumnezeu este pe aici mai adânc înfiptă în inimi ca la noi. Se vede aceasta din năvala celor căsătoriţi sub Soviet, de a veni la biserică să primească binecuvântarea nunţii, să-şi boteze copiii, să-şi pomenească morţii, deasemenea din lipsa de crime, furturi, bătăi şi din bunătatea lor specifică.

Sunt şi suflete perverse al căror număr nu poate însă covârşi pe al celor buni. Conştiinţa de neam este însă cu totul întunecată. Se poate convinge de aceasta oricine. Pentru sătenii mei „Moldovean" şi „Român" sunt noţiuni deosebite. Dacă nu i-ar trăda graiul nu i-am mai putea numi fraţi.

Graiul este înstrăinat numai în cuvintele referitoare la biserică, armată şi şcoală. Incolo toate vorbele sunt curat româneşti, în legătură cu ierburile, arborii, animalele şi cu orice fel de muncă la câmp sau în casă.

Infăţişarea, graiul, firea şi portul acestor Moldoveni pare uneori că se apropie de cel al Ardelenilor. Se prea poate să fie urmaşii ciobanilor din Ardeal, ce rătăceau cu turmele până departe, pe câmpiile Rusiei.

Pr. Leon Săvulescu dela parohia Şimian-Mehedinţi a activat în parohia Zozuleni

1 Noembrie 1942 — 1 Aprilie 1943 *).

.....In parohia Zozuleni, biserica a fost reparată şi sfinţită la 14 Octomvrie 1942, de fostul preot misionar, tot din Oltenia. Am organizat şi mai mult cancelaria parohială. Am organizat corul parohial.

Am făcut mici îmbunătăţiri la biserică, în interior şi din punct de vedere estetic. Am completat cărţile pentru strană şi am numit cântăreţ bisericesc român, organizând consiliul parohial şi adunarea parohială cu cari am ţinut şedinţe, de câte ori s'a simţit nevoie. Am predicat regulat şi pe înţelesul tuturor.

Am găsit Căminul Cultural înfiinţat, şi am continuat să-l fac activ, numind persoanele cari formează biroul sfatului şi am cerut cărţi de literatură pentru bibliotecă, dând la săteni cărţi de cetit, iar eu personal, am dăruit căminului, revista de folclor românesc „Izvoraşul" a Preotului Gh. Dumitrescu-Bistriţa, unde am găsit cântece naţionale, pe cari le-au învăţat coriştii căminului şi cântece populare din ţinuturile româneşti.

La 24 Ianuarie, s'au făcut mari manifestaţii naţionale la căminul cultural, şi în felul acesta am trezit sentimentul naţional în sufletul românilor.

La şcoala primară am predat regulat religia.

In cursul zilelor din săptămână am făcut vizite parohiale.

Am organizat la 1 Martie cantina şcolară.

---

*) Se găseşte în Transnistria

Pr. Ilie Scrieciu dela parohia Olteanca-Vâlcea, a fost rânduit în parohia Camenca

5 Noemvrie 1942 — 1 Aprilie 1943 *)

..... Dela prezentarea în parohie până la 15 Martie 1943 am desfăşurat cuvenita activitate cultică şi ierurgică precum şi lucrarea didactică, propovedulnd poporului cu prilejul fiecărei sfinte slujbe precum şi în diferite alte ocazii.

In postul Naşterii Domnului am umblat cu molitfa postului în parohia Camenca şi o parte din parohia Severineanca,

Dela 5 Ianuarie a. c. până în ziua de 13 Ianuarie 1943, am umblat cu Botezul, fiind primit cu dragoste de populaţie întâmpinat fiind în poarta casei cu lumânări aprinse.

Am înfiinţat Asociaţia culturală a tineretului român. De Crăciun s'au executat coruri şi colinde, cu elevii liceului şi şcoalei primare din localitate. Corul bisericii dă toate răspunsurile în limba română.

Am intervenit personal pentru a se da din obştea comunei combustibil la familiile sărace. Am ajutat personal din ofrandele date cu ocazia diferitelor servicii religioase la copiii orfani şi văduvele sărace.

In parohia Camenca de sf. sărbători s'au colectat daruri pentru răniţi, adunându-se circa 60 kgr. prune uscate, 255 R. K. K. S. şi s'au împărţit ajutoare săracilor în sumă de 297 R. K. K. S.

S'au făcut la capelă bolţile şi iconostasul din lemn, pardosirea şi pictura iconostasului, iar în ziua de 20 Decembrie 1942, am făcut sfinţirea,

In comuna Severineanca biserica este incendiată de bolşevici. In primăvară vor începe lucrările de restaurare. Până în prezent s'a colectat suma de 1200 R. K. K. S.

Tot pentru această parohie s'au cumpărat sf. vase şi o cădelniţă în valoare de 540 R. K. K. S. colectaţi dela enoriaşi.

La prezentarea noastră în parohie am donat 3 kg. lumânări de ceară, 1 kg. tămâie, adusă din Ţară, 40 foi revista „Lumina Creştină" şi vopsea în valoare de 600 lei. S'au distribuit 220 calendare şi 20 cruciuliţe.

Lucrările de cancelarie ale parohiei sunt ţinute la curent, făcându-se dosare de ordinele primite.

CERTIFICĂRI: C. Pr. Ilie Scrieciu s'a distins prin predarea regulată şi conştiincioasă a învăţământului religios şi prin ajutorul ce ni-l dă atât la cancelaria Protoieriei, cât şi pe teren misionar-liturgic.....

Preotul Ilie Scrieciu din parohia Camenca-Severinovca până pe data de 12 Februarie când a plecat în concediu în Ţară a săvârşit cu regularitate sf. slujbe în bisericica din Ca-

*) Se găseşte în Transnistria.

menca şi Severinovca, a supţinit subprotoleria raionului, titularul fiind în concediu şi a predat religia la şcoala primară Nr. 2 din Camenca, achitându-se în mod conştiincios faţă de toate îndatoririle.

(ss) Protoiereu I. LOGHIN-ŢURCANU.

Pr. St. Smărăndescu dela parohia Dăbuleni I-R-ţi a activat în parohia Studina şi Dumitraşcova

1 Decemvrie 1942 — 1 Aprilie 1943 *)

.....Am găsit la Studina o comună ucraineană şi un preot foarte nemulţumit de venirea mea.

Primarul un român vrednic din judeţul Iaşi se lupta de 6 luni de zile fără să ajungă la nici un rezultat.

Am găsit în învăţătorii localnici, de care mă temeam mai mult, nişte colaboratori desăvârşiţi. Iar în primarul comunei Const. Zmeu, un ajutător neprecupeţit.

Iată în scurt ce am putut realiza de când sunt aici:

Am organizat parohia în perfecte condiţiuni de funcţionare ca şi în ţară, cu registre de cancelarie, consiliu parohial, registre de cassă, etc.

Biserica fusese dărâmată de bolşevicii în 1939. Ea fusese un vechiu castel polonez de prin 1750 care a fost apoi transformat în biserică prin 1800, renovată de mai multe ori şi apoi dărâmată de comunişti. Astăzi este un moloz de piatră şi dărâmături.

In mod provizoriu serviciile religioase se fac într'o Casă de rugăciune organizată în Şcoală.

Eu am complectat cărţile de ritual şi vasele sacre precum şi 2 candelabre mari. Deasemenea am procurat un rând de veşminte.

Am organizat în cele mai bune condiţiuni corul, fiind socotit azi ca cel mai bun din Raionul Piseciancă.

Am organizat cu învăţătorii şi mai apoi, în Cadrul Căminului, lecţiuni de catehizare cu rezultate foarte satisfăcătoare.

Am constatat cu acest prilej o sete foarte mare la acest popor faţă de credinţă. Şi mă simţiam neputincios de a-i satisface complect din pricina necunoaşterii limbii. Totuşi muncind mult am putut să-mi văd roadele. Corul bisericii este azi în majoritate format din tinerat iar la serviciile divine Biserica este plină de ei. In plus, în cadrul şcolii am predat regulat religia folosind ca tălmaci la început un învăţător moldovean din Transnistria. Am învăţat copiii să spună în româneşte rugăciunile elementare şcolare şi Tatăl nostru. Tot în această direcţie am distribuit 110 calendare dela Mitropolia Olteniei şi cărţi religioase dela Misiune de 200 R. R. R. S.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

In cadrul Căminului Cultural din Studina am întreprins o acţiune de identificare a elementului românesc pierdut în massa de ucrainieni şi am reuşit să identific în această comună 400 de familii moldoveneşti curate.

Oficial erau date 5 familii.

Tot în cadrul Căminului am ţinut lecţii serale de învăţare a limbei româneşti de 2 ori pe săptămână şi am fost foarte satisfăcut văzând cum numărul amatorilor a crescut la 40 de ascultători.

Ca subprotoereu de raion. Dela 1 Februarie a. c. subsemnatul am deţinut şi oficiul de subprotoereu al Raionului Pisecianca.

In prezent sunt transferat la parohia Dumitraşcova pe baza cererii subsemnatului, deoarece această parohie era vacantă şi la Studina erau doi preoţi.

Pr. Iosif Şocu dela parohia Cărpiniş-Gorj activează în parohia Jura

17 Oct. 1942 — 1 Aprilie 1943 *).

....Sosit în noua mea parohie am făcut cunoştinţa tuturor autorităţilor: Primar, notar, şef de post, învăţători şi a profesorilor dela liceul de 6 clase din localitate.

Am pornit la lucrul meu misionar mai întâi săvârşind îndatoririle sacerdotale. In reuşita serviciului am fost ajutat şi de cantorul Alexandru Camincea, un bun cântăreţ cu care am organizat un cor de adulţi. La cununie, am cerut tinerilor să ştie „Tatăl nostru", iar la botez, naşilor, să rostească „Crezul".

Tot în asistenţa tuturor am săvârşit şi „Panahida", pentru cei morţi. După cerinţa credincioşilor, slujba înmormântărei celor repausaţi am săvârşit-o în biserică.

In ziua de 18 şi 19 Decemvrie am primit mărturisirea tuturor elevilor şi profesorilor dela şcoala primară şi liceu, ca şi a bătrânilor şi bătrânelor din sat. In unele case am găsit atâtea icoane aşezate pe pereţi, că-ţi făceau impresia unor adevărate altare. Intrebându-i unde au păstrat aceste obiecte sfinte pe timpul persecuţiei comuniste mi-au răspuns că le-au ţinut ascunse.

In multe case am găsit numai copiii, orfani de tată şi mamă, sau deportaţi în Siberia. Acestora le-am împărţit ajutoare din economiile mele persoanele care au constat din R. K. K. S, pâine şi alimente. Mulţumirile acestora, ca şi a rudelor apropiate erau de nedescris.

Luând cunoştinţă că în oraşul Râbniţa se găseşte spitalul de campanie No. 128, înţelegând jertfa soldatului român, cu ocazia sărbătorilor Naşterii Domnului am făcut apel la spiritul de caritate al enoriaşilor mei. Am strâns 198 kg. fructe uscate,

*) Se găseşte încă în Transnistria.

62 kg. prune uscate, 31 kg. cartofi, 83 kg. mazăre, 85 kg. fasole.

In sala de spectacole a spitalului am executat un frumos program artistic cu tineretul şcolar din parohie. De faţă au fost sute de răniţi, D-l Prefect, D-l Subprefect, Protoereul judeţului, corpul medical, etc. La sfârşit am mulţumit pentru atenţia acordată nouă celor 50 de persoane ce veneam dela o distanţă de 35 km. pe un ger ce atingea 20 grade.

In parohia Jura, Biserica se află actualmente în fostul (club) aranjată cu catapeteasmă şi icoane, prin strădania fostului preot misionar Ion Bârsănescu. La venirea mea am achitat datoria de 426 R. K. K. S. din venitul pangarului. Am plătit suma de 230 R. K. K. S. fond misionar. Am cumpărat din oraşul Odesa: 2 steaguri cari au costat 350 R. K. K. S. 1 cruce mare care a costat 90 R. K. K. S. 1 cădelniţă care a costat 75 R. K. K. S. Am stabilit şi am intrat în posesia tuturor grădinilor de cari trebue să se folosească biserica şi personalul bisericei.

Am angajat un paraclisier căruia i se plăteşte din venitul epitrahilui, pentru a ţine biserica în bună stare şi care în tot timpul este la dispoziţia personalului bisericii. In toate acestea am fost ajutat de epitropul Ignat Halupa şi Parfenie Pairehi, gospodari buni şi convinşi creştini.

PROCES-VERBAL. — Azi 19 Februarie 1943.

Am inspectat şcoala primară şi liceul românesc din comuna Jura, jud Râbniţa. Dela ora 10—11 la aceste clase s'a predat religia de către S. Sa Preotul Şocu Iosif.

Semnalez cu bucurie faptul că părintele îşi îndeplineşte îndatoririle ce le are şi faţă de şcoală şi tineret.

Sub-inspector (ss) I. OŞIANU.

Spitalul de campanie Nr. 128, către Parohia Com. Jura Jud. Râbniţa.

Confirmăm primirea de la Parohia Jura, prin Părintele misionar Iosif Şocu, Parohul acelei Comune a tuturor darurilor oferite.

In numele răniţilor din acest spital rugăm primiţi căldurosse mulţumiri atât pentru daruri, cât şi pentru clipele de mulţumire sufletească ce le-aţi procurat prin reprezentaţia dată în ziua de 28 Dec. 1942.

Şeful Administrativ al Spitalului
Căpitan, JUGARU

Pr. Nicolae Târcă dela parohia Osica de Jos Romanaţi a activat în parohia Plochi II

1 Noemvrie 1942 — 1 Aprilie 1943 *

Am fost numit la parohia Plochi II, jud. Râbniţa. Am găsit aici pe Părintele Solomon Ciobescu desemnat pentru parohia Plochi I. Impreună cu părintele Solomon am pornit şi eu la acţiune. Campania de lucru începând, vremea fiind în potrivă, am căutat să fac vizite pastorale.

In discuţiunile pe cari le întreţineam cu enoriaşii am distribuit 45 cărţi de rugăciuni mai ales familiilor cari aveau copii de şcoală; am mai distribuit 135 calendare bisericeşti dela editura Sfintei Mitropolii a Olteniei, mai multe tablouri cu chipul M. S. Regelui Mihai I, şi altele cu chipul D-lui Mareşal Antonescu, toate distribuite în mod gratuit.

Intre timp am mers alternativ la cele două şcoli din com. Plochi, unde am predat ore de religie. Cu această ocazie am învăţat pe copii cântece religioase.

Impreună cu Părintele Solomon Ciobescu am organizat catehizarea tineretului pe mahalale.

Am căutat să ajut mai ales pe orfani şi familiile nevoiaşe cu tot ce s'a putut: cu 6 ddal. făină de porumb şi chiar cu bani unde a fost cazul. Am căutat să-mi fac şi datoria de preot român, colectând împreună cu fratele Solomon Ciobescu, ciorapi şi mânuşi, cu toate că se strânsese aproape totul, pentru bravii noştri ostaşi. Am mai colectat alimente si 232 mărci pentru răniţi.

Astfel am activat şi în parohia Krutei unde am suplinit dela 23 Decemvrie 1942 până la 18 Ianuarie 1943 când am plecat în concediu.

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, preoţii lucrează şi dacă se va scrie cândva despre reîncreştinarea Transnistriei, cred că o pagină va fi închinată şi chiar prima va fi închinată clerului oltean care pe tărâmul luptei misionare şi duhovniceşti a continuat opera liberatoare a bravilor noştri ostaşi eroi.

Pr. Paul Tomescu dela parohia „Sfinţii Apostoli" Balş-Romanaţi a activat în parohia Colbasna

20 Maiu — 26 August 1942

....Ca primă înfăptuire am ridicat în faţa bisericii o clopotniţă de 7 m. înălţime. Am lucrat şi eu personal pentru a-i da estetica şi durabilitatea necesară şi în locul celor 7 clopote câte a avut, am pus două tuburi de proectile de tun.

Conform ordinelor primite am înfiinţat consiliul parohial,

*) Se găseşte încă în Transnistria.

am format buget, registre de intrare şi eşire, Procese Verbale, Statistice, etc.

Am depus toate stăruinţele pentru terminarea lucrărilor bisericii ce este în reparaţie.

Duminecă 28 Iunie am mers tot aci şi am oficiat Sfânta Liturghie în paraclisul improvizat într'o casă.

Din iniţiativă personală am ridicat o troiţă în stil oltenesc în mijlocul comunei, în amintirea eroilor căzuţi, pe care am împrejmuit-o cu gard, rămânând ca în primăvară să se amenajeze cu ronduri şi flori.

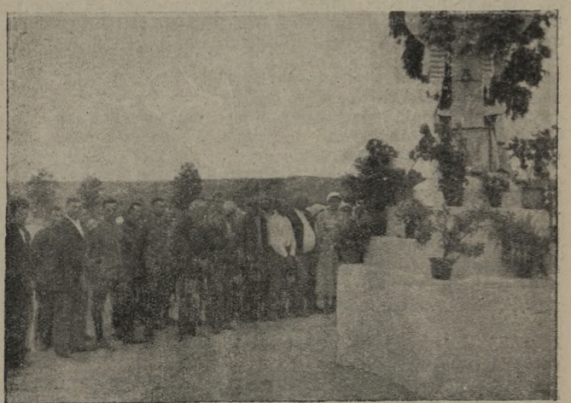

Procesiune la monumentala Troiţă ridicată în parohia Colbasna

Am închis cu grilaj de lemn mormântul a doi eroi necunoscuţi ce se află într'un lan de grâu şi le-am făcut o cruce demnă de jertfa lor. Am organizat cămin cultural.

Sunt în continuarea vizitelor parohiale şi am făcut şi o vizită la lagărul de prizonieri, cercetându-i şi povăţuindu-i.

Atenţie deosebită am dat copiilor cu cari stau de vorbă ori unde îi întâlnesc sau îi mângâi de nu ştiu româneşte, întrucât aceştia sunt temelia de viitor a provinciei de peste Nistru.

Am făcut apoi Sfinţirea Icoanei Maicii Domnului cu pruncul în braţe pe care am găsit-o făcută capac la o cassă de bani, ferecată cu şine de fier, iar pentru a nu se mai cunoaşte chipurile sfinte a fost vopsită cu catran şi smoală.

Cunoscând valoarea ei am pus de au adus cassa la biserică şi punând în contribuţie toate cunoştinţele mele tehnice

după ce am încercat diferite metode, abia după o zi de trudă, plin de catran, am reuşit s'o redau luminii spălând-o cu spirt denaturat ce luasem din ţară pentru trebuinţele personale.

Intr'adevăr a fost o icoană de mare valoare. Este lucrată în ulei cu mici reliefuri în ghips aurite.

Spun creştinii că pe vremea ţarului Nicolae a costatat 300 ruble, echivalentul a 50 perechi din cei mai buni cai pe atunci.

Tot ei spun că cel ce a cătrănit-o a putrezit de mult, iar cel ce le-a dat jos crucea de pe turla bisericii este orb buştean şi nu are decât 30 ani.

Am luat parte activă la facerea parcului comunal ce s'a lucrat după planul şi conducerea mea personală.

Din suma de 1.500 RM. colectate din comună am procurat din Odesa două clopote, două steaguri, Icoane, cruciuliţe şi lumânări, lăsând şi bisericii un fond de 500 RM.

Cu ocazia mergerii în Odesa, întrucât hramul bisericii este „Sf Arhangheli", personal, cu suma de 200 RM. (12.000 lei) salariul meu pe două luni, le am procurat două Icoane în ulei pe pânză, ale Sf. Arghangheli, pe care le-am sfinţit în ziua de 15 August, le-am aşezat în rame pe uşile laterale ale Sf. Altar şi le-am donat bisericii ca semn al dragostei mele pentru misiunea îmbrăţişată, iar cetăţenilor un semn de slabă amintire a timpului petrecut în mijlocul lor.

In ziua de 1 August, Sf. Macavei, după obiceiul locului au venit la biserică peste 250 copii cu buchete de flori cari mi-au cerut la sfârşit sfinţirea lor.

Nu-mi scapă prilejul ca şi acum să mă apropii de sufletul lor şi să le vorbesc pe cât mă pot înţelege.

La achitarea salariilor pe luna în curs voi da dispoziţii ca salariul meu în RM. ce mi se cuvine pe luna August în sumă de 120 RM. (7500 lei) să fie depus ca fond pentru împlinirea lipsurilor bisericii căreia am slujit.

Pr. I. Gh. Ulmeanu dela parohia Bechet-Dolj a activat în parohia Vadul-Turcului

20 Mai — 1 Decemvrie 1942.

..... Parohia numără 600 familii împărţită în 3 sate şi anume: Vadul-Turcului 300 familii din care 150 sunt moldoveni, Molochişul-Mic 200 familii ruşi, şi Caitonovca 100 familii numai ucraineni. Biserică am găsit în Vadul Turcului şi Caitonovca, iar cea din Molochiş numai zidurile, restul au ars-o bolşevicii în 1940.

Biserica din Vadul-Turcului, unde m'am stabilit a fost înainte magazie de cereale şi nelegiuiţii nu i-au cruţat nimic. Am găsit-o în cea mai mare ruină, aidoma unei case părăsite.

Biserica din filiala Caitonovca se prezintă şi mai rău, e acoperită jumătate cu pae, jumătate cu tablă, mai rău stricată

de vremi şi complect năruită înlăuntru. La Malo-Molochiş, deloc.

In acest răstimp, cu puterile mele şi sprijinul enoriaşilor şi autorităţilor judeţene şi comunale am înfăptuit cele ce urmează: Am reparat complect biserica din Vadul-Turcului, pe din afară, făcându-se după spusa lor „mai mândră ca la'nceput".

In curte am aranjat frumos mormintele, aliniindu-le, punându-le cruci uniforme, scriindu-le numele pe cruce.

In mijlocul cimitirului eroilor din curtea bisericii am construit o frumoasă Troiţă în amintirea lor, pe care am sfinţit-o cu mare fast la 31 August 1942.

Am acoperit, la Caitonovca, porţiunea de acoperiş ce era cu pae.

La Molochişul-Mic am făcut plan şi deviz cu un inginer din Râbniţa, am strâns materialul necesar şi în Septemvrie am început lucrarea pentru construcţia bisericii arse.

La Vadul-Turcului am constituit Căminul cultural „Infrăţirea", care a şi dat cu ajutorul tineretului grupat în asociaţie specială, o frumoasă serbare cu ocazia sfinţirii Troiţei.

Tineretul moldovean l-am constituit în asociaţie şi regulat, de două ori pe săptămână am avut şedinţe de catehizare după care urma coruri şi dansuri naţionale, recitări şi lecturi.

Am reuşit să-i câştig şi să-l declar buni ostaşi ai ţării şi buni creştini ai bisericii.

REFERAT, 9 Septemvrie 1942.

Adeverim prin prezenta, că cele relatate aici de Cucernicul Părinte misionar Ion Ulmeanu sunt întocmai cu realitatea, după cum ne-am convins personal la inspecţiile făcute şi la sfinţirea Troiţei şi la serbările la cari am luat parte. Părintele misionar şi-a făcut datoria pe deplin.

Protoiereu raion Râbniţa. (ss) Icon. Stavr. IOAN I. APOSTOL

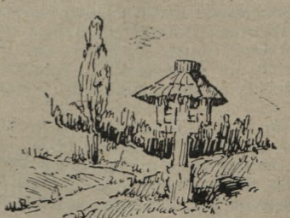

JUDEȚUL TIRASPOL

Pr. Gh. Chiriloiu dela parohia Cetatea II-Dolj a activat în parohia Târnauca

21 Iunie — 1 Octomvrie 1942

.....Aici slujba se făcea într'o capelă amenajată, întrucât biserica fusese transformată în club politic și în sală de spectacole și se găsea în complectă stare de ruină.

Am convocat imediat obștea satului propunând să repa-

Biserica din Târnauca sfințită de I P S. Mitropolit Nifon la 26 Iulie 1942.

răm biserica și să o redăm cultului și chiar de a doua zi au și început lucrările. Cu ajutorul în bani și materiale dela autoritățile județene și comunale, dar mai ales cu bani strânși dela enoriașii parohiei și cu brațele lor de muncă s'a reușit ca în timp de două luni, biserica să fie gata.

In ziua de 26 Iulie s'a făcut sfințirea bisericii, de către I. P. S. Mitropolit Nifon, cu un fast ce nu se poate reda în toată măreția lui. Satul tot în sărbătoare, toți, cu mic cu mare la biserică. Cei bătrâni înviați par'că din morți, iar cei tineri au fost înmărmuriți și minunați de frumusețea desfășurării solemnității sfințirii. Corul, pe patru voci, dădea răspunsurile, muzica militară cânta rugăciunea, soborul de peste 20 de preoți

în frunte cu Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nifon înălţau rugăciuni şi poporul tot, în genunchi, nu mai pridideа ştergându-şi lacrimile ce curgeau şiroae pe obraji. Neuitate vor rămâne aceste clipe pentru bieţii moldoveni din Târnauca! La plecare, Inalt Prea Sf. Mitropolit Nifon a distribuit gratuit 1500 cărţi de rugăciuni şi broşuri.

Cu daruri în fructe şi alimente si împreună cu corul bisericii, am vizitat spitalele Nr. 531 şi Nr. 1 din Tiraspol, unde am împărţit răniţilor daruri felurite.

Pentru a le desvolta nu numai sentimentele religioase şi

Corul parohiei Târnauca-Tiraspol, în frunte cu Preotul Gh. Chiriloiu, la Spitalul de răniţi No. 1 din oraşul Tiraspol

caritabile, dar şi pe acele naţionale-patriotice, am făcut şi câteva excursii.

Am fost cu corul — 60 de persoane — în excursie în Basarabia, la Mănăstirea Noul Neamţ Chişinău. Apoi când s'a oficiat un parastas în memoria generalului Ioaniţiu, chiar pe aeroportul dela Baden am fost deasemeni cu corul acolo şi am dat răspunsurile la serviciul ce s'a oficiat.

Poporul, mai ales cei bătrâni şi mai puţin cei tineri, este profund credincios, bucuros şi voios să facă binele, numai să aibă cine să-l stimuleze. Îi place serviciul divin pompos, să fie oficiat în româneşte şi să i se predice cuvântul lui Dumnezeu.

E nevoe de multă catehizare pentru cei tineri.

Din punct de vedere naţional este nevoe şi pentru cei bătrâni şi pentru cei tineri de o serioasă şi susţinută propagandă şi de vorbe şi de fapte, pentrucă deşi recunosc că sunt români, nu ştiu nimic nici din istorie, nici din viaţa poporului românesc.

Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria

La cererea C. Pr. Gh. Chirîloiu înregistrată la No. 5346/942, se face cunoscut că Misiunea a aprobat plecarea Cucerniciei Sale în Ţară.

Totdeodată exprimăm mulţumirile noastre pentru frumoasa operă misionară ce a întreprins-o în comuna Târnauca jud. Tiraspol timp de 4 luni de zile, care operă a fost încununată cu repararea şi sfinţirea bisericei din parohie, fiind redată astfel cultului.

Şeful Misiunei, (ss) Ic. DUMITRU POPOVICI

Directorul Cancelariei, (ss) V. PAŞA

Adeverinţă

Noi Medicul Şef al Spitalului de Campanie Nr. 531 din Tiraspol, adeverim că Preotul Gheorghe Chirîloiu dela Parohia Târnauca Tiraspol, a vizitat spitalul nostru în mai multe rânduri împreună cu corul bisericii din satul unde deserveşte Sf. sa.

A slujit Sfţ. Liturghie iar răspunsurile le-a dat corul bisericesc la care au asistat răniţi din spitalul nostru.

Tot sub conducerea şi supravegherea Preotului sau adus daruri la ostaşi şi alimente, împărţindu-se tuturor răniţilor.

Din iniţiativa noastră făcându-se o fântână şi o troiţă şi oficiindu-se un parastas în memoria Generalului Ioaniţiu la Baden Transnistria, a participat şi Preotul Gheorghe Chirîloiu împreună cu corul bisericii.

Pentru modul său de comportare îi aducem mulţumiri întru cât dă dovadă de mult tact şi zel pastoral şi aceasta numai pentru binele şi bunul mers al vieţii creştine.

Medic Lt. Col. Dr. VAL. CONSTANINESCU.

Pr. I. C. Popa dela parohia Pârşcoveni-Romanaţi a activat în parohia Caragaci

15 Octomvrie 1942 — 1 Aprilie 1943 *)

Am fost rânduit în satul Caragaci jud. Tiraspol, sat curat moldovenesc pe malul Nistrului şi care numără 3.500 suflete.

Biserica a fost deschisă aci încă dela 12 Octomvrie 1941. În timpul stăpânirii bolşevice biserica a fost lipsită de ambele turle, iar înăuntru a fost instalat cinematograful şi teatrul de propagandă al satului cum şi localul de petrecere cu băuturi şi celelalte mărfuri ce se desfac în astfel de localuri.

Icoanele frumoase şi mari, cum rar se găsesc în alte părţi ale ţării noastre au fost transformate de bolşevici în pardoseală pentru scena teatrului.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

880

Se cunosc şi astăzi la cele ce au rămas, semnele cuielor unde s'au bătut.

Cu ocazia moliftei de Crăciun am colectat banii necesari şi am comandat la şantierele navale Odessa un clopot de 200 kgr. care împreună cu celelalte s'au ridicat într'o clopoţniţă de lemn construită aparte şi provizorie până la ridicarea turlei respective. Cu ocazia colindei cu steaua de Crăciun am organizat o echipă de—stelari—dintre oamenii din sat, iar cu rezultatul bănesc s'au cumpărat 4 steaguri pentru biserică.

Din colecta dela enoriaşi s'a cumpărat un policandru cu 40 lumânări, policandru artistic lucrat din metal alb argintat.

Pe Sf. Masă în Altar s'au îmbrăcat copertele la sf. evanghelie, s'au cumpărat 2 sfeşnice de metal alb argintat, 2 cruci, cum şi un chivot pentru sf. Taine, artistic lucrat, candelele la icoane etc. etc. In Biserică am ţinut regulat predici explicând enoriaşilor sfânta evanghelie a zilei.

La şcoala primară am predat regulat învăţământul religios la cele 2 şcoale primare existente, făcând în acelaş timp coruri religioase şi patriotice. Impreună cu directorul şcolii am pus bazele unui cămin cultural pentru luminarea şi ridicarea păturei ţărăneşti.

Pentru spitalele de răniţi am colectat din parohie circa 2000 kgr. cartofi, porumb, fasole, făină etc., cum şi rufărie, cari s'au predat Soc. Cucea Roşie, Tiraspol.

In prezent ne gândim a proceda la refacerea turlelor bisericii. O parte din materialul necesar s'a adus pe şantier.

Pr. V. Stănciulescu dela parohia Ciumagi-Vâlcea, a activat în parohia Vladimirovca

1 Dec. 1942 – 1 Ian. 1943.

Am fost repartizat la o parohie mixtă din Comuna Vladimirovca, Judeţul Tiraspol. Parohie nou înfiinţată. Am avut de luptat cu multe neajunsuri, dar bunul Dumnezeu mi a ajutat, ca în scurt timp să pot înjgheba o casă de rugăciune în fosta cooperativă, unde am putut să oficiez de Sf. Sărbători ale Naşterii Domnului Sf. Liturghie, având cântăreţ pe un Sergent dela o companie de lucru ce era cu detaşamentul în Comuna Vladimirovca. Am în faţă un câmp vast de lucru şi la sfârşitul lui voiu raporta pe larg.

Pr. Nic. Stroe dela parohia Frânceşti-Vâlcea a activat în parohia Mălăeşti

25 Fevruarie — 10 Noemvrie 1942

Am fost repartizat de Misiunea Ortodoxă, în Comuna Mălăeşti jud. Tiraspol.

O comună mare, cu o întindere şi o populaţie de 6500 suflete, toţi români. Case mici, neîngrijite, multe pustiite prin

deportări. In această comună au fost două biserici, azi nici locul nemaicunoscându-se, fiind dărâmate din temelie în anul 1935.

Din zidurile sfinte au făcut un club, care azi servește ca biserică.

Am luat hotărârea de a îmbunătăți starea bisericii. S'a înființat consiliul parohial și pangaru'. De sfintele sărbători ale învierii au fost procurate toate obiectele de cult: vestminte, sf. vase, 2 policandre, sfeșnice, steaguri de procesiune, 2 clopote, iar cărțile de ritual, aduse și primite din Eparhia Olteniei.

In colhozul construit cu materialul fostei biserici dărâmată de bolșevici s'a amenajat acum biserica satului Mălăești.

Au fost botezați 460 copii. La sfânta înviere au primit toți „Lumina Domnului", stinsă de aproape 22 de ani.

Am organizat muzicanți cu hore naționale, marșuri și scrânciobiile tradiționale. De la serviciul propagande', în fiecare sărbătoare se distribuiau reviste, calendare și broșuri. Pentru a sta de vorbă cu tineretul, care era pregătit pentru comsomoliști am înființat imediat căminul cultural. Aci, se câ tau rugăciuni și marșuri naționale, ținându-le conferințe. Luau parte toți învățătorii și tineretul în număr destul de mare.

La școală am predat regulat religia în prezența învățătorilor cari până anul trecut rupeau cruciulițele de la gâtul copiilor, spunându-le că nu există Dumnezeu. Cu copiii și învățătorii s'au făcut cântece religioase și patriotice.

Viaţa creştinească a acestor oameni blânzi, plini de evlavie şi respect azi îşi are drumul limpede şi lămurit. Am avut de luptat la început cu stilul vechi şi se mai găseau şi inochentişti. Prin predici, conferinţe, stând de vorbă şi cu fiecare în parte, nu mai este niciunul.

La apelul făcut în Biserică, de a da pentru ostaşii noştri lucruri călduroase pentru iarnă s'au strâns zeci de căruţe. Un bătrân şi-a dat din picioare singurele pâsle ce le avea. Cu lacrimi de bucurie exclama: „Dau cu toată inima pentru copiii noştri scumpi".

Pr. I. Vitan dela parohia Mileşti-Dolj, a activat în parohia Zartaica

1 Nov. 1942 — 1 Aprilie 1943 *).

La venirea mea în parohie am găsit înfiinţat Căminul moldovenesc „Ştefan cel Mare", cu toate că această comună numără peste 1500 capi de familie, căminul nu avea decât 43 de membri. Prima grijă a fost să măresc numărul de membri, până a cuprinde pe toţi locuitorii din Comună, uniţi într'un efort comun spre binele nostru al tuturor.

Numărul a ajuns acum la 500 şi până la finele lunei se va achita cotizaţia. S'au procurat scripte pentru cămin şi se ţine dosar de corespondenţă.

S'a amenajat localul dispensarului provizoriu în casa Parohială. Începând dela 15 | I a. c. D-l medic va da consultaţii la cămin. S'au organizat 4 şezători cu program amănunţit, conferinţe, jocuri, cor, lecturi, etc.

Am sfinţit o cruce mare în centrul comunei în prezenţa tuturor autorităţilor. Am înfiinţat Secţia de colportaj, prin care până azi am distribuit 200 (două sute) de calendare; am distribuit 3300 (trei mii trei sute) de exemplare ziare româneşti contra cost. Am înfiinţat colţul răsboiului nostru sfânt în casa parohială, liceu, primărie, posturi de jandarmi şi şcoala primară, cum şi la 5 case de gospodari fruntaşi. In sărbătorile Crăciunului am organizat o procesiune la inchisoarea militară şi spitalele de răniţi din Tiraspol.

Am ajutat personal cu 30 (trei zeci) R. K. K. S. şi (două) puduri de făină de porumb pentru săraci. In parohie se află soţia Preotului localnic, deportat în Siberia, pe care am ajutat-o personal cu 20 (douăzeci) R. K. K S. Am cumpărat mobilier şi veselă la casa parohială de 300 R. K. K. S. Am cumpărat un clopot cu suma de 1250 R. K. K. S.

Am vizitat culegând date în 15 zile pentru monografia comunei.

---

*) Se găseşte încă în Transnistria

Pr C. Zamora dela parohia Teleşti-Moşteni-Gorj a activat în parohia Slobozia

Dela 28 Martie — 1 Septemvrie 1942.

Credinţă şi pământ. Trup şi suflet... Iată două noţiuni nedespărţite. Pe temelia acestora, urmând legea milenară de destin şi istorie, ducem azi cu toţi — aici în r.săritul frământat şi dornic de mântuire — un războiu, nu de agresiune şi de imperialism, ci un răsboiu sfânt al spadelor şi al cuvântului de apărare sfântă a onoarei şi a drepturilor noastre naţionale, cuprinse în lozinca mucenicie Neamului: „Credinţă, Tron şi Moşie".

Aşa am înţeles şi înţelegem noi tuinicul misiunei orto-

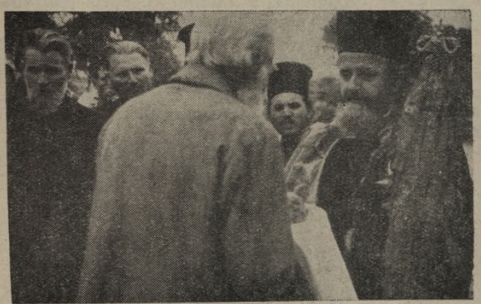

Cercetând satele şi urmele lucrării misionare a trimişilor Săi, I. P. S. Mitropolit Nifon este pretutindeni întâmpinat în Transnistria de fala şi cuvinţa românească, aceiaşi, pretutindeni unde românismul viază cu vigoare şi statornicie.

doxismului aici la Est de Nistru. Iată dar, Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, cum ne e cugetul şi inima noastră pentru făurirea unei noui lumi creştine naţionale, aici pe glia şi în lăcaşul credinţei noastre de veacuri apuse, prin aceste meleaguri frumoase, de margine de Ţară românească.

Infăţişând activitatea noastră misionară, plină de aspecte, suferinţe, datini şi credinţe avântate, desfăşurată până în prezent, vom face Darea de seamă pe care vă vom depune-o de îndată ce lucrul ni-l vom încheia.

Călcăm astfel tot mai hotăriţi şi voioşi pe această glie sfântă plină de credinţă şi viaţă creştină ce începe a se naşte

odată cu iarba pământului, în zorii zilei, sub balsamul legii gliei strămoşeşti ce ne este şi mamă şi tată.

Vom merge mereu înainte, chiar dacă ar fi să întâmpinăm dureri şi de acolo de unde nu ar trebui să vie.

Guvernământul Transnistriei
Direcţia Culturii şi a Propagandei

REFEPAT Nr. 3177 din 15 Septemvrie 1942.

S. S. Preotul Zamora Constantin, trimisul I. P. S. Voastre, ca misionar în Transnistria, pe lângă misiunea ce a avut-o a fost şi delegatul Direcţiunii Propagandei a Guvernământului Civil al Transnistriei să conducă şi să îndrumeze, pe lângă misiunea religioasă şi Căminele Culturale Moldoveneşti existente, cât şi cele ce se vor înfiinţa în raionul Slobozia jud. Tiraspol.

Menţionăm că S. S. a fost recomandat şi de Onor. Fundaţia Culturală Regală „Regele Mihai I" şi a muncit intens, religios şi cultural, îndeplinindu-şi în conştiinţă rolul său de misionar, pentru care noi îi aducem laudele noastre de bine, pentru munca depusă întru ridicarea satelor trasnistriene, rugându-vă să binevoiţi a-i considera această muncă religioasă şi constructivă.

Subdirectorul Propagandei, (ss) OCTAVIAN GIURGEA

ADAUS

S'au tipărit spicuiri din Dările de Seamă ale P. P. C. C. Preoţi misionari, urmându-se şirul judeţelor unde ei s'au aflat repartizaţi, iar în cuprinsul fiecărui judeţ respectându-se înşiruirea alfabetică.

O parte din Dările de Seamă au sosit cu întârziere şi nu au mai putut fi încadrate la judeţele respective.

Continuăm a le tipări — pe cele ce au sosit în ultimul timp — în acest ADAUS.

Judeţul Ananiev

Pr. Sterie Ianuli dela parohia Trăistaru (Poiana-Mare)-Dolj a activat în Or. Ananiev Parohia II-a

1 Decemvrie 1942 — 5 Aprilie 1943*)

.....Fiind în Transnistria numai dela 1 Decemvrie 1942, într'un timp de iarnă nu am putut înfăptui o lucrare completă.

In afară de serviciul liturgic în parohie, făcut în limba română şi slavă am realizat până în prezent următoarele:

Am cumpărat pentru biserică un clopot de 157 kg. în valoare de 113.040 lei, un rând de veşminte în valoare de circa 90.000—100.000 lei.

Acuma este în curs o colectă în parohie de 7—8000 R. K. K. S. recte în lei 420.000—480.000, din care s'a cumpărat un clopot şi se vor mai cumpăra încă 2—3 mai mici. Se va reface cupola bisericii şi îngrădirea curţii bisericii.

Am fost profesor de religie la un gimnaziu românesc din Ananiev şi la o şcoală de Motocultură, unde predau religia şi limba română şi sunt educator al Internatului.

Un raport în amănunţime voiu face după ce voiu desăvârşi lucrarea începută în parohia *Ananiev II* şi parohia *Caterinovca*, unde se repară biserica, parohie pe care o girez.

Pr. D. Rădulescu dela parohia Prundeni-Vâlcea activează în parohia Jerebcova

25 Decemvrie 1942 — 5 Aprilie 1943*)

Am vizitat cu botezul absolut toate casele timp de 7 zile. Cu acest prilej am costatat pustiul din sufletele oamenilor, graţie celor 25 ani de stăpânire bolşevică.

*) Se găsesc încă în Transnistria.

Ca să îndrept această stare de lucruri nu m'am limitat numai la predici şi sfaturi. Am arătat cum trebuie ţinută şi gospodăria.

Am găsit în multe case bolnavi, necercetaţi de nimeni şi multă săracie.

In limita săracului meu vocabular în limba ucrainiană, printr'un gest de bunăvoinţă şi prin cei peste 160 colaci ce am dăruit din darul primit dela cei mai înstăriţi le-am dat o mică inseninare.

In Dumineci şi sărbători am săvârşit Sfânta Liturghie regulat în limba românească şi în limba rusească.

Răspunsurile sfintei Liturghii sunt date de corul bisericii, în limba rusească, pe 4 voci. Am botezat până în prezent 15 copii şi am cununat 7 perechi de tineri.

Cu începerea postului mare, încă din prima săptămână am spovedit şi împărtăşit 207 copii dela cele 6 şcoli primare din parohie, împreună cu cei 10 învăţători. Numărul tinerilor şi bătrânilor ce vin la spovedanie şi împărtăşanie este destul de mare şi creşte pe zi ce trece.

Invăţământul religios îl predau regulat la cele 4 clase.

Am înzestrat biserica cu un liturghier, o panihidă, o carte de Tedeum şi un molitfelnic, 4 candele noui, o pereche cununii şi alte obiecte necesare cultului, iar de Paşte voi procura şi un policandru, care costă 900 R. K. K. S.

Cancelaria parohiei şi arhiva sunt ţinute la zi.

Tot în primăvară încep să construiesc o cloponiţă mare, din cele 40 bucăţi de stejar, ce am procurat dela ocolul silvic Jerebcova.

Pentru activitatea ce am desfăşurat, în scurtul timp de când sunt la parohia Jerebcova, Onor. Direcţia Culturii judeţului Ananiev, de sub preşedinţia Domnului Prefect, Duminecă 14/III/1943, cu prilejul constituirii centrului de cultură m'a citat ca model pentru activitatea intensă ce am desfăşurat în parohie pe tărâm misionar, cultural şi naţional.

Judeţul Balta

Pr. Aureliu Frăţilă dela parohia Olteanu Jud. Mehedinţi activează în parohia Pârlita

1 Nov. 1942 — 5 Aprilie 1943 *)

.....Mi-am impus dintru început totala înfrăţire cu sfintele năzuinţe ale tuturor celor ce aşteptau dela mine împăcarea sufletelor lor şi călăuzirea lor spre limanurile mântuirei.

N'a fost nici-o sărbătoare sau duminecă în care biserica să tacă. A trebuit să spulbăr întunerecul din inima poporului

*) Este în desfăşurarea lucrului.

decepţionat şi desorientat, înfăţişându-i frumuseţea vieţii creştine în trăirea adevărurilor Sf. Evanghelii.

Toată prigoana comunistă n'a putut să stingă scânteia divină din oamenii locurilor acestora. S'a aşternut doar un strat de cenuşă peste scânteie. A fost deajuns ca această cenuşă în mod cu totul delicat să fie înlăturată, pentruca imediat scânteia sfântă să şi arate strălucirea sa.

Bucuria şi satisfacţia mea creşte când văd efectul trudniciei mele — văd că unii pe alţii se îmbărbătează la sfânta muncă — de a se face fiecare misionar în mijlocul confraţilor lor. In afară de predarea învăţământului religios cerut de programa analitică am purces la catehizarea tuturor. Adesea eram nevoit să rog de d-nii învăţători să-mi acorde surplus de ore.

Căminul Cultural „Duca Vodă" din localitate funcţionează rodnic. A avut nevoe de reparaţiuni pentru a-i da cu adevărat înfăţişarea de „Cămin Cultural".

Odată aceste lucrări terminate am dispus văruirea pereţilor, spălarea duşumelei şi apoi împodobirea pereţilor cu tablouri, fotografii, icoane, candele şi crengi de brad.

Cinci zile am străbătut cei 9 km. — lungimea satului — cu casele pe 4, 5 şi 6 rânduri, la cele peste 1000 de familii, în colindul de Bobotează pentru sfinţirea caselor.

Poporul e binecredincios şi eminamente tradiţionalist.

Fostele biserici şi cele existente, cu toate podoabele lor, cu toate frumuseţile arhitecturale, colţul cultului creştin din fiecare casă, colindele, corurile religioase, precum şi toate obiceiurile lor la Sfintele Sărbători mari de peste an, mărturisesc cu prisosinţă despre credincioşia poporului din Transnistria.

Judeţul Dubăsari

Pr. Nicolae M. Bălă dela parohia Mateeşti-Vâlcea, activează în parohia Stavrova

1 Iulie 1942—5 Aprilie 1943*)

.....Dela început am ştiut că vom întâmpina greutăţi. Am ştiut că „mai multe sunt furtunile ce sguduie sufletul preotului decât vânturile cari sbuciumă marea" (Hrisostom: „Despre preoţie" cartea III, cap. VIII vers. 211) am ştiut că jugul acesta al misionarismului într'o ţară biciuită de satana este foarte greu, dar prin faptul că: „am primit harul şi apostolia ca să aducem, pentru Numele Lui, la ascultarea credinţei pe toate neamurile „(Romani I—5) ştiind pe de altă parte: „Cât de frumoase sânt picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc Evanghelia" (Romani X. 5) şi „Dacă Dumnezeu este cu noi, cine va fi împotriva noastră" (Romani VIII, 31) sau „Cine ne va despărţi

*) Se găseşte încă în Transnistria.

pe noi de dragostea lui Hristos" (Romani VIII, 35), am pornit cu credinţa în Dumnezeu la lucrul sfânt, de a cărui roadă ne putem bucura până în prezent.

Parohia este cu credincioşi ucraineni şi am ajuns ca să mă înţeleg cu ei pentru orice nevoi ale lor, să le citesc sf. Evanghelie şi Ecteniile în ruseşte, fapt ce i-a umplut de bucurie. In predici m'am servit de traducător la inceput apoi am tradus-o cu ajutorul cântăreţului, iar după aceea le citesc în intregime în sfânta biserică.

Urmând acest procedeu cu progrese zilnice sunt foarte mulţumit de rezultate. Enoriaşii se apropie tot mai mult de biserică.

Biserica a fost jefuită, descoperită, clopotele în număr de 5 toate luate şi coplet deposedată de toate odoarele. In bolta naosului a fost imprimată steaua sovietică. La inceput am oficiat sfânta slujbă într'o sală ce a servit de cinematograf. Am amenajat-o, am pus geamuri, am improvizat o mică capelă, iar pe acoperiş am pus o sfântă cruce. Am făcut apel la enoriaşi şi mi-au adus icoane, cădelniţă, linguriţă de impărtăşit, procoveţe şi tot celace a aparţinut bisericii. Intr'un scurt timp mi s'au adus din obiectele bisericeşti ce au fost ascunse de frica bolşevicilor şi m'am mirat mult când mi s'au adus obiecte bisericeşti chiar şi de tineret.

In această capelă improvizată am slujit o lună de zile dar la insistenţa enoriaşilor cari aveau aversiune faţă de această sală cinematografică unde s'au desfăşurat multe răutăţi, m'am mutat în biserica ce nu este terminată, dar amenajată, acoperind-o cu tinichea. S'au pus geamurile, catapeteasma şi toată tâmplăria necesară.

Am şters steaua sovietică din bolta naosului, am sfinţit-o iar în prezent slujesc Domnului aci.

CERTIFICARE: Părintele Bâlă şi-a dat silinţa să sporească conştiinţa religioasă a parohienilor prin predici, slujbe şi pastoraţie individuală.

Având în vedere condiţiile precare ce i le-a creat deosebirea de limbă (sat ucrainean) apreciem foarte mult râvna părintelui misionar.

Este de remarcat că părintele a reconstruit aproape complect biserica din Stavrova făcând faţă greutăţilor economice proprii timpului de faţă.

A amenajat provizoriu şi o casă de rugăciuni în centrul satului.

Sub latura naţional-culturală e demn de subliniat înfiinţarea căminului cultural „Dimitre Cantemir" în cadrul căruia s'au dat şi serbări.

Sfinţirea unei troiţe ridicată eroilor desrobitori, se datoreşte tot muncii şi iniţiativei părintelui N. Bâlă. Toate acestea reprezintă o râvnă deosebită.

Protopop, Pr. GH. FÂNTÂNĂ

Pr. Nic. Bârlogeanu dela parohia Titireciu-Buneşti jud. Vâlcea a activat în parohia Mahala

Dela 27 Decemvrie 1941 – 27 Aprilie 1942.

.....Mi s'a dat parohia Armaska, iar preotului N. Gherguş, Pârâta. Armaska este o comună formată din peste 320 familii şi situată la 22 klm. spre N. V. din Dubasari.

Am procedat cu toată energia la organizarea vieţei creştineşti locale.

Localul bisericei folosise pentru club şi toate zugrăvelile fuseseră văruite şi cioplite, chipurile scrijelate cu securile.

Am constituit un comitet de reparaţiuni al bisericei format dintre cei mai vârstnici şi apţi de lucru. Am strâns toate icoanele ce fuseseră îngropate. Am făcut strane şi iconostas, astfel că după 2 săptămâni am reconstituit biserica cu strictul necesar şi s'au început slujbele cu toate regulele rituale.

Am format apoi Epitropia şi Consiliul Parohial aducând pe toată lumea — tineri şi bătrâni — în incinta bisericii şi de unde cei tineri veneau numai din curiozitate la început, fiind complect sălbatici, prin coruri frumoase religioase şi cu nesfârşite rugăciuni şi predici i-am câştigat bisericii.

Am fost ajutat şi de soţia mea care a venit după o lună dela stabilirea mea şi dânsa s'a ocupat în special de corurile bisericeşti şi săteşti – ţinând şi şezători săptămânale – ceeace le plăceau foarte mult.

Venind D l Prefect Colonel Dobriceanu şi vizitând activitatea noastră şi cunoscând că am fost prima parohie organizată complect m'a rugat să merg la Dubăsari la parohia românească „Mahala" cartierul românesc al Dubăsarilor, unde s'a născut D-l Nichita Smochină—Preşedintele Românilor Transnistrieni—să fac şi aci aceeaşi aşezare de viaţă românească creştină.

Astfel că la 1 Martie 1942 am plecat din com. Armaska unde întreaga populaţie mi-a eşit în cale plângând şi rugându-mă să nu plec. Le-am arătat ordinul D-lui Prefect şi le-am făgăduit că va veni alt preot tot aşa bun şi iubitor.

La Dubăsari nu-există nici un local de biserică.

Doi monahi basarabeni cari fuseseră înaintea mea făceau slujba într'o încăpere particulară.

Aici am desfăşurat aceleaş activitate în scopul de a realiza o viaţă creştină şi mai frumoasă. Formasem deasemenea comitetele necesare, având şi concursul D lui Prefect şi aşteptam nerăbdător sosirea primăverei pentru a porni şi construcţia unui frumos şi grandios local de biserică, care să cadreze cu acest centru al românismului de unde plecaseră atâţia fii iluştri şi pentru care pentru D-l Colonel Dobriceanu îmi promisese tot concursul.

Vitregia soartei pentru mine vrut-a ca gerurile suferite să-mi pătrundă mădularele şi răsbit de un reumatism puternic, să nu mai pot să mă scol din pat trebuind să revin în ţară pentru a-mi căuta de sănătate.

Pr. D. Dulgheru dela parohia Slăveni-Romanaţi activează în parohia Hârtop

1 Nov. 1942 — 5 Aprilie 1943*

Parchia e formată dint'un sat mare sau mai bine zis din 6 sătulețe întinse pe o lungime de 12 km. cu 270 familii și 1064 suflete, dintre care 820 Moldoveni și restul de 240 Ucraineni și Ruși. Dela extremitățile satului și până la biserică și școală sunt 7 km. In fiecare Duminecă și Sărbătoare am făcut Sf. Liturghie la biserică și am ținut predică.

Am insistat în mai multe predici asupra calendarului nou și vechi. In fiecare casă umblând cu molifta am constatat că, copiii erau cuprinși de teamă unită cu curiozitate iar la cei mari multă mulțumire, că le-a ajutat Dumnezeu să le intre preot în casă. La Bobotează am mers din nou prin toate casele. Am adus din Țară: Triod, Penticostar, Cazanie, Sf. Evanghelie, Catavasier și opt Minee, cari vor rămâne proprietatea bisericii. In interiorul bisericii am complectat unele lipsuri: mese, scaune, preșuri, strane și botezătoare.

Cancelaria este ținută la zi. Sau botezat 30 copii, s'au cununat 40 perechi, și s'au înmormântat trei copii.

Am împărțit 200 calendare pentru care am încasat 100 R. K. K. S. S'au aprins la biserică 40 kg. lumânări, s'au împărțit credincioșilor contra cost 150 cruciulițe și 62 icoane și iconițe. Am fost numit președinte la Căminul Cultural.

Pr. Marin Enculescu dela parohia Cerăt II Dolj, a activat în Parohia Taşlâc

1 Dec. 1942 — 5 Aprilie 1943*)

....Fiind repartizat de Onor. Misiune în postul I din Com. Taşlâc Jud. Dubăsari și prezentându-mă am găsit și pe Părintele P. Beșliu din Județul Romanați, care fusese numit pe data de 1 Noembrie 1942 în postul II.

Am convocat consiliul Parohial, l-am împărțit pe secioare și am pornit la lucru colectând dela credincioși celace putea să dea fiecare.

Am colectat până în prezent 2 vagoane $^1/_2$ porumb, peste 10000 mărci și cca. 1500 Kgr. cartofi. Negăsind scândură de lucru în nici o parte, cu mare greutate am putut să cumpărăm niște stâlpi groși de brad, pe cari tăindu-i la ferestrău am putut scoate din ei scândura necesară pentru icoane, ușî și cafas. La ziua fixată, venind maistorii au început din nou lucrul.

S'a lucrat de atunci și se lucrează în fiecare zi, terminându-se până acum catapeteazma și parte din restul icoanelor.

Pictura icoanelor de pe catapeteasmă și din interiorul bi-

*) Se găsește încă în Transnistria.
*) Se găsește încă în Transnistria.

sericii costă 9000 mărci. S'au pictat până în prezent 18 icoane mari şi 8 icoane mici. In fiecare sărbătoare biserica este neîncăpătoare. In cele două şcoli primare, amândoi Preoţii, în afară de materia de învăţământ prevăzută în programele analitice, am căutat în orele de educaţie morală să adunăm toţi copiii la un loc şi prin povestiri frumoase să facem să nască în sufletul fiecăruia dragostea faţă de Dumnezeu şi de Biserica Domnului nostru Iisus Hristos. Atât copiii cât şi învăţătorii sunt cei dintâi cari vin la Sf. Slujbă în zilele de sărbătoare şi împreună cu corul iau parte la cântări.

Am dat fiinţă unui cămin cultural, la care iau parte un număr din ce în ce mai mare de bărbaţi şi unde ţinem adevărate lecţii de educaţie morală şi naţională, înfrăţind pe locuitorii satului cu conducătorii lor, în această celulă de viaţă naţională care este „Căminul Cultural".

Prin aceasta, luat Prea Sfinţite, vă arătăm numai începutul micii activităţi misionare în acest pământ dezrobit, rămânând ca la expirarea termenului de 6 luni (termen fixat de Onor. misiune) să vă arăt amănunţit sfârşitul acestei activităţi.

Pr. Nic. Gherguş dela parohia Călimăneşti-Vâlcea a activat în parohia Pârâta

20 Decemvrie 1941 — 5 Aprilie 1943*)

....Transnistria, provincia cu mare număr de suflete româneşti ce au îndurat nemiloasa urgie a uraganului bolşevic, cere cu tot sufletul revenirea la vieaţa religioasă-morală pierdută încă cu 23 de ani în urmă.

Am înfruntat toate greutăţile stabilind o legătură sufletească atât de puternică cu oamenii şi locurile încât ar fi foarte grea o despărţire.

Nu voiu uita însă niciodată de a aduce prinosul meu de recunoştinţă d-lui Colonel Mih. Dobriceanu, prefectul judeţului Dubăsari, care ca un adevărat părinte mi-a pus la dispoziţie tot ceia ce i-a fost posibil omeneşte, pentru ca activitatea mea să fie rodnică.

Parohia Pârâta mi-a fost încredinţată încă din Decembrie 1941, parohie pe care nu am părăsit-o şi nu o voiu părăsi.

In ajunul Sfintelor Sărbători şi în puterea unei ierni neobişnuite mă găsesc în satul care se afla înecat numai cu o lună în urmă, de către valurile furioase ale Nistrului.

Locuitorii secătuiţi de greutatea regimului decedat, acum loviţi de către revărsarea apelor erau lipsiţi de toate cele necesare vieţii. Aveau mare nevoie de un sprijin moral şi material.

Am păşit la lucru. Bunăvoinţa d-lui Colonel Prefect a făcut să pot rezolva problema aprovizionării, aducându-le din diferite centre cantitatea de cca. 49.000 kgr. cereale, în afară

*) Se găsesc încă în Transnistria

de faptul că au fost scutiți de orice contribuție și impozite către stat.

Am trecut apoi la amenajarea locașului de rugăciune, biserica satului fiind distrusă din temelie încă din 1934 de agenții comunismului.

In cursul celor 15 luni de zile de activitate am oficiat botezul la un număr de 570 copii între diferite vârste.

Am oficiat taina cununiei la circa 180 de perechi de concubini, nerămânând pentru viitor decât prea puțini.

In școala primară și gimnaziul comunal de trei clase ce a luat ființă recent în urma stăruinței mele, am predat tot timpul religia, atât spre mulțumirea mea, cât și a tineretului școlar.

Pentru tineretul extrașcolar am înființat școala de catehizare, corul bisericesc și șezătorile duminicale, unde în fiecare Duminecă le am dat învățăturile și îndemnurile necesare.

Am înființat pe lângă acestea ateliere de îmbrăcăminte și confecțiuni, cantină muncitorească unde în schimbul unei sume minime primesc zilnic masa lucrătoarele și lucrătorii.

Rezultatele acestor ateliere au fost apreciate de către organele superioare ale Guvernământului.

Am înființat căminul Cultural „Octavian Goga".

Misiunea Ortodoxă Română nu a întârziat nici ea a-mi recunoaște lucrul și mi-a apreciat munca și sacrificiile făcute. Prin adresa No. 4633/942 mi se face numirea ca subprotoiereu de raion, încredințându-mi-se una din cele mai bune parohii.

Nu m'am despărțit însă de cei pe care i-am găsit în nevoe.

Am rămas mai departe tot între ei și voiu continua munca, atâta timp cât Dumnezeu va voi, atâta timp cât Inalt Prea Sfințitul Mitropolit al Olteniei va crede că sunt necesar aici.

Voiu depune în urmă acte și referințe dela autoritățile din Transnistria, asupra activității mele.

CUCERNICE PĂRINTE,

Având în vedere referințele favorabile date de Părintele Inspector Misionar Nic. Grosu asupra activității C. V. vă facem cunoscut că v'am transferat pe data de 1 Septemvrie a. c. în postul de *Subprotoereu al raionului Valea Hoțului* jud. Ananiev și ca prim paroh în com. Valea Hoțului, una din cele mai alese așezări românești din Transnistria.

Până la numirea unui ajutor, veți gira și postul II din Valea Hoțului.

(ss) Arhim. A. NICA

Directorul Cancelariei, IONESCU

Pr. C. Iliescu dela parohia Braniştea-Mehedinţi activează în parohia Pogrebi

1 Ianuarie — 5 Aprilie 1943 *).

Prima slujbă am săvârşit-o pe ziua de 24 Ianuarie a. c. zi simbolică, în care m'am rugat cu toată căldura sufletului meu pentru unirea tuturor fraţilor noştri Români.

Am mers din casă în casă, căutând să văd cum trăiesc enoriaşii, dacă au icoane şi am constatat că mai erau 24 familii ce trăiau fără binecuvântarea lui Dumnezeu, de mulţi ani, cu toată râvna şi stăruinţa ce depusese Cucernicul Părinte Florian Stănescu, antecesorul meu în misiune, în această parohie. Motivele ce invocau: Că le este ruşine de lume, că's bătrâni (am cununat şi moşnegi de peste 70 ani) că sunt săraci şi n'au cu ce face obişnuitul ospăţ, etc.. Pe toate le-am doborât.

Până în prezent am slujit sfânta Liturghie absolut la toate sărbătorile. Săptămâna primă din marele post am făcut cuvenitele slujbe în fiecare zi, Vineri şi Sâmbătă din acea săptămână, am spovedit, iar Duminecă i-am împărtăşit pe copiii de şcoală, în frunte cu învăţătorii. Acum în timpul postului, Vinerea oficiez Liturghia mai înainte sfinţită, Sâmbăta şi Duminica deasemeni Liturghie. In fiecare Vineri şi Sâmbătă seara, enoriaşii vin la spovedanie. In şcoala primară, predau absolut regulat—de două ori pe săptămână — religia. In cadrul căminului cultural am ţinut până acum 6 şezători.

Am stăruit din răsputeri de s'a cules porumbul bisericii (10 ha.), care în timpul iernii a rămas necules pe câmp. Au rezultat peste 5000 kgr. Fiind vreme friguroasă de iarnă nu putem lucra nimic. Acum însă, cu venirea Primăverii vom porni la lucrul ce mai este necesar la biserică.

Pr. Victor Lungănoiu dela parohia Golfinul-Romanaţi a activat în parohia Butur

1 Noemvrie 1942—5 Aprilie 1943 *)

Venit aici am găsit b'serica pentru care eram indicat eu, pe sfârşite, prin stăruinţa şi munca neobosită a Părintelui Mih. Vasilaşi. In ziua de 8 Noemvrie 1942, pe o vreme aspră am sfinţit o. Eu purtam cu mine un sf. Antimis, o sfântă Evanghelie, un rând de sf. vase şi acoperăminte, un liturghier, un Apostol, un Catavasier şi un rând sf. veşminte. Acum am strâns ceva fonduri pentru cumpărarea celorlalte cărţi de ritual şi celor necesare. Nevoile religioase fiind multe, mi-am împărţit activitatea cu Părintele Vasilaşi, pentru a satisface nevoile tuturor. Am lucrat şi la un loc şi separat, după împrejurări.

*) Se găseşte încă în Transnistria.
*) Se găseşte încă în Transnistria.

In domeniul religios activitatea se reduce la satisfacerea nevoilor sufleteşti ale credincioşilor. In domeniul catehizării, la predici pentru explicarea sfintelor învăţături, conferinţe în cadrul Căminului Cultural, unde am avut în vedere trezirea conştiinţei naţionale, pe care dacă vom reuşi s'o ridicăm la nivelul celei religioase, apoi aceşti fraţi nu vor fi mai prejos de jertfele marilor noştri eroi naţionali şi ale sângelui care se varsă astăzi. In ziua de Crăciun, am pregătit cu învăţătorii o serbare cu caracter religios, înfăţişând obiceiurile în legătură cu această sărbătoare. Impreună cu Părintele Vasilaşi am organizat şi colindele, steaua şi toate celelalte datini strămoşeşti, care au avut un răsunet mare în sufletele credincioşilor. In şcoală am predat regulat elevilor religia, iar cu învăţătorii am ţinut lecţii pentru combaterea tuturor teoriilor materialiste, cari le formase o concepţie ateistă. Din punct de vedere filantropic s'au strâns pentru Crucea Roşie 400 mărci, 70 ddal porumb, 3 ddal floarea soarelui, ceeace fac mult pentru o populaţie lipsită cum este cea de care vorbim. In domeniul social am stat la dispoziţia tuturor.

Toate reclamaţiile, toate nemulţumirile sunt adresate preotului şi de aci primesc aproape întreaga lor deslegare, pentrucă preotul este singurul reprezentant în sate, al stăpânirii cu adevărat româneşti.

Buturul este aşezat pe malul Nistrului şi este locuit de Moldoveni, cari sunt foarte primitori. Starea lor se schimbă în torente de lacrimi la prima melodie care le exprimă o durere ce de veacuri le-a întunecat seninătatea sufletului lor. Dar poate că-i durerea premergătoare marilor bucurii ce le vor fi hărăzite. Nu rari au fost împrejurările, în cari după ce-mi spuneau, „blagosloveşte părinte“ nu puteau să-şi continue aceiace aveau de spus, de lacrimi.

Mare este credinţa lor! Poate că Dumnezeu a voit, ca încă odată Creştinismul să-şi trăiască vremurile primare, pentru ca reimprospătat prin baia sângelui martiric să înceapă o nouă viaţă în lumea păcatului şi a uitării de Dumnezeu.

Judeţul Râbniţa

Pr. Ilie Andrei dela parohia Amărăştii de Jos, Jud. Romanaţi activează în parohia Lăbuşna II

12 Martie — 5 Aprilie 1943*)

Pe aici au mai trecut misionari olteni. Calendarele Eparhiei noastre ce se văd în casa fiecărui creştin, Sf. Antimis deasemenea al Eparhiei noastre, mă fac să mă simt mândru că sunt din eparhia Olteniei. Aceasta, mă îndeamnă şi mai mult la lucru. Aceşti bieţi creştini săraci, îmbrăceţi prost, au sufiete de aur. Când mă întâlnesc pe cale, de departe scot căciula şi se grămădesc

*) Se găsesc în Transnistria

spre a-mi săruta mâna. Bătrâni şi bătrâne declar că mulţumesc lui Dumnezeu că au ajuns timpuri să moară sub legea creştină.

Am avut o şezătoare a căminului cultural, cu o sală mare de clasă arhiplină. La şcoala primară predau învăţământul religios, iar la biserică (totdeauna arhiplină) le ţin predici pe înţelesul tuturor.

Pr. St. Calafeteanu dela parohia Căciulatu-Dolj activează în parohia Vadul Turcului

1 Ianuarie — 5 Aprilie 1943 *)

....In drum spre această parohie, când am ajuns la marginea satului mi-a ieşit în întâmpinare, primarul comunei cu peste 300 locuitori. Cu capul gol fiecare mi-a sărutat mâna. Primarul şi locuitorii m'au rugat ca să le sfinţesc apa, fiindcă în tot timpul Sfintelor Sărbători nu au avut preot. Am făcut sfinţirea apei mici în faţa a peste 400 locuitori şi autorităţile comunale, cu cele 4 şcoli şi cei 20 învăţători. Imediat am plecat cu Iordanul. Am fost primit foarte bine de toţi locuitorii.

Sărbătoarea zilei de 24 Ianuarie s'a făcut într'o atmosferă nespus de înălţătoare. Corul şcoalelor sub conducerea d-lui Chirilluc, un băt-ân învăţător moldovean a dat răspunsurile în limba românească.

Predau religia la toate şcoalele. In ziua de 5 Martie 1943, am fost vizitat chiar la orele de religie de către d-l Pretor Lăpădatu, care a rămas şi d sa plăcut surprins faţă de progresele făcute. Am ţinut cu membrii A. C. T. R., băieţii şi fetele dela 16 ani în sus, 14 şezători Sunt preşedinte la căminul cultural „Infrăţirea". Am dat şi frumoase serbări în cadrul lui. Din cauza poporului prea mult a trebuit să dăm serbări afară în curtea şcoalei, unde după cât s'a constatat au participat şi până la peste 1000 persoane.

In prezent ne pregătim pentru a da de sfintele sărbători ale Sfintei Invieri o serbare în oraşul de reşedinţă Râhniţa, la spitalul de răniţi şi la unităţ le militare.

Am strâns fonduri pentru construirea a 2 troiţe. Lucrul a şi început.

Comuna Vadul-Turcului este formată din 3 sate: Vadul-Turcului, Malo-Molochiş şi Caitanovca. In Vadul-Turcului sfânta biserică a fost redată cultului de către Preotul misionar Ulmeanu. Mai are nevoie de reparaţii şi vor începe imediat.

In satul Caitanovca biserica a servit ca magazie de cereale şi are nevoie de reparaţii. Se strâng fondurile pentru renovare. In Malo-Molochiş a fost arsă complect.

---

*) Se găseşte în activitate în Transnistria.

In timpul iernii am colectat din sat 2000 R. K. K. S. pentru aceste scopuri.

Enoriaşii sunt dornici de a avea bisericile la loc. Sunt foarte religioşi. Dumineca şi sărbătorile sfânta biserică este arhiplină.

I am sfătuit la toate şezătorile să mă cheme la spovedit şi împărtăşit, ori de câte ori au nevoie. Cuvântul meu a fost ascultat şi în fiecare zi, sau la 2 zile spovedesc sau grijesc câte un bolnav.

In prima săptămână din postul mare, am făcut în fiecare seară slujba „Canonului Mare". Am umblat la fiecare cu Molifta. In ziua Duminecii Ortodoxiei am săvârşit parastasul pentru Eroi.

In această comună s'au dat lupte crâncene 5 zile şi 5 nopţi. Pe câmpul comunei sunt înmormântaţi peste 60 de ostaşi. Am slujit şi am preamărit jertfa acestor eroi.

Am înfiinţat 3 cantine la cari iau masa zilnic 156 elevi cu desăvârşire sărmani.

Pr. C. Firoiu dela parohia Gogoşu-Mehedinţi activează în parohia Ghiderim

1 Dec. 1942 — 5 Aprilie 1943*)

....Am găsit aci o lume necăjită, trăită în mizeria deslănţuită de cei fără Dumnezeu, dar având în suflet forţa aprinsă a credinţei. M'au primit cu bucurie. Biserica parohială avea nevoe de împodobiri. Am procurat icoane, steaguri, veşminte, un epitaf, policandru, pentru cari am adunat din sat într'o singură zi 500 mărci. Am donat bisericii personal un Sf. Antimis nou, un liturghier pentru altar, ceaslov, tipic şi o carte de predici.

Am oficiat slujbele duminicale şi în zile de sărbătoare, aşa cum le cereau ei, după datinele vechi pravoslavnice. M'a mişcat mult rugăciunile rostite de ei în faţa icoanelor şi metaniile bătute cu atâta fior.

De sfintele Sărbători ale Crăciunului am umblat cu icoana, sărutând în genunchi fiecare, icoana Naşterii Domnului şi zicând cu lacrămi în ochi: „Veni timpul să vedem iarăşi pe Dumnezeu în mijlocul nostru"! Acest obicei creştinesc lipsea la ei chiar în timpurile pravoslavnice. La Bobotează le am botezat casele, cerând a le binecuvânta masa pusă, cu „Ce a da Dumnezeu".

I-am îndemnat să se cunune religios, spre a dovedi că sunt cu adevărat fiii Bisericii. De Sf. Sărbători ale Crăciunului, am spovedit şi împărtăşit răniţii din spitalul militar No. 128. Am ales consiliu parohial şi epitropi bisericeşti, am introdus toate registrele de cancelaria, am întocmit bugetul. Am organizat Că-

*) Activează încă în Transnistria.

minul Cultural „Toma Jalbă" şi A. C. T. R-eul. In cadrul lor a luat fiinţă un cor mixt din elevii şcoalei primare şi un cor format din oameni şi femei, condus de d-l inv. Betman.

Pe lângă Cămin a luat fiinţă de aproape două luni o cantină ce hrăneşte zilnic 50 elevi. Căminul şi A. C. T. R. a fost îmbogăţit cu bibliotecă. Am adunat ciorapi, mănuşi, pentru ostaşii de pe front şi 50 mărci pentru palatul invalizilor.

Cu toată vitregia iernii, cu întreg cortegiul ei de mizerii, fără foc, fără acoperământ, încălzit la fum de tizic şi învăluit

Corul din Ghiderim la serbarea din ziua de 5 Noemvrie 1942, când s'a sfinţit biserica locală, misionar fiind Pr. Gh. Luca dela catedrala mitropolitană din Craiova

în palton, am putut parcurge cele 4 luni de activitate, îndemnat de cuvintele: „In lume necaz veţi avea, îndrăsniţi"!....

Sunt mulţumit însă sufleteşte că pot şi am putut în mică măsură a contribui personal la ideia naţională şi triumful Crucii împotriva celor fără de Dumnezeu.

Ierom. Vitalie Florescu din Sf. Mânăstire Govora a activat în parohia Borş

22 Mai 1942—5 Aprilie 1943 *)

.....Venit în parohie, mai întâi m'am ocupat să cunosc bine starea de religiozitate şi lipsurile enoriaşilor.

Am slujit regulat Duminecа şi sărbătoarea la biserică şi la alte ierurgii ce mi se cereau de credincioşi căutând mereu prilejuri să-i învăţ şi să-i apropii prin cuvântări şi sfaturi.

Tineretul era indiferent, dar curios să afle şi să ştie des-

*) Se găseşte încă în Transnistria. A se vedea menţiunea dela pag. 145.

pre religie. Nu da bună ziua. I-am determinat pe toţi să se cunune şi să-şi boteze copiii. Biserica a fost distrusă în anul 1938. Am găsit o capelă într'o sală de clasă. Eu am completat cele de lipsă.

Am cumpărat şi completat două rânduri de veşminte preoţeşti, un rând de sfinte vase, procoveţele, două rânduri de cărţi în româneşte şi în ruseşte, slujba făcând-o în ambele limbi. Am procurat un dulap mare, scaune, etc. Am înfiinţat cancelaria parohială, procurând toate piesele necesare.

Am pus gestiunea la punct, întocmind bugetul, trecând averea mobilă şi imobilă la inventar.

Am înfiinţat o mică bibliotecă parohială. Am reparat casa parohială. In fosta casă parohială fiind astăzi şcoala primară.

Am înfiinţat consiliul parohial şi altul de ajutorare al săracilor. Am înlăturat la capelă şi la fosta biserică dărâmată murdăria şi buruienile. La fel şi la cimitiral parohiei şi al filialelor.

Am ajutat 44 familii nevoiaşe cu 145 membri. Am fost înduioşat de mizeria multor familii şi am alergat pela Pretură, la Prefectură şi după multă trudă am obţinut cantitatea de 2000 kg. făină de porumb cu preţul de cost.

S'au putut ajuta 168 de familii cu 400 de membri socotit câte 5 kg. de membru.

Am săvârşit 15 cununii şi 25 de botezuri. Aici a fost un centru unde în apropiere au mai rămas doi preoţi şi pe timpul bolşevicilor.

Pr. Vasile Manta dela parohia Palilula-Dolj activează în parohia Hrustovoaia

1 Mai 1942 — 5 Aprilie 1943*)

.....Parohia Hrustovaia este compusă din 1685 capi de familie, toţi români moldoveni.

Prima grijă a fost să-mi amenajez un sfânt lăcaş de rugăciune. Bisericile din ambele comune erau într'o stare de plâns. Am făcut catapeteazmă şi am văruit atât în interior cât şi exterior sfintele biserici chemând la faţa locului pe P. C. Protoiereu respectiv şi făcând împreună sfinţire mică. In prezent am strâns fonduri suficiente ca să pot face pictura interioară şi apoi să fac sfinţirea mare. Am oficiat 283 de botezuri. Am oficiat 214 cununii şi 78 de înmormântări. Am spovedit şi împărtăşit peste 6000 de suflete. Am sfinţit 6 fântâni cu mare procesiune. Am împrejmuit 2 cimitire. Am plantat în jurul curţii bisericii şi cimitirului peste 200 de pui de nuc. Am făcut catehizarea tineretului prin predici şi prin predarea învăţământului religios.

Am reuşit să formez un cor bisericesc, care dă aproape toate răspunsurile în limba română. In prezent sunt în curs de a forma şi un Cămin Cultural.

*) Activează încă în Transnistria.

PROCES-VERBAL. — Astăzi 12 Martie 1943.

Noi Preot Vespasian Velehorschi, inspector misionar am inspectat Parohia Hrustovoaia. Biserica satului este în reconstrucție. Slujbele se fac regulat, iar în săptămâna întâia din post zilnic. Poporul este foarte mulțumit de păstorul lor sufletesc și își exprimă bucuria de a vedea restabilită viața religioasă.

Cancelaria este în ordine și cu lucrările la zi.

Inspector misionar (ss) VESP. VELERHOSKI

Pr. I. Pacioagă dela parohia „Adormirea Maicii Domnului" din T.-Severin este repartizat la parohia Nestoita II

1 Noemvrie 1942 — 5 Aprilie 1943*).

....In afară de lucrările de cancelarie pe care le-am adus la zi, am îndeplinit cu punctualitate toate serviciile religioase ale enoriaților.

Am colectat din sat suma de 6000 mărci cu care am cumpărat 2 clopote, 4 icoane mari împărătești, câteva mici și sfeșnice.

Asistență socială. In cursul lunei Noemvrie și Decemvrie 1942 am colectat bucate dela enoriași cu care am deschis o cantină pentru copiii săraci, unde iau masa zilnic 40 copii.

Am ajutat de sărbători 15 familii sărace, văduve și orfani cu alimente. Am strâns din sat păsări și alimente pe cari le-am dus la spitalul de răniți din orașul Birzula.

Am predat religia la școala primară. Am așezat în toate sălile de clasă, icoane în rame și candele.

Am făcut vizite la majoritatea enoriașilor, dându-le diferite îndrumări.

Am înființat o bibliotecă a căminului.

Am dat în cadrul căminului, cu concursul învățătorilor și profesorilor din localitate, 5 șezători și 5 serbări.

Pr. Marin Popescu dela parohia Măceșu de Sus-Dolj a activat la Catedrala orașului Râbnița

1 Dec. 1942 — 5 Aprilie 1943*).

Deoarece parohia Popencu era încă ocupată de alt preot, Protoieria jud. Râbnița m'a detașat ca slujitor în parohia ucraineană Hârjău. In acest timp am îndeplinit toate serviciile religioase în limba română cu răspunsuri date de cântăreț în limba rusă. Am predat prin interpret religia la cele două școli primare. Dela 15 Dec. și până la 15 Ian. 1943 am funcționat la

*) Se găsește încă în Transnistria.
*) Se găsește încă în Transnistria.

parohia Popencu unde sunt numai Moldoveni. Am avut mulţumirea să constat că datorită misionarilor cari au trecut pe aci, poporul a revenit în cea mai mare parte la credinţă, manifestându-şi simpatia prin participaţie largă la serviciile divine, prin desgroparea icoanelor, prin manifestarea publică a întregului suflet creştinesc ţinut în zăgaz un sfert de veac.

Prin Căminul Cultural înfiinţat de predecesorul meu am îndrumat conştiinţa poporului în direcţiunea naţională şi creştinească. Tot aşa şi prin cantina şcolară. Zilnic luam parte la distribuirea mâncării şi citeam în sufiete mulţumirea. S'a format o frumoasă apropiere sufletească între preot şi credincioşi.

Dela 15 Ian. 1943, am fost transferat „ca slujitor onorific" la Biserica Catedrală din oraşul Râbniţa, îndeplinind şi funcţia de Secretar al Protoieriei, unde mi-am îndeplinit cu conştiinciozitate, toate obligaţiunile.

CERTIFICARE. — Se adevereşte de noi, Subprotoereul judeţului Râbniţa, că Preotul Marin F. Popescu, Secretar al acestui judeţ pleacă la parohie, în urma Ordinului Onor. Misiunii Bisericeşti din Odesa No. 319 | III | 1943.

In tot timpul cât a servit Cancelaria Protoieriei şi a Subprotoieriei judeţului cât şi cele 2 parohii: Hârjău şi Popencu, a avut o purtare bună, ţinută demnă, ce a făcut să fie iubit de enoriaşi şi superiori.

Bun slujitor, coleg sincer şi bun cancelarist primeşte pentru întreaga activitate mulţumirile noastre şi calificativul de „Foarte bine".

Protoiereu, Icon. ST. NICA.

Judeţul Tiraspol

Pr. Al. C. Popescu dela parohia „Sf. Ioan Botezătorul" Caracal a fost repartizat în parohia Mălăeşti

3 Noemvrie 1942 — 5 Aprilie 1943 *)

....Prima mea grijă a fost de a cunoaşte situaţia morală, familiară şi materială a credincioşilor din această parohie, precum şi datinile şi obiceiurile locale.

Am mers deci cu *molifta Crăciunului* pela casele tuturor credincioşilor. Foarte bucuroşi au fost toţi de această vizitare creştinească.

Cădeau în genunchi şi plângeau mulţi din credincioşi când intram în casele lor, fiindcă nu mai văzuseră preot în casa lor, de înainte de regimul sovietic.

*) Se găseşte încă în Transnistria.

După vizitarea lor, numărul enoriaşilor la biserică creşte pe zi ce trece.

La gimnaziul local, dela început am predat religia, dreptul şi muzica, câte 13 ore săptămânal. Am reuşit nu numai să apropii pe intelectuali de biserică, dar chiar să-i fac să se căsătorească religios şi aceasta a însemnat mult în faţa credincioşilor, aceştia fiind cei cari, sub regimul bolşevic făcuseră propagandă împotriva bisericii şi a lui Dumnezeu.

S'au săvârşit cu regularitate: Vecernia, Utrenia, Ceasurile şi Sfânta Liturghie, după tipic şi obiceiul local. N'a lipsit niciodată predica.

In cursul lunilor Noemvrie şi Decemvrie 1942 au fost 67 botezuri, 81 cununii şi 19 înmormântări. Intre înfăptuirile mai importante de viitor urmărim: Imprejmuirea celor două cimitire, procurarea unui clopot mare şi punerea a două cruci de piatră pe locul unde au fost cele două biserici, dărâmate până în temelie de regimul bolşevic.

S'a adunat suma de 185 R. K. K. S. pentru răniţi. Se activează intens in cadrul Căminului.

IN AFARĂ DE DĂRILE DE SEAMA

până aici publicate, mulți dintre C. C. Preoți misionari, ne-au trimis la timp, impresiuni de călătorie, schițe asupra celor constatate în satul unde erau rânduiți a sluji, rânduri de amărăciuni asupra greutăților întâmpinate, greutăți ce păreau dintru început de nebiruit. Unele dintre ele s'au publicat în revista eparhială „Renașterea", altele își așteaptă rândul.)*

Din astfel de material facem loc și rândurilor de mai jos:

De ce am plecat în Transnistria

.....Acțiunea misionară ce se desfășoară de preoțimea olteană, încadrată temporar în slujba „Misiunii Ortodoxe Române" din Transnistria, acțiune isvorîtă din înțelepciunea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nifon, este bine apreciată de opinia publică românească, nu numai datorită marelui număr de preoți olteni ci și roadelor dobândite prin lucrarea lor plină de avânt apostolic. Cum oltenii sunt cunoscuți ca vrednicie și înțelepciune în orice lucrare, fie în vreme de pace, fie în război, prezența și fapta misionarilor olteni pe ogorul sufletesc al norodului transnistrian, dovedește încă odată virtuțile olteneşti, în genere și sporește simțitor prestigiul Bisericii din acest frumos colț al Țării în deosebi.

Da! Este într'adevăr foarte greu să te smulgi din sânul familiei pe un timp mai îndelungat și să înduri iarna cu ale ei

---

*) Din parohiile unde au fost repartizați pentru lucrul lor misionar și din toiul activității multiple desfășurată pe terenul trăirii duhovnicești în mijlocul unui popor reînviat la lumina vieţuirii creștine, clericii Eparhiei noastre au trimis bogat material informativ și de largă documentare asupra tuturor aspectelor și manifestărilor de viață din Transnistria. Din acest material s'a publicat în revista eparhială „Renașterea", în lunile și la paginile cari urmează:

1.	Ierom Gherontie Ghenoiu	— Martie	pag. 194
2.	Pr Mih Vasilaș	„	„ 318
3.	„ Const. Zamora	„	„ 321
4.	„ Const. Munteanu	„	„ 323
5.	„ Ion Andreescu	Mai	„ 326
6.	„ Gh. Tomescu	Iunie	„ 383
7.	„ N Gheorghiu	„	„ 389
8.	„ Eust. Popescu	„	„ 391
9.	„ Aristotel Popescu	„	„ 392
10.	„ I. Boștină	Iulie-August	„ 447
11	„ Ilie Sanda	„	„ 448
12.	„ Aurel Popescu	„	„ 450
13.	„ Gh. Ulmeanu	„	„ 452
14.	„ Stan Iancu	„	„ 453
15.	„ Paul Tomescu	„	„ 454
16.	„ Vasile Nițescu	„	„ 456
17.	„ Ioan G. Pănoiu	Octomvrie	„ 592
18.	„ D. Popa	„	„ 593
19.	„ G. Mihai	„	„ 595
20.	„ V. Dabelea	Decemvrie	„ 710
21.	„ Ion Conea	„	„ 712

viscole şi geruri pe meleaguri transnistriene!... Şi de bună seamă că în desfăşurarea planului de lucru, multe piedici şi dezamăgiri va întâmpina preotul misionar!..

Dar oare se poate dobândi sau realiza ceva nobil şi durabil în lumea aceasta, fără trudă şi jertfă? Nu mai sunt şi alţii dintre noi care îndură astfel de greutăţi şi altele mult mai mari?

Nu sunt atâţia bravi ostaşi, fiii satelor noastre şi ai noştri întru Domnul, cari de ani de zile, pe geruri cumplite sau căldurî tropicale, la distanţe de mii de kilometri departe de familiile lor dragi, suflă greutăţi neînchipuit de mari şi privesc moartea în faţă în fiecare clipă? Pentru ce? Pentru a ne asigura nouă şi urmaşilor un trai liniştit şi un viitor netulburat, pentru apărarea credinţei ortodoxe.

Şi atunci cu ce curaj voiu mai putea predica din faţa Sf. Altar împlinirea datoriilor faţă de Patrie, „care este biserica noastră vremelnică" şi faţă de Biserică, aceasta fiind „Patria noastră veşnică", dacă eu însumi n'am fost în stare să fac aceasta când am fost chemat!

Astfel judecând şi gândind la vorbele Mântuitorului „Îndrăsniţi Eu am biruit lumea", am plecat la drum spre răsărit de Ţară, zicându-mi „Doamne ajută-mi"!

Pr. V. DABELEA-DOBRIŢA
Subprotoiereu al Raionului Birzula
judeţul Râbniţa

O mărturisire şi un îndemn

.....Şi dacă aceşti asupriţi de soartă, văd în noi: „trimişii pentru uşurarea vieţii lor", să-mi fie permis a aminti tuturor preoţilor, cari au fost şi au primit titlul *de „Misionar în Transnistria"*, cari sunt în Transnistria, precum şi celor cari vor mai veni de acum înainte, cuvintele Sf. Apostol Pavel: „Trebuie ca preotul să fie *fără prihană, bărbatul unei singure soţii, cumpătat*, înţelept, vrednic de cinste, primitor de oaspeţi, în stare să înveţe pe alţii, să nu fie *nici beţiv*, nici bătăuş, *nici doritor de câştig mârşav*, ci să fie *blând*, nu gâlcevitor, *nu iubitor de bani*". I Timot. II, 2—3.

Să-şi verifice fiecare toate apucăturile şi toate defectele. Cine le are şi nu se poate desbăra de ele, să nu treacă Nistrul. Să mărturisească sincer Ierarhului — care-l trimite — că nu este vrednic de „marea misiune" şi să rămână la parohia sa. De îndoită cinste se va bucura.

„Să înţelegem marea chemare ce ni se face şi să fim adevăraţi misionari, deschizători de căi luminoase în Transnistria. Să fim într'adevăr Preoţi Olteni, destoinici, jertfelnici şi cu adevărat ziditori în duh şi în adevăr".

Cine are urechi de auzit, să audă.

12 Decembrie 1942

Pr. IOAN CONEA-Grădiştea
Misionar Parohia Poznanca-Transnistria

Misionarismul Bisericii Oltene se desvoltă tot mai mult spre Răsărit.

Tot în cadrul activităţii misionare desfăşurată în Transnistria de către clerul eparhiei Sfintei Mitropolii a Olteniei se încadrează frumoasa şi rodnica strădanie a regretatului Preot militar, Maior Al. Soroceanu, căzut cu Crucea în mână, la datorie, în timpul ofensivei armatelor cruciate, desrobitoare şi eliberatoare.

Prin intermediul Preotului Al. Soroceanu, confesor al Diviziei a II-a a Armatei Române, conducerea Bisericii din districtul Kirovograd (Ucraina) adresează la 25 Ianuarie 1942, sub Nr. 348 I. P. S. Mitropolit Nifon al Olteniei, scrisoarea de mai jos:

Dăm în traducere conţinutul acestui document.

Inalt Prea Sfinţite, Milostive Arhipăstor şi Părinte.

Credem că Inalt Prea Sfinţia Voastră cunoaşteţi starea dreptcredincioasei Biserici a lui Hristos din Ucraina după conducerea distrugătoare a iudeo-bolşevicilor. Nu se va putea descrie niciodată jaful la care a fost supusă Biserica şi slujitorii ei. Vom spune numai atât că starea Bisericii acesteia este jalnică şi de plâns. Bisericile distruse, obiectele şi cărţile bisericeşti arse, preoţimea suprimată sau deportată în Siberia. Totuşi sfânta credinţă în Domnul Hristos s'a păstrat cu toată puterea în sufletul poporului ucrainian. Acum sub ocrotirea armatelor liberatoare, bisericile se reînoesc, iar unde sunt nimicite se deschid case de rugăciuni. Credincioşii se străduesc din toate puterile lor să ajute la ridicarea şi împodobirea bisericilor cât şi caselor de rugăciuni ca ele să fie înzestrate şi împodobite cu toată cinstea cuvenită.

Conducerea Bisericii noastre de aici luptă totuşi cu foarte mari piedici. Lipsesc foarte multe din mijloacele cu cari să putem atinge ţelurile noastre. Până în prezent s'au deschis 100 de parohii, conduse numai de 25 de preoţi.

Lipsesc Sfintele Antimise, lipseşte Sfântul Mir, asemenea nu avem Sfintele Cruci pe Sfânta Masă, ne lipsesc odăjdiile, tămâia, lumânările, etc. Cunoscând, că de Dumnezeu Iubitorul Fratele nostru Protopresbiterul Alex. Soroceanu, confesor al glorioasei armate române pleacă în România, noi prin dânsul apelăm către I. P. S. Voastră cu rugăminte fierbinte de a ne ajuta. Vă rugăm:

1. Binecuvântaţi activitatea conducerii bisericeşti a noastră de aici, cu a Voastră Arhierească binecuvântare;

2. Ingăduiţi-ne să Vă pomenim pe I. P. S. Voastră la slujbele Dumnezeieşti;

3. Trimeteţi ne prin fratele nostru şi al vostru slujitor, Cuc. Protopresbiter Maior Alex. Soroceanu, Antimise, dacă se poate cât de multe, asemenea Sfântul Mir, tămâe, vin şi altele;

4. La fel, dacă se poate ceva, din obiectele bisericeşti şi odăjdii, mai ales măcar vechi stihare preoţeşti;

5. Avem candidați, pe cari trebuie să-i hirotonisim în preoție, dar nu știm dacă avem până în prezent Episcop în Ucraina, de aceea Vă rugăm pe Înalt Prea Sfinția Voastră să ne comunicați cum am putea hirotonisi pe acești candidați.

Cerem Sfintele rugăciuni ale Arhieriei Voastre și rugăm pe bunul Dumnezeu să vă dea sănătate și să vă ajute în slujba Sfintei Bisericii a lui Hristos.

Capul Conducerii Bisericii,

(ss) PROTOIEREU MITROFOR EF. HOROȘI

Secretar, (ss) Juriev

Membri: (ss) Protoiereu N. Predalschi, Covanovschi, Torișon

Prin intermediul sufletului cald al regretatului Confesor Ioanom Stavr. Al. Soroceanu, I. P. S. Mitropolit Nifon al Olteniei, mult mișcat față de acest apel a răspuns de îndată și cu toată prisosința,

I. P. S. Sa a adresat o caldă corespondență de îmbărbătare și de îndemn semnatarilor documentului de mai sus, iar la reintoarcerea sa către unitățile de pe front, Preotul Maior Soroceanu ducea ca dar din partea Sfintei Mitropolii oltene:

a) *50 Sfinte Antimise*
b) *Sfânt Mir pentru nevoile întregei regiuni*
c) *4 kgr. tămâe*
d) *100 kgr. lumânări*
e) *500 Cruciulițe de metal*
f) *1200 Icoane de diferite mărimi*
g) *200 Calendare.*

Odată cu aceste daruri se împărtășea poporului drept credincios din Ucraina (Regiunea Kiewului) arhierească binecuvântare și caldă îmbrățișare creștinească în ajutorarea refacerii vieții lui spirituale.

Cu privire la chestiunea hirotoniilor de preoți pentru poporul ucrainian, Conducerea Bisericii Districtului Kirovograd (Kiev) a fost sfătuită să se adreseze pentru orice lămuriri Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Prin aceasta, odată cu pașii armatelor glorioase ce se adânceau în ofensivă liberatoare spre răsărit, Sfânta noastră Biserică strămoșească își întindea tot mai mult flamura ei ocrotitoare asupra poporului creștin drept slăvitor scăpat de sub tirania stăpânirii staliniste, fără conștiință și fără Dumnezeu.

Din ecourile mai noui

TELEGRAMĂ

ÎNALT PREA SFINȚITULUI NIFON
MITROPOLITUL OLTENIEI

Râbnița, 262 75 29|III|1943

Azi repunând temelia unei biserici dărâmată de bolșevici, prin stăruința Preotului misionar Gh. Ionescu, în parohia Crasna raionul Râbnița, gândul nostru recunoscător se înalță către Înalt Prea Sfinția Voastră Șeful misionarilor Olteni din Transnistria. Rugăm pe Dumnezeu ca toată munca depusă în ogorul Domnului să fie spre slava Lui, fericirea Patriei și mântuirea noastră.

Protoiereu (ss) Pr. OPREA MARALOI

Nr. 229

TELEGRAMĂ

Râbnița, 5, Mai 1943.

INALT PREA SFINȚITULUI MITROPOLIT NIFON AL OLTENIEI
CRAIOVA

Mă adresez Marelui Ierarh al Olteniei, patriot și bun Român, să facă nobilul și creștinescul gest de a mai îngădui ca și de aici înainte lotul distinșilor preoți misionari olteni să revie alături de mine în opera de înfăptuiri naționale în Transnistria.

Grație I. P. S. Voastre ei îmi dau un prețios și neprecupețit concurs. Am reținut pe Părintele I. Popescu-Bulzești până la Inalta hotărîre a I. P. S. Voastre, rugându-Vă stăruitor să-mi restituiți și pe cei cari au activat anterior pe aceste meleaguri și cari au fost rechemați la parohii în Oltenia.

Dintre aceștia citez în deosebi pe Păr. I. Andreescu și Gh. Chirițescu, a căror activitate a lăsat urme adânci aici. De ei am absolută nevoie.

In așteptarea răspunsului I. P. S. Voastre, rog să primiți încăodată profundul meu devotament și mulțumire nețărmurită, pentru aportul ce-l aduceți Transnistriei în veci românească.

Prin misionarii olteni strălucițiși cu ei se face cinste clerului de sub înțeleapta și părintesca I. P. S. Voastre conducere.

Prefect al Județului Râbnița
Colonel CONSTANTIN POPESCU-CORBUL
Inspector General Administrativ

Nr. 4410/1943
Temeiul Nr. 8548/1943.

Biserica în trecutul Transnistriei

Se ştie că nu numai Românii din provincia de mai sus, dar chiar şi cei de dincolo de Bug, totdeauna sufleteşte au fost supuşi Bisericii româneşti.

La anul 1761, cu binecuvântarea Mitropolitului de Proilava, cu sediul la Brăila, se sfinţesc bisericile din Molovata, Cocieri, Mahala, Pohrebi, Doroţcaia şi alte sate. Ceva mai târziu se ridică biserici în Ghilacău şi Butur.

Preoţii din aceste sate se hirotoneau la noi în ţară. In primăvara anului 1775 găsim pe preotul Chirilă slujind într'un sat de pe malul Bugului, iar mai pe urmă, trece împreună cu enoriaşii săi dincolo de Bug, propovăduind în rândurile căzăcimei de acolo.

Inalţii chiriarhi din Ţara Veche purtau grijă îndeaproape pentru provincia noastră dintre Nistru şi Bug. Mitropoliţii noştri adesea făceau vizite canonice în toată regiunea transnistriană. Cu aceste ocazii luau fiinţă alte lăcaşuri sfinte, chiar mânăstiri şi se hirotoneau preoţii. Toţi erau socotiţi ca făcând parte din Moldova, singurul principat.

La un an după ocuparea Moldovi dintre Nistru şi Bug, deci în anul 1793, în cele patru protopopii, nou înfiinţate, majoritatea absolută a locuitorilor era compusă din Români, iar preoţii toţi erau numai conaţionali de ai lor.

Vieaţa românească ce pulsa era atât de mult recunoscută, încât vărul prinţului Potiomchin, cerând demnitatea de episcop al acestui ţinut, motiva aceasta tocmai prin faptul că ştie limba română a poporului autohton.

Biserica românească din Transnistria, la acea epocă, era atât de puternică, încât avea o mare influenţă asupra desvoltării culturale a poporului românesc de pe cele două maluri ale Nistrului.

La Movilău şi Dubăsari existau două tipografii mari, unde se tipăreau cărţi bisericeşti şi civile, pentru îndestularea cerinţelor sufleteşti.

Peste 20 de ani (1812) când a fost răpită şi Moldova dintre Nistru şi Prut, Transnistria a fost anexată Basarabiei. Primul mitropolit al amânduror ţinuturi a fost Bănulescu-Bodoni.

Iar peste puţin timp, spre o mai temeinică şi mai rapidă înstreinare, Românii de pe cele două maluri ale Nistrului au fost răsleţiţi. Cei din stânga Nistrului au fost supuşi unei rusificări forţate prin biserică, nu numai prin şcoală şi administraţie.

Dar aceste măsuri s'au dovedit fără folos. Moldovenii au rămas mai departe ca şi înainte de 1792-1793, când Rusia ajunge cu graniţa la Nistru. Deşi slujba se oficia în vechea slavonă, poporul transmitea rugăciunile în limba maternă, din generaţie în generaţie.

Azi, datorită vitezelor armate aliate, vremurile de demult se repetă. Biserica noastră românească are menirea istorică de a fi repusă în drepturile ei de altă dată. Păşind Nistrul, ea a găsit acelaşi suflet credincios: aceleaşi rugăciuni în dulcele graiu strămoşesc.

Cu toate împilările şi greutăţile prin care a trecut ramura noastră dintre Nistru şi Bug, nimic nu s'a schimbat. Biserica a găsit acelaşi suflet blând şi cu frica de Dumnezeu.

Datoria ei pentru viitorime este ca acest suflet creştinesc să se cultive mai departe, spre a se apropia cât mai mult de adevărul românesc şi să se ridice lăcaşurile sfinte dărâmate de păgâni. Este o mare operă de reconstrucţie la care trebue cu toţii să punem umărul.

N. P. SMOCHINĂ

„Transnistria"
4 Mai 1942

PRIVIRE GENERALA

Dintr'o privire generală asupra lucrului desfăşurat de către P. P. C. C. Misionari, aşa precum se vede acest lucru expus prin Dările de Seamă tipărite în aceste pagini, şi cum se constată şi din *„Schema“* de faţă se desprind următoarele:

a) Au activat pe teren, între 1 Decemvrie 1941 şi 1 Aprilie 1943, trimiţând Dări de Seamă, un număr de 103 misionari. Aceştia au fost repartizaţi în Transnistria în 6 judeţe: *Ananiev, Balta, Dubăsari, Golta, Râbniţa* şi *Tiraspol.*

b) Timpul slujit în misiunea de dincolo de Nistru se cifrează la un total de 18.671 zile.

d) In acest interval de timp s'au reparat 93 biserici.

S'au construit din nou 4 biserici.

S'au amenajat 20 case de rugăciuni.

S'au reparat şi amenajat 21 case parohiale.

S'au construit 7 clopotniţe.

S'au împrejmuit cu zid sau cu gard 25 biserici.

S'au împrejmuit şi îngrijit 27 cimitire.

c) S'au înzestrat bisericile, procurându-se, donându-se şi reparându-se:

Icoane	274
Sf. Antimise	14
Sf. Potire	25
Discuri	25
Steluţe	19
Cópii	21
Sf. Cruci mici	9
Cununii	11
Policandre	16
Sfeşnice	36
Clopote	36
Chivote	8
Cristelniţe	6
Cădelniţe	11
Candele	33
Sf. Cruci Mari	10
Steaguri	23

Sf. Evanghelii	10
Epitrahile	23
Sfite	23
Stihare	21
Brâe, mânecuţe	22
Procoveţe	14
In total odoare diferite	680

e) Donaţii personale din partea preoţilor misionari pentru biserici în sume de bani: Lei 58.850.

f) Coruri bisericeşti organizate şi reorganizate 22.

g) Ierurgii oficiate:

Cununii . . 2762.

Botezuri . . 3777.

Inmormântări 348.

h) S'au ridicat 38 de Troiţe sau cruci mari.

i) Valoarea în R. K. K. S. a ofrandelor strânse pentru biserici: 88.650.

j) S'au ridicat 17 monumente sau Troiţe pentru eroi.

l) S'au înfiinţat 21 cantine şcolare.

m) S'au înfiinţat prin râvna preoţilor misionari şi colaborarea factorilor administrativi:

6 dispensarii

1 bae comunală

15 fântâni îngrijite şi sfinţie.

n) S'au organizat 58 Cămine culturale.

9 Asociaţii culturale ale tineretului român.

S'au organizat 259 serbări sau şezători culturale şi naţionale.

S'au înfiinţat 19 biblioteci.

S'au ţinut 158 conferinţe sau prelegeri în cadrul reuniunilor învăţătoreşti şi în şcoale secundare.

S'au înfiinţat şi s'au organizat 36 coruri săteşti.

o) S'au înfiinţat 3 cooperative săteşti.

5 parcuri comunale.

S'au reparat 8 şcoli.

S'a reparat un local de primărie.

p) S'au trimis parohiilor din Transnistria 25.000 exemplare din calendarul de perete pe 1943 cari s'au desfăcut cu 50 pfenigi exemplarul.

Suma totală încasată, de 750.000 lei s'a dăruit de Sf-ta Mitropolie a Olteniei acestor parohii în scop de binefacere, de reparaţie sau de înzestrare a bisericilor locale.

Nu sunt cuprinse în aceste date alte felurite donaţii, ce nu s'au comunicat, precum şi acele trimise de Sf-ta Mitropolie, conducerii bisericii din districiul Kirowograd (Ucraina) cari se evaluiază la sumă de peste 150.000 lei.

INCHEIERE

Am dorit să tipărim scurte, dar cât mai cuprinzătoare, dări de seamă ale tuturor C. C. Preoţi olteni, cari au lucrat în Transnistria ca misionari.

Cetitorii singuri vor putea vedea, în ce măsură s'a putut reuşi aceasta.

Suntem datori să arătăm că dările de seamă tipărite sunt extrase, făcute de P. C. Preot Consilier C. Brânzeiu, din dările de seamă mai ample ale P. C. Preoţi Misionari, extrase care uneori au lăsat întocmai cele scrise de misionari, prescurtându-se doar pasagii din ele, iar altele sunt deadreptul prescurtări.

Ar fi fost şi mai mulţumitor, dacă s'ar fi putut tipări dările de seamă ale tuturor Preoţilor Misionari. Cu regret constatăm că ne-au lipsit 27 dări de seamă, tipărindu-se doar 103 din cele 130 cât s'ar fi cuvenit. Aceasta din diferite pricini asupra cărora nu stăruim. Nădăjduim că le vom avea pentru volumul al doilea, care va cuprinde activitatea nouilor misionari trimişi între timp în Transnistria.

Rugăm pe Onoraţii cititori să treacă cu vederea asupra erorilor de tipar, ca şi de formă, strecurate în lucrare, şi pe care noi cei dintâi le regretăm.

In nădejdea că totuşi lucrarea va fi de interes cetitorilor şi în orice caz document al activităţii misionare, în parte măcar, a Preoţilor Olteni, o punem la îndemâna tuturora însoţindu-o de Arhiereasca Noastră binecuvântare şi dorire de bine.

NIFON
Mitropolit al Olteniei

2 Mai 1943
Craiova

CUPRINSUL

Pag.

Cuvânt înainte 3
La lucrul zidirei duhovnicești în teritoriile eliberate 7
Spre organizarea lucrului misionar în Transnistria 10
Cu I. P. S. Mitropolit Nifon al Olteniei în Transnistria. Note de călătorie, de Preot C. Brândușoiu-Costești 22

DĂRI DE SEAMĂ
JUDEȚUL ANANIEV

1. Pr. Boștină I. parohia Handrabura 50
2. Pr. Coșereanu Marin Protoiereu al județului 53
3. Pr. Moga Aurel parohia Valea Hoțului 55
4. Ier. Novală Serafim parohia Novogheorghievca 55
5. Pr. Păunescu I. parohia Tocila 56

JUDEȚUL BALTA

6. Ier. Clement Priboianu M-rea Florina-Berșad 59

JUDEȚUL DUBĂSARI

7. Pr. Beșliu Petre parohia Tașlic 61
8. Ier. Brașoveanu Filaret parohia Grigoriopol 62
9. Pr. Dincă I. parohia Zaharovca 63
10. Ierod. Dineață Ghermano catedrala orașului Dubăsari . . . 67
11. Ierom. Georgescu Caliopie parohia Molovata 69
12. Ierom. Glăvan David parohia Țibulăuca 70
13. Ierom. Ghenoiu Gherontie parohia Goian 72
14. Pr. Gheorghiu Nic. parohia Pârlita 75
15. Pr. Gheorghiță Oreste parohia Hărmațea 76
16. Pr. Marcău Nicolae parohia Mălăiești 78
17. Pr. Munteanu Const. parohia Corjevo 81
18. Pr. Popescu Filip parohia Artirovca 84
19. Pr. Popescu Victor parohia Tașlâc 88
20. Pr. Stănescu Florian parohia Pogrebi 91
21. Pr. Tomescu Gh. parohia Mahala și apoi Subprotoereu Grigoriopol 95
22. Pr. Tudoran Fl. subprotoereu al Raionului Ciorna 96
23. Pr. Ținică Gh. parohia Hârtop 98
24. Pr. Udroiu N. parohia Mahala 99
25. Pr. Vasilaș Mihai parohia Butur 101

JUDEȚUL GOLTA

26. Pr. Cernăianu Petre parohia Cumari 104
27. Pr. Mazilescu I. parohia Poznanca 106
28. Pr. Popescu Eustațiu parohia Iași-Noui 109
29. Pr. Popescu Filimon parohia Poznanca 110

Pag.

JUDEȚUL RÂBNIȚA

30. Pr. Andreescu I. parohia Molochișul-Mare 113
31. Pr. Bărbulescu Gh. parohia Lăbușna 118
32. Pr. Bărsănescu I. parohia Jura 119
33. Pr. Bădiță Anastasie parohia Petrovca 122
34 Pr. Bobină O. parohia Stroești 123
35. Pr. Bodescu Ilie parohia Lipețchii I 125
36. Pr. Bistriceanu I. parohia Slobodca 126
37. Ierom. Cărpiniș Daniil parohia Crasna 129
38. Pr. Cobescu Solomon parohia Plochi 130
39. Pr. Chiriețescu Gh. parohia Mocra 131
40. Pr. Constantinescu P. parohia Slobozia 136
41. Pr. Corlățeanu I. parchia Buticeni 138
42. Pr. Craioveanu I. parohia Caterinovca și Podoima . . . 139
43. Pr. Dănău I. parohia Rașcov 141
44. Pr, Doară I. Gh. parohia Budei 142
45. Ierom. Florescu Vitalie parohia Borș 145
46. Pr. Grecu D. N. parohia Zagnitca 146
47. Ierom. Hățiș I. parohia Ghiderim 147
48. Pr. Herăscu Th parohia Stanislavca 148
49. Pr. Iancu Stan parohia Dumitrașcova 149
50. Pr. Ianoș Marin parohia Lipețchi II 150
51. Pr. Iliescu Adrian parohia Lăbușna 150
52. Pr. Ionescu Gh. parohia Crasna 152
53. Pr. Lazăr Gh. parohia Podoimița. 153
54. Pr. Lăcătușu Ilie parohia Șeșerniița 155
55. Pr. Luca Gh. parohia Ghiderim 156
56. Pr. Lungu Gh. parohia Stanislavca 158
57. Pr. Mateucă Gh. parohia Timcău 161
58. Pr. Meilă Ilie parohia Popencu 162
59. Pr. Mihaiu Gh. parohia Coșari 164
60. Pr. Năpruiu Adrian parohia Stroești 165
61. Pr. Nițescu V. P. parohia Zozuleni 166
62 Pr. Ochea Gh. parohia Șerșeniița 168
63. Pr. Pănoiu I. Gh. parohia Hârjeu 170
64. Pr. Pârvănescu V. parohia Pisarevca 172
65. Pr. Petculescu Gh. parohia Haraba 172
66. Pr. Popa D. parohia Beloci 173
67. Pr. Popescu I.-Bulzești parohia Vorăncău 175
68. Pr. Popescu P. parohia Nestoita 177
69. Pr. Popescu At. parohia Timcău 178
70. Popescu Gh. Aurel parohia Petrovca 179
71. Pr. Purdescu I. parohia Rozalievca 185
72. Pr. Raicu Em. parohia Colbasna 187
73. Pr. Rada I. parohia Hrușca 188
74. Pr. Sanda I parohia Culnaia-Veche 189
75. Pr. Săvulescu Leon parohia Zozuleni 190
76. Pr. Scriecfu Ilie parohia Camenca 191
77. Pr. Smărăndescu Șt. parohia Studina și Dumitrașcova . . 192
78. Pr. Socu Iosif parohia Jura. 193
79. Pr Târcă N. parohia Plochi II 195
80. Pr. Tomescu Paul parohia Colbasna 195
81. Pr. Ulmeanu Gh. parohia Vadul-Turcului 197

JUDEȚU TIRASPOL

82 Pr. Chiriloiu Gh. parchia Târnauca 199
83. Pr. Popa I. C. parohia Caragaci 201
84. Pr. Stănciulescu Oct. parohia Vladimirovca 202

Pag.

85. Pr. Stroe Nic. parohia Mălăeşti 202
86. Pr. Vitan I. parohia Zartaica 204
87. Pr. Zamora C. parohia Slobozia 205

ADAUS

JUDEŢUL ANANIEV

88. Pr. Ianuli Sterie Or. Ananiev Parohia II-a 208
89. Pr. Rădulescu D. parohia Jerebcova 208

JUDEŢUL BALTA

90. Pr. Frăţilă Aurelin parohia Pârlita 209

JUDEŢUL DUBĂSARI

91. Pr. Bălă Nicolae parohia Stavrova 210
92 Pr. Bărlogeanu Nic. parohia Mahala 212
93 Pr. Dulgheru D. parohia Hârtop 213
94. Pr. Enculescu Marin parohia Taşlâc 213
95. Pr. Gherguş Nic. parohia Pârâta 214
96. Pr. Iliescu C. parohia Pogrebi 216
97. Pr. Lungănoiu Victor parohia Butur 216

JUDEŢUL RÂBNIŢA

98. Pr. Andrei Ilie parohia Lăbuşna II 217
99. Pr. Calafeteanu St. parohia Vadul Turcului 218
100 Pr. Firoiu C. parohia Ghiderim 219
101. Pr. Manta Vasile parohia Hrustovoata 221
102. Pr. Pandoagă I. parohia Nestoita II 222

JUDEŢUL TIRASPOL

103. Pr. Popescu Al. C. parohia Mălăeşti 223
In afară de dările de seamă 225
Misionarismul bisericii oltene se desvoltă tot mai mult spre răsărit 227
Din ecourile mai noui 229
Biserica în trecutul Transnistriei 230
Schemă generală statistică . . . . . .
Privire recapitulativă 232
Incheere 234

Cărţi tipărite la Tipografia Sf. Mitropolii,

distribuite prin colportaj

1. „*Cuvântări şi Evocări*" (de Margareta Budălănescu)
2. *Carte de rugăciuni pentru popor* { întocmite de I. P. S Mitropolit Nifon
   „ „ „ „ *ostaşi* {
3. *In. Sfântă mistune*, Aristide Geamănu
4. *Viaţa Maicii Domnului*, de Pr. Gh. F. Ciauşanu
5. *Memorial Bisericii Obedeanu*
6. *Jertfa Apostolatului Preoţesc*, (Pr. C. Brânzeiu)
7. *Jertfa unei mame* (Căpitan Morcovescu)
8. „*Despre Preoţie*", Pr Aristide Geamănu
9. *Viaţa lui Iisus*, de F. Farrar trad. Pr. Petre Rădulescu
10. *Viaţa Cuvioasei Antonia*, (Pr. M. Popa-Nemoiu)
11. *Chemări la Domnul*, Al. Lascarov Moldovanu
12. *Anuarul Sfintei Mitropolii*
13. *Fiul risipitor*, de Pr. Eleiterie Marinescu
14 *Ortodoxia românească*, de Profesor I. Zamfirescu
15. *Spre Impărăţia lui Dumnezeu*, (Căpitan Morcovescu)
16. *Credinţa ta te-a mântuit*, I. P. S. Nifon
17. *Valori sufleteşti*, de Căpitan Morcovescu
18. *Minunile Maicii Domnului (Nr. 2)* Pr. M. P. Nemoiu
19. *Veşminte liturgice în Biserica Ortodoxă*, de Pr. V. Gregorian
20. „*Ordinea Culturală şi Creştinismul*", de Pr. V Gregorian
21 *Mântuitorul Iisus Hristos în lumina Epistolelor Sfântului Apostol Pavel*, de Pr. V. Gregorian
22. *Calendar-Almanah al Luminii Creştine*
23. *Sublima jertfă*, de Căpitan Morcovescu
24. *Memorial Adunării Eparhiale*
25. *Către adeveririle trăirii româneşti*, Pr. C. Brânzeiu
26. *Minunile Maicii Domnului (Nr. 3)* Pr. M. Popa Nemoiu
    „ „ „ *(Nr. 3)* „ „ „ „
    „ „ „ *(Nr. 2)* „ „ „ „
27. *Mănăstiri şi Schituri (extras)* Pr. M. Pretorian
28. *Asceza Creştină*, Ierom. Nicodim Sachelarie
29. *Despre purtarea fecioarelor* „ „ „
30. *Naţionalism biblic*, Pr. I. D. Roman
31. *Să ne rugăm* Olga Greceanu
32. *Sf. Liturghie pentru şcolari*, (Pr. I. Stoian)
33. *Sf. Mare Mucenic Mina* (Pr. I. F. Popescu)
34. *Sf. Cuvioasa Paraschiva*, de Ierom. Varahiil Jitaru
35. *Viaţa Sf. Dimitrie*, de Pr. Buzatu
36. *Bana rânduială*, de Pr. Grigore Constantinescu
37. *Viaţa Sf. Haralambie*, Ierom. Varahiil Jitaru

38. *Viața lui Iisus de vol. II*, trad. de Pr. Petre Rădulescu
39. *Calendar Almanah pe 1943*, de Pr. Mirescu și Nemoiu
40. *Puterea unui copil*, de Ierom. Nifon Criveanu.
41. *Mitropolia Olteniei în opera misionară din Transnistria „Mergeți și propovăduiți"*.

CĂRȚI AFLATE LA COLPORTAJ

CĂRȚI PENTRU POPOR

		Lei
1.	*Carte de rugăciune*, întocmiă de I. P. S. Mitropolit Nifon	
2.	*Puterea unui copil*, de Ier. Nifon Criveanu	50
3.	*Viața și Pătimirile Sf. Mucenic Haralambie*, de Ier. Varahiil Jitaru	10
4.	*Viața și nevoințele Sfintei Cuvioase Parascheva* „ „ „ „	10
5	*Sfântul Mucenic Dimitrie*, de Pr. D. Buzatu	10
6.	*Mucenicul Sebastian*, de Epis. A. Petrescu	35
7.	*Buna rânduială*, Pr. Gr. Constantinescu	10
8.	*Să ne rugăm*, de Olga Greceanu	8
9.	*Barbu Lăutarul*, prelucrat de Pr I. Tomescu	10
10.	*Povestea unei ptiulici*, de M. Popescu Telega	30
11.	*Explicarea Rug. Tatăl Nostru*, de Ep. Ciprian, trad. de Pr. M. Păslaru	15
12.	*Ia seama la tine însuți*, de Sf. Vasile, trad. de Pr, M. Păslaru	8
13	*Sfântul Botez ușa mântuirii*, de Pr. Al. Severin	25

LUCRĂRI TEOLOGICE

		Lei
1.	*Credința ta te-a mântuit*, de I. P. S. Mitropolit Nifon	70
2.	*Ortodoxia Românească*, de Prof. I. Zamfirescu	80
3.	*Chemări la Domnul*, de Al. Lascarov Moldoveanu	60
4.	*Femeia cu factor social*, de P. S. Vartolomeu	35
5.	*Produsuri sufletești*, idem	160
6.	*Două epistole pastorale*, de Pr. Gh. I. Popescu Zimnicea	40
1.	*Paterical legat*, de P. S. Episcop Antim Petrescu	200
7.	*Paterical broșat* „ „ „ „ „ „	170
8.	*Priviri generale asupra monahismului*, v. I, de Arhim. Ef. Enăcescu	50
9.	Idem Volumul II	50
10.	*Sufletul omenesc*, de Pr, V. Runcanu	15
11.	*Proeminența Bisericii creștine*, de Pr, Șt. Popescu	10
12	*Morala Creștină*, de Profesor Universitar Șerban Ionescu	90
13.	*Semințe Creștine*, de Pr. Mălăescu	150
14.	*O lege avem străbună*, de Pr. Petre Ionașcu	60
15.	*Tertullian Apologeticum*, traducere de Eliodor Constantinescu	60
16.	*Cine sunt și ce urmăresc adventiștii*, de C. Ouatu	50
17.	*Viața lui Paisie*, Gh. Racoveanu	80
18.	*Sfinții trei Ierarhi, Vasile, Grigore și Ioan*, de M. Păslaru, conf. ținută la ssrb. Patronului Seminarului din R. Vâlcii,	12
19.	*Schițe biblice*, de Icon Dr. I. C. Beldie, 208 pag.	65
20.	*Adevăruri eterne*, de Ic. Dr. Beldie,	35
21.	*Dumnezeiasca Liturghie*, de N. Gogol, traducere de Pr. Dumitrescu, 120 pag.	40
22.	*Solidaritatea Socială — Solidaritatea Creștină*, de Pr. N. N. Topologeanu, 32 pag.	20
23.	*Mărturisiri Creștine*, de T. Tudoran	25
24.	*Acatistul Sf. Grigore Decapolitul*	30
25.	*Cuvinte de Invățătură*, de I. V Procopiescu	65
26.	*Manual de Practica Liturgică*, de Pr. I. Lungulescu	130
27.	Anuarul Sfintei Mitropolii	350

IMPRIMATE, ICONIȚE ȘI CRUCIULIȚE,

SE AFLĂ IN DEPOZIT

1. Toate registrele pentru cancelăriile Parohiilor,
2. Icoane mari stil bizantin.

	Lei
a) Dreptul Judecător 47/37	35
b) Sfântul Nicolae 33/23	30
c) Icoane diferite 30/26, dela Tip. Cărților Bisericești	30
d) Icoane mijlocii diferite 26/20	20
e) „ „ „ pe carton	35
f) „ „ carte poștală	5
3. Iconițe mici (diferite)	4
4. Icoane mijlocii 26/20 Inst. biblic	35
5. Cruciulițe albe	14
6. Medalioane albe	30
7. „ galbene	25

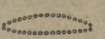

SCHEMA

ACTIVITAȚII MISIONARE A CLERULUI OLTEAN IN TRANSNISTRIA

1 DECEMVRIE 1941 — 1 APRILIE 1943

| Nr. curent | Numele și Pronumele Preotului Misionar | Dela ce dată și până la ce dată a funcționat în Transnistria | Nr. zilelor servite | Reparat Biserică | Construit " | Casă de Rugăciune | Reparat sau mobilat C. Par. | Construit Clopotniță | Împrejmuit Bis. cu zid sau gard | Împrejmuit sau îngrijit Cimit. | INZESTRAREA BISERICEI: Icoane | Sf. Antimise | Sf. Podir | Sf. Disc | Steluță | Copie | Cruci mici | Cununii | Policandru | Sfeșnice | Clopote | Chivot | Cristelniță | Cădelniță | Candele | Cruci mari | Steaguri | Sf. Evanghelie | Epitrahil | Sfită | Stihar | Brâu, Mânecuțe | Procoveț | Total general bucăți | Donație personală a Preotului pentru Biserică trad. în lei | Cor bisericesc | IERURGII OFICII: Cununii | Botezuri | Înmormântări | Troițe sau Cruci mari | Ofrande strânse pentru Biserici în R.K.K.S. | Monument sau Troițe p. Eroi | Sanit.: Cantină Școlară | Dispensar | Bae Comunală | Fântâni, îngrijit, sfințit | Culturale, naționale, educative: Cămin Cultural | Asoc. Cult. a Tin. Rom. | Serbări sau Șez. Cult. | Bibliotecă | Cont. sau protecori la învăț. sau gr. sc. | Cor | Sociale Edilitare: Cooperativă | Parc Comunal | Școală rep. | Primărie rep. |
|---|---|---

TIPOGRAFIA
SFINTEI MITROPOLII A OLTENIEI
CRAIOVA